

Profeten Muhammads^{sa} liv

Profeten Muhammads^{sa} liv

av

Hazrat Mirza Bashiruddin Mahmud Ahmad^{ra}, Khalifatul Masih II

Norsk oversettelse av Life of Muhammad^{sa}.

Først utgitt i Storbritannia i 2013.

© Islam International Publications Ltd.

Utgitt av:

Islam International Publications Ltd.

Islamabad, Sheephatch Lane,

Tilford, Surrey, GU10 2AQ

UK

Vil du vite mer, kontakt:

Ahmadiyya Muslim Jama'at Norge

Søren Bulls vei 1

1051 Oslo

www.alislam.org/www.ahmadiyya.no

Det er forbudt å trykke eller oversette denne bok uten skriftlig
tillatelse fra utgiver.

ISBN: 978-1-84880-825-6

FORORD

«Profeten Muhammads^{sa} liv» er en del av «Introduction to the Study of The Holy Quran», skrevet av Hazrat Mirza Bashiruddin Mahmud Ahmad^{ra}. Dette verket ble utgitt på engelsk i 1949. Siden da er det kommet ut flere utgaver av begge bøkene. Det er den engelske utgaven av «Life of Muhammad^{sa}» fra 2005 som har vært utgangspunkt for denne oversettelsen. Én referanse til Den hellige profetens^{sa} mors dødstidspunkt er oppdatert mot 2012-utgaven.

Navnet til Islams hellige profet, Muhammad^{sa}, er etterfulgt av symbolet «sa». Dette er en forkortelse for den arabiske hilsenen «Måtte Allahs fred og velsignelser være med ham». Andre profeters navn følges av symbolet «as», en forkortelse for «fred være med ham». De faktiske hilsenene er generelt ikke skrevet ut i sin helhet, men de bør likevel forstås som gjentatt i sin helhet ved hvert tilfelle. Symbolet «ra» følger navnene til disiplene til Den hellige profeten^{sa} og til Den utlovede Messias^{as}. Betydningen av denne forkortelsen er «Måtte Allah være fornøyd med ham/henne/dem».

Oversettere til norsk er Muhammad Mohsan Basit og Sadia S. Hussain. Zahoor Ahmad Ch. har bidratt med innspill og korrektur. Layout og design er laget av Maida Hayee, Kaiser Basit og Mansoor Shah. Alt arbeid er utført under ledelse av nasjonal amir, Zartasht Munir Ahmad Khan.

Translitterasjonen av arabiske ord til det latinske alfabet er gjort med utgangspunkt i en forenklet variant av ISO 233, begrenset til bokstaver som finnes i det norske alfabetet.

- ا i begynnelsen av et ord, uttales som *a*, *i*, *o*, innledet med en svak aspirasjon, som *h* i det engelske ordet *honour*.
- ث *th*, uttales som *th* i det engelske ordet *thing*.
- ح *h*, en guttural aspirat, sterkere enn *h*.
- خ *kh*, uttales som *ch* i det skotske ordet *loch*.
- ذ *dh*, uttales som det engelske *th* i *that*.
- ص *s*, sterkt artikulert *s*.
- ض *d*, likt det engelske *th* i *this*.
- ط *t*, sterkt artikulert palatal *t*.
- ظ *z*, sterkt artikulert *z*.
- ع ', en sterk guttural, uttalelsen må læres ved gehør.
- غ *gh*, tilnærmet stemt dorso-uvular frikativ (skarre-*r*).
- ق *q*, en dyp guttural *k*-lyd.
- ء ', uttales med et slags støt i stemmen.
- Vokaler representeres av *a*, *i*, *o*, *u*, *ai* og *au*.

Konsonantene som ikke er inkludert i listen har samme fonetiske verdi som i de viktigste språkene i Europa.

Vi har ikke translitterert ord fra arabisk, persisk og urdu som har blitt en del av det norske språk, for eksempel: Islam, Koranen, hijra, ramadan, hadith, zakat, umma, osv.

Forlegger

INNHold

ARABIA VED PROFETENS ^{sa} FØDSEL.....	9
DEN HELLIGE PROFETENS ^{sa} EKTESKAP MED KHADIJA ^{ra}	16
PROFETEN ^{sa} MOTTAR SIN FØRSTE ÅPENBARING	18
DE FØRSTE KONVERTITTER.....	20
DE TROFASTE FORFØLGES.....	21
ISLAMs BUDSKAP	27
UTVANDRING TIL ABESSINIA.....	30
UMAR ^{ra} AKSEPTERER ISLAM.....	33
FORFØLGELSENE ØKER	35
PROFETEN ^{sa} REISER TIL TAIF.....	37
ISLAM SPREER SEG TIL MEDINA	41
FØRSTE TROSKAPSLØFTE I AQABA.....	46
HIJRA	48
SURAQA ^{ra} SETTER ETTER PROFETEN ^{sa}	50
PROFETEN ^{sa} ANKOMMER MEDINA	53
ABU AYYUB ANSARI ^{ra} BLIR PROFETENS ^{sa} VERT	55
UTRYGT I MEDINA.....	57
PAKT MELLOM ULIKE STAMMER I MEDINA.....	60
MEKKANERNE FORBEREDER ANGREP MOT MEDINA.....	63
SLAGET VED BADR.....	66
EN STOR PROFETI OPPFYLT	72
SLAGET VED UHUD.....	75
SEIER FORVANDLET TIL TAP	78
RYKTET OM PROFETENS ^{sa} DØD NÅR MEDINA	84
MØTE MED BANU MUSTALIQ.....	94
SLAGET VED VOLLGRAVEN	97
KAMP MOT ALLE ODDS	100

FORRÆDERIET TIL BANU QURAIZA.....	104
FORBUNDSFELLENE SPRER SEG.....	111
BANU QURAIZA STRAFFES	114
SADS ^{ra} KJENNELSE I SAMSVAR MED BIBELEN	117
FORSØKTE PROFETEN ^{sa} Å FORTSETTE	
KRIGFØRINGEN?.....	120
KORANEN OM KRIG OG FRED.....	125
PROFETENS ^{sa} INSTRUKSER OM KRIG	134
SPRADISKE ANGREP FRA IKKE-TROENDE	137
PROFETEN ^{sa} DRAR TIL MEKKA MED ETT TUSEN FEM	
HUNDRE FØLGESVENNER.....	139
HUDAYBIYA-TRAKTATEN	143
PROFETENS ^{sa} BREV TIL DIVERSE KONGER.....	147
BREVET TIL KONGEN AV IRAN	153
BREVET TIL NEGUS	156
BREVET TIL EGYPTS HERSKER	158
BREVET TIL BAHRAINS LEDER.....	161
KHAIBARS FALL.....	163
PROFETENS ^{sa} VISJON I OPPFYLLELSE.....	168
SLAGET VED MUTAH.....	171
PROFETEN ^{sa} MARSJERER MOT MEKKA MED TI TUSEN	
TILHENGERE	176
MEKKAS FALL.....	179
PROFETEN ^{sa} ANKOMMER MEKKA.....	182
KABA RYDDET FOR AVGUDER.....	188
PROFETEN ^{sa} TILGIR SINE FIENDER	191
IKRIMA ^{ra} BLIR MUSLIM	193
SLAGET VED HUNAYN	196
«GUDS PROFET KALLER DERE».....	198
EN SVOREN FIENDE BLIR EN HENGIVEN TILHENGER	202
PROFETEN ^{sa} FORDELER BYTTE.....	204
INTRIGENE TIL ABU AMIR	207
KRIGSTOKT TIL TABUK.....	208

DEN SISTE PILEGRIMSFERDEN	212
PROFETEN ^{sa} GIR ANTYDNINGER OM SIN DØD	217
PROFETENS ^{sa} SISTE DAGER	220
PROFETEN ^{sa} GÅR BORT	222
PROFETENS ^{sa} PERSONLIGHET OG KARAKTER	226
PROFETENS ^{sa} RENHET I KROPP OG SINN	228
PROFETENS ^{sa} ENKLE LIV	230
FORHOLDET TIL GUD	236
MOTSTAND MOT BOTSØVELSER	244
HOLDNINGEN TIL SINE KONER	246
HØYE MORALSKE EGENSKAPER	247
HANS SELVKONTROLL	249
RETTFERDIGHET OG RETT HANDLEMÅTE	251
HENSYN TIL DE FATTIGE	254
IVARETA INTERESSENE TIL DE FATTIGE	258
BEHANDLING AV SLAVER	260
BEHANDLING AV KVINNER	262
HOLDNING TIL DE DØDE	266
BEHANDLING AV NABOER	267
BEHANDLING AV SLEKTNINGER	268
HOLDE GODT SELSKAP	272
BESKYTTELSE AV FOLKS TRO	273
Å OVERSE ANDRES MANGLER	274
TÅLMODIGHET I MOTGANG	278
GJENSIDIG SAMARBEID	279
SANNFERDIGHET	281
NYSGJERRIGHET	283
OPPRIKTIG OG REDELIG HANDEL	284
PESSIMISME	285
GRUSOMHETER MOT DYR	286
RELIGIØS TOLERANSE	287
TAPPERHET	288
HENSYN TIL DE UKULTIVERTE	289

OPPFYLLELSEN AV PAKTER.....	290
ÆRBØDIGHET OVERFOR DE SOM TJENER	
MENNESKEHETEN.....	291
LIVET TIL PROFETEN ^{sa} – EN ÅPEN BOK.....	292

PROFETEN MUHAMMADS^{sa} LIV

ARABIA VED PROFETENS^{sa} FØDSEL

Profeten^{sa} ble født i Mekka i august år 570. Han ble gitt navnet «Muhammad» som betyr «Den lovpriste». For å forstå hans liv og personlige karakter må man kunne forestille seg den tilstand Arabia befant seg i da han ble født.

På den tiden trodde nesten hele Arabia på polyteistiske former for religion. Araberne mente å avstamme fra Abraham^{as}. De visste at Arabaham^{as} hadde lært bort monoteisme. Til tross for det fulgte de polyteistisk troslære og praksis. Deres forsvar var at noen mennesker er fremstående i sin kontakt med Gud. Deres forbønn på vegne av andre er akseptert av Gud. Å nå opp til Ham er vanskelig for alminnelige mennesker. Derfor må de ha andre som kan tre mellom og be for dem, slik at de kan oppnå Guds velbehag og støtte. Dermed kunne de kombinere sin ærbødighet for Abraham^{as} med sin polyteistiske tro. Abraham^{as} var en hellig mann, mente de. Han klarte å nå Gud uten noen mellommann, mens alminnelige mekkanere ikke hadde evne til det. Menneskene i Mekka hadde derfor skapt avguder av hellige og rettferdige personer. De tilba disse og ga ofringer til dem for å behage Gud gjennom dem. Denne innstillingen var primitiv, ulogisk og full av feil. Men det bekymret ikke mekkanerne. De hadde ikke hatt noen monoteistisk lærer på lang tid, og polyteisme – når den slår rot – sprer seg uten begrensninger. Antallet guder begynner å øke. Det sies at da Profeten^{sa} ble født så fantes det 360 avguder i Kaba, som er Islams hellige moské og det gudshus som Abraham^{as} og hans sønn Ismael^{as} bygget. Det later til at mekkanerne hadde en avgud for hver dag i månekalenderen. I andre større sentere fantes det andre avguder. Man kan derfor hevde at alle områder av Arabia var gjennomtrengt av polyteistiske ideer. Araberne henga seg til å dyrke språket. De hadde stor interesse for talespråket og var

ivrige etter å fremme det. Derimot var deres intellektuelle ambisjoner knappe. De hadde ingen kjennskap til historie, geografi, matematikk og lignende. Men ettersom de var et ørkenfolk, så måtte de finne sin vei omkring i ørkenen uten å kunne basere seg på landemerker. De hadde derfor utviklet en sterk interesse for astronomi. Men i hele Arabia fantes det ikke én skole. Det sies at i Mekka fantes det bare et lite antall personer som kunne lese og skrive.

Fra et moralsk perspektiv var araberne et motstridende folk. De led av alvorlige moralske mangler samtidig som de besatte beundringsverdige kvaliteter. De nøt alkohol overflødig. Å drikke seg beruset og løpe løpsk i alkoholrus var for dem en dyd, ikke en last. Deres oppfatning av en dannet mann var en som underholdt sine venner og naboer med dyster i drikking. Enhver rik mann arrangerte drikkeselskap minst fem ganger om dagen. Hasardspill var en nasjonalsport, men de hadde gjort det til en skjønn kunst. De spilte ikke for å bli rike. Vinnere ble forventet å underholde sine venner. I krigstid ble midler samlet gjennom hasardspill. Selv i dag finnes denne institusjonen; lotteri med obligasjoner benyttes for å samle inn penger til krigføring. Denne institusjonen er blitt gjenopplivet i vår tid av folket i Europa og Amerika. De bør huske at på dette området imiterer de bare araberne. Da krigen kom ville arabiske stammer holde et hasardspill. Den som vant ville bære hovedparten av krigføringens kostnader.

Om det siviliserte livs bekvemmeligheter hadde araberne ingen kjennskap. Deres viktigste beskjeftigelse var handel. Og i den anledning dro deres karavaner til fjerntliggende områder som Abessinia, Syria, Palestina og til og med India. De rike blant dem beundret indiske sverd. Deres behov for kledninger ble forsynt fra Jemen og Syria. Byene var handelssentrene. Resten av Arabia, med unntak av Jemen og noen nordlige områder, var beduinsk. Det var ingen permanente bosettinger eller områder med bebyggelser. Stammene hadde delt landet mellom seg, slik at medlemmene i hver stamme kunne bevege seg fritt i sin del. Når tilgangen på vann ble tømt i et område, så flyttet de over til et

annet sted og slo seg ned. Deres kapital bestod av sauer, geiter og kameler. Av ullen lagde de tøy og av huden lagde de telt. Det som ble igjen ble solgt på markedet. Gull og sølv var ikke ukjent, men metallene var veldig sjelden i eie. Fattige og alminnelige mennesker lagde smykker av porselenssnegler, og velluktende substanser. Frø av meloner ble renset, tørket og strukket på snor for å lage kjeder.

Kriminalitet og forskjellige former for umoral var uten tøyler. Tyveri var sjeldent, men bandittvesenet var vanlig. Å angripe og fordrive andre ble ansett som en grunnleggende rett. Men samtidig æret de sitt ord mer enn noe annet folk. Om en person henvendte seg til en mektig leder eller stamme for å søke beskyttelse, så var de bundet av sin ære å beskytte vedkommende. Hvis det ikke ble gjort, så mistet stammen sin stilling i hele Arabia. Poeter nøt høy anseelse. De ble æret som nasjonale ledere. Det var forventet av ledere at de hadde fremragende talegaver og til og med kunne komponere poesi.

Gjestfrihet var blitt en nasjonal dyd. En hjelpeløs reisende som ankom hovedsetet til en stamme ville bli æret som gjest. De beste dyrene ville slaktes for ham og de ytterste hensyn ble vist. Og det spilte ingen rolle hvem den reisende var. Det var nok at en besøkende hadde ankommet. Besøket innebar en økning i status og prestisje for stammen. Derfor ble det stammens plikt å ære gjesten. Ved å ære ham, æret de seg selv.

Kvinner i dette arabiske samfunnet hadde ingen status eller rettigheter. Det ble sett på som ærefullt å ta livet av jentebarn. Det er en misoppfatning at spedbarnsdrap fant sted over hele landet. En så farlig praksis kunne ikke florere i nasjonal skala. Det ville utryddet folket. Sannheten er at i Arabia, eller for den saks skyld i India og andre land der spedbarnsdrap noen gang har eksistert, så har det begrenset seg til bestemte slekter. De arabiske familiene som praktiserte dette hadde enten en overdreven forestilling om sin sosiale status, eller var tvunget på noe vis. Det kan være at de ikke var i stand til å finne passende unge menn for sine døtre å gifte seg med. Med dette i visshet tok

de livet av sine jentebarn. Ondskapen i denne praksisen ligger i dens villskap og grusomhet, ikke i de konsekvenser denne har for en nasjons befolkning. Jentebarn ble drept ved ulike metoder, deriblant gravlegging mens de var i live, eller ved kvelning.

Bare den biologiske moren ble ansett som mor i det arabiske samfunnet. Stemødre ble ikke sett på som mødre. Dermed var det ingen forbud mot at en sønn giftet seg med sin stemor ved farens død. Polygame ekteskap var veldig vanlig, og det var ingen begrensning på antallet koner en mann kunne ta til seg. Mer enn én søster kunne bli tatt til ektefelle av samme mann på samme tid.

I krig behandlet de stridende hverandre på verste vis. Hatet var så sterkt at kroppene til de skadete kunne bli revet i stykker, kroppsdelene kunne bli spist på kannibalsk vis. De nølte ikke med å lemleste kroppene til sine fiender. En vanlig form for grusomhet var å kutte av nesen eller ørene, eller å rive ut øyet. Slaveri var utbredt. Svake stammer ble gjort til slaver. Og slavene hadde ingen anerkjent status. Enhver herre kunne gjøre hva han ville med sin slave. Ingen slaveeier kunne risikere reaksjoner for å mishandle sin slave. En herre kunne myrde sin slave uten å måtte stå til ansvar for det. Og hvis en herre myrdet en annen persons slave, var det ikke fare for dødsstraff. Alt som ble krevd av ham var at den krenkede herren ble gitt en passende kompensasjon. Kvinnelige slaver ble brukt til å tilfredsstille seksuelle lyster. Barn født av slike forhold ble også behandlet som slaver.

Når det kom til sivilisasjon og sosial fremgang var araberne et tilbakestående folk. Godhet og omtanke for andre var fremmed. Kvinner hadde lavest mulig status. Men likevel hadde araberne noen fremragende sider. For eksempel ble det iblant fremvist en særdeles høy grad av personlig mot.

Det var blant slike mennesker at Islams hellige profet ble født. Hans far Abdullah hadde dødd før han ble født. Dermed ble han og hans mor, Amina, tatt hånd om av hans bestefar Abdul Muttalib. Som barn ble Muhammad^{sa} ammet av en bondekvinne som bodde i nærheten av Taif. På den tiden var det en allmenn

skikk i Arabia å overlate barnet sitt til kvinner på landet. Deres oppgave var å oppdra barn, lære dem å snakke og å føstre dem fysisk. Da Profeten^{sa} var i sitt første år¹ døde hans mor på reise fra Yathrib til Mekka, og måtte begraves underveis. Barnet ble brakt til Mekka av en kvinnelig tjener og overlatt til bestefaren. Da han så ble åtte år døde også bestefaren. Dermed ble hans onkel Abu Talib verge, slik bestefaren hadde ønsket før han gikk bort.

Profeten^{sa} reiste ved to eller tre anledninger ut av Arabia. En av disse var da han i alder av tolv reiste med Abu Talib til Syria. Det later til at denne reisen kun brakte ham til de sydøstlige byene i Syria. I historiske beretninger om denne reisen finnes det ikke noen referanse til steder som Jerusalem. Fra da og fram til han ble en ung mann forble Muhammad i Mekka.

Allerede i barndommen henga han seg til dyp tenkning og meditasjon. Han tok aldri del i andres stridigheter og rivalisering, bortsett fra å forsøke å gjøre ende på dem. Det sies at stammene i Mekka og de omkringliggende områdene var blitt trøtte av vendettaer som aldri tok slutt. De besluttet å stifte en forening som skulle hjelpe ofrene mot aggressiv og urettferdig behandling. Da Den hellige profeten^{sa} hørte om foreningen sluttet han seg til denne umiddelbart. Medlemmene forpliktet seg til de følgende vilkårene:

De skal hjelpe dem som har blitt undertrykt og gjenopprette deres rettigheter, så lenge det er en

---

¹ A: I *Biharul-Anwar* beretter Imam Baqir, med henvisning til Waqidi at Aminah, mor til den hellige Profeten^{sa}, døde da han var fire måneder gammel. (*Biharul-Anwaril-Jami'ati li-Durari Akhbaril-'A'immatil-Athar, Babu Mansha'ih wa Rada'ih wa ma zahara min I'Jazihi 'inda dhalika ila Nubuwwatihi* av Sheikh Muhammad Baqir Majlisi, bind 15, s. 194; utgitt av Al-Amirah Beirut, første utgave 2008).

B: Men, ifølge Ibni Hisham, døde Hazrat Aminah, mor til den hellige Profeten^{sa}, da han var seks år gammel. (*Siratun-Nabawiyyah* av Ibni Hisham, *Babu Wafati Aminata wa Hali Rasulillahi ma'a Jaddihi 'Abdil Muttalib ba'daha*, s. 134, utgitt av Darul-Kutubil-Ilmiyyah Beirut, Libanon, første utgave 2001).

dråpe igjen av havet. Og hvis de ikke gjennomfører dette, så skal de av egne midler kompensere ofrene. (*Sirat Ibni Hisham*, av *Imam Suhaili*)

Det later til at ingen av de øvrige medlemmene av denne foreningen ble tilkalt for å oppfylle denne forpliktelsen som man høytidelig hadde inngått. Men Den hellige profeten^{sa} møtte med denne anledningen etter at han hadde kunngjort sitt kall. Hans fremste fiende var Abu Jahl, en av lederne i Mekka. Abu Jahl oppfordret til sosial boikott og ønsket Profeten^{sa} offentlig ydmyket. På samme tid ankom en person utenfra til Mekka. Abu Jahl skyldte ham penger, men nektet å betale ham tilbake. Han tok derfor dette opp med personer i Mekka. Noen unge menn som ønsket å skape ugagn, foreslo at han skulle henvende seg til Profeten^{sa}. De tenkte at Profeten^{sa} ville nekte å gjøre noe av frykt for den generelle motstanden mot ham, og særskilt fra Abu Jahl. Men hvis han nektet å hjelpe denne mannen så ville han ha brutt sin plikt overfor foreningen. På den annen side, hvis Profeten^{sa} ikke nektet og valgte å gå til Abu Jahl for å kreve tilbake det han hadde lånt, så ville Abu Jahl unektelig avvise ham i forakt.

Mannen gikk til Profeten^{sa} og la fram sin klage mot Abu Jahl. Profeten^{sa} nølte ikke et øyeblikk. Han reiste seg opp og tok med seg mannen til Abu Jahls hus. Da han banket på døren kom Abu Jahl ut og så kreditoren stod utenfor med Profeten^{sa}. Profeten^{sa} nevnte lånet han hadde tatt opp og foreslo en tilbakebetaling. Abu Jahl ble forbløffet og uten unnskyldninger betalte han tilbake lånet med en gang. Da de andre lederne i Mekka hørte om det som hadde hendt irrettesatte de Abu Jahl og sa til ham at han hadde vist at han var svak og selvmotsigende. Han hadde oppfordret til sosial boikott av Profeten^{sa}, men samtidig hadde han selv latt seg dirigere av Profeten^{sa} og betalt tilbake et lån på hans henstilling. I selvforsvar hevdet Abu Jahl at hvem som helst hadde gjort det samme som ham. Han hevdet at da han så Profeten^{sa} stå foran sin dør, så hadde han også sett to ville kameler på hver sin side klare til angrep. Vi kan ikke beslutte hva han hadde erfart. Var det en mirakuløs tilsynekomst

som skulle oppskake Abu Jahl, eller var det den overveldende framtoningen til Profeten^{sa} som hadde frembrakt denne hallusinasjonen?

En mann som var hatet og undertrykt av en hel by var modig nok til å stille seg alene framfor byens leder og kreve et lån tilbakebetalt. Kanskje hadde det ytterst overraskende synet av Profeten^{sa} fått ham til å glemme hva han hadde lovet å gjøre mot ham, og i stedet tvunget Abu Jahl til å gjøre det Profeten^{sa} hadde foreslått (*Hisham*).

DEN HELLIGE PROFETENS^{sa} EKTESKAP MED KHADIJA^{ra}

Da Profeten^{sa} var omtrent 25 år hadde hans omdømme som rettskaffen og medmenneskelig spredd seg til hele byen. Mennesker ville peke på ham og erklære at dette var en mann som var verdig deres tillit. Omdømmet ble også kjent for en rik enke som tok kontakt med Profetens^{sa} onkel, Abu Talib, for å la hans nevø lede en av hennes handelskaravaner til Syria. Abu Talib la dette fram for Profeten^{sa} som gikk med på oppdraget. Ekspedisjonen var suksessfull og brakte med seg uventet avkastning. Den rike enken, Khadija^{ra}, var overbevist om at utfallet ikke bare skyldtes markedet i Syria, men også integriteten og effektiviteten til karavanens leder. Hun utspurte sin slave, Maisara, om dette. Maisara bekreftet hennes syn og fortalte henne at den unge karavanelederen hadde tatt seg av hennes forretninger på en ærlig og sympatisk måte, som få andre hadde gjort. Khadija^{ra} ble svært imponert av det hun hørte. Hun var 40 år gammel og hadde allerede blitt enke to ganger. Hun sendte en kvinnelig bekjent over til Profeten^{sa} for å finne ut om han ville være villig til å gifte seg med henne. Denne kvinnen gikk til Profeten^{sa} og spurte hvorfor han enda ikke hadde giftet seg. Profeten^{sa} svarte at han ikke var rik nok til det enda. Den besøkende spurte om han ville gå med på det om det var en rik og respektabel kvinne som ville gifte seg med ham. Profeten^{sa} spurte hvem denne kvinnen kunne være, og den besøkende svarte at det var Khadija^{ra}. Men Profeten^{sa} beklaget og svarte at Khadija^{ra} var av altfor høy rang for ham. Den besøkende kvinnen sa seg villig til å ta seg av alle vanskeligheter. I så fall, svarte Profeten^{sa}, kunne han ikke si annet enn å samtykke. Khadija^{ra} sendte så over et bud til Profetens^{sa} onkel. Ekteskapet mellom Profeten^{sa} og Khadija^{ra} ble så avgjort og formalisert.

En fattig mann, foreldreløs i barndommen, hadde sin første gløtt inn til velstanden. Han ble rik. Men han benyttet sin rikdom på en måte som er til eksempel for hele menneskeheten. Etter ekteskapet ble inngått syntes Khadija^{ra} at hun selv var rik mens han var fattig, og at denne ulikheten var en hindring for deres

lykke. Hun foreslo derfor å overlate sin eiendom og sine slaver til Profeten^{sa}. Han forvisset seg om at hun var fast bestemt på dette, og erklærte at så snart han hadde fått noen av hennes slaver så ville han sette dem fri. Og det gjorde han. Dessuten ga han mesteparten av eiendommen som han hadde fått av Khadija^{ra} og fordelte denne blant de fattige. En av slavene han hadde satt fri var Zaid^{ra}. Han forekom mer intelligent og årvåken enn andre. Zaid^{ra} kom fra en respektabel familie og hadde blitt bortført som barn, deretter hadde han blitt solgt fra sted til sted inntil han kom til Mekka.

Den unge Zaid^{ra} som nettopp hadde blitt satt fri, innså umiddelbart at det var bedre å ofre friheten for å være slave for Profeten^{sa}. Da Profeten^{sa} satte slavene fri så avslo Zaid^{ra}, og ba om tillatelse til å fortsette å bo hos Profeten^{sa}. Det ble så. Etter hvert som tiden gikk ble hans tilknytning til Profeten^{sa} forsterket. Men i mellomtiden hadde Zaid^{ra} far og onkel forsøkt å spore opp ham. De hadde omsider hørt at Zaid^{ra} var i Mekka. Til slutt fant de ham i huset til Profeten^{sa}. De henvendte seg til Profeten^{sa} og ba om at Zaid^{ra} ble sluppet fri mot så mye betaling som Profeten^{sa} måtte ønske seg. Profeten^{sa} svarte at Zaid^{ra} var fri, og kunne gå med dem om han ønsket. Han sendte bud etter Zaid^{ra} og viste ham endelig for sin far og onkel. Etter at tårer hadde blitt felt og tørket fortalte Zaid^{ra} far ham at hans vennlige herre hadde satt ham fri. Hans mor var dypt ulykkelig over separasjonen fra sin sønn, og de måtte derfor dra hjem snarest. Zaid^{ra} svarte: «Far, hvem elsker ikke sine foreldre? Mitt hjerte er fylt av kjærlighet for mor og deg. Men jeg elsker denne mannen, Muhammad, så mye at jeg ikke kan forestille meg å bo noe annet sted enn hos ham. Jeg har møtt deg og jeg er glad. Men å separeres fra Muhammad kan jeg ikke holde ut.» Zaid^{ra} far og hans onkel gjorde sitt ytterste for å overtale Zaid^{ra} om å dra tilbake med dem, men Zaid^{ra} samtykket ikke. Da Den hellige profeten^{sa} så dette, sa han: «Zaid^{ra} var allerede en frigitt slave, men fra i dag vil han være min sønn.» Etter å ha sett kjærligheten mellom Zaid^{ra} og Profeten^{sa} dro Zaid^{ra} far og onkel tilbake, mens Zaid^{ra} forble hos Profeten^{sa}. (*Hisham*)

PROFETEN^{sa} MOTTAR SIN FØRSTE ÅPENBARING

Da Profeten^{sa} hadde passert 30 år ble han stadig mer besatt av kjærlighet til Gud og tilbedelse av Ham. I opprør mot ugjerningene og manglene til folket i Mekka, valgte han seg et sted to-tre miles unna for sin meditasjon. Dette stedet var på toppen av en ås, en slags hule i stein. Hans kone Khadija^{ra} pleide å ordne i stand mat, nok til flere dager, og med dette bega han seg til Hira-hulen. Her tilba han Gud dag og natt. Da han var blitt 40 år gammel så han et syn. Det var i den samme hulen, at han så noen som befalte ham å resitere.

Profeten^{sa} svarte at han ikke visste hva eller hvordan han skulle resitere. Skikkelsen insisterte og til slutt fikk den Profeten^{sa} til å resitere følgende vers:

**Resiterer i din Herres navn, som skapte, skapte
mennesket av en klump blod. Resiter, og din
Herre er all nådes Herre, som lærte ved pennen –
lærte mennesket, hva det ikke visste. (96:2-6)**

Disse versene var de første som noen gang ble åpenbart Profeten^{sa}. De og andre vers som skulle bli åpenbart senere utgjorde det som ble Koranen. Versene har voldsom mening. De befaler Profeten^{sa} å stå opp og gjøre seg klar til å kunngjøre den Ene Guds navn, den Ene Skaper – av Profeten^{sa} og alle andre – som har skapt mennesket og sådd frøet for kjærlighet til Ham og til medmennesker i dets natur. Profeten^{sa} ble befalt å proklamere budskapet til denne Gud, og han ble lovet hjelp og beskyttelse av Ham under dette arbeidet.

Disse versene forutsa en tid da verden ville få alle former for kunnskap, og ville lære ting som tidligere var helt ukjent, med pennen som redskap. Versene utgjør på dermed et sammendrag av Koranen. Hva enn Profeten^{sa} ville lære av senere åpenbaringer rommes i et fosterstadium i disse versene. Grunnlaget lå i dem for et stort og hittil ukjent fremskritt i den åndelige utviklingen til mennesket. Betydningen og forklaringen av disse versene vil

finnes på sin plass i denne boken [Introduction to the study of the Holy Quran]. Vi refererer til versene her fordi åpenbaringen av disse utgjør en stor begivenhet i livet til Profeten^{sa}.

Da Profeten^{sa} mottok denne åpenbaringen var han fylt av frykt for ansvaret som Gud hadde bestemt seg for å legge på hans skuldre. Hvilken som helst person i hans sted ville ha blitt fylt av stolthet; han hadde sett på seg selv som mektig og storslått. Profeten^{sa} var annerledes. Han kunne oppnå store ting, men kunne ikke være kry over sin bragd.

Etter denne mektige opplevelsen var Profeten^{sa} dypt urolig da han nådde hjem. På Khadijas^{ra} forespørsel berettet han hele opplevelsen og summerte opp sin frykt med ordene: «Svakt menneske som jeg er, hvordan kan jeg bære byrden som Gud ønsker å plassere på mine skuldre?» Khadija^{ra} svarte umiddelbart:

Gud bevitner, Han har ikke sendt deg dette Ord om du skal mislykkes og vise deg å være uverdig, og at Han så skal gi avkall på deg. Hvordan kan Gud gjøre noe slikt når du er god og omtenksum overfor andre; hjelper de som er fattige og hjelpeløse, og bærer deres byrder? Du gjenoppretter dyder som har forsvunnet fra landet vårt. Du ærer gjester og hjelper de som er i nød. Kan du bli utsatt for en prøvelse av Gud? (Bukhari)

Etter å ha sagt dette tok Khadija^{ra} Profeten^{sa} til sin kristne fetter Waraqa bin Naufal. Da han ble fortalt hva som hadde hendt sa han:

Jeg er sikker på at at engelen som steg ned til Moses, nå har steget ned til deg. (Bukhari)

DE FØRSTE KONVERTITTER

Tydeligvis refererte Waraqa til profetien i Femte mosebok 18:18. Da nyheten nådde Zaid^{ra}, Profetens frigitte slave som nå var blitt omtrent 30 år og hans fetter Ali^{ra} som var 11 år, erklærte begge sin tro på ham. Abu Bakr^{ra}, hans barndomsvenn, var ute av byen. Da han returnerte fikk han høre om denne nye begivenheten som hadde inntruffet Profeten^{sa}. Han ble fortalt at hans venn hadde mistet forstanden, og begynt å hevde at engler brakte ham beskjeder fra Gud. Men Abu Bakr^{ra} hadde fullstendig tillit til Profeten^{sa}. Han tvilte ikke på at Profeten^{sa} hadde rett; han kjente til ham som vettig og oppriktig. Han banket på Profetens^{sa} dør og da han ble sluppet inn spurte han Profeten^{sa} hva som hadde hendt. Profeten^{sa}, som var redd Abu Bakr^{ra} skulle misforstå, begynte på en lengre forklaring. Abu Bakr^{ra} stoppet Profeten^{sa} og insisterte på at alt han ville vite var om en engel fra Gud virkelig hadde steget ned til ham og gitt ham et budskap. Profeten^{sa} ville igjen forklare hele forløpet, men Abu Bakr^{ra} gjentok at han ikke ville høre noen redegjørelse. Han ville bare ha et svar på spørsmålet om han hadde mottatt et budskap fra Gud. Profeten^{sa} svarte: Ja, og Abu Bakr erklærte umiddelbart sin tro på ham. Etter å ha gjort det sa Abu Bakr^{ra} at argumenter ville ha tatt bort verdien av troen. Han hadde et langt og inngående kjennskap til Profeten^{sa}. Han kunne ikke tvilt på ham; og han ønsket ikke noen argumenter for å bli overbevist om hans sannhet.

Denne lille gruppen av trofaste ble så de første troende av Islam: En voksen kvinne, en 11 år gammel gutt, en frigitt slave som bodde borte fra sin familie, en ung venn og Profeten^{sa} selv. Dette var gruppen som stille besluttet å spre Guds lys over hele verden. Da deres folk og ledere hørte om dette, lo de av det og bekjentgjorde at disse menneskene hadde mistet forstanden. Det var ingenting å frykte og ingenting å bekymre seg over. Men, etter hvert som tiden gikk, begynte sannheten å gry fram, og som profeten Esaias^{as} (28:13) sa for lenge siden: bud på bud, bud på bud; regel på regel, regel på regel; litt her, litt der; så steg den til Den hellige profeten^{sa}.

DE TROFASTE FORFØLGES

Gud begynte å tale til Muhammad^{sa} på et «annet tungemål». De unge i landet begynte å undre. De som søkte sannheten ble begeistret. Ut av forakt og spott begynte det å vokse fram bifall og beundring. Slaver, unge menn og tafatte kvinner tok til å samle seg rundt Profeten^{sa}. I hans budskap og i hans lære var det håp for de nedverdige, de nedtrykte og de unge. Kvinner så for seg at tiden for gjenopprettelsen av deres rettigheter var nær. Slaver anså at dagen for deres frigjøring ville komme; unge menn tenkte at veien til fremskritt ville åpne seg for dem.

Da spott begynte å forvandles til bifall og likegyldighet ble til hengivenhet, da begynte lederne i Mekka og deres støttespillere å ane frykt. Da samlet seg for å rådslå. De bestemte seg for at spott og hån ikke var riktig metode for å takle denne trusselen. Det måtte til en sterkere kur. Den nye innflytelsen som kom over folket måtte legges ned med makt. Det ble besluttet at forfølgelse og en boikott måtte iverksettes. Praktiske steg ble snart tatt, og Mekka styrtet mot Islam i en alvorlig konflikt. Profeten^{sa} og hans lille skare av tilhengere var ikke lenger ansett som avsidige, men som en gruppe med økende innflytelse i Mekka. Og om de fikk vokse uhindret ville de utgjøre en fare for troen, anseelsen, skikkene og levesettet til Mekka.

Islam truet med å rive ned og ombygge den gamle strukturen i det mekkanske samfunnet; og å skape en ny himmel og jord, som medførte forsvinningen av den gamle himmelen over Arabia og dets gamle hjerte. Mekkanere kunne ikke lenger le av Islam. Nå handlet det om liv eller død for dem. Islam var en utfordring og Mekka aksepterte utfordringen; slik profeters fiender alltid hadde akseptert utfordringen fra sine profeter. De besluttet at argumenter ikke skulle møtes med argumenter, men at sverdet skulle trekkes og stanse den farlige læren ved tvang. De skulle ikke møte Profetens^{sa} og hans tilhengers eksempel med sitt eget motstykke, eller møte gode ord med godhet. I stedet skulle de mishandle de uskyldige og de som talte godhjertet. Atter en gang i verden begynte en konflikt mellom

tro og vantro; satans styrker erklærte krig mot englene. De trofaste, fremdeles bare en liten skare, hadde ingen makt til å motstå de voldsomme angrepene og volden fra de vantro. Et ytterst grusomt felttog tok til. Kvinner ble skamløst slaktet. Menn ble utsatt for massakre. Slavene som hadde erklært sin trofasthet til Profeten^{sa} ble slept over brennende sand og steiner. Huden deres ble forherdet som dyrehud. På et mye senere tidspunkt, da Islam hadde etablert seg i nær og fjern, ble huden til Khabbab bin Al-Arat^{ra} kommentert av noen venner. Khabbab^{ra} var en av de tidlige konvertittene. Hans venner hadde sett huden hans herdet som dyrehud og spurte hvorfor den var slik. Khabbab^{ra} lo og svarte at det ikke var noe stort; kun et minne fra da slaver som konverterte til Islam ble slept gjennom Mekkas gater, over stekende sand og steiner. (*Musnad*, bind 5, s. 110)

De troende slavene kom fra alle samfunn. Bilal^{ra} var afrikaner. Suhaib^{ra} var greker. De tilhørte ulike trossamfunn. Jabr^{ra} og Suhaib^{ra} var kristne. Bilal^{ra} og Ammar^{ra} var avgudsdyrkere. Bilal^{ra} ble lagt på stekende sand, med steiner over seg. Gutter ble bedt om å danse på brystet hans. Og hans herre Umayya bin Khalf, torturerte ham deretter. Han spurte om Bilal^{ra} nå ville fornekte Allah og Profeten^{sa}, og krevde at han lovpriste de mekkanske gudene Lat og Uzza. Men Bilal^{ra} svarte bare med ordene: "Ahad, Ahad...", Gud er Én.

Rasende overlot Umayya Bilal^{ra} til noen gategutter og ba dem å binde et tau rundt halsen hans, og dra ham gjennom byen over skarpe steiner. Kroppen til Bilal^{ra} blødde, men han fortsatte å mumle «Ahad, Ahad...». Senere, da muslimer bosatte seg i Medina og fikk leve og praktisere under langt fredeligere forhold, utnevnte Profeten^{sa} Bilal^{ra} til *muezzin*, den som kaller de troende til bønn. Bilal^{ra} var afrikaner og uttalte bønneropet på arabisk. Da han skulle si *ashhadu* (som betyr «jeg bevitner») kom det ut uten *h*. De troende fra Medina begynte å le av hans mangelfulle uttale; men Profeten^{sa} irettesatte dem strengt og berettet hvor kjær han var Gud for den sterke troen han hadde vist under den mekkanske torturen. Abu Bakr^{ra} hadde løst ut Bilal^{ra} og andre slaver og dermed sikret deres frihet. Blant dem var Suhaib^{ra}, en

rik handelsmann som Quraish fortsatte å gå løs på selv etter at han var sluppet fri. Da Den hellige profeten^{sa} forlot Mekka for å bosette seg i Medina ønsket også Suhaib^{ra} å bli med. Men mekkanerne stanset ham. De sa han ikke fikk ta fra Mekka den rikdommen han hadde opptjent der. Suhaib^{ra} tilbød å gi fra seg all sin eiendom og fortjeneste, og spurte så om de ville la ham gå. Mekkanerne gikk med på avtalen. Suhaib^{ra} ankom Medina tomhendt og møtte Profeten^{sa}. Profeten^{sa} gratulerte ham, og sa: «Dette var den beste handelen du har gjort i ditt liv».

De fleste av slavenes som konverterte forble trofaste, i ytre så vel som indre bekjennelse av troen. Men noen var svake. En gang fant Den hellige profeten^{sa} Ammar^{ra} stønnende i smerte mens han tørket sine tårer. Ammar^{ra} fortalte Profeten^{sa} at han hadde blitt slått og tvunget til å avsverge sin tro. Profeten^{sa} spurte ham: «Trodde du i ditt hjerte?» Ammar^{ra} uttalte at han gjorde det, og Profeten^{sa} fortalte at Gud ville tilgi ham hans svakhet.

Ammars far Yasir^{ra} og hans mor Samiyya^{ra} ble også pint av de ikke-troende. Ved en slik anledning hadde det seg at Profeten^{sa} passerte forbi. Fylt av følelser sa han: «Yasirs familie, hold ut i tålmodighet; for Gud har gjort klart et paradys for dere.» De profetiske ordene ble snart oppfylt. Yasir^{ra} bukket under for torturen, og litt senere ble hans aldrende kone Samiyya^{ra} myrdet av Abu Jahl med et spyd.

En kvinnelig slave som het Zinbira^{ra} mistet sine øyne under den grusomme behandlingen hun ble utsatt for av de ikke-troende.

Abu Fukaih^{ra}, Safwan bin Umayyas slave, ble lagt på stekende sand mens tunge og varme steiner ble lagt på brystet hans. Tungen hans falt av under torturen. Andre slaver ble behandlet på liknende vis.

Disse grusomhetene var uutholdelige. Men de tidlige troende utstod, fordi deres hjerter var styrket av forsikringer daglig mottatt fra Gud. Koranen steg ned til Profeten^{sa}. Men

Guds betryggende stemme steg ned til alle de troende. Hadde det ikke vært slik, så ville ikke de trofaste ha motstått grusomhetene som de ble utsatt for. Forlatt av sine medmennesker, venner og slektninger, hadde de ingen andre enn Gud med seg. Og de ønsket seg ingen andre. På grunn av Ham virket grusomhetene som ingenting; skjellsordene var som bønner; steinene kjentes som fløyel.

De frie borgerne som trodde ble ikke utsatt for mindre grusomheter. Deres eldre og ledere pinte dem på ulike vis. Uthman^{ra} var en rik mann som hadde passert 40 år. Likevel, da Quraish besluttet å forfølge muslimene generelt, ble han bundet av sin onkel Hakam, og slått. Zubair bin Al-Awwam^{ra}, en modig ung mann som senere ble en fremragende muslimsk general, ble viklet inn i en matte av sin onkel. Matten ble så røykt fra undersiden og Zubair^{ra} ble torturert ved kvelning. Men han ville ikke avsverge sin tro. Han hadde funnet sannheten og ville ikke oppgi den.

Abu Dharr^{ra} var fra Gheffar-stammen. Han hørte om Profeten^{sa} og dro til Mekka for å undersøke nærmere. Mekkanerne frarådet ham det; de hevdet de kjente Muhammad^{sa} godt og at bevegelsen hans bare var en egoistisk plan. Abu Dharr^{ra} var ikke overbevist; så han dro til Profeten^{sa} og hørte Islams budskap direkte fra ham, og konverterte. Abu Dharr^{ra} spurte om han kunne holde troen sin skjult for sin stamme. Profeten^{sa} svarte at det var i orden for noen få dager. Men da han passerte gjennom Mekkas gater hørte han noen av byens ledere fornærme Den hellige profeten^{sa} med nedrige anklager. Han kunne ikke lenger holde sin tro hemmelig og erklærte umiddelbart: «Jeg bevitner at det er ingen annen gud enn Allah, og ingen er lik Allah; og Muhammad er Hans tjener og sendebud.» Dette utropet i en forsamling av ikke-troende ble oppfattet som en uforskammethet. Ledernes sinne økte og de slo løs på Abu Dharr^{ra} til han falt i bakken. Profetens onkel Abbas^{ra}, som ikke hadde konvertert enda, gikk forbi akkurat da. Han begynte å protestere på vegne av offeret: «Deres matkaravaner går forbi Abu Dharrs^{ra} stamme; og i sinne over hvordan dere

behandler ham kan hans folk la dere sulte i hjel.» Den neste dagen forble Abu Dharr^{ra} inne. Men den påfølgende dagen møtte han igjen den samme forsamlingen. Igjen hørte han dem rope skjellsord og fornærme Den hellige profeten^{sa}. Han gikk til Kaba og så at folk gjorde det samme der. Han klarte ikke å holde igjen og gikk fram og erklærte høylytt sin trosbekjennelse. Igjen ble han hardt behandlet. Det samme skjedde også en tredje gang; og Abu Dharr^{ra} dro tilbake til sin stamme.

Den hellige profeten^{sa} selv var ingen unntak for behandlingen som møtte de troende. En anledning var mens han ba. En gruppe vantro bandt en kappe rundt halsen hans og dro ham etter seg; hans øyne så ut som de hadde blitt skutt fram. Abu Bakr^{ra} kom tilfeldigvis og reddet ham, og sa: «Ønsker dere å drepe ham fordi han sier at Allah er hans Herre?» Ved en annen anledning hadde han bøyd seg til bakken i bønn, og motstanderne la innvollene til en kamel på ryggen hans. Han kunne ikke reise seg før tyngden var fjernet. Og ved en annen anledning ble han fulgt av noenategutter da han passerte gjennom en gate. De slo ham gjentatt på nakken og ropte til folk at han kalte seg en profet. Slik var hatet og fiendskapen mot ham, og slik var hans hjelpeløshet.

Profetens hus ble steinet fra husene omkring. Sjøppel og rester etter slaktede dyr ble kastet inn i hans kjøkken. Ved flere anledninger ble sand og støv kastet på ham mens han ba, slik at han måtte trekke seg tilbake til et trygt sted for sine offentlige bønner.

Disse grusomhetene som ble iverksatt mot en svak og uskyldig gruppe og deres oppriktige og velmenende, men hjelpeløse leder, var likevel ikke bortkastet. Ærbare og anstendige mennesker så alt dette og ble tiltrukket av Islam. En gang Profeten^{sa} hvilte på Safa, en høyde i nærheten av Kaba, gikk den mekkanske lederen Abu Jahl forbi og sa nedrige skjellsord mot ham. Profeten^{sa} sa ingenting og dro hjem. En kvinnelig slave fra hans husholdning var vitne til denne beklemmende episoden. Hamza^{ra}, som var profetens onkel, var en modig mann fryktet av

andre menn. Han returnerte fra jakt og gikk inn i huset, stolt og med buen sin hengende på skulderen. Den kvinnelige slaven hadde ikke glemt episoden fra morgenen. Derfor reagerte hun med vemmelse da hun så Hamza^{ra} tre inn i huset. Hun hånet ham og sa at han så på seg selv som modig og gikk bevæpnet; men han visste ikke engang hva Abu Jahl hadde gjort mot hans uskyldige nevø den morgenen. Hamza^{ra} ble fortalt hva som hadde skjedd. Selv om han ikke var en troende, så var han en edel mann. Han kan ha blitt imponert over Profetens budskap, men ikke til den grad at han hadde sluttet seg til offentlig. Da han hørte om dette formålsløse angrepet av Abu Jahl, klarte han ikke å holde igjen. Hans tilbakeholdenhet til det nye budskapet var forsvunnet. Han begynte å føle at han så langt hadde tatt for lett på det. Hamza^{ra} gikk rett til Kaba, der lederne i Mekka pleide å møtes og rådføre seg. Han tok tak i sin bue og støtte Abu Jahl hardt, og sa: «Fra i dag, anse meg som en følger av Muhammad. Du hånet og ropte skjellsord etter ham fordi han ikke sa noe til deg. Hvis du er modig, kom ut og slåss mot meg.» Abu Jahl ble målløs. Hans venner steg fram for å hjelpe ham. Men, av frykt for Hamza^{ra} og hans stamme stanset Abu Jahl dem, i den tro at en åpen konflikt ville koste for mye. I stedet innrømte han at han var skyld i hendelsen den morgenen. (*Hisham og Tabari*)

ISLAMSK BUDSKAP

Motstanden fortsatte å øke. Samtidig gjorde Profeten^{sa} og hans tilhengere alt de kunne for å tydeliggjøre Islams budskap for mekkanerne. Det var et mangesidig budskap av den høyeste betydning; ikke bare for araberne, men for hele menneskeheten. Det var et budskap fra Gud. Og det lød: Skaperen av verden er Én. Ingen andre er verdig tilbedelse. Profetene har alltid trodd på Ham som Én, og har lært dette til sine tilhengere. Mekkanere bør oppgi alle avbildninger og avguder.

Så de ikke at avgudene ikke engang kunne fjerne fluene som satte seg på offergavene fremlagt for deres føtter? Hvis de ble angrepet, så kunne de ikke avverge det. Om det ble stilt dem spørsmål, så kunne de ikke svare. Om de ble bedt om hjelp, så kunne de ikke gjøre noe. Men den Éne Gud hjalp de som ba om Hans støtte; svarte de som henvendte seg til Ham i bønn; undertvang Sine fiender; og opphøyet de som underkastet seg Ham. Da lys kom fra Ham, opplyste det de som henga seg til Ham. Hvorfor neglisjerte da mekkanerne Ham, og vendte seg mot livløse avbildninger og avguder mens de kastet bort sine liv? Så de ikke at deres mangel på tro på den Éne, sanne Gud hadde gjort dem ytterst overtroiske og inkompetente? De hadde ingen forståelse for hva som var rent og hva som var urent; av rett og galt. De æret ikke sine mødre. De behandlet sine søstre og døtre grusomt og nektet dem deres rettigheter. Heller ikke deres koner ble behandlet godt. De pinte enker, utnyttet foreldreløse, fattige og de svake, og søkte å bygge sin rikdom på andres ruin. Løgn og fusk skammet de seg ikke over, heller ikke over tyveri og plyndring. Hasardspill og rus var deres fryd. Kulturell og nasjonal framgang interesserte de seg ikke for. Hvor lenge ville de ignorere den Éne, sanne Gud, og fortsette å tape og lide? Ville det ikke vært bedre for dem å forandre seg? Ville det ikke være bedre for dem å slutte med alle former for utnyttelse av hverandre; gjenopprette rettighetene til dem de var skyldig; bruke rikdommen på nasjonale behov og på de fattige og svake; behandle de foreldreløse som noe de var ansvarlig for å ta vare på og beskytte; gi hjelp til enker og etablere og oppfordre til gode

gjerninger i hele samfunnet; dyrke ikke bare rettferdighet og likhet, men også medlidenhet og elskverdighet? Livet i denne verden skal være produktivt for det gode. Budskapet sa videre: «Etterlat dere gode gjerninger, så de vokser og bærer frukt etter at dere har gått bort. Det er dydig å gi til andre, ikke å motta. Lær å oppgi dere selv så dere kommer nærmere deres Gud. Praktiser selvfornektelse for deres medmenneskers del, så deres belønning hos Gud mangfoldiggjøres. Det er sant at muslimene er svake, men vær ikke ute etter deres svakhet, for sannheten vil vinne. Dette er forordningen fra Himmelen. Gjennom Profeten^{sa} vil en ny standard og nye kriterium for rett og galt etablere seg i verden. Rettferdighet og nåde vil regjere. Ingen tvang vil tillates i de religiøse anliggender, og heller ingen inngrep. De grusomhetene som kvinner og slaver har blitt utsatt for vil utslettes. Guds rike vil innføres i stedet for Satans.»

Budskapet ble kunngjort til befolkningen i Mekka, og det begynte å gjøre inntrykk på de velmenende og reflekterende blant dem. Mekkas eldre tok et alvorlig blikk på det som foregikk. De sendte en komité til Profetens^{sa} onkel, Abu Talib, og henvendte seg til ham med følgende:

Du er en av våre ledere, og for din skyld har vi så langt spart din nevø, Muhammad. Men tiden har nå kommet for at vi må gjøre slutt på denne nasjonale krisen, denne konflikten midt i blant oss. Vi ber om og forlanger at han avstår fra å si noe mot våre guder. La ham hevde at Gud er Én, men ikke la ham si noe negativt om våre guder. Hvis han samtykker, vil vår strid og kontrovers med ham være over. Vi ber deg innstendig om å overbevise ham. Men hvis du ikke kan gjøre det, så vil én av to følger finne sted. Enten må du gi slipp på din nevø, eller så må vi – ditt folk – gi slipp på deg. (*Hisham*)

Abu Talib ble konfrontert med et vanskelig valg. Å utlevere sin nevø var hardt. Like hardt var det å bli utstøtt av sitt folk. Når det gjaldt penger, så hadde araberne lite av det. Deres anseelse lå

i lederskapet. De levde for sitt folk, og deres folk for dem. Abu Talib var fra seg. Han sendte bud etter Profeten^{sa} og forklarte kravet som ble stilt av de eldre i Mekka. «Hvis du ikke samtykker», sa han med tårer i øynene, «så må enten jeg utlevere deg, eller så vil mitt folk oppgi meg.» Åpenbart hadde Profeten^{sa} medfølelse for sin onkel. Han hadde tårer i øynene da han sa:

Jeg krever ikke av deg at du skal si fra deg ditt folk. Og jeg krever ikke av deg at du skal stå ved min side. I stedet kan du gi slipp på meg og stå fast ved ditt folk. Men den Éne og Éneste Gud er mitt vitne når jeg sier, at selv om de plasserte solen på min høyre hånd og månen på min venstre, så ville jeg ikke avstå fra å kunngjøre sannheten om den Éne Gud. Jeg må fortsette med det til jeg dør. Du kan velge etter ditt eget ønske. (*Hisham og Zurqanī*)

Dette bestemte og oppriktige svaret åpnet øynene til Abu Talib. Han sank tilbake i dype tanker. Selv om han ikke hadde motet til å tro, anså han seg heldig som hadde levd lenge nok til å oppleve denne fremragende demonstrasjonen på tro og pliktfølelse: «Min nevø, du kan gå. Gjør din plikt. La mitt folk oppgi meg. Jeg er med deg.» (*Hisham*)

UTVANDRING TIL ABESSINIA

Da tyranniet nådde ekstreme grenser samlet Profeten^{sa} sine tilhengere. Han pekte mot vest mens han fortalte om et land på den andre siden av havet der mennesker ikke ble myrdet for å bytte tro, der de kunne tilbe Gud uforstyrret, og hvor det var en rettferdig konge. La dem dra dit, kanskje forandringen vil bringe dem avlastning. En gruppe muslimske menn, kvinner og barn fulgte forslaget og dro til Abessinia. Migrasjonen var på en liten skala og svært følelsesladd. Araberne anså seg selv som voktere av Kaba, og var så også. Å forlate Mekka var for dem svært vanskelig; ingen araber kunne forestille seg å gjøre det hvis ikke det å forbli var absolutt umulig.

Heller ikke var mekkanerne klare til å tolerere en slik forflytning. De ville ikke la ofrene rømme og finne seg et annet sted å leve. Gruppen måtte derfor holde sine forberedelser til reisen strengt hemmelig. Da de reiste gjorde de så uten en gang å si farvel til sine venner og slektninger. Men da deres planer for avreise ble kjent for noen utenforstående, så gjorde det inntrykk også på dem.

Umar^{ra}, som senere ble den andre kalif i Islam, var fremdeles vantro. Han var en innbitt fiende og forfulgte muslimene. Ved en tilfeldighet møtte han noen i gruppen som skulle reise ut. En av disse var en kvinne, Ummi Abdullah^{ra}. Da Umar^{ra} så hennes gjenstander pakket og lastet på dyrene, forstod han med en gang at en gruppe var i gang med å forlate Mekka for å søke tilflukt et annet sted. «Skal du dra?» spurte han. «Ja, Gud bevitner», svarte Ummi Abdullah^{ra}. «Vi drar til et annet land fordi dere behandler oss grusomt her. Vi kommer ikke til å returnere inntil Allah ønsker å gjøre det enkelt for oss.» Svaret gjorde inntrykk på Umar^{ra}. Han svarte: «Gud være med deg.» Stemmen hans var følelsesladd. Dette bildet opprørte ham.

Da mekkanerne fant ut om utvandrerne sendte de en gruppe etter dem. De kom helt fram til havet, men oppdaget at muslimene allerede hadde forlatt land. Da de ikke kunne nå dem

igjen, bestemte mekkanerne seg for å sende en delegasjon til Abessinia for å vende kongen mot flyktningene og overbevise ham om å overlevere dem. En av utsendingene var Amr bin al-As^{ra}, som senere sluttet seg til Islam og erobret Egypt. Delegasjonen kom til Abessinia, møtte kongen og intrigerte med hoffet. Men kongen viste seg å være bestemt. Til tross for presset som den mekkanske delegasjonen og hans eget hoff utsatte ham for, så nektet han å overlevere de muslimske flyktningene til sine forfølgere.

Delegasjonen returnerte i skuffelse, men i Mekka kom de snart på en ny plan for å tvinge muslimene tilbake fra Abessinia. De spredte et rykte blant karavanene som var på vei til Abessinia at hele Mekka hadde akseptert Islam. Da ryktet nådde Abessinia returnerte flere muslimer Mekka i glede. Men ved ankomst oppdaget de at ryktet de hadde hørt var oppspinn.

Noen av muslimene dro tilbake til Abessinia, mens andre bestemte seg for å bli. Blant de sistnevnte var Uthman bin Mazun^{ra}, sønnen til en av de øverste lederne av Mekka. Uthman^{ra} fikk beskyttelse av en venn av sin far, Walid bin Mughira, og fikk leve i fred. Men han så at flere muslimer fortsatte å bli ofre for brutale forfølgelser. Dette gjorde ham ulykkelig. Uthman^{ra} gikk til Walid og frasa seg hans beskyttelse. Han følte at han ikke skulle ha slik beskyttelse når andre muslimer fortsatte å lide. Walid kunngjorde dette for mekkanerne.

En dag satt Labid, en arabisk hoffdiker, blant Mekkas ledere og resiterte sine vers. Han leste en linje som sa at alle velsignelser til syvende og sist må ta slutt. Uthman^{ra} dristet seg til å bestride ham, og sa: «Paradisets velsignelser vil vare evig.» Labid - som ikke var vant til å bli motsagt - mistet besinnelsen, og sa: «Quraish, tidligere ble ikke deres gjester fornærmet på dette vis. Når valgte dere denne veien?» En mann reiste seg blant publikum, og for å berolige Labid, svarte han: «Fortsett bare, og bry deg ikke om denne tåpen.» Uthman^{ra} insisterte på at han ikke hadde sagt noe tåpelig. Dette gjorde mannen fra Quraish rasende. Han sprang opp og slo til Uthman^{ra} så han mistet et øye. Walid var til stede ved denne episoden. Han som var en nær venn av

Uthmans^{ra} avdøde far, kunne ikke utstå denne behandlingen. Men Uthman^{ra} var ikke lenger under Walids formelle beskyttelse, og arabisk sedvane forbød ham å ta side. Han kunne derfor ikke gjøre noe.

Halvveis i sinne, og halvveis i smerte snudde han seg mot Uthman^{ra}, og sa: «Sønn av min venn, du hadde spart øyet ditt om du ikke hadde sagt fra deg min beskyttelse. Du har deg selv å takke for det.»

Uthman^{ra} svarte:

Jeg har lengtet etter dette. Jeg sørger ikke over tapet av ett øye, fordi det andre venter den samme skjebne. Husk, så lenge Profeten lider så ønsker vi ikke fred. (*Halbiyya*, bind 1, s. 348)

UMAR^{ra} AKSEPTERER ISLAM

Omkring samme tid fant det sted en annen svært viktig hendelse. Umar^{ra}, som senere ble den andre kalif i Islam, var fremdeles en av de mest aggressive og mest fryktede fiendene av Islam. Han mente at ingen slagkraftige skritt hadde blitt tatt enda for å stoppe denne nye bevegelsen. Derfor besluttet han å ta livet av Profeten^{sa}. Med sverdet sitt dro han ut. En venn så ham på veien og ble forvirret over å se ham slik. Han spurte Umar^{ra} hvor han skulle og med hvilken hensikt. «For å drepe Muhammad», svarte Umar.

«Men vil du være beskyttet mot hans stamme etter dette? Og vet du virkelig hva som foregår for tiden? Er du klar over at din søster og hennes mann har sluttet seg til Islam?»

Det kom som lyn fra klar himmel, og Umar^{ra} ble dypt opprørt. Han bestemte seg for å gå til sin søster og hennes mann og gjøre seg ferdig med dem først. Da han ankom huset deres hørte han at det ble resitert på innsiden. Stemmen tilhørte Khabbab^{ra} som underviste dem i den hellige Boken. Hurtig, gikk Umar^{ra} inn i huset. Khabbab^{ra} hørte de oppjagede skrittene og gjemte seg. Umars^{ra} søster, Fatima^{ra}, la vekk koran-bladene. Umar^{ra} konfronterte henne og mannen, og sa: «Jeg hører at dere har avsverget deres tro.» Med disse ordene strakk han hånden sin for å slå til ektemannen, som også var hans fetter. Fatima^{ra} kastet seg fram, mellom Umar^{ra} og sin ektemann. Dermed traff Umars^{ra} hånd hennes ansikt og slo til nesen hennes, slik at det begynte å strømme blod fra den. Slaget gjorde Fatima^{ra} enda modigere. Hun sa: «Ja, vi er muslimer nå og skal forbli det; gjør hva du ønsker.»

Umar^{ra} var en tapper mann, men hard. Hans søsters ansikt, som var rødt på grunn av hans hånd, fylte ham med anger. Snart var han forandret. Han ba om å få se bladene av Koranen som de hadde lest fra. Fatima^{ra} nektet for at han ikke skulle rive og kaste dem. Umar^{ra} lovte å ikke gjøre slik. Men, svarte Fatima^{ra}, han var ikke ren. Så Umar^{ra} tilbød å ta et bad. Ren og rolig tok han bladene i hånden sin. De inneholdt en del av kapittel Ta Ha; og han kom over verset:

Sannelig, Jeg er Allah, det er ingen gud unntagen Meg, tilbe derfor Meg (alene), og forrett bønnen til Min ihukommelse. Visselig, (dommens) time vil komme. Jeg vil nesten skjule den, slik at enhver sjel kan bli gjengjeldt for det den gjorde. (20:15, 16)

Guds eksistens, hevdet med stor styrke; det klare løftet om at Islam snart ville etablere genuin tilbedelse i stedet for den sedvanlige som fant sted i Mekka – disse og andre tilknyttede ideer må ha rørt Umar^{ra}. Han kunne ikke lenger tøyse seg. Troen fylte seg opp i hjertet hans, og han sa: «Så vidunderlig, så inspirerende!» Khabbab^{ra} kom ut av sitt skjulested, og sa: «Gud bevitner, senest i går hørte jeg Profeten^{sa} be for omvendelsen av Umar^{ra} eller Amr ibn Hisham^{ra}. Din forvandling er et resultat av den bønne.»

Umar^{ra} hadde bestemt seg. Han spurte hvor Profeten^{sa} oppholdt seg og gikk rett til ham ved Dari Arqam, med sverdet fremdeles i hånden. Da han banket på døren kunne Profetens^{sa} ledsagere se Umar^{ra} gjennom spaltene. De fryktet at han hadde en ond plan. Men Profeten^{sa} sa til dem: «Slipp ham inn.» Umar^{ra} kom inn med sverdet i hånden. «Hva bringer deg hit?» spurte Profeten^{sa}. Umar^{ra} svarte: «Guds Profet, jeg er her for å bli muslim.» «*Allahu akbar*», ropte Profeten^{sa}. «*Allahu akbar*», ropte ledsagerne. Åsene rundt Mekka ga ekko til ropene. Nyheten om konverteringen spredde seg som ild. Umar^{ra}, som var den fryktede forfølgeren av Islam, ble heretter selv forfulgt sammen med andre muslimer. Men Umar^{ra} hadde forandret seg. Han tok imot lidelsen med glede, slik han tidligere hadde gledet seg over å påføre lidelse. Han gikk omkring i Mekka, sterkt plaget av andre.

FORFØLGELSENE ØKER

Forfølgelsene ble stadig mer alvorlige og uutholdelige. Mange muslimer hadde allerede forlatt Mekka. De som forble måtte lide enda mer enn tidligere. Men muslimene dreide ikke det minste fra veien de hadde valgt. Deres hjerter var tapre som noen gang; deres tro var fast. Deres hengivenhet for den Éne Gud økte, og det gjorde også deres hat mot de nasjonale avgudene i Mekka. Konflikten var blitt mer alvorlig enn noensinne.

Mekkanerne sammenkalte enda et stort møte. Her besluttet de en fullstendig boikott av muslimene: Mekkanerne skulle ikke gjøre noen som helst forretninger med muslimene. De skulle verken kjøpe noe fra dem eller selge dem noe. Profetens^{sa}, hans familie og en rekke slektninger som – til tross for at de ikke var muslimer – fremdeles stod ved hans side, var tvunget til å søke ly på et øde sted i Abu Talibs eie. Uten penger, midler eller reserver måtte Profetens familie og slektninger lide under tallrike vanskeligheter på grunn av blokaden. I tre år var det ingen avmatning.

Så omsider reiste fem ærbare medlemmer av fienden seg imot denne behandlingen. De dro til den avsperrede familien, tilbød å annullere boikotten og ba familien komme ut. Abu Talib kom ut og irettesatte sitt folk. Opprøret til de fem ble kjent over hele Mekka, men ble møtt med medfølelse, og mekkanerne besluttet at den rå og grusomme boikotten måtte avsluttes.

Boikotten var over, men ikke dens konsekvenser. Noen få dager senere døde Profetens trofaste kone, Khadija^{ra}; og en måned etter døde også hans onkel, Abu Talib.

Den hellige profeten^{sa} hadde nå mistet sin ledsager og støtte i Khadija^{ra}; og han og muslimene hadde mistet det gode embetet til Abu Talib. Deres bortgang medførte også en generell nedgang i sympatien. Abu Lahab, en annen av Profetens onkler, så først ut til å ta side med Profeten^{sa}. Sjøkket over brorens død og aktelsen for hans siste ønske var fremdeles friskt i minne. Men

mekkanerne lyktes snart i å støte Profeten^{sa} fra seg. De brukte de vanlige klagene. Profeten^{sa} lærte at tvilen på Guds Enhet var en forseelse som ga straff i livet etter dette; hans lære stod i strid med alt de hadde lært av sine forfedre, og slik fortsatte det. Abu Lahab bestemte seg for å motsette seg Profeten^{sa} mer enn noensinne.

Forholdet mellom muslimene og mekkanerne ble spent. Den tre-årige boikotten og blokaden hadde forsterket avgrunnen mellom dem. Å møte og preke virket umulig. Profeten^{sa} bekymret seg ikke over den dårlige behandlingen og forfølgelsen; dette var ingenting så lenge han hadde muligheten til å møte og henvende seg til befolkningen. Men nå så det ut til at han ikke hadde noen slik mulighet i Mekka.

Ved siden av fiendskapen opplevde Profeten^{sa} nå at det var umulig å vise seg i gatene eller på noen offentlige steder. Om han gjorde det så kastet de støv og sand på ham, og sendte ham tilbake til sitt hus. En gang kom han hjem med hodet dekket av støv. En av hans døtre gråt mens hun fjernet støvet. Profeten^{sa} ba henne om ikke å gråte, for Gud var med ham. Mishandlingen opprørte ikke Profeten^{sa}. Han ønsket den til og med velkommen som bevis på interessen for hans budskap. For eksempel var det en dag da mekkanerne på grunn av en intrige ikke sa noe til ham, heller ikke mishandlet de ham på noe vis. Profeten^{sa} dro skuffet hjem igjen, inntil den betryggende stemmen til Gud fikk ham til å gå ut igjen til sitt folk.

PROFETEN^{sa} REISER TIL TAIF

Det så ut til at ingen lenger ville lytte til Profeten^{sa} i Mekka, og det gjorde ham trist. Han følte at han stagnerte. Dermed bestemte han seg for å vende seg mot et annet sted for å spre sitt budskap. Han valgte den lille byen Taif, omtrent 60 miles sørøst for Mekka, kjent for sine frukter og landbruk. Profetens^{sa} beslutning var i samsvar med tradisjonene til tidligere profeter. Moses^{as} henvendte seg til Farao, til Israel og til Midian. Jesus^{as} på samme vis, henvendte seg til Galilea, til områder på andre siden av Jordan-elven og til Jerusalem. Den hellige profeten^{sa} av Islam så at mekkanerne ville mishandle, men ikke lytte, så han vendte seg mot Taif. Når det gjaldt de polyteistiske forestillingene og praksisen, så lå ikke Taif etter Mekka. Avgudene i Kaba var ikke de eneste, og heller ikke de eneste viktige i Arabia. En viktig avgud, al-Lat, fantes i Taif. På grunn av denne avguden var Taif også et viktig pilegrims mål. Innbyggerne i Taif hadde slektskapsbånd med mekkanerne, og mange av grøntområdene mellom Taif og Mekka var eid av mekkanere. Da Profeten^{sa} ankom Taif hadde han møter med flere av lederne, men ingen så ut til å være villig til å akseptere budskapet. Innbyggerne adlød lederne og avviste læren med forakt. Dette var ikke uvanlig. Mennesker som fordyper seg i verdslige affærer ser alltid på et slikt budskap som et inngrep, og til og med en forseelse. Siden budskapet er uten synlig støtte – som folkemengder og våpen – så føler de at de kan avvise med forakt. Profeten^{sa} var ikke et unntak. Utredninger om ham hadde allerede ankommet Taif, og nå var han her, uten våpen eller tilhengere. Han kom alene med bare én ledsager, Zaid^{ra}. Byens folk så på ham som en plage som måtte stoppes, om bare for å behage lederne. De sendte omstreifere og gategutter etter ham, som kastet steiner og drev ham ut av byen. Zaid^{ra} ble skadet og Profeten^{sa} blødde voldsomt. Men jakten fortsatte til de to forsvarsløse var mange miles fra Taif. Profeten^{sa} var svært sorgtung og nedslått da en engel steg ned til ham og spurte om han ønsket at hans forfølgere skulle ødelegges. «Nei», svarte Profeten^{sa}. «Jeg håper, at av de samme mishandlerne skal det bli født de som tilber den Éne sanne Gud.» (*Bukhari, Kitab Bad ul-Khalq*)

Utslitt og nedslått stoppet Profeten^{sa} ved en vingård som var eid av to mekkanere som var til stede akkurat da. De var blant de som forfulgte ham i Mekka, men ved denne anledningen ble de medfølende. Var det fordi en mekkaner hadde blitt mishandlet av folket i Taif? Eller, var det fordi en gnist av medmenneskelighet plutselig glødet i deres hjerter? De sendte en kristen slave til Profeten^{sa} med et brett fullt av druer. Slaven het Addas^{ra} og tilhørte Nineveh. Addas^{ra} presenterte brettet for Profeten^{sa} og hans ledsager. Mens han så forventningsfullt på dem, ble han mer nysgjerrig enn noensinne da han hørte Profeten^{sa} si: «I Allahs navn, den mest Nåderike, den evig Barmhjertige.» Hans kristne opphav ble opplivet, og han følte han var i nærvær av en hebraisk profet. Profeten^{sa} spurte hvor han kom fra, og Addas^{ra} svarte Nineveh. Profeten^{sa} sa: «Jonas^{as}, sønn av Amittai, som tilhørte Nineveh, var en hellig mann. En profet som meg.» Profeten^{sa} fortalte Addas^{ra} om sitt eget budskap. Addas^{ra} ble tiltrukket og trodde umiddelbart. Han omfavnet Profeten^{sa} med tårer i øynene og begynte å kysse hans hode, hender og føtter. Etter at møtet var over henvendte Profeten^{sa} seg igjen til Allah og sa:

Allah, jeg legger fram min klage til Deg. Jeg er svak og uten midler. Mitt folk ser ned på meg. Du er Herre over de svake og de fattige, og Du er min Herre. Til hvem vil Du overlate meg – til fremmede som dytter meg omkring eller til fienden som undertrykker meg i min egen by? Om Du ikke er vred på meg, så bekymrer jeg meg ikke om min fiende. Din nåde være med meg. Jeg søker tilflukt i Ditt ansikts lys. Det er Du som kan drive vekk mørket fra verden og gi fred til alle, i dette liv og det kommende. La ikke Ditt sinne og Din vrede komme over meg. Du er aldri vred, utenom når Du kort tid etter er tilfreds. Og det er ingen makt eller tilflukt utenom Deg. (*Hisham og Tabari*)

Etter å ha sagt denne bønne begynte han på reisen tilbake til Mekka. På veien stanset han ved Nakhla for noen dager, før han fortsatte. I henhold til mekkansk tradisjon var han ikke lenger en borger av Mekka. Han hadde forlatt byen fordi han anså den som fiendtlig, og han kunne ikke returnere uten mekkanernes tillatelse. Dermed sendte han bud til Mutim bin Adi, en mekkansk leder, for å spørre om mekkanerne ville tillate ham å komme tilbake. Mutim var en like innbitt fiende som alle andre, men var edel i hjertet. Han samlet sine sønner og slektninger. Bevæpnet gikk de til Kaba. Stående i gårdsplassen kunngjorde han at han ville tillate Profeten^{sa} å returnere. Profeten^{sa} returnerte så og gikk en runde rundt Kaba. Mutim, hans sønner og slektninger eskorterte så Profeten^{sa} til sitt hus, med sverdene trukket. Profeten^{sa} hadde ikke mottatt beskyttelse i tradisjonell arabisk forstand. Profeten^{sa} fortsatte å lide og Mutim vernet ham ikke. Mutims handling begrenset seg til erklæringen om formell tillatelse for Profeten^{sa} til å returnere.

Profetens^{sa} reise til Taif har tvunget fram ros selv fra fiender av Islam. I sin biografi av Profeten^{sa} skriver Sir William Muir om reisen:

Det er noe opphøyd og heroisk i Muhammads reise til At-Taif; en isolert mann, forhatt og forkastet av sitt eget folk, går tappert fram i Guds navn. Slik som Jonas til Ninive, sammenkaller han en avgudsdyrkende by til å angre seg og støtte hans kall. Det kaster et sterkt lys over intensiteten i hans tro på det guddommelige opphavet til hans kall. (*Life of Mahomet* av Sir W. Muir, 1923, s. 112-113)

Mekka vendte tilbake til sin gamle fiendtlighet. Profetens^{sa} hjemby ble igjen helvete for ham. Men han fortsatte å fortelle folk om sitt budskap. «Gud er Én», kunne etter hvert høres her og der. Med kjærlighet og aktelse, og med en følelse for andre som medmennesker, fastholdt Profeten^{sa} å forklare sitt budskap. Mennesker snudde seg vekk, men han henvendte seg til dem

igjen og igjen. Han bekjentgjorde enten folk brydde seg eller ikke, men vedholdenheten viste seg å lønne seg. De håndfulle muslimene som hadde returnert fra Abessinia og besluttet å forbli i Mekka, spredte budskapet i hemmelighet til sine venner, naboer og slekt. Noen av disse ble overtalt til å erklære sin tro offentlig og dele lidelsen med de andre muslimene. Men mange som ble overbevist i hjertet, hadde ikke motet til å bekjenne sin tro åpent; de ventet på at Guds rike skulle komme til jorden. I mellomtiden begynte åpenbaringene, som Profeten^{sa} mottok, å gi hint om den nærstående muligheten for utvandring fra Mekka. En idé om stedet de skulle migrere til ble også gitt ham. Det var en by av brønner og daddeltrær. Han tenkte på Yamama. Men tanken ble snart lagt bort. Han ventet så i visshet om at hvor enn de var ment å gå til, så var det stedet ment å bli Islams vugge.

ISLAM SPRER SEG TIL MEDINA

Den årlige hajj nærmet seg, og fra alle deler av Arabia ankom pilegrimer Mekka. Profeten^{sa} oppsøkte alle menneskemengder han kunne finne, forklarte dem ideen om den Éne Gud og sa til dem at de måtte gjøre slutt på utsvevelser og forberede seg på Guds rike. Noen lyttet og ble interessert. Noen ønsket å lytte, men ble sendt vekk av mekkanerne. Andre som allerede hadde dannet seg en mening stoppet for å latterliggjøre ham. Profeten^{sa} var i Mina-dalen da han så en gruppe på seks-sju personer. Han oppdaget at de tilhørte Khazraj-stammen, en stamme i allianse med jødene. Han spurte om de ville høre på det han hadde å si. De hadde hørt om ham og var interessert, så de gikk med på det. Profeten^{sa} brukte litt tid på å forklare at Guds rike var nær; at avgudene ville forsvinne; at ideen om Én Gud ville triumfere; og at fromhet og renhet igjen ville regjere. Ville de ikke da ønske budskapet velkommen i Medina? Gruppen lot seg imponere. De aksepterte budskapet og lovet at når de ankom Medina, så ville de rådføre seg med andre og melde ifra neste år om Medina var villig til å ta imot muslimske flyktninger fra Mekka. Så de returnerte og konfererte med sine venner og slektninger. På det tidspunktet var det to arabiske og tre jødiske stammer i Medina. De arabiske stammene var Aus og Khazraj; og de jødiske stammene var Banu Quraiza, Banu Nadir og Banu Qainuqa. Aus og Khazraj var i krig med hverandre. Quraiza og Nadir var i allianse med Aus, og Qainuqa med Khazraj. Trøtte av endeløs krigføring, var de tilbøyelige til fred. I det minste samtykket de i å anerkjenne Khazraj-lederen Abdullah bin Ubayy ibn Salul som konge over Medina. Fra jødene hadde Aus og Khazraj hørt om profeter i Bibelen. De hadde hørt om jødiske beretninger om den tapte storheten til Israel, og om adventen til en profet «lik Moses». Denne adventen var nær, pleide jødene å si. Den skulle markere Israels tilbakekomst til makt, og ødeleggelsen av deres fiender. Da folket i Medina hørte om Profeten^{sa}, så ble de imponert og begynte å spørre om denne mekkanske profeten ikke var den samme profeten de hadde hørt om av jødene. Flere unge menn trodde raskt på dette. Ved neste hajj kom tolv menn fra Medina til Mekka for å slutte seg til

Profeten^{sa}. 10 av disse tilhørte Khazraj, to tilhørte Aus-stammen. De møtte Profeten^{sa} i Mina-dalen. Mens de holdt Profetens^{sa} hånd erklærte de høytidelig sin tro på Guds Enhet; sin beslutning om å avholde seg fra alle onder generelt, barnedrap og fra å anklage andre falskt. De besluttet også å adlyde Profeten^{sa} i alle gode gjerninger. Da de returnerte til Medina begynte de å fortelle andre om sin nye tro. Iveren økte. Avguder ble tatt ut av sine nisjer og kastet på gaten. De som pleide å bøye seg for avbildninger begynte i stedet å heve hodet. De besluttet ikke å bøye seg for noen andre enn den Éne Gud. Jødene undret seg. Århundre med vennskap, redegjørelser og debatt hadde mislyktes i å skape den forandringen som denne mekkanske læreren hadde frembrakt på få dager. Befolkningen i Medina ville gå til de få muslimene blant dem og spørre om Islam. Men de få muslimene klarte ikke å besvare alle forespørslene som de nå fikk, heller ikke visste de nok. De besluttet derfor å sende en anmodning til Profeten^{sa} om å sende dem en som kunne lære dem Islam. Profeten^{sa} innvilget ønsket og sendte Musab^{ra} var en av muslimene som hadde vært i Abessinia. Han var den første misjonæren i Islam som dro fra Mekka. På dette tidspunktet mottok Profeten^{sa} et storslått løfte fra Gud. Han hadde en visjon der han så at han var i Jerusalem og profeter stod bak ham i felles tilbedelse. Jerusalem betydde bare Medina, som skulle bli sentrum for tilbedelsen av den Éne Gud. Andre profeter samlet bak Islams profet, betydde at mennesker som fulgte ulike profeter ville slutte seg til Islam. Dermed ville Islam bli en universell religion.

Forholdene i Mekka var nå blitt svært kritiske. Forfølgelsene foregikk i sin verste form. Mekkanere lo av visjonen og beskrev den som ønsketenkning. De visste ikke at grunnsteinen for det nye Jerusalem var blitt lagt. Nasjonene i øst og vest var spente. De ville høre det siste, storartede budskapet fra Gud. I disse dager gikk Romas keiser og Persias Khosrau til krig med hverandre. Khosrau var seirende. Syria og Palestina ble oversvømt av persiske hærer. Jerusalem ble ødelagt. Egypt og Lilleasia ble overvunnet. Ved Bosporos munning, bare 10 miles fra Konstantinopel, satte persiske generaler opp sine telt.

Mekkanerne jublet over persernes seire og hevdet at Guds dom hadde kommet – de persiske avgudsdyrkerne hadde slått Bokens folk. På det tidspunktet mottok Profeten^{sa} den følgende åpenbaringen:

Romerne er blitt beseiret, i et land nær ved, og de vil etter deres nederlag snart seire om noen få år. Allah tilhører makten før og etter – og på den dag vil de troende fryde seg over Allahs hjelp. Han hjelper hvem Han vil, og Han er den Allmektige, den Barmhjertige. (Dette er) Allahs løfte. Allah bryter ikke Sitt løfte, men de fleste mennesker vet det ikke. (30: 3-7)

Profetien ble oppfylt innen få år. Romerne beseiret perserne og gjenerobret områdene de hadde tapt til dem. Den delen av profetien som sa: «Og på den dag vil de troende fryde seg over Allahs hjelp», ble også oppfylt. Islam begynte å få framgang. Mekkanerne hadde trodd at de skulle få en slutt på Islam ved å overbevise folk om ikke å lytte til muslimene, men i stedet å vise aktiv fiendtlighet. Samtidig hadde Profeten^{sa} mottatt nyheter om muslimenes seier og mekkanernes undergang i sine åpenbaringer. Profeten kunngjorde følgende vers:

Og de sier: Hvorfor bringer han oss ikke et tegn fra sin Herre? Er det ikke kommet et klart bevis til dem i det som er i de tidligere skrifter? Og hvis Vi hadde tilintetgjort dem med en straff før ham, så ville de ha sagt: Hvorfor sendte Du ikke et sendebud til oss, så vi kunne følge Dine bud, før vi ble ydmyket og vanæret? Si (til dem): Enhver skal vente. Så vent da dere (også), så skal dere snart få vite hvem som er den rette veiens folk, og som følger (sann) rettledning. (20: 134-136)

Mekkanerne klaget over mangelen på guddommelige tegn. De ble fortalt at profetiene om Islam og Profeten^{sa} i tidligere bøker burde være nok. Hadde mekkanerne blitt ødelagt før Islams budskap ble forklart dem, ville de ha klaget over mangelen på mulighet til å vurdere tegnene. Derfor, måtte mekkanerne vente.

Åpenbaringer som lovet seier for de troende og tap for de vantrø ble nå mottatt hver dag. Når mekkanerne sammenlignet sin egen makt og velstand med muslimenes avmakt og fattigdom, og deretter hørte løfter om guddommelig hjelp og muslimenes seire i Profetens^{sa} daglige åpenbaringer; så måtte de lure. Var de gale eller var Profeten^{sa} gal? De håpet at forfølgelsen skulle tvinge muslimene til å gi opp sin tro og komme tilbake til mekkanerne; at Profeten^{sa} selv og hans nærmeste tilhengere skulle begynne å tvile på det han hevdet. Men i stedet for dette måtte de lytte til bestemte og selvsikre forsikringer, som følgende:

Men nei, Jeg sverger ved hva dere ser, og hva dere ikke ser. Sannelig, dette er et edelt Sendebuds ord, og det er ikke noen dikters ord. Lite er det dere tror. Og det er ikke en spåmanns tale. Lite tenker dere dere om. (Men det er) en åpenbaring fra verdenenes Herre. Og dersom han [Muhammad] hadde oppdiktet (og tilskrevet) Oss noen utsagn, ville Vi visselig ha grepet ham ved høyre hånd, og så ha skåret over hans hjertepulsåre. Og det er ikke en eneste av dere som kunne ha beskyttet ham. Og denne [Koranen] er sannelig en formaning (og kilde til ære) for de rettferdige. Og Vi vet visselig, at det er fornekttere blant dere. Og at den er (en kilde til) sorg for de vantrø. Og den er sannelig den visse sannheten. Så lovpris din Herres navn, den Store. (Koranen, 69: 39-53)

Mekkanerne ble advart om at alle håp de var hengivne ville bli knust. Profeten^{sa} var verken en dikter eller en spåmann eller et kongsemne. Koranen var en lesning for de fromme. Sant nok hadde den sine fornekttere. Men den hadde også sine hemmelige beundrere; de som var misunnelige på dens lære og dens sannheter. De løfter og profetier som lå i den ville alle bli oppfylt. Profeten^{sa} ble bedt om å ignorere alle motstandere og prise sin Mektige Gud.

Det var tid for den tredje hajj. Blant pilegrimene fra Medina var det en stor gruppe muslimer. På grunn av motstanden fra mekkanerne, ønsket disse muslimene fra Medina å se Profeten^{sa} privat. Profetens egne tanker vendte stadig mer mot Medina som et tekkelig sted for utvandring. Han nevnte dette for sine nærmeste relasjoner, men de forsøkte å fraråde ham slike tanker. De anførte at selv om Mekka var full av motstand, så fantes det også støtte fra flere innflytelsesrike forbindelser. Det var usikkert hvilke muligheter som lå i Medina. Hvis Medina viste seg å være like fiendtlig som Mekka, ville Profetens^{sa} mekkanske forbindelser kunne hjelpe? Profeten^{sa} var imidlertid overbevist om at utvandring til Medina hadde blitt forordnet. Dermed avviste han rådene fra sine relasjoner og besluttet å migrere til Medina.

FØRSTE TROSKAPSLØFTE I AQABA

Etter midnatt møtte Profeten^{sa} igjen muslimene fra Medina i Aqaba-dalen. Hans onkel Abbas^{ra} var med ham. Muslimene fra Medina utgjorde 73 personer, 62 av disse hørte til Khazraj-stammen og 11 til Aus. Det var to kvinner i denne gruppen, den ene var Ummi Ammara^{ra}, av Banu Najjar. De hadde lært Islam av Musab^{ra}, og var fylt av tro og besluttomhet. Alle sammen ville vise seg å være pilarer for Islam. Ummi Ammara^{ra} er et eksempel. Hun inngynte sine barn evig lojalitet til Islam. En av hennes sønner, Habib^{ra}, ble tatt til fange av Musailima etter Profetens^{sa} død. Musailima gjorde krav på å regjere over araberne. Han forsøkte å rokke ved Habibs^{ra} tro. «Tror du at Muhammad^{sa} var Allahs sendebud?» spurte han. «Ja», var svaret. «Tror du jeg er en Guds budbringer?» spurte Musailima. «Nei», svarte Habib^{ra}. Etter dette svaret beordret Musailima at en av Habibs^{ra} lemmer skulle kuttes av. Etter at det var gjort, spurte han Habib^{ra} igjen: «Tror du Muhammad var en budbringer av Allah?» «Ja», svarte Habib^{ra}. «Tror du jeg er Allahs budbringer?» «Nei!» Musailima beordret at enda et lem skulle skjæres av Habibs^{ra} kropp. Lem etter lem ble kuttet av på denne måten, og Habibs^{ra} kropp var til slutt i mange biter. Han døde en grusom død, men forlot et uforglemmelig eksempel på personlig heltomot og offer for den religiøse overbevisningen. (*Halbiyya*, bind 2, s. 17)

Ummi Ammara^{ra} ledsaget Profeten^{sa} gjennom flere kriger. Kort sagt, denne gruppen av muslimer fra Medina oppnådde stor heder og utmerkelse for sin lojalitet og tro. De kom ikke til Mekka for rikdom, men for troen, og den fikk de i overflod.

Beveget av familieband og følelsen av å være legitimt ansvarlig for sikkerheten til Profeten^{sa}, henvendte Abbas^{ra} seg til gruppen:

Å, Khazraj, denne slektningen min er respektert her av sitt folk. De er ikke alle muslimer, men de beskytter ham. Men han har nå valgt å forlate oss og gå til dere. Å, Khazraj, vet dere hva som vil skje? Hele Arabia vil være mot dere. Hvis dere

forstår risikoen som følger med invitasjonen deres, så ta ham med; og hvis dere ikke forstår, så gi avkall på deres intensjon og la ham forbli her.

Lederen for denne gruppen, Al-Bara^{ra}, svarte bestemt:

Vi har hørt deg. Vårt vedtak er urokkelig. Våre liv er til rådighet for Allahs sendebud^{sa}. Vi har bestemt oss, og venter bare på hans beslutning. (*Halbiyya*, bind 2, s. 18)

Profeten^{sa} ga en ytterligere redegjørelse for Islam og dens lære. Etter å ha forklart dette, sa han til gruppen at han ville gå over til Medina hvis de ville holde Islam like kjærte som sine hustruer og barn. Han var ikke helt ferdig da gruppens 73 tilhengere ropte, «Ja, Ja», i én stemme. I sin iver glemte de at de kunne bli overhørt. Abbas^{ra} advarte dem om å snakke lavt. Men gruppen var full av tro. Å dø nå var ikke noe i deres øyne. Da Abbas^{ra} advarte gruppen, sa en av dem høyt: «Vi er ikke redde, å, Guds profet, tillat oss, og vi kan håndtere mekkanerne akkurat nå og hevne den urett de har begått mot deg.» Men Profeten^{sa} svarte at han enda ikke hadde blitt befalt å slåss. Gruppen avla så troskapseden før møtet ble avsluttet.

Mekkanerne fikk vite om dette møtet. De gikk til Medina-leiren for å klage til lederne om disse besøkende. Abdullah bin Ubbayy ibn Salul – den øverste lederen – visste ingenting om det som hadde hendt. Han forsikret mekkanerne at de hadde hørt falske rykter. Befolkningen i Medina hadde anerkjent ham som sin leder, og kunne ikke gjøre noe uten hans viten og tillatelse. Han visste ikke at Medinas folk hadde kastet Satans styre og akseptert Guds herredømme.

HIJRA

Gruppen kom tilbake til Medina og Profeten^{sa} og hans tilhengere begynte forberedelsene til utvandringen. Familie etter familie begynte å forsvinne. Muslimene var sikre på at Guds rike var nær, og var fylt av mot. Noen ganger ble en hel gate tømt i løpet av en natt. Om morgenen ville mekkanerne oppdage at dørene var låst og innse at beboerne hadde flyttet til Medina. Islams voksende innflytelse overrasket dem.

Til slutt var det ikke en eneste muslim igjen i Mekka, bortsett fra noen slaver som hadde konvertert, Profeten^{sa} selv, Abu Bakr^{ra} og Ali^{ra}. Mekkanerne innså at deres bytte var i ferd med å flykte. Lederne samlet seg igjen og bestemte seg for at Profeten^{sa} nå skulle drepes. Det synes som om det var ved en særegen guddommelig plan, at datoen de valgte for å drepe Profeten^{sa} var den samme som var valgt for hans flukt. Da gruppen mekkanere samlet seg foran Profetens^{sa} hus med hensikt å drepe, var Profeten^{sa} på vei ut i nattens mørke. Mekkanerne må ha fryktet at Profeten^{sa} kan ha foregrepet deres motbydelige plan. De fortsatte forsiktig. Og da Profeten^{sa} selv gikk forbi, tok de ham for noen andre og trakk seg tilbake for å unngå å bli lagt merke til. Profetens^{sa} nærmeste venn Abu Bakr^{ra} hadde blitt informert om Profetens^{sa} plan dagen før. Han møtte Profeten^{sa} og deretter forlot begge Mekka. De tok ly i en hule som heter Thaur, forbi en ås omlag tre-fire miles fra Mekka. Da mekkanerne fant ut at Profeten^{sa} hadde flyktet, samlet de seg og sendte en gruppe for å forfølge ham. Anført av en sporfinner nådde de Thaur. Stående utenfor hulen der Profeten^{sa} og Abu Bakr^{ra} skjulte seg, sa sporfinneren at Muhammad^{sa} enten var i hulen eller hadde steget opp til himmelen. Abu Bakr^{ra} hørte dette og hjertet hans sank. «Fienden har snart tatt oss», hvisket han. «Frykt ikke, Gud er med oss», svarte Profeten^{sa}. «Jeg frykter ikke for meg selv», fortsatte Abu Bakr^{ra}, «men for deg. Hvis jeg dør, så er jeg bare en vanlig dødelig; men hvis du dør, vil det bety døden for tro og ånd.» (*Zurqani*). «Likevel, frykt ikke», forsikret Profeten^{sa}. «Vi er ikke to i denne grotten. Det finnes en tredje – Gud.» (*Bukhari*)

Det mekkanske tyranniet var forutbestemt å ende. Islam skulle få sjansen til å vokse. Forfølgerne ble lurt. De gjorde narr av sporfinnerens bedømmelse. Hulen var for åpen for noen å søke tilflukt i, sa de. Med slanger og hoggormer var den ikke særlig trygg. Hvis de bare hadde bøyd seg litt, ville de hatt begge to innen synsvidde. Men de gjorde det ikke, og etter å ha avvist sporfinneren vendte de tilbake til Mekka.

I to dager ventet Profeten^{sa} og Abu Bakr^{ra} i grotten. På den tredje natten ble to kameler, som planlagt, brakt til hulen. Den ene var for Profeten^{sa} og føreren, den andre for Abu Bakr^{ra} og hans tjener, Amir bin Fuhaira^{ra}.

SURAQA^{ra} SETTER ETTER PROFETEN^{sa}

Før han dro ut i ørkenen, snudde Profeten^{sa} seg og så tilbake på Mekka. Følelser vellet opp i hans hjerte. Mekka var hans fødested. Han hadde levd der som barn og mann, og det var der han fikk det guddommelige kallet. Det var stedet hvor hans forfedre hadde levd og trivdes siden Ismaels^{as} tid. Med disse tankene tok han et siste, langt blick på byen, og sa: «Mekka, du er meg mer dyrebare enn noe annet sted i verden, men ditt folk ville ikke la meg leve her.» Da han hørte dette, sa Abu Bakr^{ra}: «Stedet har jaget vekk sin profet. Nå venter dets ødeleggelse.»

Mekkanernes jakt etter flyktningene var mislykket, derfor satte de en pris på hodene deres. Den som fanget og utleverte Profeten^{sa} eller Abu Bakr^{ra} til mekkanerne, død eller levende, skulle få en belønning på 100 kameler. Kunngjøringen ble gjort blant stammene rundt Mekka. En som ble fristet av belønningen var beduin-lederen Suraqa bin Malik^{ra}. Han satte etter flyktningene og omsider så han dem på veien til Medina. Han så to bestegne kameler. Siden han følte seg sikker på at han hadde funnet Profeten^{sa} og Abu Bakr^{ra}, sporet han hesten sin for å sette fart. Men hesten steilet og falt før den hadde gått særlig langt. Suraqa^{ra} falt med den. Suraqas^{ra} egen redegjørelse for hva som skjedde er interessant. Han sier:

Etter at jeg falt av hesten, oppsøkte jeg hellet mitt på det overtroiske vis som er felles for arabere, ved å kaste piler. Pilene varslet dårlig hell. Men fristelsen for belønning var stor. Jeg steg igjen på hesten, fortsatte min jakt og overtok nesten reisefølget. Profeten red med verdighet og så seg ikke tilbake. Abu Bakr, derimot, så seg tilbake igjen og igjen, (åpenbart av frykt for Profetens sikkerhet). Da jeg nærmet meg, steilet hesten min igjen, og jeg falt av. Jeg konsulterte pilene igjen; og igjen var det ille varsel. Hovene til hesten sank dypt inn i sanden.

Å stige på den igjen og gjenoppta jakten virket vanskelig. Da skjønte jeg at reisefølget var under guddommelig beskyttelse. Jeg ropte til dem og bønnfalt dem å stoppe. Da jeg var nær nok fortalte jeg dem om mine onde intensjoner og min ombestemmelse. Jeg fortalte dem at jeg hadde gitt opp forfølgelsen og skulle vende tilbake. Profeten lot meg gå, men fikk meg til å love ikke å avsløre hvor de befant seg for andre. Jeg ble overbevist om at Profeten var sann, skjebnebestemt å lykkes. Jeg ba Profeten om å skrive meg en fredsgaranti til å tjene meg når han ble øverste autoritet. Profeten ba Amir bin Fuhaira om å skrive meg en garanti, og han gjorde så. Da jeg gjorde meg klar til å dra tilbake med den, fikk Profeten en åpenbaring om framtiden, og sa: «Suraqa, hvordan vil det føles for deg med Khosraus armbånd på dine håndledd?» Overrasket over profetien spurte jeg: «Hvilken Khosrau? Khosrau bin Hormizd, keiseren av Persia?» Profeten svarte: «Ja!» (*Usud al-Ghaba*)

16-17 år senere ble profetien bokstavelig oppfylt. Suraqa^{ra} aksepterte Islam og reiste til Medina. Profeten^{sa} døde, og etter ham ble først Abu Bakr^{ra}, og deretter Umar^{ra}, kalifer i Islam. Den voksende innflytelsen til Islam gjorde perserne sjalu og ledet dem til å angripe muslimene. Men i stedet for å undertvinge muslimene, ble de selv kuet av dem. Hovedstaden i Persia falt for muslimene som tok over dens skatter, inkludert armbånd av gull som Khosrau bar under høytidelige anledninger. Etter sin omvendelse pleide Suraqa^{ra} å berette om sin jakt på Profeten^{sa} og hans reisefølge, og å fortelle om hva som skjedde mellom Profeten^{sa} og ham. Da byttet fra krigen med Persia ble plassert foran Umar^{ra}, så han gullarmbånd og husket hva Profeten^{sa} hadde fortalt Suraqa^{ra}. Det var en storslagen profeti som ble gjort i en tid av fullstendig hjelpeløshet. Umar^{ra} besluttet å sette i stand en

synlig oppfyllelse av profetien. Han sendte derfor bud etter Suraqa^{ra}, og beordret ham til å ta på seg gullarmbånd. Suraqa^{ra} protesterte og sa at Islam hadde forbudt menn å bære gull. Umar^{ra} sa at dette var sant, men at anledningen var et unntak. Profeten^{sa} hadde forutsett Khosraus gullarmbånd på håndleddene hans, derfor måtte han bruke dem nå, selv om det var smertelig. Suraqa^{ra} protesterte ut av aktelse for det Profeten^{sa} hadde undervist; ellers var han like ivrig som noen andre etter å gi synlige bevis på oppfyllelsen av denne store profetien. Han tok på seg armbåndene og muslimene så profetien bli oppfylt (*Usud al-Ghaba*). Den flyktende Profeten^{sa} var blitt en konge. Han selv var ikke lenger i denne verden. Men de som etterfulgte ham kunne bevitne oppfyllelsen av hans ord og visjoner.

PROFETEN^{sa} ANKOMMER MEDINA

Vi vender tilbake til vår beretning om Hijra. Etter at Profeten^{sa} sendte vekk Suraq^{ra} fortsatte han sin reise til Medina uten å lide overlast. Da han nådde Medina oppdaget Profeten^{sa} at folk hadde ventet utålmodig. En lykkeligere dag kunne ikke ha demret for dem. Solen som hadde steget for Mekka kom i stedet til å skinne over Medina.

Nyheten hadde nådd dem om at Profeten^{sa} hadde forlatt Mekka, så de ventet på hans ankomst. Flere grupper blant dem dro flere miles fra Medina for å lete etter ham. De gikk ut om morgenen og kom skuffet tilbake på kvelden. Da Profeten^{sa} endelig nådde Medina, bestemte han seg for å ta en stopp i Quba, en nærliggende landsby. En jøde hadde sett to kameler og hadde avgjort at de tilhørte Profeten^{sa} og hans følgesvenner. Han klatret opp en høyde, og ropte: «Sønner av Qaila, han som dere ventet på har kommet.» Alle i Medina som hørte dette ropet styrtet til Quba, mens folket i Quba – henrykt over at Profeten^{sa} var blant dem – sang sanger til ære for ham.

Profetens^{sa} fullstendig enkle ytre kan illustreres av en hendelse som fant sted i Quba på dette tidspunktet. De fleste i Medina hadde ikke sett Profeten^{sa} tidligere. Da de så hans følge sitte under et tre, tok mange av dem Abu Bakr^{ra} for å være Profeten^{sa}. Selv om han var yngre hadde Abu Bakr^{ra} gråere skjegg og var bedre kledd enn Profeten^{sa}. Så de vendte seg til ham og satte seg foran ham, etter å ha hilset ham de trodde var Profeten^{sa}. Da Abu Bakr^{ra} så at han ble forvekslet med Profeten^{sa}, reiste han seg, tok sin kappe og hengte den foran sollyset, og sa: «Guds profet, du er i solen. Jeg har laget denne skyggen for deg.» (*Bukhari*). Med takt og høflighet gjorde han feilen klart for de besøkende fra Medina. Profeten^{sa} var 10 dager i Quba, deretter tok folket i Medina ham med til byen sin. Da han gikk inn i byen fant han at hele folket – menn, kvinner og barn – hadde kommet for å ta imot ham. Blant sangene de sang var:

**Den fjortende nattens måne har steget over oss
fra al-Wida. Så lenge vi har iblant oss en som
kaller oss til Gud, påligger det oss å by fram vår
takke til Gud. Til deg som har blitt sendt til oss
av Gud, legger vi fram vår fullkomne lydighet.
(*Halbiyya*)**

Profeten^{sa} ankom ikke Medina fra østsiden. Da folket i Medina beskrev ham som «den fjortende nattens måne», mente de at de bodde i mørket før Profeten^{sa} kom for å spre sitt lys over dem. Det var en mandag da Profeten^{sa} gikk inn i Medina. Det var en mandag da han forlot Thaur-hulen og – merkelig nok – det var en mandag da han erobret Mekka om lag 10 år senere.

ABU AYYUB ANSARI^{ra} BLIR PROFETENS^{sa} VERT

Da Profeten^{sa} var i Medina ønsket alle å ha æren av å være hans vert. Mens kamelen hans gikk gjennom gatene stilte familier seg i kø for å ta imot ham. Som én stemme sa de: «Her er vi med våre hjem, eiendom og liv for å ta imot deg og tilby deg vår beskyttelse. Kom og bo med oss.» Mange viste større iver, gikk fram og tok tak i tømmene til kamelen og insisterte på at Profeten^{sa} steg av foran deres dør og gikk inn deres hus. Høflig ville Profeten^{sa} nekte, og si: «La min kamel være i fred. Hun er under Guds befaling; hun vil stoppe der Gud vil at hun skal stoppe.» Til syvende og sist stanset kamelen foran et område som tilhørte de foreldreløse av Banu Najjar-stammen. Profeten^{sa} steg av, og sa: «Det synes som om det er her Gud vil at vi skal stanse.» Han forespurte. En bobestyrer for de foreldreløse kom fram og tilbød Profeten^{sa} stedet. Profeten^{sa} svarte at han ikke ville akseptere tilbudet med mindre han fikk lov til å betale. Prisen ble avgjort og Profeten^{sa} besluttet å bygge en moské, og noen hus på tomten. Da det var bestemt, spurte Profeten^{sa} om hvem som bodde nærmest tomten. Abu Ayyub Ansari^{ra} kom fram og sa at hans hus var det nærmeste, og at hans tjenester var til Profetens disposisjon. Profeten^{sa} spurte om han kunne gjøre klart et rom for ham i sitt hus. Abu Ayyub^{ra} hus hadde to etasjer. Han tilbød at Profeten^{sa} kunne få hele overetasjen. Men Profeten^{sa} foretrakk å benytte den nedre for sine besøkendes bekvemmelighet.

Hengivenheten som folket i Medina hadde for Profeten^{sa} viste seg igjen. Abu Ayyub^{ra} samtykket i å la Profeten^{sa} ha den nedre etasjen, men nektet å sove i overetasjen når Profeten^{sa} levde under ham. Han og hans kone mente det var uhøflig å gjøre det. En vannkrukke brakk tilfeldigvis og vann rant på gulvet. Abu Ayyub^{ra} fryktet at noe av vannet skulle dryppe gjennom gulvet og ned til rommet til Profeten^{sa}. Han tok derfor sin dyne og tørket opp vannet før noe kunne dryppe gjennom. Neste morgen kalte han på Profeten^{sa} og fortalte om hendelsen kvelden før. Da Profeten^{sa} hørte dette sa han seg enig i å bruke den øvre etasjen. Abu Ayyub^{ra} forberedte måltider og sendte dem opp. Profeten^{sa} spiste det han ville og Abu Ayyub^{ra} spiste det som

var igjen. Etter noen dager, krevde andre å få ta del i Profetens^{sa} underhold. Inntil Profeten^{sa} flyttet inn i sitt eget hus og ordnet alt selv, så gikk hans underhold etter tur blant befolkningen i Medina. En enke hadde en eneste sønn. Han het Anas^{ra} og var åtte eller ni år. Hun brakte gutten til Profeten^{sa} og tilbød ham for Profetens personlige tjeneste. Anas^{ra} ble udødeliggjort i Islams historiske skrifter. Han ble en meget lærd og velstående mann. Han ble til slutt over 100 år og under kalifenes dager var han høyt respektert av alle. Det er blitt rapportert at Anas^{ra} sa at selv om han gikk inn i Profetens^{sa} tjeneste som gutt, og forble med ham til Profetens^{sa} død, så snakket Profeten^{sa} aldri uvennlig til ham; heller ikke oppfordret Profeten^{sa} ham inntrengende noen gang; og heller ikke satte Profeten^{sa} ham til arbeid som var hardere enn han selv kunne utføre. Under oppholdet i Medina hadde Profeten^{sa} kun Anas^{ra} med seg. Anas^{ra} vitnesbyrd avdekker derfor Profetens^{sa} karakter slik den utviklet seg mens hans makt og velstand vokste i Medina.

Senere sendte Profeten^{sa} sin frigitte slave Zaid^{ra} til Mekka for å hente sin familie og slektninger. Mekkanerne hadde blitt forbløffet over den plutselige og godt planlagte avreisen til Profeten^{sa} og hans tilhengere. En stund gjorde de derfor ingenting for å plage ham. Da Profetens^{sa} og Abu Bakrs^{ra} familier forlot Mekka, skapte mekkanerne ingen problemer. De to familiene nådde Medina uten besvær. I mellomtiden begynte Profeten^{sa} byggingen av moskeen på tomten han hadde kjøpt. Deretter bygde han hus for seg og sine følgesvenner. Det tok omtrent sju måneder å ferdigstille alt sammen.

UTRYGT I MEDINA

Innen noen få dager etter Profetens^{sa} ankomst til Medina, ble de hedenske stammene der interessert i Islam. Et flertall av dem sluttet seg til Islam. Mange som ikke var overbevist i hjertet ble også med. På dette vis var det en gruppe mennesker som hadde sluttet seg til Islam uten at de var muslimer i hjertet. Disse menneskene spilte en veldig uhyggelig rolle i den påfølgende historien. Noen av dem ble oppriktige muslimer, andre forble uoppriktige og lagde intriger mot Islam og muslimer. Andre igjen nektet i det hele tatt å slutte seg til Islam. Men de kunne ikke stå imot den voksende innflytelsen til den nye troen, så de flyttet fra Medina til Mekka. Medina ble en muslimsk by. Og her ble dyrkingen av den Éne Gud etablert. Da var det ingen annen by i verden som kunne hevde dette. Dette var ingen liten glede for Profeten^{sa} og hans venner, at få dager etter deres vandring hadde en hel by besluttet å gi opp dyrkingen av avguder, og i stedet grunnfestet tilbedelsen av den Éne usynlige Gud. Men det var ennå ikke fred for muslimene. I selve Medina hadde en gruppe blant araberne sluttet seg til Islam kun på utsiden. Innvendig var de svorne fiender av Profeten^{sa}. Så var det jødene, som kontinuerlig konspirerte mot ham. Profeten^{sa} var klar over disse farene. Han forble årvåken og oppfordret sine venner og tilhengere om å være på vakt. Ofte forble han våken hele natten. (*Bari*, bind 6, s. 60). Trøtt av å være årvåken hele natten ga han en gang uttrykk for et ønske om hjelp. Snart hørte han lyden av en rustning. «Hva er dette?» spurte han. «Å, Profet, dette er Sad bin Waqqas, som har kommet for å stå vakt for deg.» (*Bukhari* og *Muslim*). Folket i Medina var klare over deres store ansvar. De hadde invitert Profeten^{sa} til å komme og leve midt iblant dem og nå var det deres plikt å beskytte ham. Stammene samlet seg til råd og besluttet å bevokte Profetens hus etter tur.

Når det gjaldt hans egen trygghet og fraværet av fred for hans tilhengere, var det ingen forskjell mellom Profetens^{sa} tilværelse i Mekka og den i Medina. Den eneste forskjellen var at muslimene i Medina var i stand til å be offentlig i moskeen som

de hadde bygget i Guds navn. De kunne samles for dette formålet fem ganger om dagen uten hinder.

To-tre måneder gikk. Folket i Mekka kom til seg selv fra forvirringen, og nå begynte de å lage planer mot muslimene. De fant snart ut at det ikke oppfylte deres mål bare å plage muslimene i og rundt Mekka. Det var nødvendig å angripe Profeten^{sa} og hans tilhengere i Medina og tvinge dem ut av deres nye fristed. Følgelig sendte de et brev til Abdullah bin Ubayy ibn Salul, en av Medinas ledere. Før Profetens^{sa} ankomst hadde han blitt anerkjent som konge over Medina av alle grupperingene. Mekkanerne sa i dette brevet at de hadde blitt sjokkert over Profetens ankomst til Medina; det var galt med tanke på folket i Medina å gi tilflukt til ham. Til slutt sa de:

Nå som du har sluppet vår fiende inn i ditt hjem, så sverger vi ved Gud at Mekkas folk vil samles i et angrep på Medina, med mindre dere, Medinas folk, samtykker i å kaste ham ut av Medina eller kjemper med oss mot ham. Når vi angriper Medina, vil vi legge sverdet mot alle arbeidsføre menn og slavebinde alle kvinner. (Abu Dawud, *Kitab al-Kharaj*)

Abdullah bin Ubayy ibn Salul anså dette brevet som sendt fra oven. Han oppsøkte andre av Medinas hyklere, og overtalte dem at hvis de tillot Profeten^{sa} å leve i fred blant dem, så ville de oppfordre til fiendskap fra Mekka. Det var derfor nødvendig å gå til krig mot Profeten^{sa}, selv om det bare var for å tilfredsstille mekkanerne. Profeten^{sa} fikk vite om dette. Han gikk til Abdullah bin Ubayy Ibn Salul og forsøkte å overbevise ham om at et slikt skritt ville føre til selvødeleggelse. Mange mennesker i Medina var blitt muslimer og var forberedt på å ofre sine liv for Islam. Dersom Abdullah erklærte krig mot muslimene, ville flertallet av Medinas befolkning kjempe på muslimenes side. En slik krig ville derfor være kostbar og lede til hans egen ødeleggelse. Abdullah la dette rådet på hjertet, og trakk tilbake sine planer.

På denne tiden tok Profeten^{sa} et annet viktig steg. Han samlet muslimene og foreslo at annenhver muslim burde knyttes sammen som to brødre. Ideen ble godt mottatt. Folket i Medina og mekkanere tok hverandre som brødre. Under dette nye brorskapet tilbød muslimene i Medina å dele sine eiendommer og eiendeler med muslimene fra Mekka. Én muslim tilbød å skille seg fra en av sine to koner og å få henne gift med sin mekkanske bror. De mekkanske muslimene avviste tilbudene fra muslimene i Medina, ut av hensyn til sistnevntes behov. Men Medinas muslimer forble påtrengende, og temaet måtte bringes inn for Profeten^{sa}. Muslimene i Medina fremholdt at de mekkanske muslimene var deres brødre; derfor måtte de dele sine eiendommer med dem. De mekkanske muslimene visste ikke hvordan de skulle forvalte jord. Men de kunne dele jordens grøde om ikke selve jorden. De mekkanske muslimene avslo dette utrolig sjenerøse tilbudet, og foretrakk å holde seg til sitt eget kall som handelsfolk. Mange mekkanske muslimer ble velstående igjen. Men muslimene fra Medina glemte aldri tilbudet om å dele sin eiendom med muslimene fra Mekka. Mang en gang da en muslim fra Medina døde, så delte hans sønner arven med sine mekkanske brødre. Praksisen fortsatte i mange år, inntil Koranen avskaffet den ved sin arvelære. (*Bukhari og Muslim*)

PAKT MELLOM ULIKE STAMMER I MEDINA

Foruten å samle mekkanske og medinittiske muslimer i en brorskap, så innførte Den hellige profeten^{sa} en pakt mellom alle innbyggerne av Medina. Gjennom denne pakten var arabere og jøder samlet i et felles statsborgerskap med muslimer. Profeten^{sa} forklarte både araberne og jødene at før muslimene dukket opp som en gruppe i Medina, så var det bare to grupper i byen. Men nå med muslimene, var det tre grupper. Det var derfor behørig at de skulle inngå en avtale som var bindende for dem alle, og som garanterte dem alle en grad av fred. Til slutt kom de fram en til avtale. Den lød:

Mellom Guds Profet og de trofaste på den ene siden, og på den andre, alle som frivillig samtykker. Hvis noen drepes blant muslimene av Mekka, så skal de mekkanske muslimene selv være ansvarlige. Ansvar for å sikre frigivelsen av egne fanger vil også være deres eget. Medinas muslimske stammer vil på samme vis være ansvarlig for sine egne liv og sine fanger. Den som skaper opprør eller fremmer fiendskap og uorden vil bli betraktet som en felles fiende. Det vil være en plikt for alle andre å slåss mot ham, selv om han tilfeldigvis er en sønn eller en nær slektning. Hvis en ikke-troende blir drept i kamp med en troende, vil hans muslimske slektninger ikke forsøke å ta hevn. Heller ikke vil de hjelpe ikke-troende mot troende. Jøder som slutter seg til denne pakten vil bli hjulpet av muslimene. Jødene vil ikke bli utsatt for urett eller overlast. Deres fiender vil ikke bli hjulpet mot dem. Ingen ikke-troende skal innkvartere noen fra Mekka. Han skal ikke fungere som bobestyrer for mekkansk eiendom. I en krig mellom muslimer og ikke-troende vil han ikke ta del. Hvis en troende mishandles uten grunn, så skal

muslimene ha rett til å slåss mot dem som mishandler. Hvis en felles fiende angriper Medina, skal jødene ta side med muslimene og dele utgiftene av krigføringen. De jødiske stammene i pakt med de andre stammene i Medina vil ha de tilsvarende rettigheter som muslimene. Jødene skal holde seg til sin egen tro, og muslimene til sin. Rettighetene som nytes av jødene skal også tilkomme deres allierte. Innbyggerne i Medina skal ikke ha retten til å erklære krig uten Profetens godkjennelse. Men dette vil ikke berøre noe individs rett til å hevne en personlig urett. Jødene skal bære sine egne felles utgifter, og muslimene sine egne. Men i tilfelle krig, skal de handle i enhet. Medina skal anses som hellig og ukrenkelig av dem som signerer pakten. Fremmede under beskyttelse av byens borgere skal behandles på samme vis som borgerne. Men folket i Medina vil ikke få lov til å gi en kvinne statsborgerskap uten tillatelse fra hennes slektninger. Alle tvister skal bli henvist til Gud og Profeten for avgjørelse. Partene av denne pakten vil ikke ha rett til å inngå avtale med mekkanerne eller deres allierte, fordi partene av denne pakten er enige om å stå mot deres felles fiender. Partene skal forbli forent i fred som i krig. Ingen av partene skal inngå en separat fredsavtale. Men ingen part skal være forpliktet til å delta i krig. Imidlertid skal en part som overtredet pakten straffes. Sannelig, Gud er beskytter av de rettferdige og trofaste, og Muhammad er Hans sendebud. (*Hisham*)

Dette er pakten i korte trekk, satt sammen av utklipp som er å finne i historiske dokumenter. Den vektlegger, hinsides enhver tvil, at tvister og uenigheter mellom partene i Medina skulle løses ved ærlighet, sannhet og rettferdighet som ledende prinsipper. De

som begikk overtredelser skulle holdes ansvarlig for disse overtredelsene. Pakten gjør det klart at Islams profet var fast bestemt på å behandle de andre innbyggerne av Medina med høflighet og vennlighet, og å anse og behandle dem som brødre. Dersom tvister og konflikter oppsto senere, så lå ansvaret hos jødene.

Som vi allerede har nevnt så tok det to-tre måneder før mekkanerne kunne fortsette sin planlagte fiendtlighet mot Islam. En anledning ble skaffet til veie av Sad bin Muadh^{ra}, lederen av Aus-stammen i Medina, da han ankom Mekka for å kretse rundt Kaba. Abu Jahl så ham gjøre dette, og sa: «Forventer du å komme til Mekka og kretse Kaba i fred, etter å ha gitt beskyttelse til den frafalne Muhammad? Tror du at du kan beskytte og redde ham? Jeg sverger ved Gud, at hadde det ikke vært for Abu Sufyan^{ra}, så ville du ikke ha returnert uskadd til din familie.»

Sad bin Muadh^{ra} svarte: «Ta det for gitt, hvis dere mekkanere stopper oss fra å besøke og gå rundt Kaba, så vil dere ikke ha det fredelig på deres rute til Syria.» Omtrent på den tiden ble Walid bin Mughira, en mekkansk leder, alvorlig syk. Han fryktet at hans liv var kommet til sin ende. De andre lederne i Mekka satt rundt ham. Walid kunne ikke kontrollere seg selv og begynte å gråte. De mekkanske lederne ble forundret og spurte ham hvorfor han gråt. «Tror dere jeg er redd for døden? Nei, det er ikke døden jeg frykter. Det jeg frykter er at Muhammads tro skal spre seg og at selv Mekka faller for ham.» Abu Sufyan^{ra} forsikret Walid at så lenge de levde ville de motarbeide spredningen av denne troen. (*Khamis*, bind I)

MEKKANERNE FORBEREDER ANGREP MOT MEDINA

Ut fra denne hendelsesberetningen er det helt klart at oppholdet i den mekkanske fiendtligheten bare var midlertidig. Mekkas ledere forberedte seg på nye angrep på Islam. Døende ledere bandt sine etterlatte til ed om fiendskap mot Profeten^{sa}; de oppmuntret dem til krig mot Profeten^{sa} og hans tilhengere. Medinas befolkning ble anmodet om å gripe til våpen mot muslimene. De ble også advart at om de nektet å gjøre det, så ville mekkanerne og deres allierte stammer angripe Medina, drepe mennene og slavebinde deres kvinner. Om Profeten^{sa} hadde stått til side og ikke gjort noe for å forsvare Medina, så ville han utsatt seg for et forferdelig ansvar. Profeten^{sa} innførte derfor et rekognoseringssystem. Han sendte menn i grupper til steder rundt Mekka for å rapportere om tegn til krigsforberedelser. Iblant fant det sted episoder – basketak og kamper - mellom disse gruppene og mekkanere. Europeiske forfattere hevder at disse episodene ble satt i gang av Profeten^{sa}, og at derfor var han angriperen i krigene som fulgte. Men foran oss har vi 13 år med mekkansk tyranni, deres intriger for å gjøre Medinas befolkning fiendtlig innstilt mot muslimene, og truslene om angrep på selve Medina. Ingen som husker alt dette kan laste Profeten^{sa} for at disse episodene fant sted. Om han sendte ut muslimske grupper for å rekognosere, så var det i selvforsvar. 13 år med tyranni var berettigelse nok for muslimenes forberedelser til selvforsvar. Om kriger oppstod mellom dem og deres mekkanske fiende, så lå ikke ansvaret hos muslimene. De tynne grunnene de kristne nasjonene i dag benytter for å erklære krig mot hverandre er godt kjent. Dersom halvparten av hva mekkanerne gjorde mot muslimene ble gjort i dag mot et europeisk folk, ville de føle at det var rettferdig å gå til krig. Når et lands folk i så stor skala arrangerer drap på et annet folk; når man tvinger andre folk til å forlate sine hjem, gir det ikke ofrene retten til å føre krig? Etter at muslimene måtte utvandre til Medina, var ingen ytterligere grunn nødvendig for dem å erklære krig mot mekkanerne. Men Profeten^{sa} erklærte ikke krig.

Han viste toleranse og begrenset sine defensive aktiviteter til rekognosering. Men mekkanerne fortsatte å terge og trakassere muslimene. De hisset opp folk i Medina til å gå mot muslimene, og hindret deres rett til pilegrimsferd. De endret sine vanlige karavaneruter og begynte å gå gjennom stammeområdene ved Medina, for å oppildne stammene mot muslimene. Freden i Medina var truet, så det ble en selvsagt plikt for muslimene å akseptere utfordringen til krig som mekkanerne hadde kommet med i 14 år. Under disse omstendighetene kan ingen stille spørsmål ved muslimenes rett til å akseptere denne utfordringen.

Selv om Profeten^{sa} var opptatt med rekognosering, så forsømte han ikke de alminnelige eller åndelige behovene til sitt følge i Medina. Et stort flertall av befolkningen i Medina var blitt muslimer, både ved uttalt tro og i hjertet. Noen hadde sluttet seg til kun på overflaten. Profeten^{sa} begynte derfor å institusjonalisere den islamske formen for styre i sitt lille følge. I tidligere dager hadde araberne avgjort sine uenigheter ved sverdet og personlig vold. Profeten^{sa} innførte juridiske prosedyrer. Dommere ble utpekt til å avgjøre krav som enkeltpersoner eller grupper reiste mot hverandre. Med mindre en dommer erklærte et krav for å være rettmessig og gyldig, så ble det ikke tatt til følge.

I tidligere tider ble intellektuelle sysler sett på med forakt. Profeten^{sa} gikk fram for å fremme lese- og skrivekyndighet og lidenskapen for kunnskapservervelse. De som kunne lese og skrive ble bedt om å undervise andre i det. Urettferdighet og grusomhet tok slutt. Kvinnenes rettigheter ble etablert. De rike skulle betale for de fattiges behov og for å bedre de sosiale kårerne i Medina. Arbeidere ble beskyttet fra utnyttelse. For svake og umyndige arvinger ble det tilrettelagt for oppnevning av formyndere. Lånetransaksjoner begynte å bli forpliktet til å være skriftlig bekreftet. Viktigheten av å oppfylle alle forpliktelser begynte å bli innpreget.

Overtredelsene som hadde blitt begått mot slaver ble det slutt på. Hygiene og offentlig helse begynte å få oppmerksomhet. En folketelling ble gjennomført. Gater og hovedveier ble beordret utvidet, og tiltak ble gjennomført for å holde dem rene. Kort sagt, det ble innført lover for å fremme et ideelt liv familiemessig og sosialt. De brutale araberne ble for første gang i historien møtt med retningslinjer for høflighet og sivilisert tilværelse.

SLAGET VED BADR

Mens Profeten^{sa} planla den praktiske innsettingen av lover – som ikke bare skulle fungere for hans egen generasjon av arabere, men hele menneskeheten for all tid fremover – så la folket i Mekka planer for krig. Profeten^{sa} la planer for en lov som skulle gi både hans eget folk og alle andre fred, ære og fremgang; hans mekkanske fiende la planer for ødeleggelsen av denne loven. Mekkas planer resulterte til slutt i slaget ved Badr. Det var den 18. måned etter Hijra. En handelskaravane ledet av Abu Sufyan^{ra} var på vei tilbake fra Syria. Under påskudd av å beskytte denne karavanen, samlet mekkanerne en stor hær og bestemte seg for å sende den til Medina. Den hellige profeten^{sa} fikk vite om disse forberedelsene. Han hadde også mottatt åpenbaringer fra Gud som fortalte at tiden for å betale tilbake fienden med sin egen mynt, hadde kommet. Han reiste ut av Medina med en gruppe tilhengere. På det tidspunktet visste ingen om denne gruppen av muslimer ville bli nødt til å konfrontere karavanen som kom fra Syria eller hæren som kom fra Mekka. Muslimene var omtrent 300.

En handelskaravane på den tiden bestod ikke bare av kameler lastet med varer. Den inkluderte også væpnede menn som voktet og eskorterte den gjennom sin ferd. Siden det var oppstått spenning mellom mekkanerne og Medinas muslimer, hadde lederne i Mekka begynt å bli påpasselige med å væpne eskorten. Det er et dokumentert faktum at to andre handelskaravaner gikk denne ruten en kort tid før. I en av disse var det 200 væpnede menn som voktet og eskorterte, og i den andre 300.

Det er galt å antyde som de kristne forfattere gjør, at Profeten samlet 300 tilhengere og satte ut for å angripe en forsvarsløs handelskaravane. Antydningen er villedende og ubegrunnet. Karavanen som nå var på vei fra Syria var stor. Vurdert ut fra dens størrelse og de væpnede eskortene som fulgte andre karavaner, synes det naturlig å tenke at 400 til 500 væpnede vakter må ha fulgt med. Å hevde at det muslimske følget

på 300 svakt bevæpnede menn, ble ledet av Profeten^{sa} for å angripe en velutrustet karavane i håp om å plyndre den, er ytterst urettferdig. Bare harske fordømmer og målbevisst uvilje mot Islam kan vekke en slik tanke.

Hvis det muslimske følget bare reiste ut for å konfrontere denne karavane, så kunne deres utreise beskrives som en krigsreise; men krig i selvforsvar, for det muslimske følget fra Medina var lite og dårlig bevæpnet. Den mekkanske handelskaravane var stor og velutrustet; og i lang tid hadde de drevet en fiendtlighetskampanje mot muslimene i Medina.

Faktisk var vilkårene for dette lille følget av muslimer som satte ut fra Medina langt mer alvorlig. Som vi har sagt, de visste ikke om det var karavane fra Syria eller hæren fra Mekka som de ville bli nødt til å konfrontere. Uvissheten som muslimene handlet under er antydning i Koranen. Men muslimene var forberedt på begge deler. Uvissheten som muslimene forlot Medina med, tjener til anerkjennelse for deres tro og enorme oppriktighet. Det var etter at de hadde gått et stykke ut fra Medina at Profeten^{sa} gjorde det kjent for dem, at de måtte konfrontere den store hæren fra Mekka i stedet for den lille syriske handelskaravane.

Ryktene om størrelsen på hæren fra Mekka hadde nådd muslimene. Den mest moderate av disse ryktene plasserte antallet på 1.000, alle sammen herdet og dyktige soldater. Antallet som ledsaget Profeten var bare 313; av disse var mange ulærte og uerfarne, og de fleste var dårlig bevæpnet. Et stort flertall av dem gikk til fots eller ridende på kameler. Det var bare to hester i hele følget. Dette følget som var like dårlig utrustet med våpen som det var med krigserfaring, måtte konfrontere en styrke tre ganger dem selv, bestående hovedsakelig av erfarne krigere. Det var åpenbart den farligste tokten som noen gang er gjennomført i historien. Den hellige profeten^{sa} var klok nok til å forsikre seg om at ingen tok del i dette uten full visshet, og uten at hans vilje og hjerte lå i det. Han gjorde det tydelig for følget sitt at det ikke lenger var

handelskaravanen de måtte konfrontere, men hæren fra Mekka. Han ba følget om samråd.

Én etter én reiste hans mekkanske tilhengere seg opp og forsikret Profeten^{sa} om sin lojalitet og vilje til å bekjempe de mekkanske fiendene som hadde kommet for å angripe Medinas muslimer i sine hjem. Hver gang en mekkansk muslim snakket, så spurte Profeten^{sa} om flere råd. Muslimene fra Medina hadde vært tause. Aggressorene var fra Mekka, med blodsband til mange av de muslimene som hadde utvandret med Profeten^{sa} til Medina, og som nå var blant denne lille gruppen.

Muslimene fra Medina var redde for at deres iver etter å kjempe mot den mekkanske fienden skulle såre følelsene til deres brødre fra Mekka. Men da Profeten^{sa} fortsatte å be om flere råd, så reiste en av de medinitiske muslimene seg, og sa: «Å, Guds Profet, du får alle rådene du vil, men du fortsetter å spørre etter mer. Kanskje du hentyder til oss, muslimene fra Medina. Stemmer det?»

«Ja», sa Profeten^{sa}.

«Du spør om vårt råd», sa han, «fordi du tror at da du kom til oss, så sa vi oss kun enige i å kjempe på din side hvis du og de andre som utvandret fra Mekka ble angrepet i Medina. Men nå ser det ut til at vi har forlatt Medina, og du føler at vår avtale ikke dekker de vilkårene som vi befinner oss under i dag. Men å, Guds Profet, da vi inngikk avtalen kjente vi deg ikke så godt som vi gjør nå. Vi vet nå hvor høy åndelig status du har. Vi bryr oss ikke om hva vi ble enige om. Vi står nå ved din side, uansett hva du ber oss om å gjøre. Vi vil ikke oppføre oss som tilhengerne til Moses^{as} som sa: 'Gå du og din Gud og kjemp mot fienden, vi blir igjen.' Hvis vi må kjempe, så skal vi det. Og vi skal kjempe ved din høyre side og din venstre, foran deg og bak deg. Fienden ønsker å få fatt på deg. Men vi kan forsikre deg om fienden ikke vil klare det, uten å trå over våre døde legemer. Å, Guds profet, du innbyr oss til å kjempe. Vi er forberedt på å gjøre mer. Ikke langt herfra er havet. Hvis du befaler oss å hoppe i det, så vil vi ikke nøle.» (*Bukhari, Kitab al-Maghazi og Hisham*)

Dette var hengivenheten og offerviljen til de første muslimene, hvis like man ikke finner i hele verdenshistorien. Moses^{as} tilhengeres eksempel er blitt sitert ovenfor. Når det gjelder Jesu^{as} disipler, så vet vi at de forlot Jesus^{as} på et kritisk tidspunkt. En av dem ofret ham for en ussel pengesum. En annen forbannet ham, og de resterende 10 flyktet. Muslimene fra Medina som sluttet seg til Profeten^{sa} hadde ledsaget ham i bare ett og et halvt år. Men troen deres var blitt så sterk at om Profeten^{sa} hadde befalt det, så ville de ubetenksomt ha kastet seg i havet. Profeten^{sa} rådførte seg. Men han var ikke i det hele tatt i tvil om sine tilhengeres hengivenhet. Han samlet til råd for å si ut de svake og sende dem vekk. Men han oppdaget at de mekkanske og medinitiske muslimene tevlet med hverandre i å uttrykke sin hengivenhet. Begge stod fast på at de ikke ville snu ryggen til fienden, selv om fienden var tre ganger deres antall og langt bedre utstyrt, bevæpnet og erfaren. De ville heller sette sin lit til Guds løfter, vise sin respekt for Islam og ofre sine liv i dens forsvar.

Forsikret av denne hengivenheten fra både de mekkanske og medinitiske muslimene, rykket Profeten^{sa} fram. Da han nådde et sted som heter Badr, fulgte han en av sine tilhengeres forslag og beordret sine menn til å slå leir ved Badrs vannkilde. Muslimene tok denne kilden i besittelse, men det stedet de inntok sine stillinger var dekket av sand og derfor uegnet for stridsmanøvre. Profeten^{as} tilhengere ble naturligvis engstelige over denne ulempen. Selv Profeten^{sa} var engstelig og tilbrakte hele natten i bønn. Igjen og igjen, sa han:

Å, min Gud, disse tre hundre mennene er de eneste, på hele jordens overflate akkurat nå, som er viet til Deg og fast bestemt på å etablere Din tilbedelse. Å, min Gud, hvis disse tre hundre drepes i dag av fienden i dette slaget; hvem vil være igjen for å lovprise Ditt navn? (*Tabari*)

Gud hørte Sin profets bønn. Hele natten regnet det. Den sandaktige delen av området som muslimene oppholdt seg på ble

våt og hardere. Den faste jorda som fienden oppholdt seg på ble gjørmete og glatt. Kanskje valgte den mekkanske fienden denne delen av området, og overlot den andre til muslimene, fordi deres erfarne øyne foretrakk tørr og fast jord for å lette soldatenes og kavaleriets bevegelser. Men nå var fordelene snudd på hodet på grunn av en betimelig handling av Gud. Regnet som kom den natten gjorde den sandaktige delen av området, som var i muslimenes besittelse, hard; og den harde og faste delen av området, der mekkanerne hadde slått leir, ble lagt glatt.

I løpet av natten fikk Profeten^{sa} en klar antydning fra Gud om at viktige medlemmer av fienden skulle møte sin død. Navnene til enkelte av disse hadde til og med blitt åpenbart ham. Også den nøyaktige flekken der de skulle falle om ble avslørt. De som var blitt navngitt døde så i slaget, og falt om hvor det var blitt forutsagt.

I selve slaget viste denne lille gruppen av muslimer fantastisk mot og hengivenhet. En hendelse beviser dette. En av de få generalene i den muslimske styrken var Abdur Rahman bin Auf^{ra}. Han var en av Mekkas ledere og en erfaren soldat. Da slaget begynte, så han til sin høyre og venstre side for å se hva slags støtte han hadde. Til sin forbauselse oppdaget han at han hadde bare to gutter fra Medina på sine flanker. Hans hjerte sank, og han sa til seg selv: «Enhver general trenger støtte på sine sider. Enda mer gjør jeg det på denne dagen. Men jeg har bare to ferske gutter. Hvilken støtte er de for meg?» Abdur Rahman bin Auf^{ra} sier han knapt hadde fullført å si dette til seg selv, da en av guttene rørte ved hans side med albuen. Da han bøyde seg mot gutten for å høre ham, sa han: «Onkel, vi har hørt om en Abu Jahl, som pleide å trakassere og pine Profeten^{sa}. Onkel, jeg ønsker å kjempe mot ham, fortell meg hvor han er.» Abdur Rahman bin Auf^{ra} hadde ennå ikke svart på denne ungdommelige forespørselen, da hans oppmerksomhet ble trukket mot gutten på den andre siden. Han stilte det samme spørsmålet. Abdur Rahman^{ra} ble ikke lite overrasket over motet og beslutsomheten til disse to guttene. Han var en erfaren soldat, men ikke engang han ville forestilt seg å kjempe mot fiendens leder. Abdur

Rahman^{ra} løftet fingeren for å peke mot Abu Jahl. Han var væpnet til tennene og stod bak soldatenes linjer, beskyttet av to øverstegeneraler, og med sverdet trukket. Abdur Rahman^{ra} hadde ikke engang senket fingeren, da de to guttene stormet inn i fiendens rekker med en ørns hastighet, strakt mot sitt utvalgte mål.

Angrepet kom plutselig. Soldatene og vaktene ble forbløffet. De angrep guttene. En av guttene mistet en arm. Men mistet ikke motet og lot seg ikke overvinne. De angrep Abu Jahl med så stor kraft at den store kommandanten falt i bakken, dødelig såret. Ut fra disse guttenes dristige bestemthet kan man bedømme hvor dypt Profetens^{sa} tilhengere, både gamle og unge, hadde blitt opprørt av den grusomme forfølgelsen som de og Profeten^{sa} hadde vært utsatt for. Vi kan bare lese om forfølgelsen i de historiske dokumentene, men blir likevel dypt opprørt. Medinas befolkning ble fortalt om disse grusomhetene av øyenvitner. Det de må ha følt, kan man forestille seg. De hørte om mekkanske grusomheter på den ene siden, og om Profetens^{sa} overbærenhet på den andre. Det er ikke overraskende at de var fast bestemt på å hevne den uretten som hadde funnet sted mot Profeten^{sa} og muslimene i Mekka. De så bare etter en mulighet til å fortelle de mekkanske overgriperne at om muslimene ikke gjengjeldte, så var det ikke fordi de var maktesløse; det var fordi de ikke hadde fått lov av Gud.

Hvor bestemt denne lille muslimske styrken var på å dø i kamp, kan vurderes ut fra en annen hendelse. Slaget hadde ennå ikke begynt da Abu Jahl sendte en beduinleder til den muslimske siden for å undersøke deres antall. Denne lederen kom tilbake og rapporterte at muslimene var tre hundre eller mer. Abu Jahl og hans tilhengere ble glade. De trodde muslimene ville være et lett bytte. «Men», sa beduinlederen, «mitt råd til deg er ikke å kjempe mot disse mennene. Hver eneste av dem ser ut til å ha bestemt seg for å dø! Det er ikke mennesker, men døden, som jeg har sett sittende på kameler.» (*Tabari og Hisham*). Beduinlederen hadde rett - de som er villige til å dø, dør ikke lett.

EN STOR PROFETI OPPFYLT

Tidspunktet for slaget nærmet seg. Profeten^{sa} kom ut av den lille hytta som han hadde bedt i, og kunngjorde:

Deres hær skal visselig slås ut på flukt, og de skal vende sine rygger til.

Dette var ordene som hadde blitt åpenbart Profeten^{sa} tidligere i Mekka. Øyensynlig var de knyttet til denne kampen. Da de mekkanske grusomhetene hadde nådd sin ekstreme grense, og muslimene var i ferd med å utvandre til steder hvor de kunne leve i fred, hadde Profeten^{sa} fått følgende vers åpenbart av Gud:

Og advarerne kom også til Faraos folk. De forkastet alle Våre tegn, så grep Vi dem med Den allmektiges, Den makthaves grep. Er de vantro (på) deres (tid) bedre enn dem (før dem)? Eller er det noen frifinnelse (fra straffen) for dere i skriftene? Eller sier de: Vi er en hær som kan ta hevn? Deres hær skal visselig slås ut på flukt, og de skal vende sine rygger til. Ja, timen er deres forjettede tid; og timen vil være hard og meget bitter. Sannelig, synderne befinner seg i villfarelse og vanvidd. På denne dagen, da de skal slepes ut i ilden på sine ansikter, (skal det sies til dem): Smak Helvetes berøring. (54:42-49)

Disse versene er en del av sura Al-Qamar og denne suraen ble åpenbart i Mekka ifølge alle beretninger. Muslimske autoriteter stedfester åpenbaringen til mellom femte og tiende år av Profetens^{sa} kall, det vil si minst tre år før Hijra [Profetens utvandring fra Mekka til Medina]. Høyst sannsynlig ble den åpenbart åtte år før. Europeiske autoriteter på emnet har samme syn. Ifølge Noldeke ble hele dette kapitlet åpenbart etter det femte året av Profetens^{sa} kall. Wherry mener dette tidspunktet er litt for tidlig. Ifølge ham, tilhører kapitlet det sjette eller syvende

året før Hijra, altså etter Profetens^{sa} kall. Kort sagt, både muslimske og ikke-muslimske autoriteter er enige om at dette kapitlet ble åpenbart flere år før Profeten^{sa} og hans tilhengere flyttet fra Mekka til Medina. Den profetiske verdien av de mekkanske versene er ubestridelig. I disse versene er det en klar antydning til hva mekkanerne hadde i vente på slagmarken ved Badr. Skjebnen de ville møte er klart forutsagt. Da Profeten^{sa} kom ut av hytta, gjentok han den profetiske beskrivelsen som finnes i det mekkanske kapitlet. Han må ha blitt minnet om de mekkanske versene under sine bønner i hytta. Ved å resitere et av versene minte han sine tilhengere om at timen som var lovet i den mekkanske åpenbaring var kommet. Og timen hadde virkelig kommet. Profeten Jesaja^{as} (21:13-17) hadde forutsagt denne timen. Kampen begynte, selv om muslimene ikke var klar for den og ikke-muslimene hadde blitt frarådet å ta del i den. Tre hundre og tretten muslimer, de fleste av dem uerfarne og uvant til krigføring, og nesten alle av dem uten utrustning, stod foran et tre ganger så høyt antall. Og de var alle erfarne soldater. På få timer møtte mange av Mekkas ledere sin slutt. Akkurat som profeten Jesaja^{as} hadde forutsagt, så falmet Kedars ære vekk. Den mekkanske hæren flyktet i ussel hast. De etterlot sine døde, i tillegg til enkelte fanger. Blant fangene var Profetens onkel, Abbas^{ra}, som normalt stod ved Profetens side under tiden i Mekka. Abbas^{ra} hadde blitt tvunget til å delta med mekkanerne og bekjempe Profeten^{sa}. En annen fange var Abul As^{ra}, en svigersønn av Profeten^{sa}. Blant de døde var Abu Jahl, øverste leder av den mekkanske hæren, og i henhold til alle beretninger erkefiende av Islam.

Seieren kom, men den ga Profeten^{sa} blandede følelser. Han gledet seg over oppfyllelsen av guddommelige løfter. Løftene hadde blitt gjentatt under de fjorten årene som hadde gått, og også nedskrevet i noen av de tidligste religiøse skrifter. Men samtidig sørget han over mekkanernes forfatning. Hvilken ussel slutt de hadde møtt! Om noen annen i hans sted hadde oppnådd denne sieren, ville han ha hoppet av glede. Men synet av fangene foran ham, bundet og med håndjern, brakte fram tårer i øynene til Profeten^{sa} og hans trofaste venn Abu Bakr^{ra}. Umar^{ra}, som

etterfulgte Abu Bakr^{ra} som Islams andre kalif, så dette. Men han kunne ikke forstå. Hvorfor skulle Profeten^{sa} og Abu Bakr^{ra} gråte over en seier? Umar^{ra} ble forvirret. Så han dristet seg til å spørre Profeten^{sa}: «Å, Guds profet, fortell meg hvorfor du gråter når Gud har gitt deg en storslått seier. Hvis vi skal gråte, vil jeg gråte med deg, eller i det minste i ansiktsuttrykket.» Profeten^{sa} gjorde oppmerksom på den elendige forfatningen til de mekkanske fangene. Dette var hva ulydighet mot Gud førte til.

Profeten Jesaja^{as} snakket om og om igjen om rettferdigheten til profeten som hadde gått seirende ut av en dødelig kamp. Denne anledningen ble en storslått forevisning av dette. På vei tilbake til Medina hvilte Profeten^{sa} for en natt. De hengivne tilhengere som så ham kunne se at han snudde fra side til side og kunne ikke sove. De skjønte fort at det var fordi han hørte stønn fra sin onkel Abbas^{ra}, som lå i nærheten, stramt bundet fordi han var krigsfange. De løsnet repet rundt Abbas^{ra}. Abbas^{ra} sluttet å stønne. Dermed sovnet også Profeten^{sa}. Men litt senere våknet han igjen og lurte på hvorfor han ikke lenger hørte Abbas^{ra} stønn. Han trodde halvveis at Abbas^{ra} hadde besvimt. Følgesvennene som vokter Abbas^{ra} fortalte ham at de hadde løsnet repet rundt Abbas^{ra} for å la Profeten sove uforstyrret. «Nei, nei», sa Profeten^{sa}. «Det må ikke finne sted noen urett. Når Abbas^{ra} er i slektskap med meg, så er andre fanger i slekt med andre mennesker. Løsne repene på alle sammen eller stram repet tett også rundt Abbas^{ra}.» Følgesvennene hørte på denne formaningen og bestemte seg for å løsne repene på alle fangene, og selv bære ansvaret for at forvaringen var sikret. De fangene som var lese- og skrivekyndige ble lovet frihet hvis de påtok seg å lære ti mekkanske gutter å lese og skrive. Dette ble deres løsepenger for frihet. De som ikke hadde noen til å betale løsepenger for dem, kunne søke om å få sin frihet. De som hadde råd til å betale løsepenger, ble satt fri etter at de hadde betalt dem. Ved å sette fangene fri på denne måten, så gjorde Profeten^{sa} slutt på den grusomme praksisen å gjøre krigsfanger til slaver.

SLAGET VED UHUD

Da den mekkanske hæren flyktet fra Badr kunngjorde de at de ville angripe Medina igjen, og hevne seg mot muslimene for tapene i slaget. Og bare ett år senere angrep de Medina igjen med full styrke. De følte seg så ydmyket over nederlaget at de mekkanske lederne forbød overlevende slektninger å gråte over de som hadde dødd i slaget. De avgjorde også at fortjenesten fra handelskaravanene skulle samles i et krigsfond. Dermed ble Medina angrepet av en fullt forberedt hær på tre tusen, under Abu Sufyans^{ra} kommando.

Profeten^{sa} kalte inn til råd og spurte sine tilhengere om de ville møte fienden i Medina eller utenfor byen. Han selv favoriserte det første alternativet. Han foretrakk å la muslimene bli i Medina og la fienden komme og angripe dem i sine hjem. Profeten^{sa} tenkte at dette ville plassere ansvaret for angrepet på fienden. Men i rådsforsamlingen var mange muslimer som ikke hadde hatt sjansen til å ta del i slaget ved Badr; og nå lengtet de etter å kjempe for Gud. De insisterte på en klar og tydelig kamp mellom de to partene, og på å få sjansen til å dø i kamp. Profeten^{sa} aksepterte det fremherskende rådet. (*Tabaqat*).

Mens dette ble diskutert så fortalte Profeten^{sa} om en visjon. Han sa: «Jeg hadde en visjon. Jeg så en ku, og jeg så også mitt sverd med brukket spiss. Jeg så kua bli slaktet, og at jeg hadde hånden min i et våpenskjold. Jeg så meg selv ri en vær.» Følgesvennene spurte Profeten^{sa} hvordan han tolket visjonen.

«Slaktingen av kua», sa Profeten^{sa}, «tilsier at noen av mine følgesvenner vil bli drept i kamp. Den ødelagte sverdspissen tilsier at noen blant de viktigste av mine slektsforbindelser vil møte sin død; eller kanskje vil jeg selv lide eller skades på noe vis. Gripingen av våpenskjoldet ser ut til å bety at hvis vi blir i Medina, så er det bedre for oss. Det faktum at jeg har sett meg selv ri en vær, betyr at vi vil overmanne lederen for de ikke-troende, og at han vil dø i våre hender.» (*Bukhari, Hisham og Tabaqat*).

Det ble gjort klart av denne visjonen og dens tolkning, at det var bedre for muslimene å forbli i Medina. Profeten^{sa} insisterte imidlertid ikke på dette, fordi tolkningen av visjonen var hans egen, og ikke en del av en åpenbart viten. Han aksepterte majoritetens råd og besluttet å dra ut av Medina for å møte fienden. Da de satte ut, oppdaget den ivrigste delen av hans følge sin feil og henvendte seg til Profeten^{sa}, og sa: «Å, Guds profet, slik du rådet synes bedre. Vi burde bli i Medina og møte fienden i gatene våre.»

«Ikke nå», svarte Profeten^{sa}, «nå har Guds profet tatt på seg rustningen sin. Uansett hva som skjer så skal vi gå framover. Hvis dere er standhaftige og utholdende, vil Gud hjelpe dere.» (*Bukhari* og *Tabaqat*). Etter å ha sagt dette, gikk han fram med en styrke på tusen mann. De slo leir for natten i kort avstand fra Medina. Det var Profetens^{sa} skikk å la sin kampstyrke hvile litt før de møtte fienden.

Ved tiden for morgenbønnen gikk han en runde. Han oppdaget at noen jøder også hadde sluttet seg til muslimene. De lot som de hadde allianseavtale med Medina-stammene. Ettersom Profeten^{sa} hadde kjennskap til jødiske intriger, sendte han vekk jødene. Så snart han hadde gjort dette, så trakk Abdullah bin Ubayy ibn Salul – hyklernes høvding – seg tilbake med sine tre hundre tilhengere. Han sa den muslimske hæren ikke lenger kunne måle seg mot fienden. Å ta del i kampen var nå den sikre død. Profeten^{sa} hadde gjort en feil i å sende vekk sine egne allierte. Resultatet av denne flukten i siste time var at bare sju hundre muslimer var igjen under Profetens^{sa} kommando. De sju hundre stod mot en hær mer enn fire ganger deres størrelse, og var mange ganger bedre utstyrt. I den mekkanske hæren var sju hundre soldater i rustning, i den muslimske hæren bare ett hundre. Den mekkanske hadde to hundre ryttere, muslimene hadde bare to hester.

Profeten ankom Uhud. Ved et smalt og kupert pass plasserte han en vaktstyrke på femti mann med ansvar for å støte mot ethvert angrep på passet av fienden, eller ethvert forsøk på å ta det. Profeten^{sa} fortalte dem tydelig deres plikt. De skulle stå der

de hadde fått ordre om, og ikke flytte seg fra stedet til de ble beordret å gjøre det – uansett hva som skjedde med muslimene.

Med de resterende seks hundre og femti menn, dro Profeten^{sa} for å kjempe med en hær som nå var fem ganger så stor. Men, med Guds hjelp, klarte de seks hundre og femti muslimene på kort tid å drive vekk de tre tusen dyktige mekkanske soldatene. Muslimene gikk etter dem. Det kuperte passet der de femti muslimene hadde blitt plassert lå bak dem. En av soldatene sa til kommandøren: «Fienden er slått. Det er på tide at vi tok del i kampen og vant våre laurbær i det hinsidige.» Kommandøren stoppet dem og minte dem om den klare befalingen fra Profeten^{sa}. Men mennene forklarte at Profetens^{sa} ordre skulle tas åndelig og ikke bokstavelig. Det var ingen hensikt i å fortsette å vokte passet mens fienden løp for livet.

SEIER FORVANDLET TIL TAP

Med disse argumentene forlot de passet og stupte inn i kampen. Den flyktende mekkanske hæren inkluderte Khalid bin Walid^{ra}, som senere ble en stor muslimsk general. Hans skarpe blikk falt på det ubevoktede passet. Det var bare noen få menn som beskyttet det nå. Khalid ropte etter en annen mekkansk general Amr bin al-As^{ra}, og ba ham ta en titt bakover på passet. Amr^{ra} gjorde så, og så det som sitt livs sjanse. Begge generalene stanset sine menn, og klatret opp på høyden. De drepte de få muslimene som fortsatt vokter passet, og fra høyden satte de i gang et angrep på muslimene. Da de hørte krigsropene, samlet den mekkanske hæren seg igjen, og returnerte til slagmarken.

Angrepet på muslimene var plutselig. I sin jakt etter den mekkanske hæren hadde de spredt seg over hele feltet. Muslimene kunne ikke samle seg til motstand mot dette nye angrepet. Bare individuelle muslimske soldater ble sett kjempende mot fienden. Mange av disse døde. Andre trakk seg tilbake. Noen få laget en ring rundt Profeten^{sa}. De kan ikke ha vært flere enn i alt tjue. Den mekkanske hæren angrep denne ringen voldsomt. Én etter én falt disse muslimene under slagene av de mekkanske sverdene. Fra høyden sendte bueskyttere pilregn. Talha^{ra}, en Quraish og *muhajir* [mekkanske muslimer som hadde søkt tilflukt i Medina], så at alle fiendens piler var rettet mot Profetens^{sa} ansikt. Han strakk ut hånden og holdt den opp mot Profetens^{sa} ansikt. Pil etter pil traff Talhas^{ra} hånd. Men den sank ikke, selv om hver pil gjennomboret hånden. Til syvende og sist var hånden helt ødelagt. Talha^{ra} mistet den, og for resten av livet hadde han bare en stump av hånden igjen.

Under den fjerde kalifen^{ra} i Islams tid, da de interne uenighetene hadde kommet fram, ble Talha^{ra} hånende beskrevet av en fiende som den håndløse Talha^{ra}. En venn av Talha svarte: «Håndløs, ja. Men vet du hvor han mistet sin hånd? I slaget ved Uhud, der han løftet hånden for å skjærme Profetens^{sa} ansikt fra fiendens piler.»

Lenge etter slaget ved Uhud spurte venner av Talha^{ra} ham: «Gjorde det ikke vondt i hånden da den ble truffet av pilene, fikk ikke smerten deg til å gråte?» Talha^{ra} svarte: «Det gjorde vondt, og smerten fikk meg nesten til å gråte; men jeg stod imot fordi jeg visste at om min hånd beveget seg bare litt, så ville Profetens^{sa} ansikt være blottlagt for fiendens pilregn.»

De få mennene som var igjen med Profeten^{sa} kunne ikke ha stått mot hæren som de møtte. En gruppe fra fienden gikk fram og presset dem unna. Profeten^{sa} stod så alene som en mur, og snart traff en stein pannen og påførte et dypt kutt. Et annet støt kjørte ringene på hjelmen inn i kinnene hans. Da pilene falt tykt og hurtig, og Profeten^{sa} stod skadet, ba han: «Å, min Gud, tilgi mitt folk for de vet ikke hva de gjør» (*Muslim*). Profeten^{sa} falt på de døde, de døde som hadde mistet livet i hans forsvar. Andre muslimer kom fram for å beskytte Profeten^{sa} mot flere angrep. Også de ble drept. Profeten^{sa} lå bevisstløs blant disse døde kroppene. Da fienden så dette tok de ham for å være død. De trakk seg tilbake i visshet om seier, og gikk tilbake til sine rekker. Blant muslimene som hadde forsvart Profeten^{sa} og som hadde blitt presset av skredet av fiendtlige styrker, var Umar^{ra}. Slagmarken var nå forlatt av fienden. Umar^{ra} så dette og ble sikker på at Profeten^{sa} hadde dødd.

Umar^{ra} var en modig mann. Han beviste det gang på gang, spesielt da han kjempet mot både Romerriket og Perserriket samtidig. Han var kjent for aldri å vike tilbake under vanskeligheter. Den samme Umar^{ra} satt på en stein lutende og nedslått, gråtende som et barn. I mellomtiden kom en annen muslim vandrende. Det var Anas bin Nadr^{ra} som var i den tro at muslimene hadde vunnet. Han hadde sett dem overmanne fienden. Men siden han ikke hadde hatt noe å spise siden kvelden før, så hadde han trukket seg tilbake fra slagmarken, med noen dadler i hånden. Så snart han så Umar^{ra} gråte, stod han forundret, og spurte: «Umar^{ra}, hva er i veien med deg som gråter i stedet for å glede deg over muslimenes praktfulle seier?» Umar^{ra} svarte: «Anas^{ra}, du vet ikke hva som har skjedd. Du så bare den første delen av kampen. Du vet ikke at fienden tok det strategiske

punktet på åsen og angrep oss voldsomt. Muslimene hadde spredt seg fordi de trodde at de hadde vunnet. Det var ingen motstand mot dette angrepet fra fienden. Bare Profeten^{sa} med en håndfull vakter stod mot fienden og alle falt i kampen.»

«Hvis dette er sant», sa Anas^{ra}, «hvilken nytte er det i å sitte her og gråte? Der vår elskede mester har gått, må også vi.»

Anas^{ra} hadde den siste daddelen i hånden. Han skulle til å legge den i munnen, men i stedet kastet han den vekk, og sa: «Å, daddel, bortsett fra deg, er det noe som står mellom Anas^{ra} og Paradiset?»

Etter å ha sagt dette, tok han sverdet ut av sliren og kastet seg inn i fiendens styrker – én mot tre tusen. Han kunne ikke utrette mye, men én troende i ånden er overlegen mange. Tappert kjempende falt Anas^{ra} omsider såret, men han fortsatte å kjempe. Etter dette sprang fiendens horde rått på ham. Det sies at da slaget var over og de døde var identifisert, så kunne ikke Anas^{ra} kropp identifiseres. Den hadde blitt kuttet i sytti biter. Til slutt sa en søster av Anas^{ra} da hun identifiserte en lemlestet finger: «Dette er min brors kropp.» (*Bukhari*)

Muslimene som lagde en ring rundt Profeten^{sa}, men så hadde blitt drevet tilbake, løp frem igjen så snart de så fienden trekke seg tilbake. De løftet fram Profetens^{sa} kropp blant de døde. Abu Ubaida bin al-Jarrah^{ra} bet tak i ringene som hadde sunket inn i Profetens kinn, med tennene sine. Da han trakk dem ut mistet han to tenner i forsøket.

Etter en liten stund kom Profeten^{sa} tilbake til bevissthet. Vaktene som stod rundt ham, sendte bud for å be muslimene om å samles igjen. En oppløst hær begynte å samle seg. De ledsaget Profeten^{sa} til foten av åsen. Abu Sufyan^{ra}, fiendens kommandant så det som var igjen av muslimene, og skrek høyt: «Vi har drept Muhammad^{sa}!» Profeten^{sa} hørte det skrytende ropet, men forbød muslimene å svare for at ikke fienden skulle få vite sannheten; da ville fiende ha angrepet igjen, og de utmattede og hardt sårete muslimene måtte igjen ha kjempet mot denne horden av villmenn. Da Abu Sufyan^{ra} ikke fikk svar fra muslimene, så ble

han sikker på at Profeten^{sa} hadde dødd. Han fulgte det første skriket med et til, og sa: «Vi har også drept Abu Bakr^{ra}.» Profeten^{sa} forbød Abu Bakr^{ra} å gi noe svar. Abu Sufyan^{ra} fulgte med et tredje, og sa: «Vi har også drept Umar^{ra}.» Profeten forbød også Umar^{ra} å svare. Deretter ropte Abu Sufyan^{ra} at de hadde drept alle tre. Nå kunne ikke Umar^{ra} holde seg tilbake, og ropte: «Vi er alle i live, og med Guds nåde er vi klare til å kjempe mot deg og knuse deres hoder.» Abu Sufyan^{ra} mante fram det nasjonale ropet: «Ære være Hubal. Ære være Hubal. For Hubal har satt en stopper for islam», [Hubal var mekkanernes nasjonale avgud].

Profeten^{sa} kunne ikke utstå denne tonen mot den Éne Gud, Allah, som han og muslimene var beredt til å ofre alt for. Han hadde nektet å rette opp erklæringen om sin egen død. Han hadde nektet å rette opp erklæringen om dødsfallene til Abu Bakr^{ra} og Umar^{ra} av strategiske grunner. Bare restene av hans lille styrke hadde blitt etterlatt. De fiendtlige styrkene var store og optimistiske. Men nå hadde fienden fornærmet Allah. Profeten^{sa} kunne ikke tolerere en slik fornærmelse. Hans sjel var antent. Han så sint på muslimene som omringet ham, og sa: «Hvorfor er dere stille i stedet for å svare på denne fornærmelsen mot Allah, den Eneste Gud?»

Muslimene spurte: «Hva skal vi si, å, Guds Profet?» «Si, Allah alene er Stor og Mektig. Allah alene er Stor og Mektig. Han alene er Opphøyet og Æret. Han alene er Opphøyet og Æret.»

Deretter ropte muslimene ut. Ropene forbløffet fienden. De ergret seg over tanken på at Profeten^{sa} likevel ikke hadde dødd. Foran dem stod en håndfull muslimer, såret og utmattet. Å gjøre ende på dem var enkelt nok. Men de våget ikke angripe igjen. Fornøyde med det de hadde vunnet av seier, returnerte de med gledesrop.

I slaget ved Uhud, ble muslimsk seier forvandlet til et nederlag. Likevel gir slaget bevis for Profetens sannhet. For i dette slaget ble det oppfylt profetier som Profeten^{sa} hadde erklært

før han gikk til kamp. Muslimene seiret på begynnelsen. Profetens elskede onkel Hamza^{ra} døde på slagmarken. Fiendens kommandør ble drept tidlig i slaget. Profeten^{sa} selv ble såret, og mange muslimer ble drept. Alt dette skjedde slik som det hadde blitt forutsagt i Profetens^{sa} visjon.

I tillegg til oppfyllelsen av hendelsene som hadde blitt fortalt forut, så ga slaget mange bevis på muslimenes oppriktighet og hengivenhet. Deres oppførsel var så eksemplarisk at det ikke finnes paralleller til den i historien. Noen hendelser som beviser det har vi allerede nevnt. Det er en til som synes verdt å berette om. Den viser hvor pålitelig overbevisningen og hengivenheten til Profetens^{sa} følgesvenner var. Da Profeten^{sa} trakk seg tilbake til foten av åsen med en håndfull muslimer, sendte han ut noen av sine følgesvenner for å ta seg av de sårede som lå ute på slagmarken. En av følgesvennene fant, etter lang leting, en såret muslim fra Medina. Han var nær døden. Følgesvennen bøyde seg over ham, og sa: «Fred være med deg.» Den sårede muslimen løftet en skjelvende hånd. Mens han holdt følgesvennens hånd i sin egen, sa han: «Jeg ventet på at noen skulle komme.»

«Du er i en alvorlig tilstand,» sa følgesvennen som hadde funnet soldaten. «Er det noe du ønsker å meddele til dine slektninger?»

«Ja, ja!» sa den døende muslimen, «hils fred til mine slektninger og fortell dem at mens jeg dør her, så etterlater jeg noe dyrebart som de må ta vare på. Og det er Guds profet. Jeg håper mine slektninger vil vokte ham med sine liv, og husk at dette er mitt eneste ønske når jeg dør.» (*Muatta og Zurqani*)

Døende personer har mye å si til sine slektninger. Men da de tidlige muslimene lå for døden så tenkte ikke de på sine slektninger, sønner, døtre eller koner; heller ikke på sin eiendom, men bare på Profeten^{sa}. De møtte døden i vissheten om at Profeten^{sa} var verdens frelser. Deres barn ville oppnå lite hvis de overlevde. Hvis de døde mens de beskyttet Profetens^{sa} liv ville de ha tjent både Gud og menneskeheten. De mente at ved å ofre sine familier så tjente de menneskeheten og de tjente sin Gud. Ved å

innby døden for seg, sikret de livet i evighet for menneskeheten som helhet.

Profeten^{sa} samlet de sårede og de døde. De sårede ble gitt førstehjelp, de døde ble begravd. Profeten^{sa} fikk da vite at fienden hadde behandlet muslimene brutalt; at de hadde lemlestet likene til de døde muslimene, og klippet av neser og ører. Et av likene som hadde blitt lemlestet tilhørte Hamzah^{ra}, Profetens^{sa} onkel. Profeten^{sa} var svært rørt, og sa: «Handlingene til de vantro rettferdiggjør nå en behandling som vi hittil trodde var uberettiget.» Da han sa dette, ble han kommandert av Gud om å la de ikke-troende være, og å fortsette å vise dem medfølelse.

RYKTET OM PROFETENS^{sa} DØD NÅR MEDINA

Ryktet om Profetens^{sa} død og nyheten om at den muslimske hæren var blitt splittet nådde Medina før restene av den muslimske styrken kunne vende tilbake til byen. Kvinner og barn løp i sinne og frustrasjon mot Uhud. Mange av dem fikk vite sannheten fra soldatene på veien, og gikk tilbake. En kvinne fra Banu Dinar-stammen fortsatte videre til hun nådde Uhud. Denne kvinnen hadde mistet sin mann, far og bror i slaget. Ifølge noen beretninger hadde hun også mistet en sønn. En soldat på tilbakeveien møtte henne og fortalte henne at hennes far var død. Hun svarte: «Jeg bryr meg ikke om faren min, fortell meg om Profeten^{sa}.» Soldaten visste at Profeten^{sa} var i live, så han svarte ikke på spørsmålet hennes umiddelbart; i stedet fortsatte han med å avgi beretning om at broren og mannen hennes også hadde dødd. Men hun forble uanfektet hver gang han rapporterte, og spurte hun igjen og igjen: «Hva har Guds Profet gjort?» Det var et merkelig uttrykk å bruke, men når vi tar hensyn til at det var en kvinne som brukte det, så virker det ikke lenger så rart. En kvinnes følelser er sterke. Hun taler ofte om en død som om han var i live. Om denne personen er en nær bekjent, kan hun ha en tendens til å rette en klage mot ham og spørre hvorfor han har forlatt henne, og etterlatt henne uten noen å ta vare på henne. Det er vanlig for kvinner å sørge over tapet av sine kjære på denne måten. Uttrykket som brukes av denne kvinnen er derfor passende for en kvinne som sørger over Profetens^{sa} død. Denne kvinnen holdt Profeten^{sa} kjær og nektet å tro at han var død, selv etter hun hadde hørt at han var det. Samtidig fornektet hun ikke nyheten, men fortsatte å si i sann kvinnelig sorg, «Hva har Guds Profet gjort?» Ved å si dette lot hun som at Profeten^{sa} var i live, og klaget over at en trofast leder som han hadde valgt å påføre dem all den smerten som følger en separasjon.

Da den tilbakevendende soldaten forstod at denne kvinnen ikke brydde seg om dødsfallet til sin far, bror eller ektemann, innså han dybden av hennes kjærlighet til Profeten^{sa} og fortalte henne: «Når det gjelder Profeten, så er han som du ønsker helt i live.» Kvinnen ba soldaten om å vise henne Profeten^{sa}. Han pekte

mot et område på slagmarken. Kvinnen løp dit og da hun fant Profeten^{sa} tok hun hans kappe i sin hånd, kysset den, og sa: «Måtte min far og mor bli ofret for deg! Å, Guds Profet, om du lever, så bryr jeg meg ikke hvem andre som dør.» (*Hisham*)

Vi ser derfor hvilket heltemot og hengivenhet som muslimer – både menn og kvinner – viste i dette slaget. Kristne forfattere forteller stolt historien om Maria Magdalena og hennes ledsagere; om deres hengivenhet og mot. Det sies at i de små morgentimene listet de seg forbi jødene og satte kurs for graven til Jesus^{as}. Men hva er dette sammenlignet med hengivenhet til denne muslimske kvinnen av Dinar-stammen?

Enda et historisk eksempel er dokumentert: Etter at de døde var blitt begravd og Profeten^{sa} var på vei tilbake til Medina, så han kvinner og barn som hadde dratt ut fra Medina for å ta imot ham. Hans dromedar ble holdt i et tau av Sad bin Muadh^{ra}, en av Medinas ledere. Sad^{ra} førte dromedaren høytidelig. Han så ut til å forkynne for verden at muslimene tross alt hadde lyktes i å bringe Profeten^{sa} tilbake til Medina frisk og rask. Mens han gikk så han sin egen, gamle mor komme mot gruppen av muslimene som var på vei hjem. Denne eldre kvinnen var svært svaksynt. Sad^{ra} gjenkjente henne. Han snudde seg mot Profeten^{sa}, og sa: «Å, Profet, her er min mor.»

«La henne komme fram,» svarte Profeten^{sa}.

Kvinnen kom fram og med et ubesatt blick prøvde hun å få øye på Profetens^{sa} ansikt. Omsider klarte hun å få øye på ansiktet hans og ble glad. Da Profeten^{sa} så henne, sa han: «Kvinne, jeg sørger over tapet av din sønn.»

«Men», svarte den hengivne kvinnen, «etter at jeg har sett deg i live, har jeg svelget all min ulykke.» Det arabiske uttrykket hun brukte var: «Jeg har stekt min ulykke og svelget den.» (*Halbiyya*, bind 2, s. 210).

Det er verdt å reflektere overfølelsesdybden som indikeres av dette uttrykket. Normalt spiser sorg opp mennesket, og her var en kvinne som hadde mistet sin sønn, en støtte i en hennes høye alder. Men i stedet for å la sorgen spise henne opp, sa hun at hun

hadde spist opp sin sorg. Det faktum at hennes sønn hadde dødd for Profeten^{sa}, ville forsørge henne for resten av hennes liv.

Profeten^{sa} nådde Medina. I dette slaget ble mange muslimer drept, og mange såret. Likevel kan ikke slaget hevdes å ha endt i nederlag for muslimene. Hendelser som vi har nevnt ovenfor beviser det motsatte. De beviser at Uhud var en like stor seier for muslimer som noe annet. Muslimer som blar i sin tidlige historie kan finne næring og inspirasjon i Uhud.

Tilbake i Medina fortsatte Profeten^{sa} sitt oppdrag. Han viet tiden til opplæring og undervisning av sine tilhengere. Men som tidligere kunne ikke arbeidet pågå uavbrutt. Etter Uhud ble jødene mer vågale, og hyklerne begynte å heve hodet igjen. De begynte å tenke at utryddelsen av Islam var innenfor deres midler og deres evner. De måtte bare utføre en samlet innsats. Følgelig tok jødene til nye metoder for å plage muslimene. De ville publisere motbydelige skjellsord i diktform, og på denne måten forsøkte de å fornærme Profeten^{sa} og hans familie.

En gang ble Profeten^{sa} kalt til for å avgjøre en tvist, og han måtte da gå til en jødisk festning. Jødene planla å slippe en steinplate på ham og dermed avslutte hans liv. Profeten^{sa} fikk et varsel om dette fra Gud. Han hadde for vane å motta slike betimelige advarsler. Profeten^{sa} forlot sitt sete uten å si noe. Jødene innrømmet senere sin motbydelige plan. Muslimske kvinner ble fornærmet i gatene. Under en slik hendelse mistet en muslim livet sitt. En annen gang steinet jødene en muslimsk jente, og hun døde i store smerter.

Denne oppførselen fra jødenes side anstrengte deres forhold til muslimene, og tvang muslimene til å kjempe mot jødene. Men muslimene gjorde ikke mer enn å utvise dem fra Medina. En av de to jødiske stammene utvandret til Syria. Av den andre gikk noen til Syria og noen slo seg ned i Khaibar, en godt befestet jødisk høyborg, nord for Medina.

I den fredelige perioden mellom Uhud og neste slag, var verden vitne til et enestående eksempel på Islams innflytelse på sine tilhengere, nemlig forbudet mot drikking. I beskrivelsen av det arabiske samfunnet før Islam, pekte vi på at araberne var uhelbredelige drukkenbolter. Å drikke fem ganger om dagen var på moten i alle arabiske hjem. Å miste sine hemninger på grunn av drikkingen var en vanlig praksis, og araberne var ikke det minste skamfulle. De trodde heller det var en dyd. Når en gjest ankom så var det husfruens plikt å servere drikke i omganger. Å avvenne et slikt folk fra denne dødelige vanen var ingen enkel sak. Men i det fjerde året etter Hijra fikk Profeten^{sa} befalingen om at drikke hadde blitt forbudt. Med kunngjøringen av denne befalingen forsvant drikkekulturen i det muslimske samfunnet.

Det er berettet at da åpenbaringen som gjorde drikke ulovlig ble mottatt, så sendte Profeten^{sa} bud etter en følgesvenn og ba ham om å forkynne den nye befalingen i Medinas gater. I huset til en *ansari* [en muslim fra Medina] foregikk et drikkelag. Mange personer var invitert og kopper med vin ble servert. En stor krukke hadde blitt drukket og enda en skulle til å tas i bruk. Mange hadde mistet vettet, og mange flere var på vei til å miste det. I denne tilstanden hørte de noen som forkynnte at å drikke var blitt forbudt av Profeten^{sa} under Guds befaling. En av deltakerne i drikkelaget reiste seg, og sa: «Det høres ut som en kunngjøring mot å drikke, la oss finne ut om det er slik.» En annen reiste seg, og med stokken sin slo han leirkrukken fylt med vin så den gikk i stykker, og sa: «Først adlyde, deretter spørre! Det er tilstrekkelig at vi har hørt om en slik kunngjøring. Det er ikke passende at vi fortsetter å drikke mens vi forhører oss. Det er snarere vår plikt å la vinen flyte i gaten og så spørre om kunngjøringen.» (*Bukhari og Muslim, Kitab al-Ashriba*).

Denne muslimen hadde rett. Om drikking var blitt forbudt, så ville de ha gjort seg skyldige i en ulovlig handling om de hadde fortsatt å drikke. Hvis drikking ikke hadde blitt forbudt, så ville de ikke ha mistet mye om de hadde latt vinen fra krukkene sine strømme i gatene. Drikking forsvant fra hele det muslimske samfunnet etter denne kunngjøringen. Ingen spesiell innsats eller

kampanje var nødvendig for å få til denne revolusjonære endringen. Muslimer som hørte denne befalingen, og var vitner til den klare responsen som den ble mottatt med, levde opp til sytti eller åtti år. Det finnes ikke ett eneste kjent tilfelle blant muslimene, at noen som hørte dette forbudet viste seg svake og overtrådte det. Dersom det var et slikt tilfelle, så må det i så fall ha vært av noen som ikke hadde anledning til å bli direkte påvirket av Profeten^{sa}.

Sammenlign dette med forbudsbevegelsen i USA og med arbeidet som har pågått så mange år i Europa for å fremme måtehold. I det ene tilfellet var en enkel proklamasjon av Profeten^{sa} nok til å utslette et sosialt onde med dype røtter i det arabiske samfunnet. I det andre tilfellet ble forbudet vedtatt gjennom særegne lover. Politiet og hæren, tollembetsmenn og skjenkekontrollører, alle arbeidet som én gruppe og prøvde å slå ned på drikkingens onder, men mislyktes og måtte innrømme sitt nederlag. Drukkenboltene vant og drukkenskapens onde kunne ikke beseires.

Vår tid sies å være en periode av sosial fremgang. Men når vi sammenligner vår tidsalder med tidlig Islam, så undres vi over hvilken av de to som fortjener denne tittelen – vår tidsalder, eller Islams tidsalder som brakte med seg denne store sosiale revolusjonen?

Det som skjedde ved Uhud var ikke egnet til å bli glemt lett. Mekkanerne mente Uhud var deres første seier mot Islam. De offentliggjorde nyheten over hele Arabia. De brukte den til å hisse opp de arabiske stammene mot Islam, og å overbevise dem om at muslimene ikke var uovervinnelige. Hvis de fortsatte å ha fremgang, så var det ikke på grunn av deres egen styrke, men på grunn av arabisk ortodoks svakhet. Den skyldtes arabiske avgudsdyrkeres svakhet. Dersom de arabiske avgudsdyrkerne gjorde en felles innsats, så var det ikke vanskelig å overmanne muslimene. Resultatet av denne propagandaen var at fiendtligheten mot muslimer begynte å samle styrke. De andre

arabiske stammene begynte å overgå mekkanerne i å trakassere muslimene.

Noen begynte å angripe dem åpent. Noen begynte å påføre dem tap i smug. I det fjerde året etter Hijra sendte de to arabiske stammene Adl og Qara sine representanter til Den hellige profeten^{sa}. De ønsket å fortelle at mange av deres menn helte mot Islam. De ba Profeten^{sa} å sende dem noen muslimer som var kyndige i å undervise i Islam, for å bo sammen med dem og lære dem den nye religionen. Egentlig var dette en intrige som var planlagt av Banu Lihyan, Islams erkefiende. De sendte disse utsendingene til Profeten^{sa} med løfte om en stor belønning. Profeten^{sa} mottok forespørselen intetanende og sendte ti muslimer for å lære stammene grunnsetningene i Islam. Da dette følget nådde territoriet til Banu Lihyan, sa eskorten deres ifra til stammefolket. De inviterte dem til å arrestere følget eller å ta livet av dem. På grunn av denne onde oppfordringen, gikk to hundre væpnede menn av Banu Lihyan-stammen på jakt etter det muslimske følget. De nådde dem til slutt ved et sted som heter Raji. De ti muslimene og de to hundre fra fienden møttes.

Muslimene var fylt av tro. Fienden var uten. De ti muslimene klatret opp en høyde og utfordret de to hundre. Fienden forsøkte å overmanne muslimene med en ussel plan. De tilbød å spare deres liv om de bare ville komme ned. Men lederen for følget svarte at de hadde sett nok av løftene til de ikke-troende. Etter å ha sagt det, vendte de seg mot Gud og ba. Gud var fullt klar over situasjonen deres. Var det ikke høvelig at Han informerte deres Profet^{sa} om dette? Da de ikke-troende oppdaget at det lille muslimske følget var ubøyelige, begynte de å angripe dem.

Følget kjempet uten tanke på nederlag. Sju av de ti døde i kampen. Til de tre som var igjen fornyet de ikke-troende sitt løfte om å spare deres liv, på betingelse av at de kom ned fra høyden. Disse tre trodde på de ikke-troende og overgav seg. Så snart de gjorde det, ble de bundet av de ikke-troende. En av de tre muslimene sa: «Dette er første brudd på deres løfte. Bare Gud vet

hva dere kommer til å gjøre videre.» Etter å ha sagt dette nektet han å gå med dem. De ikke-troende begynte å slå løs på offeret og å dra ham bortover veien. Men de var så skremt av motstanden og viljen til denne ene mannen at de myrdet ham på stedet. De to andre tok de med seg og solgte som slaver til Quraish i Mekka. De to var Khubaib^{ra} og Zaid^{ra}.

Khubaib^{ra} ble kjøpt av en mann som ønsket å myrde ham for å hevne sin egen far, som hadde blitt drept ved Badr. En dag lånte Khubaib^{ra} en barberhøvel for å bruke den på toalettet. Khubaib^{ra} holdt barberhøvelen da et av husholdningens barn tok kontakt med ham ut av nysgjerrighet. Khubaib^{ra} løftet barnet og satte ham på fanget. Barnets mor så dette og ble redd. Hennes tanker var fylt av skyldfølelse. Og her var en mann som de skulle myrde om få dager, som holdt en barberhøvel så farlig nær deres barn. Hun var overbevist om at Khubaib^{ra} hadde tenkt å drepe barnet. Khubaib^{ra} så på kvinnens ansikt at hun var forferdet, og sa: «Tror du at jeg kommer til å myrde barnet ditt? Tro ikke det for et øyeblikk. Jeg kan ikke gjøre noe så motbydelig. Muslimer driver ikke uærlig spill.»

Kvinnen ble imponert av Khubaibs^{ra} ærlige og redelige holdning. Hun husket dette for alltid og pleide å si at hun aldri hadde sett en fange som Khubaib^{ra}.

Til slutt førte mekkanerne Khubaib^{ra} til et åpent område for å feire at han skulle drepes offentlig. Da den fastsatte tiden var nådd, ba Khubaib^{ra} om tillatelse til å be to *rakat* bønn. Quraish tillot ham dette og Khubaib^{ra} ba i offentlighet sin siste bønn til Gud, i denne verden. Da han var ferdig med å be sa han at han ønsket å fortsette, men lot være så de ikke skulle tro at han var redd for å dø. Deretter la han stille ned sin nakke foran boddelen. Samtidig mumlet han versene:

**Mens jeg dør som en muslim, bryr jeg meg ikke
om min hodeløse kropp faller til høyre eller til
venstre. Og hvorfor skulle jeg? Jeg dør på Guds**

**vei; hvis Han vil kan Han velsigne hver eneste del
av min lemleste kropp. (*Bukhari*)**

Khubaib^{ra} var knapt ferdig med å mumle disse versene da boddelens sverd traff nakken og hodet falt til siden. De som hadde samlet seg for å feire dette offentlige drapet inkluderte en Said bin Amir^{ra}, som senere ble muslim. Det sies at hver gang mordet på Khubaib^{ra} ble nevnt i Saida^{ra} nærvær, så fikk han et anfall (*Hisham*).

Den andre fangen, Zaid^{ra}, ble også tatt med ut for å bli myrdet. Blant tilskuerne var Abu Sufyan^{ra}, Mekkas leder. Abu Sufyan^{ra} vendte seg mot Zaid^{ra}, og spurte: «Ville du ikke heller at Muhammad^{sa} skulle være i ditt sted? Ville du ikke heller være trygt hjemme, mens Muhammad^{sa} var i våre hender?»

Zaid svarte stolt: «Hva, Abu Sufyan^{ra}? Hva sier du? Ved Gud, jeg vil heller dø enn at Profeten^{sa} skal trække på en torn i en gate i Medina.» Abu Sufyan^{ra} kunne ikke unngå å bli imponert av denne hengivenheten. Han så på Zaid^{ra} i undring og erklærte uten å nøle, men med måteholden tone: «Gud er mitt vitne, jeg har aldri sett noen elske noen andre så mye som følgesvennene til Muhammad^{sa} elsker ham.» (*Hisham*, bind 2).

Rundt denne tiden kontaktet også noen fra Najd Profeten^{sa} for å be om muslimer til å undervise dem i Islam. Profeten^{sa} stolte ikke på dem. Men Abu Bara, leder for Amir-stammen var tilfeldigvis i Medina på den tiden. Han tilbød å fungere som garantist for stammen, og forsikret Profeten^{sa} at de ikke ville gjøre noe ugagn. Profeten^{sa} valgte sytti muslimer som kunne Koranen utenat. Da dette følget nådde Bir Mauna, gikk Haram bin Malhan^{ra} til lederen for Amir-stammen [en nevø av Bara] for å berette Islams budskap. Angivelig ble Haram^{ra} godt mottatt av stammemedlemmene. Men mens han talte til lederen, snek en mann seg opp bakfra og angrep Haram^{ra} med en lanse. Haram^{ra} døde på stedet. Da lansens boret gjennom Harams hals, ble han hørt si: «Gud er stor. Kabaens Herre er mitt vitne, jeg har oppnådd mitt mål.» (*Bukhari*)

Etter å ha myrdet Haram^{ra} på denne stygge måten, provoserte stammelederne stammen til et angrep på resten av dette følget av muslimske lærere. «Men», sa stammefolket, «vår leder Abu Bara tilbød seg å fungere som garantist; vi kan ikke angripe dette følget.» Men stammenes ledere fikk hjelp av de to stammene som hadde gått til Profeten^{sa} for å be om muslimske lærere, og noen andre stammer. Dermed angrep de det muslimske følget. Den enkle appellen: «Vi har kommet for å forkynne og å lære bort, ikke for å strides», hadde ingen effekt. De begynte å myrde følget. Alle unntatt tre av de sytti ble myrdet.

Én av de overlevende var lam og hadde klatret opp en ås før møtet. To andre hadde reist til en skog for å fø sine kameler. Da de kom tilbake fra skogen fant de sekstiseks av sine ledsagere liggende døde på feltet. De to radslo hverandre. En sa: «Vi bør gå og rapportere om dette til Den hellige profeten.»

Den andre sa: «Jeg kan ikke forlate et sted hvor lederen for vårt følge, som vår Profet har oppnevnt, er blitt myrdet.» Etter å ha sagt det sprang han alene mot de ikke-troende og døde i kamp. Den andre ble tatt til fange, men ble senere frigitt i oppfyllelsen av et løfte som stammelederen hadde gitt. Det drepte følget inkluderte Amir bin Fuhaira^{ra}, en frigitt slave av Abu Bakr^{ra}. Han ble myrdet av Jabbar^{ra} som senere ble muslim. Jabbar^{ra} tilskrev sin konvertering til denne massakren.

«Da jeg holdt på å drepe Amir^{ra}», sier Jabbar^{ra}, «så hørte jeg Amir^{ra} si: 'Ved Gud, jeg har møtt mitt mål.' Jeg spurte noen hvorfor en muslim sa slikt da han møtte døden. Denne personen forklarte at muslimene betraktet døden på Guds vei som en velsignelse og en seier.» Jabbar^{ra} var så imponert over dette svaret, at han begynte å gjøre en systematisk studie av Islam. Og til slutt ble han en muslim. (*Hisham og Usud al-Ghaba*)

Nyheten om de to triste begivenhetene, der til sammen åtti muslimer mistet sine liv som følge av ondsinnete planer, nådde Medina samtidig. Dette var ikke alminnelige menn som var myrdet. De var bærere av Koranen. De hadde ikke gjort noe kriminelt og hadde ikke skadet noen. De var ikke deltagere i noe

kamphandling. De hadde blitt lokket inn i fiendens hender av en løgn fortalt i Guds og religionens navn. Disse fakta ga avgjørende bevis for at fiendskapen med Islam var bestemt og dyp. På den andre siden var muslimenes nidkjærhet for Islam like bestemt og dyp.

MØTE MED BANU MUSTALIQ

Etter slaget ved Uhud var det en alvorlig hungersnød i Mekka. Profeten^{sa} tok ikke hensyn til fiendskapen som mekkanerne bar mot ham, og ignorerte alle intrigene som de hadde skapt for å spre misnøye mot ham over hele landet; i stedet opprettet Profeten^{sa} et fond for å hjelpe de fattige i Mekka som var i forferdelig nød. Men mekkanerne lot ikke denne velviljen påvirke hjertene sine. Fiendskapen deres fortsatte med uforminsket styrke. Faktisk ble forholdene verre. Stammene som så langt hadde vært medfølgende med muslimene ble også fiendtlige.

En slik stamme var Banu Mustaliq. De hadde gode forbindelser med muslimene. Men nå hadde de begynt å forberede et angrep på Medina. Da Profeten^{sa} hørte om deres forberedelser, sendte han menn for å finne ut sannheten. Mennene vendte tilbake og bekreftet rapportene. Profeten^{sa} besluttet å gå ut og møte dette nye angrepet. Han samlet en styrke og førte den til Banu Mustaliqs territorium. Da den muslimske styrken møtte fienden forsøkte Profeten^{sa} å overbevise fienden om å trekke seg tilbake uten kamp. De nektet. Slaget begynte og etter noen timer var fienden beseiret.

Ettersom de mekkanske ikke-troende var opptatt av å skape ugagn og de vennlige stammene var i ferd med å bli fiendtlige, hadde hyklerne blant muslimene også våget seg ut for å ta del i slaget på den muslimske siden. De tenkte sannsynligvis at de kunne ha en sjanse til å gjøre ugagn. Møtet med Banu Mustaliq var over på noen få timer. Hyklerne fikk derfor ikke noen sjanse til å gjøre noe ugagn under slaget. Den hellige profeten^{sa} besluttet imidlertid å bli i Banu Mustaliqs by for et par dager.

Under oppholdet oppstod en krangel mellom en mekkansk og en medinitisk muslim om opphenting av vann fra en bønn. Mekkaneren var tilfeldigvis en tidligere slave. Han slo mediniten, som slo alarm og ropte etter andre medinitter – også kjent som *ansar* eller «hjelpere». Mekkaneren slo da også alarm

og ropte etter mekkanere – kjent som *muhajirin* eller «flyktninger». En opphisset stemning hersket. Ingen spurte hva som hadde skjedd. Unge menn fra begge sider trakk sverdene sine. Abdullah bin Ubayy ibn Salul trodde dette var en gave fra oven. Han bestemte seg for å fyre opp under flammen. «Dere har gått for langt i deres overbærenhet med flyktningene. Deres gode behandling har snudd hodene deres, og nå prøver de å dominere dere på alle måter.» Talen kunne ha skapt den effekten som Abdullah ønsket. Krangelen kunne ha forverret seg til alvorlige dimensjoner. Men den gjorde det ikke. Abdullah feilvurderte effekten av sin ondsinnete tale. Men siden han trodde at ansar var i ferd med å bli overtalt, gikk han så langt som å si:

La oss gå tilbake til Medina. Da vil den mest ærede blant borgerne kaste ut den mest avskydde. (*Bukhari*)

Med den mest ærede borger, mente han seg selv. Og med den mest avskydde, mente han Profeten^{sa}. Så snart han sa dette, var de troende muslimene i stand til å gjennomskue forsøket på ugagn. Det var ikke en uskyldig tale de hadde lyttet til, sa de – men ordene til Satan som hadde kommet for å villede dem. En ung mann reiste seg opp og rapporterte til Profeten^{sa} gjennom sin onkel. Profeten^{sa} sendte bud etter Abdullah bin Ubayy ibn Salul og hans venner, og spurte dem hva som hadde skjedd. Abdullah og hans venner benektet at de hadde hatt den rollen som hadde blitt tilskrevet dem i denne hendelsen. Profeten^{sa} sa ingenting. Men sannheten spredte seg. Snart hørte også Abdullah bin Ubayy ibn Saluls egen sønn, Abdullah^{ra}, om dette. Unge Abdullah^{ra} gikk umiddelbart til Profeten^{sa}, og sa: «Å, Guds Profet, min far har fornærmet deg. Døden er hans straff. Hvis du bestemmer deg for det, vil jeg heller at du befaler meg å drepe min far. Hvis du befaler noen andre, og min far dør ved hans hender, kan jeg bli ledet til å hevne min far ved å drepe den mannen. På den måten kan det hende jeg pådrar meg Guds mishag.»

«Men», sa Profeten^{sa}, «jeg har ingen slik intensjon. Jeg vil behandle din far med medfølelse og omtanke.» Da unge

Abdullah^{ra} sammenlignet sin fars illojalitet og uhøflighet med Profetens^{sa} medfølelse og godhet, ble han fylt med undertrykt vrede mot sin far da han dro mot Medina. Han stanset sin far på veien og sa at han ikke ville la ham gå lenger før faren hadde trukket tilbake ordene han hadde brukt mot Profeten^{sa}. «Leppene som sa 'Profeten er foraktet og du er æret' må nå si, 'Profeten er æret og du er foraktet.' Inntil du sier dette vil jeg ikke vil la deg gå.» Abdullah bin Ubayy ibn Salul ble både forbauset og skremt, og sa: «Jeg er enig min sønn, at Muhammad er beæret og at jeg er foraktet.» Den unge Abdullah^{ra} lot deretter faren gå. (*Hisham*, bind 2)

Vi har tidligere nevnt to jødiske stammer som måtte forvises fra Medina på grunn av deres ondskapsfulle planer og morderiske intriger. Banu Nadir, den ene av de to, flyttet dels til Syria, dels til en by som het Khaibar, nord for Medina. Khaibar var et godt befestet jødisk senter i Arabia. Jødene som hadde flyttet dit begynte å hisse opp araberne mot muslimene.

Mekkanerne var allerede svorne fiender av Islam. Ingen nye provokasjoner var nødvendig for å hisse opp mekkanerne mot muslimene. Likeledes var Ghatafan fra Najd fiendtlig innstilt mot muslimene, på grunn av sine gode forbindelser med mekkanerne. Jødene bosatt i Khaibar regnet allerede med at Quraish fra Mekka og Ghatafan fra Najd var på deres side. Foruten disse hadde de tenkt og planlagt å snu Banu Sulaim og Banu Asad mot Islam. De overtalte også Banu Sad, en stamme i allianse med jødene, å slutte seg til mekkanerne i en allianse mot Islam. Etter en lang planlegging ble det opprettet en konføderasjon av arabiske stammer for å kjempe mot muslimene. Denne omfattet mekkanerne; stammene som bodde i områdene omkring Mekka; stammene i Najd; og stammene som bodde i områdene nord for Medina.

SLAGET VED VOLLGRAVEN

En stor hær ble samlet i det femte året etter Hijra. Størrelsen på denne hæren har blitt anslått av historikere til å være mellom ti og tjuefire tusen menn. Men en forenet hær dannet av ulike arabiske stammer kunne ikke være på ti tusen mann. Tjuefire tusen synes nærmere sannheten. De kunne enkelt ha samlet atten eller tjue tusen. Medina, som denne horden ønsket å angripe, var en beskjedne by, helt ute av stand til å stå imot et samordnet angrep av hele Arabia. Befolkningen på denne tiden var litt over tre tusen menn (inkludert gamle, unge og barn). Mot denne befolkningen hadde fienden samlet en hær på tjue til tjuefire tusen friske menn, erfarne i krigføring, og utplukkete (ettersom de var samlet sammen fra forskjellige deler av landet). På den annen side var Medinas befolkning, som kunne bli bedt om å delta mot denne store hæren, bestående av menn i alle aldre. Man kan bedømme hvilke utsikter Medinas muslimske befolkning stod overfor. De stod foran et høyst ujevnt møte. Fienden var tjue til tjuefire tusen. Muslimene var knapt tre tusen, inkludert – som vi har nevnt – alle mennene i byen, både gamle og unge. Da Profeten^{sa} hørte om de store forberedelsene som fienden gjorde, innkalte han til forsamling og ba om råd. Blant de som ble konsultert var perseren Salman^{ra}. Han var den første fra Persia som hadde konvertert til Islam. Profeten^{sa} spurte Salman^{ra} hva de gjorde i Persia hvis de måtte forsvare en by mot en stor hær. Salman^{ra} fortalte: «Hvis en by er uten mur og hæren svært liten; så er skikken i vårt land å grave en grøft rundt byen og forsvare den fra innsiden.» Profeten^{sa} godkjente forslaget. Medina har åser på den ene siden. Disse ga en naturlig beskyttelse på den siden. På en annen side, med høy gatetetthet, bodde befolkningen kompakt. På denne siden kunne ikke byen oppleve et uventet angrep. Den tredje siden hadde hus, palmelunder og – et stykke unna – festningene til den jødiske stammen Banu Quraiza. Denne stammen hadde undertegnet en fredspakt med muslimene. Derfor var denne siden også betraktet som sikret fra fiendtlige angrep. Den fjerde siden var en åpen slette, og det var fra denne kanten at fiendens angrep var mest trolig og mest fryktet. Profeten^{sa} besluttet derfor å grave en grøft på denne åpne siden for å hindre

fienden fra å angripe uventet. Oppgaven ble delt mellom muslimene. Ti menn skulle grave ti meter av grøften. Totalt måtte en mile lang grøft graves fram, med tilstrekkelig bredde og dybde.

Mens gravingen pågikk kom de over en stein som de muslimske sappørene hadde vanskelig for å gjøre noe med. En rapport ble sendt til Profeten^{sa} som dro ut til stedet umiddelbart. Med en hakke slo han hardt på steinen. Det ga gnister og Profeten^{sa} ropte høyt: «*Allahu Akbar*». Han slo igjen. Atter gnistret det, og Profeten^{sa} ropte: «*Allahu Akbar*». Han slo en tredje gang. Det lyste, og igjen sa Profeten^{sa}: «*Allahu Akbar*». Så var steinen delt i biter. Følgesvennene spurte Profeten^{sa} om alt dette. Hvorfor sa han «*Allahu Akbar*» igjen og igjen?

Jeg slo denne steinen tre ganger med denne hakken, og tre ganger så jeg scener fra Islams framtidige storhet åpenbart for meg. I de første gnistene så jeg det romerske imperiets syriske palasser. Jeg ble gitt nøklene til disse palassene. Den andre gangen så jeg Persias opplyste palasser i Madain; og nøklene til det persiske riket ble gitt til meg. Den tredje gangen så jeg portene til Sana, og nøklene til kongeriket Jemen ble gitt til meg. Dette er Guds løfter. Og jeg stoler på at dere vil ha tillit til dem. Fienden kan ikke gjøre dere noen skade. (*Zurqani*, bind 2)

Muslimene hadde begrenset arbeidskraft. Grøften som de var i stand til å grave kunne ikke bli perfekt fra et militærstrategisk ståsted. Men den syntes i det minste å kunne sikre mot at fienden plutselig marsjerte inn i byen. At den ikke var ufremkommelige, ble rikelig bevist av etterfølgende hendelser under slaget. Ingen andre sider av byen var passende for fienden å angripe fra.

Fra grøftens side begynte derfor den enorme hæren av arabiske stammefrender å nærme seg Medina. Så snart Profeten^{sa} fikk vite dette, gikk han ut for å forsvare byen med tolv hundre mann. Andre menn hadde blitt plassert for å forsvare andre sider av byen.

Historikere gir ulike anslag over hvor mange som forsvarte grøften. Noen hevder det var tre tusen, andre anslår tolv til tretten hundre, atter andre lander på sju hundre. Disse anslagene er svært vanskelig å komme fram til og tilsynelatende vanskelig å forene. Men etter å ha vurdert bevisene, har vi kommet til den konklusjon at alle tre estimatene for antallet muslimer som kjempet i forsvar ved grøften er riktige. De forholder seg bare til ulike stadier av slaget.

KAMP MOT ALLE ODDS

Vi har allerede kommet fram til at antallet muslimer som var igjen på slagmarken etter hyklernes tilbaketrekking ved Uhud, var sju hundre. Slaget ved grøften fant sted bare to år etter slaget ved Uhud. Det er ikke registrert noen store forøkninger av Islam i løpet av disse to årene. En økning av stridende muslimer under denne perioden, fra sju hundre til tre tusen kan ikke forventes. Samtidig kan det ikke resonneres fram til at det ikke var noen økning i antallet stridende muslimer mellom Uhud og slaget ved grøften.

Islam fortsatte å øke i antall tilhengere, og vi bør forvente noe økning fra slaget ved Uhud og fram til slaget ved grøften. Med disse to hensyn synes det korrekte anslaget på antall muslimske stridende i slaget ved grøften å være ett tusen to hundre. Det eneste spørsmålet som må besvares er hvorfor noen autoriteter anslår tre tusen og noen sju hundre.

Vårt svar på dette spørsmålet er at de to tallene gjelder to ulike faser av slaget. Slaget ved grøften ble utkjempet i tre trinn. Det første trinnet var før fienden hadde kommet i nærheten av Medina, og muslimene holdt på å grave grøften. Vi kan anta at i løpet av denne etappen må barn og til en viss grad også kvinner ha kommet til, for å bistå i å fjerne den utgravde jorden. I gravingen av grøften kan vi derfor anta at tre tusen personer var aktive på den muslimske siden. Tallet inkluderer barn og noen kvinner. Barna var i stand til å hjelpe til med å bære jorden. Kvinnene som alltid kappet med mennene om å hjelpe til i alle muslimske felttog, må ha vært nyttige for å utføre mange oppgaver knyttet til gravingen. Det finnes bevis som støtter denne antagelsen. Da gravingen begynte ble selv barn bedt om å delta. Praktisk talt hele befolkningen deltok i å grave. Men så snart fienden kom og kampen begynte, beordret Profeten^{sa} gutter under femten år å trekke seg fra stedet. De som var over femten fikk lov til å delta om de ønsket det (*Halbiyya*, bind 2). Ut fra dette ser det ut til at da gravingen pågikk, var det muslimske antallet mye høyere enn da slaget begynte. Da slaget fant sted hadde alle

de yngste guttene trukket seg tilbake. Anslag som plasserer det muslimske antallet under slaget på tre tusen knytter seg bare til gravingen.

De som anslår ett tusen to hundre stridende, forholder seg til det faktiske slaget som bare voksne menn deltok i. Det eneste anslaget vi ikke har redegjort for, er det som konkluderer med sju hundre stridende. Ifølge oss er selv dette anslaget korrekt. Det har blitt foreslått av den pålitelige autoriteten Ibn Ishaq. Han er støttet i dette anslaget av den ikke mindre autoriteten Ibn Hazm. Det er vanskelig å stille spørsmål ved dette anslaget. Når vi ser på andre detaljer ved slaget, ser vi heldigvis at også dette anslaget viser seg å være riktig.

Det finnes bevis som understøtter at Banu Quraiza gikk mot sitt løfte og sluttet seg til fienden, og bestemte seg for å angripe Medina fra baksiden. Den hellige profeten^{sa} ble underrettet om deres onde hensikt, og besluttet å plassere vakter i den delen av byen som lå utsatt for Banu Quraizas angrep. Denne delen av Medina hadde opprinnelig blitt forlatt forsvarsløs fordi Banu Quraiza var i allianse med muslimene. Og det ble antatt at de ikke ville la fienden angripe byen fra sin side. Det er kjent at da Banu Quraizas avhopping ble rapportert til Profeten^{sa}, ble det tydelig at muslimske kvinner som ble ansett som trygge i denne delen av byen på grunn av alliansen, ikke lenger var det. Profeten^{sa} besluttet da å sende to styrker, på to og tre hundre menn, for å verne to forskjellige deler av den nå utsatte byen. Profeten^{sa} beordret dem til sporadisk å rope «*Allahu Akbar*», slik at muslimenes hovedstyrke var i visshet om at de muslimske kvinnene var trygge.

Ibn Ishaqs anslag om at de stridende ved grøften var sju hundre personer er derfor også korrekt. Hvis fem hundre av ett tusen to hundre mann ble sendt for å vokte baksiden av byen, så kunne bare sju hundre forblitt. Således viser det seg at alle de tre anslagene over den muslimske hærens størrelse i slaget ved grøften er riktige.

For å forsvare grøften hadde Den hellige profeten^{sa} bare sju hundre mann. Grøften var da gravd ferdig. Men å møte og drive tilbake en hær på fiendens størrelse syntes nesten umulig, selv ved hjelp av grøften. Men som vanlig hadde muslimene tillit til sin Gud og stolte på Hans hjelp. Deres lille styrke ventet på fiendens hær. Kvinner og barn hadde blitt sendt til to tilsynelatende trygge deler av byen. Da fienden nådde grøften ble de forundret, fordi denne krigslisten aldri hadde blitt brukt før i noe arabisk slag. Derfor bestemte de seg for å slå leir på sin side av grøften, og vurdere metoder for å angripe og komme inn i Medina. Den ene siden ble beskyttet av grøften. En annen side hadde åser som ga naturlig beskyttelse. En tredje side hadde steinhus og lunder. Det var umulig for fienden å gjøre et plutselig angrep på noen del av byen. Fiendens kommandanter rådslaget og avgjorde at det var nødvendig å forsøke å avvenne Banu Quraiza, den jødiske stammen som fortsatt bodde i Medina, fra deres allianse med muslimene. De ville be dem om å slutte seg til den arabiske konføderasjonen i dette kritiske stormangrepet mot Medina. Bare Banu Quraiza kunne gi dem en vei inn til byen. Til slutt ble Huyai bin Akhtab valgt av Abu Sufyan^{ra}, til å forhandle med Banu Quraiza for tilretteleggingen av et angrep fra baksiden av byen.

Huyai bin Akhtab var leder for den bannlyste stammen Banu Nadir, og den viktigste opphisseren av arabiske stammer mot Medina. Huyai bin Akhtab gikk til den jødiske festningen for å møte Banu Quraizas leder. Først nektet de å møte ham. Men da han forklarte at dette var et svært beleilig tidspunkt å beseire muslimene, lyktes han i å vinne over en quraizittene som het Kab. Han forklarte at hele Arabia hadde kommet for å angripe og knuse muslimene. Hæren som stod på den andre siden av grøften var ikke en hær, men et hav av menn i sin beste alder som muslimene ikke kunne stå imot. Til syvende og sist ble det gjort en avtale. Så snart de ikke-troendes hær lyktes i å forsere grøften, så skulle Banu Quraiza angripe den delen av Medina der kvinner og barn hadde blitt sendt i sikkerhet av Den hellige profeten^{sa}. Man mente at denne planen ville knuse den muslimske motstanden, og være en dødsfelle for hele befolkningen; både

---

menn, kvinner og barn. Selv en delvis vellykket plan ville ha kostet muslimene dyrt og gjort ting veldig vanskelig for dem. De ville ikke hatt noen flukt fra denne dødsfellen.

FORRÆDERIET TIL BANU QURAIZA

Som vi har nevnt så var Banu Quraiza i allianse med muslimene. Selv om de ikke hadde sluttet seg til kampen på den muslimske siden, så var det forventet at de i det minste ville sperre veien for fienden på deres side av byen. Profeten^{sa} hadde derfor latt den delen av byen være helt ubevoktet. Banu Quraiza visste at muslimene stolte på at de var i god tro. Så da de bestemte seg for å slutte seg til araberne, var de enige om at det ikke ville ta side med dem åpenlyst. Muslimene måtte ikke bli oppmerksomme på det, fordi de da ville forsøke å beskytte den delen av byen hvor Banu Quraiza holdt til. Det var et veldig farlig komplott.

Da det ble avgjort at muslimene skulle angripes fra to sider, begynte den arabiske hæren å gå løs på grøften. Men det gikk et par dager og ingenting skjedde. Så fikk de ideen om å plassere sine bueskyttere på en høyde og be dem angripe muslimske grupper som forsvarte grøften. Disse stod på kanten, atskilt med korte intervaller. Så snart det muslimske forsvaret viste noen tegn på brytning, skulle de ikke-troende forsøke å krysse grøften ved hjelp av deres førsterangs ryttere. De mente at ved gjentakelse av slike angrep, ville de etter hvert besitte et punkt på den muslimske siden av grøften. Der ville de være i stand til å bringe inn styrker for et fullverdig angrep på byen. Angrep etter angrep ble derfor foretatt. Muslimske forsvarere måtte slåss ustanselig.

En dag ble de holdt så opptatt med å frastøte disse angrepene, at noen av de daglige bønnene ikke kunne forrettes til den fastsatte tid. Profeten^{sa} var bedrøvet over dette, og sa: «Gud, straff de vantro, de har forstyrret våre bønner.» Hendelsen viser intensiteten av fiendens angrep. Men den viser også at Profetens^{sa} første og siste bekymring var tilbedelsen av Gud. Medina hadde blitt beleiret på alle kanter. Ikke bare menn, men også kvinner og barn stod overfor den sikre død. Hele byen var grepet av angst. Men Profeten^{sa} tenkte fortsatt på å holde de daglige bønnene på sine fastsatte tider. Muslimer tilber ikke Gud

bare én gang i uken slik kristne og hinduer gjør. Muslimer er pålagt å be fem ganger om dagen. Under et slag er selv det å holde én offentlig bønn vanskelig, for ikke å snakke om å forrette de fem bønnene hver dag i forsamling. Men Profeten^{sa} sammenkalte til de fem daglige bønnene selv under kamp. Hvis en av disse bønnene ble forstyrret av fiendtlige angrep, smertet det ham.

Tilbake til slaget. Fienden angrep fra fronten. Banu Quraiza planla å angripe fra baksiden, men ikke på en slik måte at den muslimske befolkningen skulle bli varslet. De ønsket å gå inn i byen fra baksiden og drepe kvinnene og barna som var i tilflukt der. Banu Quraiza sendte ut en dag en spion for å finne ut om det var plassert ut noen vakter for å beskytte kvinnene og barna. Det var en egen innhegning for familier som fienden betraktet som spesielle mål. Spionen kom og begynte å bevege seg rundt denne innhegningen og se seg om mistenkelig. Mens han gjorde det ble han oppdaget av Safiyya^{ra}, Profetens tante. Bare én voksen mann var på vakt på dette tidspunktet, og til og med han var syk. Safiyya^{ra} meddelte ham hva hun hadde sett, og foreslo at han burde legge hånd på denne spionen før han kunne informere fienden om hvor ubeskyttet kvinnene og barna var i denne delen av byen. Den syke muslimske vekten nektet å gjøre noe. Dermed plukket Safiyya^{ra} selv opp en stav og begynte å slåss mot denne uønskede besøkende. Med hjelp fra andre kvinner lyktes hun i å overmanne og drepe ham. Senere viste det seg at denne mannen faktisk var en spion for Banu Quraiza. Muslimer ble nervøse og begynte å frykte flere angrep fra denne siden, som de så langt hadde ansett som ganske trygg.

Men angrepet fra fronten var så stort at hele den muslimske styrken behøvdes for å stå mot det. Likevel bestemte Profeten^{sa} seg for å avse en del av styrken til beskyttelse av kvinner og barn. Som vi har nevnt i vår drøfting av de muslimske tallene i dette slaget; av tolv hundre menn sendte Profeten^{sa} fem hundre, for å beskytte byens kvinner. For å beskytte grøften gjenstod det derfor bare sju hundre mann, for å bekjempe en hær på mellom atten og tjue tusen. Mange muslimer ble bekymret over utsiktene

de stod overfor. De gikk til Profeten^{sa} og fortalte hvor kritisk situasjonen var, og hvor umulig det syntes å redde byen. De ba Profeten^{sa} om å be. De ba ham også om å lære dem en særskilt bønn for denne anledningen. Profeten^{sa} svarte: «Ha ingen frykt! Be bare til Gud at Han skal beskytte dere fra deres svakheter, styrke deres hjerter, og lindre deres angst.» Profeten^{sa} ba selv med følgende ord:

Gud, Du har sendt meg Koranen. Du venter ikke med å stille noen til regnskap. Bring et nederlag til disse hordene som er kommet for å angripe oss. Gud, jeg ber Deg igjen: Bekjemp dem, gjør oss til herskere over dem, og velt alle deres onde hensikter. (*Bukhari*)

Og igjen:

Gud, Du lytter til dem som gråter til Deg i elendighet og i trengsel. Du gir svar til dem som er engstelige. Avlast meg min smerte, min uro og min frykt. Du vet hvilke utsikter mine følgesvenner og jeg står overfor. (*Zurqani*)

Hyklerne ble mer nervøse enn andre i den muslimske styrken. Hensynet til deres egne ære, sikkerheten til deres by, kvinner og barn; alt forsvant fra deres hjerter. Men de ønsket ikke å bli vanæret i nærvær av sin egen side. Derfor begynte de å rømme fra den muslimske siden, én etter én med spinkle unnskyldninger. Koranen refererer til dette i 33:14:

Og en del av dem ba Profeten om tillatelse (til det) idet de sa: Våre hus er visselig blottet (og forsvarsløse). Men de var ikke blottede, det (hyklerske folket) ønsket bare å flykte.

Krigssituasjonen og muslimenes tilstand på det tidspunktet er beskrevet i Koranen i de følgende versene:

Da de kom til dere fra (steder som lå) høyere enn dere, og (steder som lå) lavere enn dere, og da blikkene vek (i angst) og hjertene nådde halsen, og dere tenkte (forskjellige villfarne) tanker om Allah. Da ble de troende satt på en (stor) prøve, og de ble rystet på det voldsomste. Og da hyklerne og de, i (hvis) hjerter det var en sykdom, sa: Allah og Hans Sendebud har lovet oss intet annet enn bedrag, og da en gruppe av dem sa: Å, Jathribs folk, dere kan ikke stå (imot fienden), vend derfor tilbake. (33: 11-14)

Muslimene blir her påminnet om hvordan de ble angrepet, fra fronten, av et forbund av arabiske stammer, og fra baksiden, av jødene. De blir påminnet hvor elendig de hadde det på det tidspunktet. Deres øyne vek unna og de hadde hjertene sine i halsen. De begynte til og med å tenke tvilende på Gud. De troende ble satt på prøve. De ble alle rystet. Hyklerne og de åndelig syke begynte å si: «Vi har alle blitt lurt av falske løfter som er gitt oss av Gud og Hans sendebud!» En gruppe blant dem forsøkte til og med å ta motet fra den muslimske styrken, og sa: «Det er blir ingen kamp nå. Det er ingenting å gjøre enn å gå tilbake.»

Hvordan de sanne troende oppførte seg ved denne anledningen er også beskrevet i Koranen:

Og da de troende så de forente (hærer), sa de: Dette er det Allah og Hans Sendebud lovet oss; og Allah og Hans Sendebud har talt sant! Og det økte bare deres tro og underkastelse. Blant de troende er det menn som har vært tro mot den pakt som de hadde sluttet med Allah. Blant dem er det de som har oppfylt sitt løfte, og blant dem er det de som venter (på å kunne oppfylle det),

og de har ikke forandret seg det minste. (33:23-24)

De sanne troende var ikke som hyklere eller svake. Da de så fiendens store antall, ble de minnet om det Gud og Hans sendebud^{sa} allerede hadde fortalt dem. Dette samordnede angrepet til stammene i Arabia beviste bare Guds og Profetens^{sa} sannhet. De sanne troende forble urokkelige. De styrket heller sin lydhetsånd og sin glød for troen. Den sanne troende stod ved sin overenskomst med Gud. Noen av dem hadde allerede oppnådd målet med sine liv ved å møte sin død. Andre igjen ventet bare på å dø for Guds sak og nå sitt mål.

Fienden angrep grøften intenst og uavbrutt. Noen ganger lyktes de i å krysse den. En dag lyktes noen av fiendens viktige generaler i å gå over grøften. Men de ble så tappert angrepet av muslimene at de måtte falle tilbake. I denne hendelsen mistet Naufal livet sitt. Han var en stor leder for de ikke-troende. Så stor var denne lederen at de ikke-troende trodde de ikke ville være i stand til å finne seg i noen fornærmelse mot hans døde kropp. Det ble derfor sendt bud til Profeten^{sa}, at om han returnerte kroppen til denne lederen, så ville de betale ti tusen dirham. Det var en høy pris for tilbakeføringen av den døde kroppen. Tilbudet ble gitt ut av en følelse av skyld. De ikke-troende hadde lemlestet de muslimske døde ved Uhud, og var redd for at muslimene skulle gjøre det samme. Men Islams lære var annerledes. Islam forbød helt og holdent lemlestelse av de døde. Da Profeten^{sa} mottok meldingen og tilbudet, sa han: «Hvilken nytte har vi av denne kroppen? Vi ønsker ikke noe tilbake for dette. Dersom dere ønsker det, kan dere ta med dere kroppen.» (*Zurqani*, bind 2, s. 114)

Et avsnitt i Muirs *Life of Mohammad* (London, 1878, s.322), beskriver veltalende voldsomheten i angrepet på muslimene. Vi trenger ikke å beklage siteringen:

Neste morgen oppdaget Mahomed at hele den allierte styrken hadde dratt ut mot ham. Den

høyeste streben og en uopphørlig årvåkenhet krevdes fra hans side for å velte manøvrene til fienden. Først truet de med et storangrep; så brøt de opp i divisjoner og angrep ulike poster i rask og forvirrende rekkefølge; og til slutt da de så sin mulighet, samlet de sine tropper ved det minst beskyttede punktet og, under dekke av et vedvarende og gnagende regn av piler, forsøkte de å krysse grøften. Gang på gang ble det gjort tapre fremstøt mot byen og mot teltet til Mahomed, av berømte ledere som Khalid og Amr. De ble kun drevet tilbake på grunn av konstante motstøt og uopphørlig bueskyting. Dette fortsatte gjennom hele dagen. Ettersom hæren til Mahomed bare strakk til å vokte den lange forsvarslinjen, hadde de ingen avlastning. Selv om natten fortsatte Khalid, forsterket med hester, å holde alarmerne gående da han fortsatte å true forsvarslinjen. Det gjorde det nødvendig å plassere utposter med hyppige mellomrom. Men anstrengelsene til fienden var uten virkning. Grøften ble ikke forsert.

Kampen hadde pågått i to dager. Fremdeles hadde det ikke blitt kjempet mann mot mann. Det var ingen store blodsutgytelser. Tjuefire timer med kamper hadde kun resultert i tre døde på fiendens side, og fem på den muslimske siden. Sad bin Muadh^{ra}, Aus-stammens leder og tilhenger av Profeten^{sa}, ble såret. Gjentatte angrep på grøften hadde ført til noen skader, som gjorde nye angrep lettere. Man kunne vitne store øyeblikk av tapperhet og lojalitet.

Det var en kald natt, kanskje den kaldeste i Arabia. Profeten^{sa} hellige følgesvenn Aisha^{ra} har fortalt at han våknet opp fra søvnen gang på gang, for å vokte den skadete delen av grøften. Han ble utmattet. Profeten^{sa} gikk tilbake til sengen, men etter å ha varmet seg litt, dro han ut igjen for å vokte grøften. En

dag han var så utslitt at han syntes helt ute av stand til å bevege seg. Da sa han at han ønsket en hengiven muslim ville komme og avlaste ham det fysiske arbeidet i å vokte grøften i nattens kulde. Like etter hørte han en stemme. Det var Sad bin Waqqas^{ra}. Profeten^{sa} spurte ham hvorfor han var kommet.

«For å beskytte deg,» svarte Sad^{ra}.

«Det er ikke nødvendig å vokte meg», svarte Profeten^{sa}. «En del av grøften er skadet. Gå og vakt den slik at muslimene kan være trygge.» Sad^{ra} gikk dit, og Profeten^{sa} kunne få seg søvn. (Det var et tilfeldig sammentreff her. Da Profeten^{sa} ankom Medina og faren for hans liv var svært stor; også da var det Sad^{ra} som tilbød seg å vokte ham.)

Ved en annen anledning under disse vanskelige dagene, hørte Profeten^{sa} lyden av våpen. «Hvem er det?» spurte Profeten^{sa}. «Ibad bin Bishr^{ra}», lød svaret.

«Har du noen andre med deg?» spurte Profeten^{sa}. «Ja, en gruppe følgesvenner», svarte Ibad^{ra}. «Vi skal vokte teltet ditt.»

«La teltet mitt være. De vantro forsøker å krysse grøften. Gå og bekjemp dem.» (*Halbiyya*, bind 2)

Som vi nevnte tidligere, prøvde jødene å komme inn i byen i smug. En jødisk spion mistet livet sitt i innsatsen. Da de oppdaget at deres intriger var blitt kjent, begynte de å hjelpe det arabiske forbundet mer åpent. Et samordnet angrep fra baksiden ble imidlertid ikke forsøkt, fordi området på denne siden var smalt; og med utplasseringen av muslimske vakter var et angrep i stor skala blitt umulig. Men noen dager senere besluttet jødene og det hedenske forbundet å utføre et simultant og plutselig angrep på muslimene.

FORBUNDSFELLENE SPRER SEG

Imidlertid ble denne farlige planen på mirakuløst vis tilintetgjort av Gud. Det skjedde på følgende måte: Nuaim^{ra}, som tilhørte Ghatafan-stammen, helte mot Islam. Han hadde kommet med de hedenske hærene, men så etter en mulighet til å hjelpe muslimene. Han kunne ikke gjøre mye alene. Men han så at jødene hadde slått seg sammen med araberne, og muslimene syntes å stå foran den sikre død og ødeleggelse.

Nuaim^{ra} bestemte seg for å gjøre alt han kunne for å redde muslimene. Han gikk til Banu Quraiza og snakket med deres ledere. Hvis de arabiske armeene trakk seg unna, hva forventet de at muslimene ville gjøre? Jødene hadde en overenskomst med muslimene. Når overenskomsten var brutt, burde de ikke forberede seg til den rettmessige straffen? Utspørringen skremte de jødiske lederne. De spurte ham hva de burde gjøre. Nuaim^{ra} rådet dem til å be om sytti hedninger som gisler. Hvis hedningene var ærlige om et felles angrep ville de ikke avvise forespørselen. De skulle si at disse sytti ville vokte deres strategiske punkter mens de selv angrep muslimene fra baksiden.

Etter samtalene med jødene gikk han til de hedenske lederne. Han spurte dem hva de ville gjøre hvis jødene gikk tilbake på overenskomsten med dem; hva om de ville blidgjøre muslimene ved å be om hedenske gisler for så å overlevere dem til muslimene. Var det ikke viktig for dem å teste oppriktigheten til jødene og be dem om å delta i et felles angrep umiddelbart? De hedenske lederne lot seg imponere av dette rådet. Påvirket av rådet sendte de bud til jødene og forespurte dem om de ville angripe byen fra baksiden nå som forbundsfellene var klare for det planlagte angrepet. Jødene svarte at neste dag var deres sabbat og at de derfor ikke kunne kjempe den dagen. I tillegg svarte de at de tilhørte Medina, og de arabiske forbundsfellene hørte til andre steder; hvis araberne skulle flykte fra slaget, hva ville det bli av jødene da? Araberne burde derfor gi dem sytti menn som gisler. Jødene ville da være klare til å utføre angrepet fra sin side. Men mistenksomheten hadde allerede slått rot.

Araberne nektet å rette seg etter den jødiske forespørselen. Hvis jødene var oppriktige i sin overenskomst med araberne var det ingen mening i å presentere forslaget. Mistenksomheten var ødeleggende for motet. De arabiske hærene mistet sin iver. Da natten kom og de falt i søvn, var de tyngtet av tvil og vanskeligheter. Både offiserer og soldater gikk til sine telt nedtrykt.

Så skjedde et mirakel; muslimene fikk hjelp fra himmelen. En sterk vind begynte å blåse. Teltvegger ble feid vekk. Gryter ramlet over bålene. Noen av bålene sluknet. Hedningene pleide å holde liv i bålene hele natten. Et flammende bål var et godt tegn; et sluknet bål var et dårlig tegn. Når bålet foran et telt sluknet, så trodde beboerne at det var en spådom om noe dårlig. De ville da trekke seg fra kampen for dagen. De hedenske lederne var allerede rammet av tvil. Da noen telt ble pakket ned, tenkte andre som så det, at muslimene hadde utført et angrep i løpet av natten. Ideen ble smittsom. Alle begynte å pakke og trekke seg ut av feltet.

Det sies at Abu Sufyan^{ra} sov i sitt telt, da nyheten om de hedenske divisjonenes plutselige tilbaketrekking nådde hans ører. Han stod opp og var oppskaket. Opphisset steg han opp på en bundet kamel. Han forsøkte å drive fram kamelen med sporene. Men dyret ville ikke flytte seg. Hans venner påpekte hva han holdt på å gjøre. De løsnat dyret og Abu Sufyan^{ra} med vennene sine kunne forlate feltet.

To tredjedeler av natten hadde passert. Slagmarken var allerede ryddet. En hær på mellom tjue og tjuefem tusen soldater og tilhengere forsvant, og etterlot en komplett ødemark bak seg. På samme tidspunkt hadde Profeten^{sa} en åpenbaring om at fienden hadde flyktet som følge av en handling av Gud. For å finne ut hva som hadde skjedd ville Profeten^{sa} sende en av sine tilhengere til å granske slagmarken og levere en rapport.

Været var isende kaldt. Naturlig nok frøs de dårlig kledde muslimene. Profetens^{sa} stemme kunne høres av noen av dem, da han ropte i natten. De ville svare, men kunne ikke. Kulden var for ubehagelig. Bare Hudhaifa^{ra} var i stand til å svare høyt: «Ja, Guds Profet. Hva ønsker du at vi skal gjøre?»

Profeten^{sa} ropte ut enda en gang. Igjen kunne ingen svare på grunn av kulden. Bare Hudhaifa^{ra} svarte tilbake. Profeten^{sa} ba Hudhaifa^{ra} om å gå og undersøke slagmarken, for Gud hadde informert ham at fienden hadde flyktet. Hudhaifa^{ra} gikk til grøften, og derfra så han at fienden hadde forlatt feltet. Det var ingen soldater, ingen mennesker. Hudhaifa^{ra} gikk tilbake til Profeten^{sa}, resiterte trosbekjennelsen og fortalte at fienden hadde flyktet. Da morgenen kom begynte også muslimene å slå ned teltene og pakke sammen for å dra tilbake til byen. En alvorlig prøve som hadde vart i omtrent tjue dager var avsluttet

BANU QURAIZA STRAFFES

Muslimene var igjen i stand til å puste i fred. Men de hadde fremdeles å gjøre opp med Banu Quraiza. Banu Quraiza hadde vanæret og brutt avtalen med muslimene og dette kunne ikke bli forbigått. Profeten^{sa} samlet sin utmattede styrke og fortalte dem at det ikke var noen hvile for dem ennå. Før solen gikk ned, måtte de overfalle Banu Quraiza i festningsverkene deres. Så sendte han Ali^{ra} til Banu Quraiza for å spørre dem om hvorfor de hadde gått tilbake på sitt høytidelige løfte. Banu Quraiza viste ingen anger og ingen tilbøyelighet til å be om tilgivelse. I stedet fornærmet de Ali^{ra} og de andre muslimske utsendingene, og begynte å rope skammelige skjellsord mot Profeten^{sa} og kvinnene i hans familie. De sa at de ikke brydde seg om Muhammad^{sa} og hadde aldri hatt noen slags pakt med ham.

Da Ali^{ra} returnerte for å rapportere om svaret fra jødene, møtte han Profeten^{sa} og følgesvennene på vei mot de jødiske festningsverkene. Jødene hadde ropt fornærmelser mot Profeten^{sa}, hans hustruer og døtre. I frykt for at dette skulle smerte Profeten^{sa} foreslo Ali^{ra} at det ikke var behov for Profeten^{sa} å delta. Muslimene selv kunne håndtere jødene. Profeten^{sa} forstod Ali^{ra}, og sa: «Ali^{ra}, du ønsker ikke at jeg skal høre deres skjellsord?»

«Akkurat», svarte Ali^{ra}.

«Men hvorfor?» sa Profeten^{sa}. «Moses^{as} var av deres slekt og venner. Men de påførte ham mer lidelse enn de har påført meg.»

Profeten^{sa} fortsatte å rykke fram. Jødene satte opp sitt forsvar og begynte å kjempe. Deres kvinner sluttet seg også til. Noen muslimer satt inntil en mur. En jødisk kvinne så dette og slapp en stein over dem som drepte Khallad^{ra}. Beleiringen pågikk i noen dager. Jødene følte at de ikke ville være i stand til å holde ut lenge. Lederne deres sendte bud til Profeten^{sa} og ba ham om å sende Abu Lubaba.

Han var en Ansari-leder av Aus-stammen som var vennligsinnet mot jødene. De ønsket å konferere med ham om et

mulig oppgjør. Profeten^{sa} sendte Abu Lubaba til jødene. De spurte ham om de burde legge ned våpnene og godta Profetens^{sa} kjennelse. Abu Lubaba svarte at de burde. Men samtidig dro han fingeren sin over halsen og signaliserte dermed døden. Profeten^{sa} hadde ikke sagt noe som helst om dette emnet til andre. Men Abu Lubaba fryktet at jødene ikke hadde gjort seg fortjent til annet enn døden. Uforvarende hadde han gjort dette tegnet som viste seg å være skjebnesvangert for jødene. De avsto Abu Lubabas råd og nektet å godta Profetens^{sa} kjennelse. Hadde de akseptert den, ville straffen i ytterste instans ha vært at de ble utvist fra Medina. Men de hadde dårlig hell, og nektet å godta Profetens^{sa} kjennelse.

De sa at de i stedet ville godta en kjennelse gitt av Sad bin Muadh^{ra}. Han ledet Aus-stammen som var jødenes allierte. Hvis han la fram straffen, så ville de akseptere den. Det oppstod også en krangel blant jødene. Noen av dem begynte å si at deres folk virkelig hadde brutt sin avtale med muslimene. Muslimenes atferd derimot, hadde vist at de var sanne og ærlige, og at deres religion også var sann. De som tenkte på denne måten sluttet seg til Islam. Amr bin Madi^{ra}, en av de jødiske lederne, irettesatte sitt folk, og sa: «Dere har begått et løftebrudd. Den eneste veien som er åpen for dere er enten å slutte dere til Islam eller å gi *jizya*.»

De svarte: «Vi vil verken slutte oss til Islam eller gi *jizya*, for å dø er bedre enn å gi *jizya*.» Amr^{ra} svarte at da han stod frifunnet, og forlot deretter fortet. Muhammad bin Maslama^{ra}, som ledet en muslimsk kolonne, observerte ham og spurte ham hvem han var. Da Muhammad bin Maslama^{ra} fikk vite hans identitet, ba han Amr bin Madi^{ra} om å dra bort i fred og ba høyt: «Gud, gi meg muligheten til å skjerme feilene til de anstendige.»

Det han mente var at denne jøden hadde vist anger og beklagelse overfor sitt folks oppførsel. Derfor var muslimene moralsk pliktig å tilgi folk som ham. Ved å la ham gå hadde han gjort en god gjerning, og han ba om at Gud skulle gi ham sjansen til å gjøre flere slike gode gjerninger. Da Profeten^{sa} fikk vite hva Muhammad bin Maslama^{ra} hadde gjort, irettesatte han ham ikke for å ha latt denne jødiske lederen slippe unna. Snarere bifalte han handlemåten.

Det var bare enkelte jøder som hadde uttrykt en vilje til å slutte fred og godta Profetens^{sa} kjennelse. Som et folk forble de steinharde og nektet å godta Profetens^{sa} kjennelse. I stedet spurte de etter Sad bin Muadhs^{ra} kjennelse (*Bukhari, Tabari og Khamis*). Profeten^{sa} aksepterte kravet og sendt bud til Sad^{ra}, som var blitt såret, om å komme og gi sin kjennelse på det jødiske løftebruddet.

Så snart Profetens^{sa} beslutning var blitt gjort kjent, sprang Aus-stammens medlemmer til Sad^{ra}. De hadde vært i allianse med Banu Quraiza i lang tid, og nå begynte de å presse Sad^{ra} til å gi kjennelsen i Banu Quraizas favør. De sa at khazrajene alltid hadde forsøkt å redde jøder som var allierte med dem. Det var opp til Sad^{ra} å redde jødene som var alliert med hans stamme. Sad^{ra} red bort til Banu Quraiza. Menn fra hans stamme løp med ham på begge sider, mens de inntrengende ba ham om ikke å straffe Banu Quraiza. Det eneste Sad^{ra} svarte, var at den som måtte gi en kjennelse bar en tillit. Han måtte forvalte tilliten med integritet. «Jeg vil derfor ta alt i betraktning når jeg gir min kjennelse, uten frykt eller favorisering», sa han.

Da Sad^{ra} ankom den jødiske festningen, så han at Banu Quraiza ventet på ham mens de stod oppstilt foran fortets mur. På den andre siden var muslimene. Da Sad^{ra} nærmet seg dem spurte han: «Vil dere godta min kjennelse?» «Ja», svarte de.

SADS^{ra} KJENNELSE I SAMSVAR MED BIBELEN

Henvendt mot Banu Quraiza stilte han det samme spørsmålet. De samtykket også. Så pekte han blygt mot den siden hvor Profeten^{sa} satt, og spurte om menneskene på den siden også samtykket i å overholde hans kjennelse. Profeten^{sa} svarte, «Ja», (*Tabari* og *Hisham*). Deretter ga Sad^{ra} sin kjennelse i samsvar med følgende bibelske befaling. Bibelen sier:

Når du rykker fram mot en by for å angripe den, skal du først tilby den fred. Hvis folket i byen tar imot fredstilbudet og åpner portene for deg, skal de alle gjøre tvangsarbeid for deg. Hvis de derimot ikke vil slutte fred, men føre krig med deg, skal du beleire byen. Herren din Gud vil gi den i dine hender, og alle mennene der skal du hogge ned med sverd. Men kvinnene, småbarna og husdyrene og alt annet bytte i byen kan du ta med deg. Du kan gjøre deg nytte av dette byttet som Herren din Gud lar deg ta fra dine fiender. Slik skal du gå fram i alle byene som ligger langt borte fra deg og ikke tilhører folkene her. Men i de byene som tilhører disse folkene og som Herren din Gud vil gi deg til eiendom, skal du ikke skåne en eneste skapning. Du skal bannlyse hetittene, amorittene, kanaaneerne, perisittene, hevittene og jebusittene, slik som Herren din Gud har befalt deg. Ellers kunne de lære dere å ta etter alle de avskyelige ting som de har gjort for sine guder, så dere synder mot Herren deres Gud. (*Femte mosebok, 20: 10-18*)

Dersom jødene hadde vunnet og Profeten^{sa} hadde tapt, så følger det av den bibelske læren at alle muslimer – menn, kvinner og barn – vil ha blitt drept. Vi vet fra historien at nettopp dette var intensjonen til jødene. Det minste jødene ville ha gjort var å henrette mennene, slavebinde kvinnene og barna, og ta med seg

eiendelene til muslimene. Dette er behandlingen som er fastsatt i Femte mosebok overfor fiendenasjoner som levde i fjerne deler av verden.

Sad^{ra} var vennlig mot Banu Quraiza. Hans stamme var i allianse med dem. Da han så at jødene hadde nektet å godta kjennelsen til Profeten^{sa} og dermed nektet seg selv den mildere straffen som var foreskrevet for en slik handling i Islam, bestemte han seg for å tildele jødene den straffen som Moses^{as} hadde fastsatt. Ansvar for denne kjennelsen hviler ikke på Profeten^{sa} eller muslimene, men på Moses^{as} og hans lære, og på jødene som hadde behandlet muslimene så grusomt. De ble tilbudt det som ville ha vært en barmhjertig pris å betale. Men, i stedet for å akseptere denne, insisterte de på en kjennelse av Sad^{ra}. Sad^{ra} bestemte seg for å straffe jødene i henhold til Moseloven.

Likevel fortsetter kristne den dag i dag å sverte Islams Profet^{sa} og hevde at han var grusom mot jødene. Hvis Profeten^{sa} var grusom mot jødene, hvorfor var han ikke grusom mot andre mennesker eller ved andre anledninger? Det var mange anledninger der Profetens^{sa} fiender underkastet seg hans nåde, men aldri ba de forgyves om hans tilgivelse. Ved denne anledningen insisterte fienden på en annen enn Profeten^{sa} til å gi kjennelsen. Jødene kandidat fungerte som oppmann mellom dem og muslimene. Han spurte Profeten^{sa} og jødene offentlig om de ville godta hans kjennelse. Det var etter at partene hadde samtykket, at han kunngjorde sin beslutning. Og hva var hans kjennelse? Den var ingenting annet enn anvendelsen av Moseloven som dekket jødene lovbrudd. Hvorfor burde de da ikke ha akseptert denne? Anså ikke de seg selv blant Moses^{as} tilhengere? Hvis noen grusomhet ble begått, så var det av jødene og mot jødene. Jødene nektet å akseptere Profetens^{sa} kjennelse og inviterte i stedet til anvendelsen av sin egen religiøse lov.

Hvis noen grusomhet ble begått så var det av Moses^{as} som fastsatte denne straffen for en beleiret fiende, og nedskrev den i sin bok etter Guds befaling. Kristne forfattere bør ikke rette sin vrede mot Islams Profet^{sa}. De bør fordømme Moses^{as} som

forordnet denne grusomme straffen, eller Moses^{as} Gud som befalte ham å gjøre det.

Etter at slaget ved grøften var over erklærte Profeten^{sa} at fra den dagen og fremover ville ikke hedningene angripe muslimene, i stedet ville muslimene nå angripe hedningene. Tidevannet skulle nå snu. Muslimene skulle nå gå til offensiv mot stammene og gruppene som så langt hadde angrepet og pint dem uten grunn. Det Profeten^{sa} sa var ingen tom trussel. Under slaget ved grøften hadde ikke de arabiske forbundsfellene lidd noen betydelige tap. De bare mistet noen få menn. På mindre enn ett års tid kunne de komme tilbake og angripe Medina igjen, og med enda bedre forberedelser. I stedet for en hær på tjue tusen kunne de ha brakt på fote en hær på førti, eller til og med femti tusen. Det var til og med mulig for dem å samle en hær på ett hundre eller ett hundre og femti tusen. Men nå hadde Islams fiende gjort sitt ytterste i tjueen år for å utrydde Islam og muslimene. Vedvarende svikt i deres planer hadde rystet deres selvsikkerhet. De hadde begynt å frykte at det Profeten^{sa} lærte var sant; at deres nasjonale avguder var falske; at Skaperen var den Ene usynlige Gud som Profeten^{sa} lærte om. Frykten for at Profeten^{sa} hadde rett og at de var feil, hadde begynt å snike seg på dem. Imidlertid fantes det ingen ytre tegn på denne frykten. Fysisk fortsatte de ikke-troende som de alltid hadde gjort. De gikk til sine avgudsbilder og ba til dem slik nasjonale skikker forlangte. Men deres ånd og mot var brutt i stykker. Utad levde de sine liv som hedninger og ikke-troende; men på innsiden så hjertene deres ut til å gjenta det muslimske slagordet: «Det finnes ingen Gud unntatt Allah.»

Som vi har sett, etter slaget ved grøften erklærte Profeten^{sa} at heretter ville ikke de ikke-troende angripe muslimene; i stedet ville muslimene angripe de ikke-troende. Den muslimske utholdenheten hadde nådd sin grense. Nå var tidevannet i ferd med å snu. (*Bukhari, Kitabal Maghazi*)

FORSØKTE PROFETEN^{sa} Å FORTSETTE KRIGFØRINGEN?

I slagene som hadde funnet sted så langt, hadde muslimene enten vært i Medina, eller gått et stykke ut av byen for å bekjempe aggresjonen til de ikke-troende. Muslimene hadde ikke tatt initiativet til disse møtene, og de viste heller ingen interesse for å fortsette disse etter at de hadde begynt.

Normalt når fiendtligheter en gang har startet, kan disse avsluttes på bare to måter – en avtalt fred eller den ene sidens underkastelse til den andre. I møtene mellom muslimene og de ikke-troende så langt, fantes det ingen antydning til fred, heller ikke hadde noen av partene tilbudt å overgi seg. Sant nok hadde det vært pauser i kampene, men ingen kunne si at krigen mellom muslimene og de ikke-troende hadde endt. Ifølge de alminnelige reglene kunne muslimene ha angrepet fiendestammene og tvunget dem til å overgi seg. Men muslimene gjorde ikke dette. Da fienden stanset kampen, stoppet også muslimene. De stoppet fordi de mente det kunne bli fredsforhandlinger.

Men da det ble åpenbart at det ikke var snakk om fred fra de ikke-troendes side, og de heller ikke viste noen interesse for å overgi seg, da mente Profeten^{sa} at tiden var kommet for å avslutte krigen. Det måtte skje enten ved fred eller den ene sidens overgivelse til den andre. Krigføring måtte ta slutt hvis det skulle bli fred.

Etter slaget ved grøften syntes derfor Profeten^{sa} bestemt på å sikre én av følgende: Fred eller overgivelse. At muslimene skulle overgi seg til de ikke-troende var det ikke tale om. Islams seier over sine forfølgere var blitt lovet av Gud. Erklæringer om dette hadde blitt gjort av Profeten^{sa} under oppholdet i Mekka. Kunne muslimene i stedet ha søkt om fred?

Et forslag om fred kan presenteres både av den sterke og den svake parten. Når den svake siden ber om fred, må den midlertidig eller permanent overgi en del av sitt territorium eller

delar av sine inntekter, eller den må akseptere andre vilkår pålagt av fienden. Når den sterke parten foreslår fred er det forutsatt at den ikke sikter på total ødeleggelse av den svake parten, men er villig til å la den beholde fullstendig eller delvis uavhengighet i bytte mot visse vilkår.

Så langt i kampene mellom muslimene og de ikke-troende hadde sistnevnte lidd nederlag etter nederlag. Likevel hadde ikke makten deres brutt sammen. De hadde mislyktes i sine forsøk på å ødelegge muslimene. Manglende evne til å ødelegge den andre betyr ikke nederlag. Det betyr bare at aggresjonen ikke har lyktes enda; angrep som har mislyktes kan gjentas. Mekkanerne hadde derfor ikke blitt slått; det var bare aggresjonen mot muslimene som hadde mislyktes.

Militært sett var muslimene den desidert svake siden. Selv om de fortsatt opprettholdt forsvar, så utgjorde de en ussel minoritet. Selv om de hadde vært i stand til å stå imot flertallets aggresjon, så hadde de vært ute av stand til å gå til offensiven. Muslimene hadde derfor ennå ikke etablert sin uavhengighet. Hvis de hadde bedt om fred, så ville det betydd at deres forsvar hadde brutt, og at de nå var klare til å godta betingelsene til de ikke-troende. Et tilbud om fred ville ha vært katastrofalt for Islam. Det ville betydd selvutslettelse. Det ville ha brakt nytt liv til en fiende som var demoralisert av gjentatte nederlag. En voksende følelse av nederlag ville ha veket plass for fornyet håp og ambisjoner. De ikke-troende ville ha trodd at selv om muslimene hadde reddet Medina, så var de fortsatt pessimistiske til en endelig seier over de ikke-troende. Muslimene kunne derfor ikke ha gått fram med et forslag om fred.

Forslaget kunne ha kommet fra den mekkanske siden, eller fra en tredjepart hvis man hadde funnet en. Men ingen tredjepart kunne finnes. I konflikten som hadde oppstått stod Medina mot hele Arabia. Det var de ikke-troende som derfor kunne ha bedt muslimene om fred. Men det var ingen tegn til dette. Dermed kunne krigføringen mellom muslimene og araberne ha pågått for alltid. Muslimene kunne ikke, og araberne ville ikke, be om fred.

Derfor syntes det at stridighetene i Arabia ikke hadde noen slutt, i hvert fall ikke med de første hundre årene.

Det var bare en måte som var tilgjengelig for muslimene hvis de ønsket å få slutt på denne striden. De var ikke forberedt på å overgi sin samvittighet til araberne; å frasi seg retten til å bekjenne, praktisere og forkynne hva de ønsket. Og det var ingen tendens til fred fra de ikke-troendes side. Muslimene hadde vært i stand til å slå tilbake mot gjentatt aggresjon. Derfor var det opp til dem å tvinge araberne enten til å overgi seg eller å godta fred. Og det bestemte Profeten^{sa} seg for å gjøre.

Var det krig Profeten^{sa} søkte? Nei, det var ikke krig, men fred som han ville skape. Hvis han ikke hadde gjort noe, ville Arabia ha fortsatt å stå fast i borgerkrig. Han tok det eneste steget som var mulig for å få fred. Det har vært noen lange kriger i historien. Noen har vart i ett hundre år, noen i tretti år eller så. Lange kriger har alltid vært et resultat av mangelen på avgjørende handling fra de ulike partene. Som vi har nevnt, avgjørende handling kan bare ha én av to former – fullstendig orgivelse eller en forhandlet fred.

Kunne Profeten^{sa} ha forblitt passiv? Kunne han ha trukket seg og sin lille muslimske styrke tilbake bak Medinas murer, og latt alt annet ordne seg selv? Det ville være umulig. De ikke-troende hadde begynt angrepene. Passivitet ville ikke ha betydd slutten på krigen, men snarere dens fortsettelse. Det ville bety at de ikke-troende kunne angripe Medina når de ønsket. De kunne stoppe når de ville og angripe når de ville. En stans i krigføringen betydde ikke slutten på krigen. Den innebar bare et strategisk trekk.

JØDEDOMMENS OG KRISTENDOMMENS LÆRE OM KRIGFØRING

Men nå reiser det seg et spørsmål: Kan det noen gang være riktig å kjempe for en tro? La oss derfor vende fokuset mot dette spørsmålet.

Religionenes lære om krig har ulike former. Vi har sitert fra læren i Det gamle testamente. Moses^{as} befales å gå inn i Kanaan med makt, beseire befolkningen og bosette sitt eget folk i landet. (*Femte mosebok 20: 10-18*). Til tross for denne læren i Moseboken, og for forsterkningen ved de praktiske eksemplene til profetene Josva^{as}, David^{as} og andre, så fortsetter jøder og kristne å ære sine profeter og betrakte deres bøker som Guds bøker.

På slutten av den mosaiske tradisjonen, lærte Jesus^{as}:

Men jeg sier dere: Sett dere ikke til motverge mot den som gjør ondt mot dere. Om noen slår deg på høyre kinn, så vend også det andre til. (*Matteus 5: 39*)

Kristne har ofte sitert denne læren til Jesus^{as} og hevdet at Jesus^{as} forkynte mot krig. Men i Det nye testamente finnes det avsnitt med hensikt til å lære det ganske motsatte. For eksempel sier et avsnitt:

Tro ikke at jeg er kommet for å bringe fred på jorden. Jeg er ikke kommet for å bringe fred, men sverd. (*Matteus 10: 34*)

Og et annet avsnitt sier:

«Men nå», sa han, «må den som har pengepung, ta den med. Det samme må den som har en veske, og den som ikke har noe sverd, får selge kappen sin og kjøpe seg et.» (*Lukas 22: 36*)

Av de tre versene motsier de to siste det første. Hvis Jesus^{as} kom for krig, hvorfor lærte han å snu det andre kinnet til? Det synes som at vi enten må innrømme en selvmotsigelse i Det nye testamente, eller så må vi forklare en av de motstridende læresetninger på en egnet måte. Vi er ikke her opptatt av om det å snu det andre kinnet til noen gang kan bli praktisk mulig. Vi er kun opptatt av å påpeke at gjennom sin lange historie har ingen kristne befolkningsgrupper noensinne nølt med å gå til krig.

Da kristne hadde oppnådd makt i Roma, tok de del i både defensive og offensive kriger. De er de dominerende maktene i verden i dag, og de fortsetter å ta del i både defensive og offensive kriger. Forskjellen nå er at den parten som vinner blir kanonisert av resten av den kristne verden. Deres seier sies å være seieren til hele den kristne sivilisasjon. Kristen sivilisasjon har kommet til å bety hva enn som har en tendens til å være dominerende og vellykket.

Når to kristne makter går til krig, hevder begge å være beskytteren av kristne idealer. Styrken som vinner blir kanonisert som den sanne kristne makt. Sannheten er at helt siden Jesu^{as} tid og fram til vår tid, har kristendommen vært involvert i krig; og det tyder på at den vil fortsette å være det. Den praktiske dommen til det kristne folk, er derfor at krig er den sanne læren til Det nye testamente. Å snu det andre kinnet til var enten en opportunistisk lære diktert av de tidlige kristnes hjelpeløshet, eller så var den ment bare å gjelde for enkeltpersoner, ikke for stater og befolkningsgrupper.

For det andre, selv om vi antar at Jesus^{as} lærte bort fred og ikke krig, så betyr ikke det at de som ikke følger denne læren, verken er hellige eller æret. For kristendommen har alltid æret eksponenter for krig, som Moses^{as}, Josva^{as} og David^{as}. Ikke bare det, Kirken selv har kanonisert nasjonale helter som har lidd i krig. De ble gjort til helgener av pavene.

KORANEN OM KRIG OG FRED

Islams lære er forskjellig fra begge disse lærene. Den legger fram en middelvei til de to. Islam lærer ikke aggresjon som Moses^{as} gjorde. Heller ikke forkynner den en selvmotsigelse slik som dagens (antagelig korrumperte) kristendom. Den ber oss ikke om å vende det andre kinnet til, samtidig som den ber oss om å selge våre klær for å kjøpe sverd. Islams lære passer inn med menneskets naturlige instinkter og fremmer fred på den eneste mulige måten.

Islam forbyr aggresjon, men den oppfordrer oss til å gå til kamp hvis en unnlatelse av å kjempe faktisk truer freden og fremmer krig. Hvis en unnlatelse av kamp betyr utryddelsen av fri tro og søken etter sannhet, er det vår plikt å slåss. Dette er læren som fred til slutt kan skapes på, og på denne læren baserte Profeten^{as} sin egen politikk og praksis. Profeten^{sa} led jevnt og konsekvent i Mekka, men kjempet ikke mot angrepene som han var et uskyldig offer for. Da han flyktet til Medina var fienden ute etter å utrydde Islam. Det var derfor nødvendig å bekjempe fienden for å forsvare sannheten og trosfriheten.

Nedenfor siterer vi avsnitt fra Koranen som omhandler krig.

(1) I 22: 40-42 står det:

Tillatelse (til å kjempe) gis dem, mot hvem det kjempes, fordi de har lidd urett og Allah er visselig mektig til å hjelpe dem. (Tillatelsen gis dem,) som er blitt drevet ut av sine hjem med urett, bare fordi de sa: Vår Herre er Allah (alene). Og om Allah ikke drev visse mennesker tilbake ved hjelp av andre mennesker, så ville visselig klostre og kirker og synagoger og moskéer, hvor Allahs navn ihukommes mye, være blitt revet ned. Og Allah vil visselig hjelpe den som hjelper Ham, for Allah er visselig Sterk, Allmektig. Dem, som hvis Vi grunnfester dem i landet, vil opprettholde bønner (regelmessig) og betale

Zakat, og påby det rette og forby det onde. Og hos Allah er alle tingenes endemål.

Betydningen av dette verset er at tillatelse til å kjempe er gitt til ofrene for angrep. Gud er i stand til å hjelpe ofrene – de som er blitt drevet ut av sine hjem på grunn av sin tro. Tillatelsen er vis, om Gud ikke slo tilbake mot de grusomme ved hjelp fra de rettferdige, ville det ikke være noen frihet til tro og tilbedelse i verden. Gud må hjelpe dem som bidrar til å etablere frihet og tilbedelse. Det følger at kamp er tillatt når et folk har lidd lenge av meningsløs aggresjon – når angriperen ikke har hatt noen grunn til aggresjon og han søker å gripe inn mot religionen til sitt offer. Offerets plikt, hvis og når han oppnår makt, er å etablere religiøs frihet og å beskytte alle religioner og alle religiøse steder. Hans makt skal ikke nyttes for hans egen glorifisering, men for omsorgen av de fattige, landets fremgang og generelt for å fremme fred. Denne læren er like uangripelig som den er klar og presis. Den forkynner det faktum at de tidlige muslimene gikk til krig fordi de var tvunget til å gjøre det. Aggressive kriger er forbudt i Islam. Muslimene er lovet politisk makt, men er samtidig advart om at denne makten ikke må brukes for selvforherligelse, men for å bedre kårene til de fattige og for å fremme fred og framgang.

(2) I 2: 191-194 står det:

Og kjemp for Allahs sak mot dem som bekjemper dere, men vær ikke angripere, for Allah elsker visselig ikke angriperne. Og drep dem hvor dere enn finner dem (mens krigen pågår), og driv dem ut fra den byen som de drev dere ut fra, for forfølgelse er verre enn krig. Men bekjemp dem ikke ved den Hellige Moské, før de bekjemper dere der. Men om de kjemper mot dere, så bekjemp dem. Slik er de vantros belønning. Men om de avstår fra kamp, så er Allah visselig Tilgivende, Barmhjertig. Og bekjemp dem til det ikke lenger er forfølgelse, og troen på Allah er

(fri). Men om de avstår (fra kamp), (så skal de vite), at det ikke er noe fiendskap, unntagen mot de urettferdige.

Kampen skal være for Guds sak, ikke for ens egen skyld eller ut av sinne eller for ekspansjon. Kamphandlingene skal også være fri for utskeielser, for utskeielser mishager Gud. Kampene skal foregå mellom de stridende partene. Overgrep mot enkeltpersoner er forbudt. Angrep mot en religion skal møtes med aktiv motstand, for slik aggresjon er verre enn blodsutgytelse. Muslimer skal ikke kjempe nær Den hellige moskeen, med mindre et angrep først gjøres av fienden. Kamphandlinger i nærheten av Den hellige moskeen hindrer allmennhetens rett til pilegrimsferd. Men hvis fienden angriper, så står muslimene fritt til å svare; dette er den rettferdige belønning for aggresjon. Men hvis fienden avstår, så skal muslimene også avstå, og tilgi og glemme fortiden. Kampen skal fortsette så lenge religiøs forfølgelse vedvarer og religiøs frihet ikke er etablert. Religion er for Gud. Bruk av makt eller press i religion er feil. Hvis de vantro avstår fra det og lar religionen være fri, så skal muslimene avstå fra å bekjempe de vantro. Våpen skal tas til mot de som begår utskeielser. Når utskeielser opphører, må også kamphandlingene opphøre.

Vi kan kategorisk si at versene lærer de følgende reglene:

- (i) Krig skal tys til bare for Guds skyld og ikke av hensyn til noen egoistiske motiver, ikke for ekspansjon eller for å fremme noen andre interesser.
- (ii) Vi kan bare gå til krig mot en som angriper oss først.
- (iii) Vi kan bare kjempe mot de som kjemper mot oss. Vi kan ikke kjempe mot de som ikke tar del i krigføringen.
- (iv) Selv etter at fienden har startet angrepet, er det vår plikt å holde krigføringen innenfor grenser. Å utvide krigen, enten territorielt eller med hensyn til våpenbruk, er feil.
- (v) Vi skal bare kjempe mot en alminnelig hær som fienden har samlet for å kjempe på sin side. Vi skal ikke kjempe mot andre på fiendens side.
- (vi) Ved krigføring skal det gis immunitet for alle religiøse

ritualer og høytidsdager. Hvis fienden sparer de stedene hvor religiøse seremonier avholdes, så må også muslimene avstå fra kamper på slike steder.

- (vii) Dersom fienden bruker et sted for religiøs tilbedelse som base for angrep, da kan muslimene slå tilbake mot angrepet. Ingen skyld skal falle på dem hvis de gjør det. Ingen kamphandlinger er tillatt selv i nabolaget til religiøse steder. Å angripe religiøse steder og å ødelegge dem, eller å skade dem på noe vis, er helt forbudt. Et religiøst sted som brukes som base for operasjoner kan innby til motangrep. Ansvar for eventuell skader som påføres stedet vil da ligge hos fienden, ikke hos muslimene.
- (viii) Dersom fienden innser faren og feilen ved å bruke et religiøst sted som base, og bytter slagfront, så må muslimene rette seg etter endringen. Det faktum at fienden begynte angrepet fra et religiøst sted skal ikke brukes som unnskyldning for å angripe det stedet. Ut av ærbødighet må muslimene bytte deres front for kamphandlinger så snart fienden gjør det.
- (ix) Kamphandlingene skal bare holde på så lenge inngrepene i religion og religiøs frihet vedvarer. Når religionen blir fri og inngrep i denne ikke lenger er tillatt, og fienden erklærer og begynner å handle tilsvarende, så skal det ikke være noe krigføring, selv om det er fienden som starter den.

(3) I 8: 39-41 står det:

Si til dem som er vantro at de, om de holder opp (med å kjempe), skal få tilgivelse for det som allerede er skjedd. Men om de vender tilbake (til kamp), så er de tidligeres eksempel allerede gått forut. Og kjemp mot dem inntil det ikke lenger er forfølgelse, og religionen bare er for Allah. Og om de avholder seg fra å kjempe, så ser Allah visselig hva de gjør. Men om de vender seg bort, så vit at Allah er deres Beskytter – en vidunderlig Beskytter og en vidunderlig Hjelper.

Det vil si, muslimene har blitt påtvunget krig. Men hvis fienden avstår er det muslimenes plikt også å avstå og tilgi fortiden. Men hvis fienden ikke avstår og angriper muslimene gang på gang, så skal de huske skjebnen til tidligere profeters fiender. Muslimene skal kjempe så lenge religiøs forfølgelse vedvarer, og så lenge religion ikke er for Gud og inngrep i religiøse spørsmål foregår. Når den angripende parten avstår, skal også muslimene avstå. De skal ikke fortsette krigen fordi fienden tror på en falsk religion. Gud kjenner verdien av tro og handlinger, og Han vil belønne dem som Han vil. Muslimer har ingen rett til å blande seg i et annet folks religion, selv om religionen synes dem å være feil. Hvis fienden fortsetter å krige etter et tilbud om fred, så kan muslimene være sikre på seier selv om de er få i antall. Gud vil hjelpe dem; og hvem kan hjelpe bedre enn Gud?

Disse versene ble åpenbart i forbindelse med slaget ved Badr. Dette slaget var den første ordinære kampen mellom muslimer og ikke-troende. Muslimene var ofre for uprovosert aggresjon. Fienden hadde bestemt seg for å forstyrre freden i Medina og omkringliggende territorium. Til tross for dette gikk seieren til muslimene og viktige ledere av fienden ble drept. Å ta igjen mot slik uprovosert aggresjon synes naturlig, rettferdig og nødvendig. Likevel lærer muslimene å stanse kamphandlingene så snart fienden opphører med dem. Det eneste som forlanges av fienden er en innrømmelse av en frihet til å tro og tilbe.

(4) I 8: 62-63 står det:

Og om de viser tilbøyelighet til fred, så vær også du tilbøyelig til det, og sett din lit til Allah, sannelig Han er den Althørende, den Allvitende. Og om de har til hensikt å bedra deg, så skal Allah visselig være deg nok. Han er Den som har styrket deg ved Sin hjelp og ved de troende.

Det vil si, hvis de ikke-troende underveis i kamphandlingene viser tilbøyelighet til fred, så skal muslimene akseptere tilbudet umiddelbart og inngå fred. Muslimene skal gjøre dette selv om

det kan være fare for å bli bedratt. De skal sette sin lit til Gud. Fusk vil ikke være til nytte mot muslimene, som stoler på Guds hjelp. Deres seire skyldes ikke dem selv, men Gud. I de mørkeste og vanskeligste stunder har Gud stått ved Profetens^{sa} og hans tilhengeres side. Og Han vil stå ved deres side mot bedrageri. Et tilbud om fred skal aksepteres. Det skal ikke avvises på grunnlag av at det kan være et påfunn fra fienden, som prøver å vinne tid for et nytt angrep.

Trykket på fred er ikke uten betydning i disse versene. Det foregriper traktaten som Profeten^{sa} undertegnet i Hudaybiya. Profeten^{sa} er advart om at det vil komme en tid da fienden vil be om fred. Tilbudet skulle ikke avvises fordi fienden var den aggressive parten og hadde begått utskielser, eller fordi at fienden ikke kunne stoles på. Den rette vei innprentet av Islam krever at en muslim aksepterer et tilbud om fred. Både fromhet og politikk gjør aksept ønskelig.

(5) I 4: 95 står det:

Å, dere som tror, når dere drar ut på Allahs vei, så skal dere foreta undersøkelser og ikke si til den som hilser dere med fredshilsenen: Du er ikke troende! – idet dere søker det nærværende livs goder når det dog er goder i mengder hos Allah. Slik var dere før, men Allah har vært dere nådig. Foreta derfor undersøkelser, sannelig Allah er vel vitende om hva dere gjør.

Dette vil si, når muslimer går ut for krig så skal de sikre seg at krigens urimelighet har blitt forklart for fienden, og at fienden fremdeles ønsker krig. Selv da, hvis et fredsforslag mottas fra en person eller en gruppe, så skal ikke muslimene avvise det med begrunnelse i at det ikke er et oppriktig forslag. Dersom muslimer avviser fredsforslag så kjemper de ikke for Gud, men for å ekspandere seg selv og for verdslig vinning. Akkurat som religion kommer fra Gud, så kommer også verdslig gevinst og ære også fra Ham. Drap skal ikke være målet. En som vi ønsker å drepe i dag kan bli rettledet i morgen. Kunne muslimer ha blitt

muslimer hvis de ikke hadde blitt spart? Muslimer skal avstå fra å drepe, fordi liv spart kan vise seg å være liv rettledet. Gud er fullt klar over hva mennesker gjør, og med hvilket mål og med hvilke motiver de gjør det.

Verset lærer at selv etter at krigen har begynt, er det en plikt for muslimer å forsikre seg om at fienden er oppsatt på angrep. Det skjer ofte at fienden ikke har til hensikt å angripe, men at den ut av spenning og frykt starter forberedelser til krig. Med mindre muslimene har fjernet all tvil om at aggressive angrep har blitt planlagt av fienden, så skal de ikke gå til krig. Hvis det viser seg, eller hvis fienden selv hevder, at forberedelsene er for selvforsvar, så må muslimene godta utsagnet og avstå fra krig. De skal ikke argumentere for at fiendens forberedelser ikke peker mot annet enn angrep; kanskje har fienden hatt til hensikt å angripe, men så kan intensjonene ha endret seg. Er ikke intensjoner og motiver stadig i endring? Har ikke fiender av Islam blitt til venner?

(6) Om ukrenkeligheten av avtaler sier Koranen klart (9: 4):

Unntagen de avgudsdyrkerne som dere har sluttet en overenskomst med, og som deretter ikke har brutt (sine overenskomster) med dere i noe som helst, og som ikke har hjulpet noen mot dere, oppfyll da overenskomstene med dem inntil de utløper, sannelig Allah elsker de rettferdige.

Hedninger som inngår en pakt med muslimene, og overholder paktene og heller ikke hjelper muslimenes fiender mot dem, skal behandles gjensidig av muslimene. Fromhet krever at muslimer oppfyller sin del av en pakt både bokstavelig og i sin ånd.

(7) Hvis en fiende som er i krig med muslimene ønsker å studere Islams budskap, så sier Koranen (9: 6):

Om og om en av avgudsdyrkerne søker beskyttelse hos deg, så gi ham beskyttelse inntil han har hørt Allahs ord, og (ønsker han allikevel å vende

**tilbake), før ham så til hans sikre tilholdssted.
Slik (skal det være) fordi de er et folk som ikke
har viten.**

Dette vil si, hvis noen blant dem som er i krig med muslimene søker tilflukt hos muslimer for å studere Islam og overveie dens budskap, så skal de få tilflukt hos muslimene i den tid som med rimelighet er nødvendig for et slikt formål.

(8) Om krigsfanger lærer Koranen (8: 68):

**Det tilkommer ikke en profet å ta fanger før han
har kjempet regulært i landet. Dere ønsker denne
verdens ytre (goder), mens Allah ønsker (at dere
skal vinne) det kommende (liv). Og Allah er
Allmektig, Allvis.**

Verset betyr, det sømmer seg ikke for en profet å ta sine fiender til krigsfanger, hvis ikke det er et resultat av alminnelig krigføring som har involvert mye blodsutgytelse. Ordningen med å gjøre fiendestammer til fanger, uten at det hadde forekommet krig og blodsutgytelse ble praktisert før – og også etter – Islams tilblivelse; men den blir gjort ulovlig i dette verset. Bare blant de stridende kan man etter et slag ta krigsfanger.

(9) Det er også fastsatt regler for frigivelse av fanger. Med følgende ord (47: 5):

**Dernest (sett dem fri) enten som nåde eller mot
løsepenger, inntil krigen avlegger sine byrder.**

Det beste, ifølge Islam, er å slippe fri fanger uten å be om løsepenger. Ettersom dette ikke alltid er mulig, er også frigivelse ved løsepenger tillat.

(10) Det finnes bestemmelser for krigsfanger som ikke selv klarer å betale, eller har noen som kan eller vil betale, for deres frigivelse. Ofte kan slekt og forbindelser være i stand til å løse dem ut, men lar være fordi de foretrekker å la dem forbli fanget – muligens med hensikt å underslå krigsfangenes eiendom

i deres fravær. Denne bestemmelsen finnes i Koranen (24: 34):

Og de av deres slaver som ønsker (frigivelses)dokument fra dere, for dem skal dere opprette det, hvis dere vet at det er noe godt i dem. Og gi dem av Allahs rikdom, som Han har gitt dere.

Verset omtaler de som ikke har fortjent å bli løslatt uten løsepenger, men heller ikke har noen å betale løsepenger for seg. Hvis de fortsatt spør om sin frihet, så kan de få den ved å signere en garanti om at de vil betale løsepenger hvis de får lov til å jobbe mot fortjeneste. De skal få lov til å gjøre det, men bare dersom deres evne til arbeid og inntjening er rimelig sikker. Hvis deres kompetanse er påvist, så skal de få økonomisk hjelp selv fra muslimer; slik at de kan arbeide og ha inntjening. Enkeltpersoner blant muslimene som har råd til det, skal betale; eller så bør offentlige innsamlinger benyttes for å få disse ulykksalige på beina.

Disse versene som vi har sitert fra Koranen inneholder Islams lære på temaet krig og fred. De forteller oss under hvilke omstendigheter det er riktig å gå til krig, i henhold til Islam, og hvilke grenser som må overholdes når muslimer går til krig.

PROFETENS^{sa} INSTRUKSER OM KRIG

Muslimenes lære består ikke bare av Koranens instruksjer. Den omfatter også instruksene og eksempelet til Profeten^{sa}. Hva han gjorde eller hva han underviste i konkrete situasjoner er også en viktig del av den islamske læren. Her føyer vi til noen utsagn av Profeten^{sa} om temaet krig og fred.

- (i) Muslimer er absolutt forbudt å skamfere de døde. (*Muslim*)
- (ii) Muslimer er forbudt å ty til fusk. (*Muslim*)
- (iii) Barn skal ikke drepes, heller ikke kvinner. (*Muslim*)
- (iv) Prester, religiøse funksjonærer og religiøse ledere skal ikke hindres i sitt arbeid. (*Tahavi*)
- (v) Gamle, skrøpelige, kvinner og barn skal ikke bli drept. Muligheten for fred skal alltid holdes i sikte. (*Abu Dawud*)
- (vi) Når muslimer går inn i fiendens territorium skal de ikke innjage skrekk i befolkningen. De skal ikke tillate noen form for brutal behandling av alminnelige mennesker. (*Muslim*)
- (vii) En muslimsk hær skal ikke slå leir på et sted hvor det fører til ulempe for allmennheten. Når den marsjerer skal den unngå å blokkere veien eller forårsake ubehag for andre veifarende.
- (viii) Det er ikke tillatt å vansire ansikter. (*Bukhari* og *Muslim*)
- (ix) Færrest mulig tap bør påføres fienden. (*Abu Dawud*)
- (x) Når krigsfanger blir satt under bevoktning, så bør nært beslektede plasseres sammen. (*Abu Dawud*)
- (xi) Fanger skal bo bekvemmelig. Muslimer bør passe mer på komforten til sine fanger enn på sin egen. (*Tirmidhi*)
- (xii) Utsendinger og representanter for andre land bør bli holdt i stor respekt. Om de gjør seg skyldig i noen feil eller uhøflighet så skal det ignoreres. (*Abu Dawud, Kitab al jihad*).
- (xiii) Hvis en muslim begår den synd å mishandle en krigsfange, så skal soningen være at fangen slippes fri uten løsepenger.
- (xiv) Når en muslim tar ansvaret for en krigsfange, så skal han fø og kle fangen på samme vis som seg selv. (*Bukhari*)

Den hellige profeten^{sa} var så insisterende på disse reglene for en hær i kamp, at han erklærte at den som ikke overholder disse reglene heller ikke kjemper for Gud, men for sitt eget usle selv (*Abu Dawud*).

Abu Bakr^{ra}, Islams første kalif, supplerte disse befalingene til Profeten^{sa} med noen egne. Én av disse befalingene er tilføyet her, og utgjør en del av den muslimske læren:

- (xv) Offentlige bygninger og fruktbærende trær (og avlinger) skal ikke skades. (*Muatta*)

Ut fra utsagnene til Profeten^{sa} og befalingene til Islams første kalif, er det åpenbart at Islam har innført tiltak som har evnen til å forebygge eller stanse en krig, eller redusere dens onder. Som vi har sagt før, prinsippene som Islam lærer er ikke bare fromme befalinger; de har sin praktiske illustrasjon i eksempelet til Profeten^{sa} og Islams tidlige kalifer. Som hele verden vet, Profeten^{sa} lærte ikke bare bort disse prinsippene; han praktiserte dem og insisterte på deres overholdelse.

Vender vi oss mot vår egen tid, må vi si at ingen annen lære synes i stand til å løse problemet med krig og fred. Moses^{as} lære er langt fra vår oppfatning om rettferdighet og ærlig spill. Heller ikke er det mulig å praktisere denne læren i dag. Jesu^{as} lære er upraktisk og har alltid vært så. Aldri i deres historie har kristne forsøkt å sette denne læren ut i praksis. Bare Islams lære er praktisk mulig; den har blitt forkynt og praktisert av sine eksponenter; og praktiseringen av denne læren kan opprette og bevare fred i verden.

I vår tid har Gandhi tilsynelatende undervist at selv når krigen blir tvunget på oss, så bør vi ikke gå til krig. Vi skal ikke kjempe. Men denne læren har ikke blitt satt ut i praksis på noe tidspunkt i verdenshistorien. Den har aldri blitt lagt i digelovnen og testet. Det er derfor umulig å si hvilke verdi denne læren kan ha i forhold til krig og fred. Gandhi levde lenge nok til å se den indiske kongressen oppnå politisk uavhengighet. Likevel har kongressregjeringen verken oppløst hæren eller andre av Indias væpnede styrker. Derimot lager den planer for struktureringen

av disse i det nye India. Den har også planer for gjeninnsetting av de indiske offiserene som tiltrådte i den indiske nasjonale hæren, (og som ble avvist av britiske myndigheter), under det japanske angrepet på Burma og India i de siste stadiene av den siste verdenskrigen. Gandhi har selv ved mange anledninger hevet sin røst for å unnskyldte voldsforbrytelser, og oppfordret til frigivelsen av de som har begått slike forbrytelser. Dette viser i alle fall at Gandhis lære ikke kan settes ut i praksis, og at både Gandhi og hans tilhengere er klar over det.

Ingen praktiske eksempler har blitt tilbudt verden for å vise hvordan ikke-vold kan brukes når væpnede konflikter oppstår mellom nasjoner og mellom stater, heller ikke hvordan ikke-vold kan hindre eller stanse en krig. Å forkynne en metode for å stanse kriger, men aldri å kunne vise til en praktisk illustrasjon av denne metoden, viser at metoden er upraktisk. Derfor ser det ut til at menneskelige erfaringer og visdom bare kan peke til én metode for å forebygge eller stanse krig; og den metoden ble undervist og praktisert av Islams Profet^{sa}.

SPORADISKE ANGREP FRA IKKE-TROENDE

De arabiske forbundsfellene returnerte fra slaget ved grøften, beseiret og nedtrykt. Men de var langt fra å innse at deres makt til å trakassere muslimene var over. Selv om de var beseiret, visste de at de fortsatt var et dominerende flertall. De kunne enkelt mishandle individuelle muslimer, slå dem og til og med drepe dem. Ved å overfalle enkeltpersoner håpet de å tørke bort følelsen av nederlag. Ikke lenge etter slaget begynte de derfor å angripe muslimer omkring Medina.

Noen menn fra Fazara-stammen red på kameler og angrep muslimer nær Medina. De tok kamelene de fant der og en kvinne som fange, og skyndte seg vekk. Kvinnen klarte å rømme, men gruppen fra Fazara lyktes i å ta med seg en rekke dyr.

En måned senere angrep en gruppe fra Ghatafan-stammen fra nordsiden, i et forsøk på å frata muslimer deres kamelflokker. Profeten^{sa} sendte Muhammad bin Maslama^{ra} med ti følgesvenner, for å ri ut og rekognosere og for å beskytte de muslimske gjeterne. Men fienden lå på lur etter den muslimske gruppen. Med et morderisk angrep, forlot de dem alle for å dø. Men Muhammad bin Maslama^{ra} ble liggende bevisstløs. Da han kom tilbake til bevissthet, samlet han seg og dro tilbake til Medina for å rapportere det som hadde hendt. Få dager senere ble en utsending av Profeten^{sa}, på vei til den romerske hovedstaden, angrepet og ranet av menn fra Jurham-stammen. Og en måned senere angrep Banu Fazara en muslimsk handelskaravane og kom seg unna med mye gods. Det er mulig at dette angrepet ikke ble utløst av den religiøse fiendskapen. Banu Fazara var en stamme av ransmenn, forfalne til plyndring og drap.

Jødene i Khaibar, den største faktoren i slaget ved grøften, var også fast bestemt på å hevne det knusende nederlaget i slaget. De egget stammebosetninger og statlige offiserer på den romerske grensen. Arabiske ledere som var ute av stand til å gjøre et direkte angrep på Medina, intrigerte derfor sammen med jødene for å gjøre livet umulig for muslimene. Profeten^{sa} hadde

ennå ikke bestemt seg for en endelig og avgjørende kamp. Han tenkte fremdeles at arabiske ledere kunne komme med et tilbud om fred, og borgerkrigen kunne da ta slutt.

PROFETEN^{sa} DRAR TIL MEKKA MED ETT TUSEN FEM HUNDRE FØLGESVENNER

Under denne perioden så Profeten^{sa} en visjon som er omtalt slik i Koranen (48: 28):

Dere vil visselig tre inn i den Hellige Moské, om Allah vil, i sikkerhet med deres hoder barberte eller kortklippede, og dere kommer ikke til å kjenne noen frykt. Så Han vet hva dere ikke vet, så Han har bestemt for dere en nær seier foruten denne.

Det vil si, Gud hadde bestemt seg for å la muslimene tre inn i Kabas område i fred og uten frykt, med hodene barberte og håret klippet; (dette er de ytre kjennetegnene på pilegrimer til Kaba). Men muslimene visste ikke nøyaktig hvordan Gud skulle la dette skje. Men før de utførte sin pilegrimsreise i fred skulle muslimene oppleve en annen seier, en forløper for seieren de var blitt lovet i visjonen.

I denne visjonen forutsa Gud den endelige seieren til muslimene, deres fredelige marsj inn i Mekka og erobringen av Mekka uten bruk av våpen. Men Profeten^{sa} forstod det slik at muslimene hadde blitt befalt av Gud om umiddelbart å forsøke å gå rundene rundt Kaba. Profetens^{sa} feil i fortolkningen av visjonen skulle vise seg å bli «en nær seier» lovet i visjonen. Ved en feil planla derfor Profeten^{sa} å marsjere mot Kaba. Han kunngjorde sin visjon og sin tolkning av denne til muslimene og ba dem å forberede seg. Han sa: «Dere skal bare gå for å kretse Kaba. Det skal derfor ikke finne sted noen demonstrasjoner mot fienden.» Sent i februar 628 satte femten hundre² pilegrimer ut

---

²Denne pilegrimsferden ble planlagt ett år etter slaget ved grøften. Bare ett tusen fem hundre mann fulgte Profeten. Antallet muslimske krigere i slaget ved grøften kan ha vært mindre, men ikke mer enn dette tallet. Historikere som anslår at de muslimske stridende i slaget ved grøften var tre tusen, tar derfor feil. Antallet kan rimelig anslås til ett tusen to hundre.

på sin ferd til Mekka, ledet av Profeten^{sa}. En vaktstyrke på tjue mann red et stykke i forveien for å advare muslimene i tilfelle fienden viste tegn til å angripe.

Mekkanerne fikk snart rapporter om denne karavanen. Tradisjoner hadde etablert kretsingen av Kaba som en universell rett. Den kunne ikke uten videre nektes muslimene. De hadde kunngjort med utvetydige ord at formålet med marsjen var å kretse Kaba, ingenting annet. Profeten^{sa} hadde forbudt demonstrasjoner av alle slag. Det skulle ikke finne sted noen disputer, ingen utspøringer eller krav. Til tross for dette begynte mekkanerne å forberede seg som om de stod overfor en væpnet konflikt. De satte opp forsvar på alle kanter, og tilkalte omkringboende stammer til unnsetning. De virket bestemt på å kjempe. Da Profeten^{sa} var nær Mekka, ble han informert om at Quraish var klare til å kjempe. De var kledd i tigerskinn, hadde sine koner og barn med seg, og hadde sverget høytidelig på ikke å la muslimene passere. Tigerskinnene var et tegn på en rå vilje til å kjempe. Like etter ble muslimene konfrontert av en mekkansk kolonne som marsjerte i front av hæren. Muslimene kunne dermed ikke fortsette, unntatt ved å trekke sverd. Profeten^{sa} var derimot fast bestemt på ikke å gjøre noe slikt.

Han benyttet en fører for å vise den muslimske karavanen en alternativ rute gjennom ørkenen. Ledet av denne føreren ankom Profeten^{sa} og hans følgesvenner Hudaybiya, et lite sted veldig nær Mekka.

Profetens^{sa} dromedar stanset og nektet å gå lenger.

«Dyret virker trett, å, Guds Profet. Du bør bytte dyr», sa en av følgesvennene.

Profeten^{sa} svarte: «Nei, nei. Dyret er ikke trett. Det virker heller som at Gud vil at vi skal stoppe her og ikke gå lenger. Jeg foreslår derfor å slå leir her, og å spørre mekkanerne om de vil la oss utføre pilegrimsferden. Jeg selv vil akseptere enhver betingelse de velger å pålegge.» (*Halbiyya*, bind 2, s. 13)

På denne tiden var ikke den mekkanske hæren i Mekka. Den hadde gått et stykke ut for å møte muslimene på hovedveien til Medina. Dersom Profeten^{sa} ville det, kunne han ha ledet sine femten hundre menn inn i Mekka, og tatt byen uten motstand. Men han var fast bestemt på bare å forsøke å få kretset Kaba, og det bare hvis mekkanerne tillot dem. Han ville ha stått mot og kjempet mot mekkanerne bare hvis mekkanerne hadde valgt å angripe først. Derfor forlot han hovedveien og slo leir i Hdaybiya.

Snart nådde nyheten den mekkanske hærføreren. Han beordret sine menn å trekke seg tilbake og stasjonere seg i nærheten Mekka. Deretter sendte mekkanerne en leder, Budail, for å forhandle med Profeten^{sa}. Profeten^{sa} forklarte Budail at han og muslimene bare ønsket å kretse Kaba; men dersom mekkanerne ønsket å kjempe, så var muslimene klare. Urwa, som var svigersønn av den mekkanske hærføreren Abu Sufyan^{ra}, gikk til Profeten^{sa}. Han tedde seg svært uhøflig. Urwa kalte muslimene omstreifere og samfunnets avskum. Han sa at mekkanerne ikke ville la dem gå inn i Mekka. Flere mekkanere kom for å ha samtaler, og det siste de sa var at dette året i det minste, skulle de ikke engang la muslimene kretse Kaba. Mekkanerne ville bli ydmyket hvis de tillot muslimene å kretse dette året. Det neste året kunne de gjøre det.

Enkelte stammer som var alliert med mekkanerne oppfordret de mekkanske lederne å la muslimene utføre kretsingene. Tross alt ønsket de bare retten til å kretse Kaba. Hvorfor skulle de stoppes selv fra dette? Men mekkanerne forble steinharde. Derpå sa stammelederne at mekkanerne egentlig ikke ønsket fred, og og truet med å ta avstand fra dem. Mekkanerne ble overtalt ut av frykt, til å prøve å få til en avtale med muslimene. Så snart Profeten^{sa} fikk vite om dette, sendte han Uthman^{ra} (som senere ble Islams tredje kalif) til mekkanerne. Uthman^{ra} hadde mange slektninger i Mekka. De kom ut og samlet seg rundt ham. Slektingene tilbød ham å utføre kretsingene, men erklærte at de ikke ville la Profeten^{sa} gjøre det før det påfølgende året. Uthman^{ra}

svarte: «Men, jeg vil ikke utføre kretsingen med mindre det er i min mesters selskap.» Uthmans^{ra} samtaler med lederne i Mekka ble langvarige. Et ondsinnet rykte ble spredt om at han hadde blitt myrdet.

Det nådde også Profeten^{sa}. Han samlet følgesvennene og sa: «Livet til en utsending holdes hellig blant alle nasjoner. Jeg har hørt at mekkanerne har myrdet Uthman^{ra}. Dersom dette er sant, må vi gå inn i Mekka, uansett konsekvenser.» Profetens^{sa} tidligere intensjon om å gå inn Mekka fredelig, måtte forandres med de endrede omstendighetene. Profeten^{sa} fortsatte: «De som høytidelig lover at hvis de må gå videre, så vil de ikke snu unntatt som seierherrer, bør komme fram og avlegge eden på min hånd.» Profeten^{sa} var knapt ferdig med å tale, da alle de femten hundre følgesvennene reiste seg og bykset over hverandre for å holde Profetens^{sa} hånd og avlegge eden. Denne eden har en særlig betydning i Islams tidlige historie. Den kalles «Eden ved treet». Da eden ble tatt, satt Profeten^{sa} under et tre. Alle disse som tok eden forble stolte over det til slutten av sine dager. Av de femten hundre til stede ved anledningen, stod ikke én tilbake. Alle lovet at dersom den muslimske utsending var blitt myrdet, ville de ikke gå tilbake. Enten ville de ta Mekka før skumringen, eller så ville de alle dø i kamp. Avleggelsen av eden var ikke over da Uthman^{ra} kom tilbake. Han rapporterte at mekkanerne ikke godtok å la muslimene utføre kretsingen, inntil det påfølgende året. De hadde utnevnt delegater til å signere en avtale med muslimene. Kort tid etter kom Suhail, en av Mekkas ledere, til Profeten^{sa}. En avtale ble inngått og opptegnet.

HUDAYBIYA-TRAKTATEN

Traktaten lød:

I Allahs navn. Dette er fredsvilkårene mellom Muhammad, sønn av Abdullah, og Suhail ibn Amr, Mekkas utsending. Det vil ikke være noen kamper for ti år. Alle som ønsker å slutte seg til Muhammad, og til å inngå noen avtale med ham, er fri til å gjøre det. Alle som ønsker å slutte seg til Quraish, og til å inngå en avtale med dem, er også fri til å gjøre det. Hvis en ung mann eller en hvis far er i live, går til Muhammad uten tillatelse fra sin far eller verge, så vil han bli returnert til sin far eller verge. Men skulle noen gå til Quraish, vil han ikke bli returnert. Dette året skal Muhammad gå tilbake uten å tre inn i Mekka. Men neste år kan han og hans tilhengere tre inn i Mekka. De kan tilbringe tre dager der og utføre kretsingen. Under disse tre dagene skal Quraish trekke seg tilbake til de omkringliggende høydene. Når Muhammad og hans tilhengere trer inn i Mekka, skal de være ubevæpnet med unntak av de sverd som veifarende i Arabia alltid har med seg i slirer. (*Bukhari*)

To interessante ting skjedde under signeringen av denne freden. Etter at vilkårene hadde blitt avgjort, begynte Profeten^{sa} å diktere avtalen, og sa: «I Allahs navn, den Nåderike, den Barmhjertige.»

Suhail protesterte, og sa: «Allah kjenner vi og tror på. Men hva er dette 'den Nåderike og den Barmhjertige'? Denne avtalen er mellom to parter. Derfor må den religiøse troen til begge parter respekteres.»

Profeten^{sa} samtykket umiddelbart og sa til sin skriver: «Skriv bare, 'I Allahs navn'.» Profeten^{sa} fortsatte deretter å diktere betingelsene for avtalen. Innledningen var: «Dette er fredsbedingungen mellom Mekkas folk og Muhammad, Guds profet.» Suhail protesterte igjen, og sa: «Hvis vi mente at du er Guds profet, så ville vi ikke ha kjempet mot deg.» Profeten^{sa} aksepterte også denne innvendingen. I stedet for «Muhammad, Guds profet», foreslo han «Muhammad, sønn av Abdullah.» Ettersom Profeten^{sa} samtykket til alt mekkanerne foreslo, følte følgesvennene seg opprørte over ydmykelsen. Deres blod begynte å koke. Umar^{ra}, den mest opphissede av dem alle, gikk til Profeten^{sa}, og spurte: «Å, Guds Profet^{sa}, har vi ikke retten på vår side?»

«Jo», svarte Profeten^{sa}, «vi har retten på vår side.»

«Og ble vi ikke fortalt av Gud at vi ville utføre kretsingen av Kaba?» spurte Umar^{ra}.

«Jo», svarte Profeten^{sa}.

«Så hvorfor denne avtalen og hvorfor disse ydmykende betingelser?»

Profeten^{sa} svarte: «Sant nok, Gud forutsa at vi ville utføre kretsingen i fred, men Han sa ikke når. Det var min egen tolkning at det skulle bli i år.»

Så kom andre følgesvenner med sine innvendinger. Noen av dem spurte hvorfor de ga sitt samtykke til at en ung mann som sluttet seg til Islam, ville bli returnert til sin far eller verge, mens det ikke var samme vilkår dersom en muslim skulle snu eller slutte seg til mekkanerne. Profeten^{sa} forklarte at det ikke var noen skade i dette. Han sa: «Enhver som blir muslim, gjør det fordi han aksepterer den tro og praksis som Islam lærer. Han blir ikke en muslim for å bli med i en gruppe og adoptere dens skikker. En slik mann vil beplante Islams budskap hvor han enn går, og dermed vil han tjene til spredningen av Islam. Men en mann som gir opp Islam har ingen nytte for oss. Hvis hans hjerte ikke lenger tror på det vi tror, da er han ikke lenger en av oss. Det er bedre at han går et annet sted.» Dette svaret til Profeten^{sa} tilfredsstilte de som hadde tvilt på klokskapen i retningen Profeten^{sa} hadde valgt. Det bør også tilfredsstille alle som i dag

mener at Islam lærer at straffen for frafall er døden. Hadde det vært slik, så ville Profeten^{sa} ha insistert på returneringen og avstraffelsen av de som ga opp Islam.

Da avtalen var blitt skrevet ned og signaturene til partene var blitt tilføyd, så oppsto det snart en anledning der partenes gode tro ble satt på prøve. En av sønnene til Suhail, den mekkanske utsendingen, dukket opp hos Profeten^{sa}. Han var bundet, såret og utmattet. Han falt foran Profetens^{sa} føtter, og sa: «Å, Guds Profet^{sa}, jeg er en muslim i hjertet, og på grunn av min tro må jeg lide for disse vanskelighetene som min far påfører meg. Min far var her med deg. Så jeg rømte og klarte å komme meg til dere.» Profeten^{sa} hadde ikke talt da Suhail grep inn og sa at avtalen var undertegnet og sønnen, som het Abu Jandal^{ra}, måtte bli med ham. Abu Jandal^{ra} stod foran muslimene, en bror blant brødre. Han var drevet til fortvilelse av sin fars mishandling. Å sende ham tilbake var en forpliktelse de ikke kunne holde ut. De dro sine sverd ut av slirene og syntes bestemt på å dø eller redde denne broren. Abu Jandal^{ra} selv bønnfalt Profeten^{sa} om å la ham bli. Ville han sende ham tilbake til den samme tyrannen fra hvis klør han hadde klarte å rømme? Men Profeten^{sa} var bestemt. Han sa til Abu Jandal^{ra}: «Profeter spiser ikke sine ord. Vi har undertegnet denne avtalen nå. Det er for deg å holde ut med tålmodighet og å sette din lit til Gud. Han vil visselig sørge for din frihet, og for friheten til andre unge mennesker som deg.» Etter at fredsavtalen var blitt signert returnerte Profeten^{sa} til Medina. Kort tid etter ankom en annen ung konvertitt, Abu Bashir^{ra}, fra Mekka. Men i samsvar med vilkårene i avtalen, ble også han sendt tilbake av Profeten^{sa}. På vei tilbake oppsto et slagsmål mellom han og hans vakter. En av vaktene ble drept og dermed klarte Abu Bashir^{ra} å flykte. Mekkanerne henvendte seg til Profeten^{sa} igjen og klagde. Profeten^{sa} svarte dem: «Vi overleverte deres mann til dere. Han har nå rømt ut av deres hender. Det er ikke lenger vår plikt å finne ham og utlevere ham til dere.» Noen få dager senere, rømte en kvinne til Medina. Noen av hennes slektninger dro etter henne og forlangte henne returnert. Profeten^{sa} forklarte at avtalen

hadde fastsatt et unntak om menn, ikke om kvinner, så han nektet å returnere denne kvinnen.

PROFETENS^{sa} BREV TIL DIVERSE KONGER

Profeten^{sa} returnerte fra Hdaybiya. I Medina innledet han en ny plan for spredningen av sitt budskap. Han nevnte planen for følgesvennene. Noen av dem var kjent med skikk og bruk ved kongenes hoff. De fortalte at konger ikke tok i betraktning brev som ikke bar seglet til avsenderen. Følgelig fikk Profeten^{sa} lagd et segl som ble gravert med ordene «*Muhammad Rasulullah*». Ut av ærbødighet ble *Allah* gravert øverst, under det *Rasul* og til slutt *Muhammad*.

I *muharram* måned år 628 dro utsendinger til ulike hovedsteder, hver med et brev fra Profeten^{sa} som inviterte herskerne til å akseptere Islam. Utsendingene gikk til Herakleios, den romerske keiseren, de iranske kongene, Egypt (kongen av Egypt var keiserens vasall) og Abessinia. De reiste også til andre konger og herskere. Brevet som var adressert til keiseren ble brakt av Dihya Kalbi^{ra}. Han var instruert om først å kontakte guvernøren i Busra. Da Dihya^{ra} møtte guvernøren var keiseren selv i Syria på en rundreise gjennom riket. Guvernøren sendte Dihya^{ra} raskt videre til keiseren. Da Dihya^{ra} ankom hoffet ble han fortalt at den som ble mottatt i audiens hos keiseren måtte kaste seg ned på bakken foran ham. Dihya^{ra} nektet å gjøre dette og sa at muslimer ikke bøyde seg ned for noe menneske. Dihya^{ra} satte seg derfor foran keiseren uten å utføre den foreskrevne hyllesten. Keiseren fikk brevet lest av en tolk, og spurte om det var noen arabisk karavane i byen. Han sa han ønsket å utspørre en araber om denne arabiske profeten som hadde sendt ham en invitasjon til å akseptere Islam. Det hadde seg slik at Abu Sufyan^{ra} var i byen med en handelskaravane. Hoffets tjenestemenn tok ham med til keiseren. Abu Sufyan^{ra} ble beordret til å stå foran de andre araberne, som fikk beskjed om å korrigere ham dersom han skulle fortelle en løgn eller komme med en feilaktig uttalelse. Herakleios fortsatte da utspørringen av Abu Sufyan^{ra}. Samtalen er historisk dokumentert slik:

H: Kjenner du denne mannen som hevder å være en profet og som har sendt meg et brev? Kan du si hva slags familie han kommer fra?

A-S: Han kommer av en fornem familie og er en av mine slektninger.

H: Har det vært arabere før ham som har hevdet lignende?

A-S: Nei.

H: Har ditt folk noen gang anklaget ham for løgn før han la fram sitt krav?

A-S: Nei.

H: Har det vært noen konge eller hersker blant hans forfedre?

A-S: Nei.

H: Hvordan bedømmer du hans alminnelige evner og dømmekraft?

A-S: Vi har aldri funnet noen feil i hans alminnelige evner eller hans dømmekraft.

H: Hvordan er hans tilhengere? Er de store og mektige personer eller er de fattige og ydmyke?

A-S: For det meste fattige, ydmyke og unge.

H: Er deres antall i ferd med å øke eller å reduseres?

A-S: I ferd med å øke.

H: Har hans tilhengere noen gang gått tilbake til sin gamle tro?

A-S: Nei.

H: Har han noen gang brutt et løfte?

A-S: Ikke så langt. Men vi har nylig inngått en ny pakt med ham. La oss se hva han gjør med den.

H: Har du hatt noen kamper med ham ennå?

A-S: Ja.

H: Med hvilket resultat?

A-S: Som bøtter på et hjul veksler seier og nederlag mellom oss og ham. For eksempel i slaget ved Badr, der jeg ikke var til stede, lyktes han i å overmanne vår side. I slaget ved Uhud,

der jeg ledet vår side, gikk vi i rette med hans side. Vi rev av deres mager, ører og neser.

H: Men hva lærer han?

A-S: At vi skal tilbe den Ene Gud og ikke sette noen lik med Ham. Han forkynner mot idolene våre forfedre dyrket. Han vil at vi i stedet bare tilber den Eneste Gud, bare taler sant og alltid avsverger alle ondskapsfulle og korrupte handlemåter. Han formaner oss til å være gode mot hverandre og å holde våre pakter og å utøve ansvaret andre gir oss.

Denne interessante samtalen kom til sin slutt, så sa keiseren:

Jeg spurte først deg om familien hans og du sa han tilhørte en fornem familie. Sannheten er at profeter alltid kommer fra fornemme familier. Jeg spurte deg så om noen før ham hadde gjort et lignende krav, og du sa nei. Jeg stilte deg dette spørsmålet fordi jeg tenkte at dersom noen i løpet av den siste tiden hadde gjort et slikt krav, så kunne en si at denne profeten etterlignet den som først la fram kravet.

Jeg spurte så deg om han noen gang hadde blitt anklaget for løgn, før hans krav var blitt kunngjort, og du sa, nei. Jeg utledet fra dette at en person som ikke lyver om menn, heller ikke vil lyve om Gud. Det neste jeg spurte deg om var om det hadde vært en konge blant hans forfedre og du sa, nei. Jeg forstod ut fra dette at hans krav ikke kunne være en finurlig plan for å vinne tilbake et rike.

Jeg spurte så om de som sluttet seg til ham for det meste er store, velstående og mektige personer eller fattige og svake. Og du sa i svaret

at de generelt var fattige og svake, ikke stolte og store, og slik er også de tidlige tilhengerne av en profet.

Jeg spurte deg deretter om hans tilhengere var økende eller avtagende i antall, og du sa at de var økende. Om dette husket jeg at tilhengerne av en profet fortsetter å øke i antall, inntil profeten oppnår sitt mål. Jeg spurte så om hans tilhengere forlot ham, ut av avsky eller skuffelse, og du sa nei. Om dette kan jeg huske at tilhengerne av en profet vanligvis er trofaste. De kan falle fra av andre grunner, men ikke ut av avsky for troen. Jeg spurte deg så om det hadde vært kamper mellom deg og ham, og i så fall med hvilke resultater. Og du sa at dere og hans tilhengere var som bøtter på et hjul, og profetene er slik. Til å begynne med er deres tilhengere utsatt for motstand og ulykke, men til slutt vinner de.

Jeg spurte deg deretter om hva han lærer bort og du sa han lærer tilbedelsen av én Gud, om å tale sant, dydighet og om betydningen av å holde avtaler og utøve sitt ansvar. Jeg spurte deg også om han noen gang har bedratt andre, og du sa nei. Og dette er dydige menneskers handlemåte. Derfor virker det for meg at hans krav på å være en profet er sant. Jeg var halvveis sikker på at hans tilsynekomst ville være i vår tid, men jeg visste ikke at han skulle være en araber. Hvis det du har fortalt meg er sant, så tror jeg at hans innflytelse og hans herredømme unektelig vil spre seg over disse landområdene. (*Bukhari*)

Talen gjorde hofffolkene urolige. De begynte å klandre kongen for applaudere en lærer fra et annet samfunn. Det ble gjort innsigelser. Hoffets tjenestemenn sendte så bort Abu

Sufyan^{ra} og hans venner. Innholdet i brevet som Profeten^{sa} skrev til keiseren er å finne i historiske nedtegnelser. Det lyder følgende:

Fra Muhammad, Guds tjener og hans sendebud. Til Romerrikets leder, Herakleios. Fred være med ham som trår på den guddommelige veiledningens vei. Å, konge, etter dette inviterer jeg deg til Islam. Bli en muslim. Gud vil beskytte deg fra alle lidelser, og belønne deg to ganger. Men hvis du avslår og nekter å godta dette budskapet, da vil synden ved ikke bare av din egen fornektelse, men også ved dine undersåtters fornektelse, hvile på deg. 'Si: Å dere Skriftens folk, kom til en likelig overenskomst mellom oss og dere: at vi ikke tilber andre enn Allah og ikke setter noe som helst likt med Ham, og at ingen av oss tar andre til herrer enn Allah. Men om de vender seg bort, så si: Bevitne da dere at vi er gudhengivne.' (Zurqani)

Invitasjonen til Islam var en invitasjon til å tro på at Gud er Én, og at Muhammad^{sa} er hans budbringer. Brevet sier at dersom Herakleios blir en muslim, vil han belønnes to ganger. Dette er en referanse til at Islam lærer troen på begge, både Jesus^{as} og Muhammad^{sa}.

Det sies at da brevet ble presentert for keiseren, foreslo noen hoffmenn at det ble revet opp og kastet. De hevdet at brevet var en fornærmelse mot keiseren. Det beskrev ikke keiseren som keiser men bare som *Sahibul Rum*, det vil si, romerrikets leder. Keiseren derimot mente at det var uklokt å rive opp brevet uten å lese det. Han sa også at det ikke var galt å henvende seg til ham som «Romerrikets leder». Tross alt var Gud Herren over alt. En keiser var bare en leder.

Da Profeten^{sa} ble fortalt hvordan hans brev hadde blitt mottatt av Herakleios, syntes han fornøyd og glad. Han sa at på grunn av mottakelsen som den romerske keiseren hadde gitt hans brev, ville hans rike bli reddet. Keiserens etterkommere ville fortsette å herske over riket i lang tid. Det er faktisk hva som skjedde. I krigene som fant sted senere mistet Romerriket besittelsen over store områder, i samsvar med en annen profeti av Islams Profet^{sa}. Men i seks hundre år etter dette, forble Herakleios dynasti etablert i Konstantinopel. Profetens^{sa} brev forble bevart i statsarkivene i lang tid. Ambassadører for muslimske kongen Mansur Qalawun, besøkte hoffet til Romerriket og ble vist brevet som ble bevart i et skrin. Den daværende keiseren, som viste brevet, sa at det var blitt mottatt av en av hans forfedre fra deres Profet^{sa} og hadde blitt omhyggelig bevart.

BREVET TIL KONGEN AV IRAN

Brevet til kongen av Iran ble sendt med Abdullah bin Hudhafa^{ra}. Brevteksten lød som følger:

**I Allahs navn, den Nåderike, den Barmhjertige.
Dette brev er fra Muhammad, Guds
budbringer, til Khosrau, Irans leder. Den som
underkaster seg en perfekt lære; og tror på Allah;
og bevitner at Allah er Én og har ingen like eller
partner, og at Muhammad er hans tjener og
sendebud; måtte fred være med ham. Å, konge,
under Guds befaling inviterer jeg deg til Islam.
For jeg har blitt sendt av Gud som Hans
budbringer til hele menneskeheten, slik at jeg
kan advare alle levende mennesker og fullføre
mitt budskap til alle ikke-troende. Godta Islam
og beskytt deg selv fra alle plager. Hvis du avslår
denne invitasjonen, da vil synden ved hele ditt
folks fornektelse hvile på deg. (*Zurqani* og
Khamis)**

Abdullah bin Hudhafa^{ra} sier at da han nådde hoffet til Khosrau, søkte han om adgang til kongelig audiens. Han overrakte brevet til keiseren, og keiseren beordret en tolk til å lese det og forklare innholdet. Khosrau ble rasende over innholdet han hadde lyttet til. Han tok tilbake brevet og rev det i stykker. Abdullah bin Hudhafa^{ra} rapporterte hendelsen til Profeten^{sa}. Da Profeten^{sa} hadde hørt rapporten, sa han:

Det Khosrau gjorde med vårt brev, det samme vil Gud gjøre med hans rike, [det vil si, å rive det i stykker].

Khosraus temperamentsfulle utbrudd var resultatet av den ondsinnete propagandaen mot Islam, som ble spredt av jøder som hadde utvandret fra romersk territorium til Iran. Disse jødiske flyktningene tok en ledende rolle i de anti-romerske intrigene som ble sponset i Iran. De hadde derfor blitt favoritter hos det

iranske hoffet. Khosrau var full av raseri mot Profeten^{sa}. For ham syntes det at brevet bekreftet rapportene om Profeten^{sa} som jødene hadde brakt med seg til Iran. Han trodde Profeten^{sa} var en aggressiv eventyrer som la planer for Iran. Kort tid etter skrev Khosrau til guvernøren i Jemen, at en av Quraish i Arabia hadde erklært seg selv som profet. Hans påstander var begynt å bli for vidtgående. Guvernøren ble bedt om å sende to menn med oppgave om å arrestere denne quraish-en og bringe ham for retten i Iran.

Badhan^{ra} var guvernør i Jemen under Khosrau. Han sendte en hærleder, som red med en ledsager, til Profeten^{sa}. Han ga dem også et brev som var adressert til Profeten^{sa}. Der skrev han at ved mottak av brevet skulle Profeten^{sa} umiddelbart bli med de to budbringere til det iranske hoffet. De to hadde først planlagt å dra til Mekka. Men i nærheten av Taif, ble de fortalt at Profeten^{sa} bodde i Medina. Så de gikk til Medina. Da de ankom fortalte denne hærsjefen til Profeten^{sa} at Badhan^{ra}, guvernøren i Jemen, var blitt beordret av Khosrau om å sørge for at Profeten^{sa} ble arrestert og sendt til Iran. Hvis Profeten^{sa} nektet å adlyde, skulle han og hans folk knuses og landet legges øde. Ut av medfølelse for Profeten^{sa} insisterte denne utsendingen fra Jemen på at Profeten^{sa} skulle adlyde og samtykke i å bli ført til Iran. Etter å ha lyttet til dette foreslo Profeten^{sa} at utsendingene skulle møte ham igjen den neste dagen.

Gjennom natten ba Profeten^{sa} til Gud som informerte ham at Khosraus uforskammethet hadde kostet ham livet: «Vi har stilt hans egen sønn opp mot ham. Og denne sønnen vil drepe sin far på mandag, den tiende *jumad al-ula*, i år.» Ifølge enkelte rapporter sa åpenbaringen: «Sønnen har drept sin far på nettopp denne natten.» Det er mulig at den natten var den tiende *jumad al-ula*.

Om morgen sendte Profeten^{sa} etter utsendingene fra Jemen og fortalte dem om det som hadde blitt åpenbart for ham i løpet av natten. Han gjorde så i stand et brev til Badhan^{ra}, som fortalte at Khosrau ville bli myrdet på en bestemt dag i en viss måned. Da guvernøren i Jemen mottok brevet sa han: «Hvis denne mannen

er en sann profet, vil det skje som han sier. Hvis han ikke er sann, så Gud hjelpe ham og hans land.»

Kort tid etter forankret en båt fra Iran i havnen i Jemen. Den brakte et brev fra keiseren av Iran til guvernøren i Jemen. Brevet bar et nytt segl. Ut fra det konkluderte guvernøren at profetien av den arabiske profeten^{sa} hadde vist seg sann. Et nytt segl betød en ny konge. Han åpnet brevet. Det lød:

Fra Khosrau Siroes til Badhan, guvernør i Jemen. Jeg har myrdet min far fordi hans styre var blitt korrupt og urettferdig. Han myrdet adelsmennene og behandlet sine undersåtter grusomt. Så snart du mottar dette brevet, skal du samle alle offiserer og be dem om å bekrefte sin lojalitet til meg. Når det gjelder min fars ordrer om arrestasjonen av en arabisk profet, skal du anse disse som kansellert. (*Tabari*, bind 3, s. 1572-1574 og *Hisham* s. 46)

Badhan^{ra} ble så imponert over disse hendelsene at han, og mange av hans venner, straks erklærte sin tro på Islam og følgelig informerte Profeten^{sa} om det.

BREVET TIL NEGUS

Brevet til Negus, kongen av Abessinia, ble brakt av Amr bin Umayya Damri^{ra}. Det lød følgende:

I Allahs navn, den Nåderike, den Barmhjertige. Muhammad, Guds sendebud, skriver til Negus, konge av Abessinia. Å, konge, Guds fred være med deg. Jeg lovpriser framfor deg den Eneste Gud. Ingen andre er verdig tilbedelse. Han er Kongen over alle konger; kilden til alle fortreffeligheter; fri for alle skavanker; Han gir fred til alle Sine tjenere og beskytter Sine skapninger. Jeg bevitner at Jesus^{as}, Marias^{as} sønn, var Guds budbringer; som kom i oppfyllelsen av løftene som var blitt gitt Maria^{as} av Gud. Maria hadde viet sitt liv til Gud. Jeg inviterer deg til å bli med meg i å knytte oss til den Eneste, Ene Gud og adlyde Ham. Jeg inviterer deg også til å følge meg og tro på den Gud som har sendt meg. Jeg er Hans budbringer. Jeg inviterer deg og dine hærer til å slutte dere til religionen til den Allmechtige Gud. Jeg har herved utført min plikt. Jeg har levert til deg Guds budskap, og gjort klart for deg betydningen av dette budskapet. Jeg har gjort det i all oppriktighet. Jeg stoler på at du vil verdsette oppriktigheten som har foranlediget denne oversendingen. Han som følger Guds veiledning blir arving til Guds velsignelser. (*Zurqani*)

Da dette brevet nådde Abessinias Negus, viste han svært stor respekt og aktelse for det. Han holdt det opp foran øynene, gikk ned fra tronen og ba om et elfenbenskrin for det. Så la han brevet i skrinet, og sa: «Så lenge dette brevet er trygt, så er mitt rike trygt.» Hans ord viste seg sanne. I ett tusen år var muslimske hærer ute og erobret. De ferdet i alle retninger, og

passerte alle kanter av Abessinia. Men de rørte ikke dette lille kongedømmet til Negus. Dette var av aktelse for Negus to minneverdige handlinger: Beskyttelsen han ga til flyktningene av det tidlige Islam; og ærbødigheten han viste for Profetens^{sa} brev. Romerriket ble plukket fra hverandre. Khosrau tapte sitt rike. Kongedømmene i Kina og India forsvant. Men dette lille kongeriket til Negus forble ukrenket, fordi dets hersker tok imot og beskyttet de første muslimske flyktningene, og viste respekt og ærbødighet for Profetens^{sa} brev. Muslimene gjengjeldte Negus storsinn på denne måten.

Sammenlign dette med behandlingen som et kristent folk, i denne sivilisasjonens tidsalder, ga til dette kristne kongeriket til Negus. Fra luften bombarderte de og ødela de åpne byene i Abessinia. Kongefamilien måtte ta tilflukt andre steder, og måtte holde seg borte fra sitt land i flere år. Det samme folket har blitt behandlet på to ulike måter av to ulike folkeslag. Muslimene holdt Abessinia hellig og ukrenkelig på grunn av storsinnet til en av dets herskere. En kristen nasjon angrep og plyndret det i sivilisasjonens navn. Dette viser hvor gagnlige og varige virkningene er av Profetens^{sa} lære og eksempel. Muslimsk takknemlighet overfor et kristent rike gjorde kongedømmet hellig for muslimer. Kristen grådighet angrep det samme riket, uten hensyn til at det også var kristent.

BREVET TIL EGYPTS HERSKER

Brevet til Muqauqis ble fraktet av Hatib ibn Abi Baltaa^{ra}. Innholdet i dette brevet var nøyaktig det samme som i brevet til Romerrikets keiser. I brevet til den romerske keiseren stod det at synden ved de romerske undersåttenes fornektelse ville hvile på ham. I brevet til Muqauqis stod det at synden ved kopternes fornektelse ville hvile på herskeren. Det lød som følger:

I Allahs navn, den Nåderike, den Barmhjertige. Dette brevet er fra Muhammad, Allahs budbringer, til Muqauqis, kopternes leder. Fred være med den som følger rettskaffenhetens vei. Jeg inviterer deg til å akseptere Islams budskap. Tro og du vil bli reddet, og belønningen vil være dobbel. Hvis du tviler, så vil også synden ved kopternes fornektelse hvile på deg. ‘Si: Å, dere Skriftens folk, kom til en likelig overenskomst mellom oss og dere: at vi ikke tilber andre enn Allah og ikke setter noe som helst likt med Ham, og at ingen av oss tar andre til herrer enn Allah. Men om de vender seg bort, så si: Bevitne da dere at vi er gudhengivne.’ (*Halbiyya*, bind 3, s. 275)

Da Hatib^{ra} nådde Egypt var ikke Muqauqis i hovedstaden. Hatib^{ra} fulgte derfor etter ham til Alexandria der kongen holdt hoff ved sjøen. Hatib^{ra} reiste dit med båt. Hoffet var sterkt bevoktet, og Hatib^{ra} viste derfor fram brevet fra avstand og begynte å snakke høyt. Muqauqis beordret at Hatib^{ra} skulle bringes til ham. Han leste brevet, og sa: «Hvis denne mannen er en sann profet, hvorfor ber han ikke om sine fienders ødeleggelse?» Hatib^{ra} svarte: «Du tror på Jesus^{as}. Han ble mishandlet av sitt folk, men han ba ikke for deres ødeleggelse.»

Kongen hyllet Hatib^{ra} og sa at han var en klok utsending for en klok mann. Han hadde svart godt på spørsmålene som ble stilt ham. Etter dette snakket Hatib^{ra} igjen: «Før deg var det en konge

som var stolt, arrogant og grusom. Han var faraoen som forfulgte Moses^{as}. Til slutt ble han tatt igjen av en guddommelig straff. Vis derfor ingen stolthet. Tro på denne profeten fra Gud. Ved Gud, Moses^{as} forutsa ikke Jesus^{as} så tydelig som Jesus^{as} forutsa Muhammad^{sa}. Vi inviterer deg til Muhammad^{sa}, Profeten^{sa}, akkurat som dere kristne ber jøder til Jesus^{as}. Enhver profet har sine tilhengere. Tilhengerne må adlyde sin profet. Nå som en profet har dukket opp i din tid, er det din plikt å tro på ham og følge ham. Og husk, vår religion ber deg ikke om å fornekte eller være ulydig mot Jesus^{as}. Vår religion krever at alle tror på Jesus^{as}.»

Etter å ha lyttet til dette avslørte Muqauqis at han hadde hørt om læren til denne Profeten^{sa}, og han følte at han ikke lærte noe ondt eller forbød noe godt. Han hadde også innhentet opplysninger og funnet ut at han ikke var noen trollmann eller spåmann. Han hadde hørt om noen av hans profetier som hadde gått i oppfyllelse. Han ba så om et elfenbenskrin og plasserte brevet fra Profeten^{sa} i det. Så forseglet han skrinet og ga det til en tjenestepike for sikker oppbevaring. Han skrev også et brev for å svare Profeten^{sa}. Teksten i dette brevet er historisk dokumentert. Det lyder som følger:

I Allahs navn, den Nåderike, den Barmhjertige. Fra Muqauqis, kopternes konge, til Muhammad, sønn av Abdullah. Fred være med deg. Etter dette, sier jeg at jeg har lest brevet ditt, og grublet over dets innhold og over troslæren som du inviterer meg til. Jeg er kjent med at de hebraiske profetene har forutsagt tilsynekomsten av en profet i vår tid. Men jeg trodde han skulle komme til syne i Syria. Jeg har mottatt din utsending, og gjort i stand en gave på tusen dinarer og fem khilat til ham. Og jeg sender to egyptiske jenter som en gave til deg. Mitt folk, kopterne, holder disse jentene i stor aktelse. Den ene heter Maria og andre er Sirin. Jeg sender deg

også tjue plagg av egyptisk lin av høy kvalitet. I tillegg sender jeg deg et muldyr for ridning. Til slutt ber jeg igjen for at Gud skal gi deg fred. (*Zurqani og Tabari*)

Ut fra dette brevet er det klart at selv om Muqauqis behandlet brevet med respekt, så godtok han ikke Islam.

BREVET TIL BAHRAINS LEDER

Profeten^{sa} sendte også et brev til Mundhir Taimi, Bahrains leder. Dette brevet ble brakt av Ala ibn Hadrami^{ra}. Innholdet i dette brevet er gått tapt. Da det ankom denne lederen, valgte han å tro. Han skrev tilbake til Profeten^{sa} og fortalte at han, og mange av hans venner og tilhengere, hadde bestemt seg for å slutte seg til Islam. Noen hadde derimot bestemt seg for å holde seg utenfor. Han skrev at det også var noen jøder og magiere under hans herredømme. Hva skulle han gjøre med dem? Profeten^{sa} skrev tilbake til denne lederen:

Jeg er glad for at du aksepterer Islam. Din plikt er å adlyde de utsendinger og budbringere som jeg måtte sende til deg. Den som adlyder dem, adlyder meg. Budbringeren som brakte mitt brev til deg, priste deg overfor meg, og forsikret meg om oppriktigheten ved din tro. Jeg har bedt til Gud for ditt folk. Prøv derfor å lære dem Islams skikk og praksis. Beskytt deres eiendom. Ikke la noen har mer enn fire koner. Fortidens synder er tilgitt. Så lenge du er god og dydig vil du fortsette å styre over ditt folk. Når det gjelder jødene og magierne, skal de bare betale en skatt. Still derfor ikke noen andre krav til dem. Når det gjelder befolkningen generelt, så skal de som ikke har jord nok til å opprettholde seg selv ha fire dirham hver, og noen plagg å bære. (*Zurqani og Khamis*)

Profeten^{sa} skrev også til kongen av Oman; Yamamas leder; kongen av Ghassan; lederen for Bani Nahd, en jemensk stamme; lederen for Hamdan, en annen stamme fra Jemen; lederen for Bani Alim; og lederen for Hadrami-stammen. De fleste av dem ble muslimer.

Disse brevene viser hvor perfekt Profetens^{sa} tro var på Gud. De viser også at Profeten^{sa} fra begynnelsen av trodde at Gud ikke hadde sendt ham kun til ett folk eller territorium, men til alle folkeslagene i verden. Det er sant at disse brevene ble mottatt av adressatene på ulik vis. Noen av dem aksepterte Islam umiddelbart. Andre behandlet brevene med omtanke, men aksepterte ikke Islam. Atter andre behandlet dem med vanlig høflighet. Og atter andre viste forakt og stolthet. Men det er en sannhet, med historien som vitne til det faktum, at mottakerne av disse brevene, eller deres folk, ble møtt med en skjebne som var i samsvar med måten disse brevene ble behandlet på.

KHAIBARS FALL

Som vi har nevnt tidligere var jødene og andre motstandere av Islam nå opptatt av å hisse opp stammene mot muslimene. De var nå overbevist om at Arabia ikke var i stand til å stå mot den økende innflytelsen fra Islam, og at de arabiske stammene ikke var i stand til å angripe Medina. Jødene begynte derfor å intrigere med de kristne stammene som var bosatt på Romerrikets sørlige grenseområde. Samtidig begynte de å skrive mot Profeten^{sa}, til sine trosfeller i Irak. Gjennom korrespondanse formidlet de også ondsinnet propaganda, for å forsøke å hisse opp Khosrau av Iran mot Islam.

Som et resultat av de jødiske intrigene vendte Khosrau seg mot Islam. Han beordret til og med guvernøren i Jemen om å arrestere Profeten^{sa}. Det var gjennom en særskilt guddommelig innngripen og guddommelig nåde at Profeten^{sa} forble trygg, og den fæle planen til Irans keiser ble brakt til intet.

Det burde være åpenbart at uten den guddommelige hjelpen som ledsaget Profeten^{sa} gjennom hele hans karriere, så ville den svake bevegelsen som var i begynnelsen av Islam, ha blitt kvalt ved fødselen av fiendtligheten og motstanden fra keiserne i Roma og Iran. Da Khosrau beordret arrestasjonen av Profeten^{sa}, så rakk man ikke å utføre ordren før keiseren hadde blitt avsatt og drept av sin egen sønn, og hans ordre om arrestasjonen av Profeten^{sa} ble kansellert av den nye herskeren. Tjenestemennene i Jemen ble imponert over dette miraklet; og provinsen Jemen ble snart en del av det muslimske riket.

Intrigene som jødene fortsatte å klemme mot muslimene og deres by Medina, gjorde det nødvendig at de ble drevet lenger unna Medina. Dersom de hadde fått lov til å fortsette å leve i nærheten ville deres intriger nesten sikkert gitt opphav til stadig mer blodsutgytelse og vold.

Etter returen fra Hodaybiya ventet Profeten^{sa} i fem måneder, og deretter besluttet han å forvise dem fra Khaibar. Khaibar var

bare et kort stykke fra Medina, og herfra fant jødene det veldig enkelt å utføre sine intriger. Med denne hensikt, marsjerte Profeten^{sa} til Khaibar (en gang i august 628). Han hadde ett tusen seks hundre mann med seg. Khaibar, som vi har nevnt, var en godt befestet by. På alle sider var den omkranset av berg, og på dem var det plassert små festninger.

Å erobre et slikt sted med en så liten styrke var ingen enkel oppgave. De små leirene i utkanten av Khaibar falt etter lite kamp. Men da jødene samlet seg i byens sentrale fort, så syntes alle angrep på det og alle strategier brukt mot det å mislykkes. En dag fikk Profeten^{sa} en åpenbaring om at Khaibar ville falle ved Alis^{ra} hender. Den påfølgende morgenen kunngjorde Profeten^{sa} dette til sine tilhengere, og sa: «I dag vil jeg overlate Islams svarte fane til ham som er elsket av Gud, sin Profet og alle muslimer. Gud har bestemt at vår seier ved Khaibar skal finne sted ved hans hender.»

Den neste dagen sendte han etter Ali^{ra} og overleverte ham fanen. Ali^{ra} lot seg ikke vente. Han samlet sine menn og angrep det sentrale fortet. Til tross for det faktum at jødene var forsterket innenfor denne festningen, så var Ali^{ra} og hans avdeling i stand til å erobre den før det ble mørkt. En fredsavtale ble signert. Betingelsen var at alle jødene, deres hustruer og deres barn skulle forlate Khaibar og bosette seg et sted langt borte fra Medina. Deres eiendom og eiendeler skulle gå i hendene på muslimene. Alle som prøvde å skjule noe av sin eiendom eller varer, eller ga en feilaktig erklæring, ville ikke lenger være beskyttet av freden. Han måtte da betale den fastsatte straffen for løftebrudd.

Tre interessante hendelser fant sted under denne beleiringen av Khaibar. Én av dem utgjør et tegn fra Gud, og de to andre gir innsikt i Profetens^{sa} høye moralske karakter.

En enke av Kinana, Khaibars leder, ble gift med Profeten^{sa}. Profeten^{sa} så at ansiktet hennes bar noen merker, avtrykket av en hånd. «Hva er dette på ansiktet ditt, Safiyya^{ra}?» spurte Profeten^{sa}.

Safiyya^{ra} fortalte: «Det var slik. Jeg så månen falle i fanget mitt i en drøm. Jeg fortalte drømmen til min mann. Ikke før jeg hadde gjengitt drømmen til min mann, ga han meg et tungt slag på ansiktet mitt og sa: 'Du har ønske om å gifte deg med kongen av Arabia.'» (*Hisham*)

Månen var Arabias nasjonalsymbol. Månen i fanget betegnet en intim forbindelse med kongen av Arabia. En delt måne eller fallende måne, betød splid i den arabiske stat eller dens ødeleggelse.

Safiyyas^{ra} drøm er et tegn på Den hellige profetens^{sa} sannhet. Det er også et tegn på det faktum at Gud åpenbarer fremtiden for sine tjenere gjennom drømmer. Troende får mer av denne nåden enn ikke-troende. Safiyya^{ra} var jøde da hun så denne drømmen. Det hadde seg slik at hennes mann ble drept under beleiringen av Khaibar. Denne beleiringen var en straff for det jødiske løftebruddet. Safiyya^{ra} ble tatt til fange. Under fordelingen av fangene ble hun gitt til en følgesvenn. Det var da det ble funnet ut at hun var enke etter en leder. Derfor ble det ansett at det ville være mer i samsvar med hennes rang om hun skulle leve med Profeten^{sa}. Profeten^{sa} valgte imidlertid å gi henne statusen som ektefelle og hun samtykket. Slik ble hennes drøm oppfylt.

Det var to andre hendelser. Den ene er relatert til en gjeter som så etter sauene til en jødisk leder. Denne gjeteren ble muslim. Etter konverteringen sa han til Profeten^{sa}: «Jeg kan ikke gå tilbake til mitt folk nå, å, Guds Profet^{sa}. Hva skal jeg gjøre med sauene og geitene til min gamle herre?» «Snu dyrenes ansikter mot Khaibar, og gi dem en dytt. Gud vil lede dem tilbake til sin herre», sa Profeten^{sa}. Gjeteren gjorde som han ble fortalt, og flokken nådde det jødiske fortet. Vaktene ved fortet tok imot dem. (*Hisham*, bind 2, s. 191)

Hendelsen viser hvor alvorlig Profeten^{sa} betraktet spørsmålet om individuelle rettigheter, og hvor viktig det var i hans syn at en som var gitt tillit forvaltet denne riktig. I krig blir tapernes eiendom og eiendeler rettmessig lagt beslag på av seierherrene. Vi er i sivilisasjonens og dannelsens tidsalder, men

kan vi vise til noe lik dette? Har det noen gang skjedd at en fiende i tilbaketrekning får sine etterlatte varelagre tilbake fra seierherren? I det aktuelle tilfellet tilhørte geitene en av de kjempende på fiendens side. Returneringen av geitene innebar at fienden fikk overlatt føde som ville vare i flere måneder. Med den kunne fienden motstå beleiring i lang tid. Men likevel hadde Profeten^{sa} sendt geitene tilbake, og dette for at den nye konvertitten skulle ta til seg betydningen av å utøve det ansvar man er gitt.

Den tredje hendelsen er angående en jødisk kvinne som forsøkte å forgifte Profeten^{sa}. Hun spurte følgesvennene hvilken del av dyret som Profeten^{sa} foretrakk i en matrett. Hun ble fortalt at han foretrakk skulder av lam eller geit. Kvinnen slaktet en geit og tilberedte koteletter på varme steiner. Deretter blandet hun en dødelig gift, særlig i kjøttbitene fra skulderen, i den tro at Profeten^{sa} ville foretrekke dem.

Profeten^{sa} var på vei tilbake til sitt telt etter å ha fullført kveldsbønnene i forsamling. Han så denne kvinnen vente på ham nær sitt telt, og spurte: «Er det noe jeg kan gjøre for deg, kvinne?»

«Ja, Abu'l Qasim, du kan ta imot en presang fra meg.»

Profeten^{sa} ba en følgesvenn ta det som kvinnen hadde brakt. Da Profeten^{sa} satte seg for å spise ble også denne presangen av stekt kjøtt lagt framfor ham. Profeten^{sa} tok en liten bit. Følgesvennen Bishr ibn al-Bara ibn al-Marur^{ra} tok også en liten bit. De øvrige følgesvennene som var til stede ved måltidet strakte fram hendene for å ta av kjøttet. Men Profeten^{sa} stoppet dem og sa at han trodde at kjøttet var forgiftet.

Deretter fortalte Bishr^{ra} at han hadde trodd det samme. Han ville kaste kjøttet, men var redd for at det skulle opprøre Profeten^{sa}. Han sa: «Da jeg så at du tok en liten bit, så tok jeg også en. Men snart begynte jeg å ønske at du ikke hadde tatt din bit i det hele tatt.»

Snart etter ble Bishr^{ra} syk. I ifølge enkelte rapporter døde han der og da. Ifølge andre døde han etter å ha vært syk en tid. Profeten^{sa} sendte så etter kvinnen og spurte henne om hun hadde forgiftet kjøttet. Kvinnen spurte Profeten^{sa} hvordan han i det hele tatt fant ut om det. Profeten^{sa} holdt en kjøttbit i hånden, og sa: «Min hånd fortalte meg dette.» Det betød at han var i stand til å dømme fra dens smak. Kvinnen innrømte hva hun hadde gjort. «Hva fikk deg til å gjøre dette?» spurte Profeten^{sa}.

«Mitt folk var i krig med deg og mine slektninger ble drept i dette slaget. Jeg bestemte meg for å forgifte deg, i den tro at hvis du var en bedrager ville du dø, og vi ville være trygge. Men hvis du var en profet, så ville Gud redde deg.»

Da han hørte denne forklaringen bestemte Profeten^{sa} seg for å tilgi kvinnen, selv om hun hadde gjort seg fortjent til dødsstraff (*Muslim*). Profeten^{sa} var alltid klar til å tilgi. Han straffet bare når straffen var nødvendig, når det ble fryktet at den skyldige ville fortsette å begå ugagn.

PROFETENS^{sa} VISJON I OPPFYLLELSE

I det sjuende året etter Hijra, i februar 629 for å være nøyaktig, skulle Profeten^{sa} gå til Mekka for å gå rundt Kaba. Dette hadde de mekkanske lederne samtykket i. Da tiden var kommet for Profetens^{sa} avreise, samlet han to tusen tilhengere og satte ut mot Mekka. Da han ankom Marrazzuhran, en rasteplass nær Mekka, beordret han sine tilhengere om å legge fra seg sine våpen. Disse ble så samlet på et sted. I strengt samsvar med vilkårene i Hudaybiya-avtalen gikk Profeten^{sa} og hans tilhengere til det hellige stedet, mens de kun bar på sine sverd stukket i slirer.

Etter sju år var det ingen vanlig hendelse at to tusen personer gikk inn i Mekka. De husket torturen som de var blitt utsatt for i løpet av tiden i Mekka. Samtidig så de hvor nådig Gud hadde vært mot dem i å la dem komme tilbake og gå rundt Kaba i fred. Deres sinne kunne ikke forbigå deres glede. Mekkas befolkning hadde kommet ut av husene sine og plassert seg på åsene for å ta en titt på muslimene.

Muslimene var fulle av iver, entusiasme og stolthet. De ønsket å fortelle mekkanerne at alle løftene som Gud hadde gitt dem var gått i oppfyllelse. Abdullah bin Rawaha^{ra} begynte å synge kampsanger, men Profeten^{sa} stoppet ham, og sa: «Ingen kampsanger! Si bare: Det er ingen som er verdig tilbedelse unntatt den Ene Gud. Det er Gud som hjalp Profeten^{sa}, Han opphøyet de troende fra fornedrelse til verdighet, og Han drev vekk fienden.» (*Halbiyya*, bind 3, s. 73)

Profeten^{sa} og hans følgesvenner gikk i runder rundt Kaba og mellom åsene Safa og Marwa. De forble så i Mekka i tre dager. Abbas^{ra} svigerinne, Maimuna^{ra}, var blitt enke, og han foreslo at Profeten^{sa} skulle gifte seg med henne. Profeten^{sa} samtykket. Den fjerde dagen krevde mekkanerne at muslimene trakk seg tilbake. Dermed beordret Profeten^{sa} tilbaketrekning og ba sine tilhengere om å starte reisen tilbake til Medina. Profeten^{sa} fulgte avtalen svært omhyggelig, og han var så nøye med å respektere

mekkanske følelser at han forlot sin nygifte ektefelle igjen i Mekka. Han sørget for at hun skulle bli med karavanen som bar de personlige eiendelene til pilegrimene. Profeten^{sa} steg på kamelen sin og var snart ute av grensene til det hellige området. Profeten^{sa} slo leir for natten på et sted som heter Sarif, og der i hans telt ble Maimuna^{ra} forent med ham.

Vi kunne ha utelatt denne ubetydelige detaljen i denne korte redegjørelsen av livet til Profeten^{sa}; men hendelsen har en interessant betydning: Profeten^{sa} har blitt angrepet av europeiske forfattere fordi han hadde flere koner. De tror at ekteskap med flere kvinner er bevis på personlig slapphet og kjærlichkeit for nytelse.

Dette inntrykket av Profetens^{sa} ekteskap er imidlertid sterkt motsagt av hengivenheten og den selvpopslukende kjærlichkeit som Profetens^{sa} koner hadde for ham. Deres hengivenhet og kjærlichkeit beviste at Profetens^{sa} ekteskapelige liv var rent, uselvisk og åndelig. Det var så enestående i denne sammenheng, at intet menneske kan sies å ha behandlet sin ene kone så godt som Profeten^{sa} behandlet sine mange koner.

Hvis Profetens^{sa} ekteskap hadde vært motivert av nytelse, så ville det høyst sannsynlig ha resultert i at hans koner ble likegyldige eller fiendtlige mot ham. Men fakta er ganske annerledes. Alle Profetens^{sa} koner var hengivne mot ham. Deres hengivenhet skyldtes hans uselviske og høyverdige eksempel. Og mot hans uselviske eksempel reagerte de med uhemmet hengivenhet. Dette er bevist gjennom mange historisk nedtegnede hendelser.

En av disse vedkommer Maimuna^{ra}. Hun møtte Profeten^{sa} for første gang i et telt i ørkenen. Hvis deres ekteskapelige forhold hadde vært simpelt – dersom Profeten^{sa} hadde foretrukket noen koner fremfor andre på grunn av deres fysiske tiltrekning – så ville ikke Maimuna^{ra} ha husket sitt første møte med Profeten^{sa} som et stort øyeblikk. Hvis hennes ekteskap med Profeten^{sa} hadde vært forbundet med ubehagelige eller likegyldige minner, så ville

hun ha glemt alt om det. Maimuna^{ra} levde lenge etter Profetens^{sa} død. Hun døde mett av dage, men kunne ikke glemme hva hennes ekteskap med Profeten^{sa} hadde betydd for henne.

Hun døde i en alder av åtti år, når de kjødelige nytelsene er glemt og bare de varige verdiene og dydene rører hjertet. Og ved dødsleiet ba hun om å bli gravlagt en dagsreise fra Mekka, på det samme stedet der Profeten^{sa} hadde slått leir på vei tilbake til Medina. Det var her hun møtte Profeten^{sa} første gang etter at de inngikk ekteskap. Verden kjenner til mange kjærighetshistorier, både ekte og oppdiktede; ikke mange er mer rørende enn denne.

Kort tid etter denne historiske kretsingen rundt Kaba, sluttet to av fiendens anerkjente generaler seg til Islam. De viste seg i stedet å bli til berømte generaler for Islam. Den ene var Khalid bin Walid^{ra}. Hans geni og mot rystet Romerriket ved sine grunnvoller. Under hans generalembete ble land etter land lagt til muslimenes rike. Den andre generalen var Amr bin al-As^{ra}, som erobret Egypt.

SLAGET VED MUTAH

På vei tilbake fra Kaba begynte Profeten^{sa} å motta rapporter om at kristne stammer på den syriske grensen, opphisset av jøder og hedninger, holdt på å forberede et angrep på Medina. Han sendte derfor en gruppe på femten personer for å finne ut sannheten. På den syriske grensen så de en hær som holdt på å samle seg. I stedet for å returnere umiddelbart og rapportere valgte de å forbli en stund. Deres iver etter å legge ut om Islam overvant dem. Men effekten av deres velmenende iver viste seg å være det motsatte av hva de hadde ønsket og forventet.

Gjennomgår man hendelsene nå, kan man se at de, som etter å ha blitt provosert av fienden, planla å angripe Profetens^{sa} hjemland, ikke kunne forventes å opptre på noen annen måte. I stedet for å lytte til utredningen, tok de til sine buer og begynte å skyte pilregn over denne gruppen på femten personer. Men gruppen forble uanfektet. De fikk piler til svar på argumenter, men de snudde ikke tilbake. De stod fast, femten mot mange tusen; og de falt i kamp.

Profeten^{sa} planla et tokt for å straffe syrerne for denne utemte grusomheten. Men i mellomtiden mottok han rapporter om at styrkene som hadde samlet seg ved grensen nå hadde blitt oppløst. Derfor utsatte han sine planer.

Profeten^{sa} skrev derimot et brev til den romerske keiseren, (eller til lederen for Ghassan-stammen som hersket over Busra i Romas navn). Vi kan anta at Profeten^{sa} i dette brevet klaget over forberedelsene som hadde blitt oppdaget på den syriske grensen, og over det motbydelige og fullstendig urettferdige mordet på de femten muslimene som han hadde sendt. Dette brevet ble fraktet av al-Harth^{ra}, en følgesvenn av Profeten^{sa}. Han stoppet underveis ved Muthah der han møtte Shurahbil, en ghassansk leder som fungerte som romersk funksjonær. «Er du en budbringer for Muhammad?» spurte denne lederen. Da han fikk et bekreftende svar, arresterte han al-Harth^{ra}, bandt ham og slo løs på ham til han døde.

Det kan ganske rimelig antas at denne ghassanske lederen også var en leder for hæren som hadde henrettet de femten muslimene, som bare hadde forsøkt å forkynne. Det faktum at han sa til al-Harth^{ra}: «Kanskje du bærer en melding fra Muhammad», viser at han ble redd for at Profetens^{sa} klage på at stammefolk underlagt keiseren hadde angrepet muslimer, skulle komme fram til keiseren. Han var redd for at han skulle måtte stå til ansvar for det som hadde hendt. Det var trygghet, tenkte han, i å myrde Profetens^{sa} utsending.

Men forventningen ble ikke realisert. Profeten^{sa} fikk vite om mordet. For å hevne dette og tidligere mord, samlet han en styrke på tre tusen mann, og sendte den til Syria under kommando av Zaid bin Haritha^{ra}. Han var en frigitt slave av Profeten^{sa}, som vi nevnte i vår beretning om Profetens^{sa} liv i Mekka. Profeten^{sa} utnevnte Jafar ibn Abi Talib^{ra} til Zaid^{ra} etterfølger, hvis Zaid^{ra} døde. Og hvis Jafar^{ra} døde, så skulle Abdullah bin Rawaha^{ra} ta over. Skulle Abdullah bin Rawaha^{ra} også dø, så skulle muslimene velge sin egen kommandant. En jøde som hørte dette utbrøt: «Å, Abu'l Qasim, hvis du er en sann profet så er disse tre offiserene som du har navngitt, sikret sin død; for Gud oppfyller ordene til en profet.» Han snudde seg mot Zaid^{ra}, og sa: «Tro meg, hvis Muhammad er sann, så vil ikke du returnere med livet i behold.» Zaid^{ra}, som den sanne troende han var, svarte: «Enten jeg kommer tilbake i live eller ikke, Muhammad^{sa} er en ekte profet fra Gud.» (*Halbiyya*, bind 3, s. 75)

Neste morgen satte den muslimske hæren ut på sin lange marsj. Profeten^{sa} og følgesvennene fulgte med et stykke. En ekspedisjon så stor og viktig som denne hadde aldri tidligere gått ut uten Profeten^{sa} selv som leder. Mens Profeten^{sa} gikk med hæren og tok avskjed, ga han samtidig råd og instruksjoner. Da de nådde stedet hvor Medinas befolkning normalt sa farvel til sine venner og slektninger på vei til Syria, stanset Profeten^{sa} og sa:

Jeg ber dere om å frykte Gud og å behandle muslimer som går med dere med rettferdighet. Gå til krig i Allahs navn, og kjemp mot fienden i Syria som er deres fiende, så vel som Allahs. I Syria vil dere møte dem som ihukommer Gud mye i sine bedehus. Dere skal ikke strides med dem og ikke skape vanskeligheter for dem. I fiendens land skal dere ikke drepe noen kvinner eller barn, heller ikke blinde eller gamle; ikke hugg ned noen trær og heller ikke riv ned noe bygg. (*Halbiyya*, bind 3)

Etter å ha sagt dette, dro Profeten^{sa} tilbake og den muslimske hæren marsjerte videre. Dette var den første muslimske hæren som hadde blitt sendt ut for å kjempe mot kristne. Da muslimene nådde den syriske grensen, hørte de at keiseren selv hadde ankommet feltet med ett hundre tusen av sine egne soldater, og enda ett hundre tusen som var rekruttert blant de kristne stammene i Arabia. Konfrontert med et så stort antall fiendtlige soldater, ville muslimene delvis stanse på veien og sende bud til Profeten^{sa} i Medina. Det kunne hende han ville styrke deres antall eller ønske å sende nye instruksjoner.

Da hærlederne samlet seg til rådgøring, reiste Abdullah bin Rawaha^{ra} seg i fyr og flamme, og sa: «Mitt folk, dere dro ut fra deres hjem for å dø som martyrer på Guds vei; og når martyrdøden er i sikte ser dere ut til å prøve å slippe unna. Vi har ikke kommet så langt fordi vi var bedre utrustet enn fienden i menn eller materiale. Vår bærebjelke var vår tro. Hvilken rolle spiller det om fienden er mange ganger overlegen oss i antall eller utstyr? Én av to belønninger vil vi uansett få. Enten vinner vi, eller så dør vi som martyrer på Guds vei.»

Hæren hørte Ibn Rawaha^{ra} og ble sterkt imponert. Han hadde rett, så de med én stemme. Hæren marsjerte videre. Mens de marsjerte, så de den romerske hæren i fremmarsj mot dem. Så ved Muthah inntok muslimene sine stillinger, og slaget begynte. Snart ble den muslimske kommandanten Zaid^{ra} drept, og

Profetens fetter Jafar ibn Abi Talib^{ra} fikk fanen og kommandoen over hæren. Da han så at trykket fra fienden økte, og muslimene som var fullstendig fysisk underlegne ikke holdt trykket fra sin side, så steg han av hesten sin og kappet dens ben. Handlingen betød at i alle fall ikke han kom til å flykte; han foretrakk døden framfor flukt. Det var en arabisk skikk å kappe av hestens ben for å hindre vill flukt og panikk.

Jafar^{ra} mistet sin høyre hånd, men han holdt fanen i sin venstre. Da han også mistet sin venstre hånd, holdt han fanen med sine to armstumper trykket til brystet. Trofast mot sitt løfte, døde han i kamp. Deretter grep Abdullah bin Rawaha^{ra} fanen og kommandoen, slik Profeten^{sa} hadde befalt. Han falt også i slaget.

Profetens^{sa} ordre var at muslimene nå skulle rådslå og velge en kommandant. Men det fantes ikke tid til å holde valg. Muslimene kunne godt ha gitt etter for det svært overlegne antallet til fienden. Men etter forslag fra en venn tok Khalid bin Walid^{ra} fanen, og fortsatte å kjempe helt til kvelden kom. Den neste dagen gikk Khalid^{ra} igjen ut i slagmarken med sin forkrøplete og slitne hær; men med krigslist. Han endret stillingene til sine menn; de i front byttet stilling med de bak, og de på høyre flanke byttet med de på venstre. De ropte ut slagord. Dette fikk fienden til å tro at muslimene hadde fått forsterkninger over natten og trakk seg tilbake i frykt.

Khalid^{ra} reddet det som var igjen av hæren og dro tilbake. Profeten^{sa} hadde blitt informert om disse hendelsene i en åpenbaring. Han samlet muslimene i moskeen. Da han steg fram for å tale til dem rant tårene hans. Han sa: «Jeg ønsker å fortelle dere om hæren som dro herfra til den syriske grensen. Den stod overfor fienden og kjempet. Først holdt Zaid^{ra} fanen, så Jafar^{ra} og deretter Abdullah bin Rawaha^{ra}. Alle tre, den ene etter den andre, falt mens de kjempet tappert. Be for dem alle. Etter dem ble fanen holdt av Khalid bin Walid^{ra}. Han utnevnte seg selv. Han er et sverd blant Guds sverd. Han reddet den muslimske hæren og vendte tilbake.» (*Zad al-Maad*, bind 1, og *Zurqani*)

Profetens^{sa} beskrivelse av Khalid^{ra} ble populær. Khalid^{ra} ble etter hvert kjent som «Guds sverd». Siden han var en av de senere konvertittene, ble Khalid^{ra} ofte ertet av andre muslimer. En gang kringlet han og Abdur Rahman bin Auf^{ra} over noe. Abdur Rahman bin Auf^{ra} klaget inn Khalid^{ra} til Profeten^{sa}. Profeten^{sa} irettesatte Khalid^{ra}, og sa: «Khalid^{ra}, du plager en som har tjent Islam siden Badr-tiden. Jeg sier deg, selv om du gir bort like mye gull som vekten av Uhud i Islams tjeneste, vil du ikke fortjene guddommelig belønning like mye som Abdur Rahman^{ra}.»

«Men de håner meg», svarte Khalid^{ra}. «Og jeg er nødt til å svare dem.»

Etter dette snudde Profeten^{sa} seg mot andre, og sa: «Dere må ikke være spydige mot Khalid^{ra}. Han er et sverd blant Guds sverd som fortsatt trekkes mot de vantro.» Profetens^{sa} beskrivelse ble bokstavelig oppfylt noen år senere.

Da Khalid^{ra} kom tilbake med den muslimske hæren, hevdet noen muslimer i Medina at soldatene var defaitister som hadde forventet nederlag og svake i ånden. Den fremherskende kritikken var at de alle burde ha kjempet til de døde. Profeten^{sa} irettesatte kritikerne. Khalid^{ra} og hans soldater var ikke defaitister eller svake i ånden, sa han. De var soldater som dro tilbake gang på gang for å gå til angrep. Ordene betød mer enn det forekom på overflaten. De forutsa slag som muslimene skulle kjempe med Syria.

PROFETEN^{sa} MARSJERER MOT MEKKA MED TI TUSEN TILHENGERE

I *ramadan* måned av det åttende året etter Hijra (desember, 629 e.Kr.), dro Profeten^{sa} ut på den siste ekspedisjonen, som endelig skulle etablerte Islam i Arabia.

Ved Hdaybiya ble det enighet mellom muslimene og de ikke-troende at arabiske stammer skulle få lov til å slutte seg til de ikke-troende så vel som Profeten^{sa}. Det ble også avtalt at partene ikke skulle til krig mot hverandre de neste ti årene, hvis ikke den ene parten brøt paktens ved å angripe den andre. Etter denne avtalen sluttet Banu Bakr seg til mekkanerne, mens Khuzaa inngikk en allianse med muslimene. De arabiske ikke-troende hadde knapt aktelse for traktater, særlig når de var inngått med muslimer.

Det var noen utestående uenigheter mellom Banu Bakr og Khuzaa. Banu Bakr rådspurte mekkanerne for å ta oppgjør med Khuzaa. De argumenterte med at Hdaybiya-traktaten var undertegnet. Khuzaa følte seg trygge på grunn av sin pakt med Profeten^{sa}. Derfor var tiden inne for å angripe Khuzaa. Mekkanerne samtykket. Sammen med Banu Bakr gikk de dermed til angrep i natter mørket, og mange av Khuzaas menn ble drept.

Khuzaa sendte da førti menn som raskt red på kameler til Medina for å rapportere avtalebruddet til Profeten^{sa}. De mente det nå var opp til muslimene å marsjere mot Mekka for å hevne angrepet. Delegasjonen møtte Profeten^{sa}, og Profeten^{sa} fortalte dem utvetydig at han betraktet deres ulykke som sin egen. Han pekte på en sky som steg fram på himmelen, og sa: «Som regndråpene dere ser der borte vil muslimske soldater falle ned for å hjelpe dere.»

Mekkanerne var opprørt over nyheten om Khuzaas delegasjon til Medina. I all hast sendte de Abu Sufyan^{ra} til Medina å holde muslimene tilbake fra å angripe. Abu Sufyan^{ra} nådde Medina. Han fremholdt at han ikke var til stede ved

Hudaybiya; en ny fredsavtale måtte undertegnes av muslimene. Profeten^{sa} syntes det ville være uklokt å svare på denne oppfordringen. Abu Sufyan^{ra} ble opphisset, og gikk til moskeen og annonserte:

«Å, dere folk, på vegne av Mekkas folk fornyer jeg vår garanti for fred med dere.» (*Zurqani*). Men folket i Medina forstod ikke denne talen. De reagerte med å le. Profeten^{sa} sa så til Abu Sufyan^{ra}: «Din uttalelse er ensidig og vi kan ikke samtykke til den.»

I mellomtiden hadde Profeten^{sa} sendt bud til alle stammene. Forsikret om at de var klare og på marsj, ba han muslimene i Medina om å ruste og forberede seg. Den 1. januar la den muslimske hæren ut på sin marsj. Ved ulike steder på veien sluttet andre muslimske stammer seg til dem. Bare noen få dagers reise hadde blitt tilbakelagt da hæren gikk inn i Farans ødemark. Akkurat som profeten Salomo^{as} hadde forutsagt lenge før, hadde hæren nå steget til ti tusen. Mens denne hæren marsjerte mot Mekka, virket stillheten rundt Mekka mer og mer illevarslende for mekkanerne. De overtalte Abu Sufyan^{ra} til å dra ut igjen og finne ut hva muslimene hadde planlagt.

Han var mindre enn én dags reise fra Mekka da han om natten så hele ødemarken var lyst opp av leirbål. Profeten^{sa} hadde gitt ordre om å tenne bål utenfor hvert telt. Effekten av disse brølende bålene i nattens mulm og mørke var fryktinngytende. «Hva kan dette være?» spurte Abu Sufyan^{ra} sine følgesvenner. «Har en hær falt fra himmelen? Jeg kjenner ingen arabisk hær så stor.» De gjettet på noen stammer, men på alle navnene sa Abu Sufyan^{ra}: «Ingen arabisk stamme eller folk kan ha en hær så stor som denne.» Abu Sufyan^{ra} og hans venner spekulerte fortsatt da en stemme ropte fra mørket: «Abu Hanzala!» (Hanzala^{ra} var sønn av Abu Sufyan^{ra}).

«Abbas, er du her?» sa Abu Sufyan^{ra}.

«Ja, Profetens hær er nær. Du bør handle raskt, ellers venter det deg ydmykelse og nederlag», svarte Abbas^{ra}.

Abbas^{ra} og Abu Sufyan^{ra} var gamle venner. Abbas^{ra} insisterte på at Abu Sufyan^{ra} skulle følge med ham på hans muldyr og møte Profeten^{sa}. Han grep tak i Abu Sufyans^{ra} hånd og trakk ham opp på muldyret. Han ansporet så muldyret, og snart nådde de Profetens^{sa} leir.

Abbas^{ra} var redd Umar^{ra}, som vokter Profetens telt, skulle angripe Abu Sufyan^{ra} og drepe ham. Men Profeten^{sa} hadde tatt forholdsregler og kunngjort at dersom noen skulle møte Abu Sufyan^{ra} så skulle de ikke gjøre noe forsøk på å drepe ham. Møtet med Profeten^{sa} gjorde Abu Sufyan^{ra} dypt imponert. Han ble slått av økningen som hadde funnet sted for Islams del. Her stod Profeten^{sa} som mekkanerne hadde forvist fra sin by, med bare én venn i sitt selskap. Så vidt sju år var gått siden da, og nå banket de på Mekkas port med ti tusen tilhengere. Situasjonen var nå fullstendig snudd. Profeten^{sa} som sju år tidligere hadde rømt fra Mekka i frykt for sitt liv, hadde nå vendt tilbake til Mekka – og Mekka var ikke i stand til å motstå ham.

MEKKAS FALL

Abu Sufyan^{ra} må ha tenkt voldsomt. Hadde ikke en utrolig stor forandring funnet sted i løpet av sju år? Og nå, som mekkanernes leder, hva skulle han gjøre? Skulle han stå imot, eller skulle han underkaste seg? Uroet av slike tanker virket han forbløffet for utenforstående iakttagere. Profeten^{sa} forstod denne urolige mekkanske lederen. Han ba Abbas^{ra} om å ta ham bort og underholde ham for natten; Profeten^{sa} lovet å treffe ham neste morgen. Abu Sufyan^{ra} tilbrakte natten med Abbas^{ra}. På morgenen kalte de på Profeten^{sa}.

Det var tid for morgenbønnen. Travelheten og aktiviteten som Abu Sufyan^{ra} så denne tidlige timen var for ham ganske uvanlig. Han, eller noen annen mekkaner, kjente ikke til noen som stod opp så tidlig som muslimene hadde begynt å gjøre under Islams oppdragelse. Han så alle muslimene kom ut av sine telt for å be morgenbønnen. Noen gikk fram og tilbake i søken etter vann for den rituelle vasken, andre for å se til oppstillingen av tilbederne for bønnen. Abu Sufyan^{ra} kunne ikke forstå denne aktiviteten tidlig på morgenen. Han ble redd. Var en ny plan på gang for å skremme ham?

«Hva kan det være de holder på med?» spurte han i ren bestyrrelse.

«Ingenting å være redd for», svarte Abbas^{ra}. «De forbereder seg bare til morgenbønnen.»

Abu Sufyan^{ra} så deretter tusenvis av muslimer oppstilt bak Profeten^{sa}, mens de gjorde de foreskrevne bevegelsene og bønnene ved Profetens^{sa} befaling; halvveis knefall, fullstendig knefall, så stod de opp igjen, og så fortsatte det. Abbas^{ra} hadde vaktjeneste og var derfor ledig til å snakke med Abu Sufyan^{ra}.

«Hva er det de gjør nå?» spurte Abu Sufyan^{ra}, «alt det Profeten gjør, blir gjort av de andre.»

«Hva tenker du på? Det er bare den muslimske bønnen, Abu Sufyan^{ra}. Muslimer gjør hva som helst ved Profetens befaling – for eksempel å oppgi mat og drikke.»

«Det er sant», sa Abu Sufyan^{ra}, «jeg har sett store hoff. Jeg har sett Khosraus og keiserens hoff, men jeg har aldri sett noen mennesker så hengivne sin leder som muslimer er deres profet.» (*Halbiyya*, bind 2, s. 90)

Fylt av frykt og skyldfølelse spurte Abu Sufyan^{ra} Abbas^{ra} om ikke han ville be Profeten^{sa} om å tilgi sitt eget folk – altså mekkanerne.

Da morgenbønnen var slutt ledet Abbas^{ra} Abu Sufyan^{ra} til Profeten^{sa}.

Profeten^{sa} sa til Abu Sufyan^{ra}. «Har det ennå ikke gått opp for deg at det ikke er noen verdig tilbedelse unntatt Allah?»

«Jeg sverger ved min far og min mor. Du har alltid vært snill, mild og hensynsfull overfor bekjenskaper og slektninger. Jeg er sikker nå, at om det var noen andre verdig å tilbe, så ville vi ha fått hjelp fra ham mot deg.»

«Har det ikke også gått opp for deg at jeg er en budbringer fra Allah?»

«Jeg sverger ved min far og min mor. Om dette har jeg fortsatt noen tvil.»

Abu Sufyan^{ra} nølte med å anerkjenne Profeten^{sa} som Guds budbringer. Han hadde marsjert ut av Mekka med sine ledsagere for å rekognosere for mekkanerne. Nå, samtidig som han nølte ble to av hans ledsagere muslimer. En av dem var Hakim bin Hizam^{ra}. Litt senere sluttet også Abu Sufyan^{ra} seg til; men hans indre konvertering synes å ha blitt utsatt til etter erobringen av Mekka. Hakim bin Hizam^{ra} spurte Profeten^{sa} om muslimene ville tilintetgjøre sine egne bekjenskaper og slektninger.

Profeten^{sa} svarte: «Disse menneskene har vært grusomme. De har begått overgrep og har begått løftebrudd. De gikk tilbake på den fred de undertegnet i Hodaybiya og angrep Khuzaa brutalt. De har ført krig på et sted som Gud gjorde ukrenkelig.»

«Å, Guds Profet^{sa}, det er helt sant. Vårt folk har gjort nøyaktig som du sier, men i stedet for å marsjere mot Mekka, burde du ha angrepet Hawazin», foreslo Hakim^{ra}.

«Hawazin har også vært grusomme og ville. Jeg håper Gud vil gjøre det mulig for meg å virkeliggjøre alle tre mål:

Erobringen av Mekka, Islams herredømme og Hawazins nederlag.»

Abu Sufyan^{ra}, som hadde lyttet til samtalen, spurte Profeten^{sa}: «Hvis mekkanerne ikke trekker sverd, vil de gis fred?»

Profeten^{sa} svarte: «Ja, alle som holder seg innendørs vil bli gitt fred.»

Abbas^{ra} grep inn: «Å Profet, Abu Sufyan er svært bekymret for seg selv. Han ønsker å vite om hans rang og stilling blant mekkanerne vil bli respektert.»

Profeten^{sa} svarte: «Meget godt. Den som søker ly i huset til Abu Sufyan^{ra} vil ha fred. Den som går inn i Den hellige moskeen skal ha fred. De som legger ned sine våpen vil få fred. De som lukker sine dører og holder seg innendørs vil få fred. De som oppholder seg i huset til Hakim bin Hizam vil få fred.»

Etter å ha sagt dette, kalte han på Abu Ruwaiha^{ra} for å overlevere ham Islams fane. Abu Ruwaiha^{ra} hadde inngått en brorskapspakt med Bilal^{ra}, den svarte slaven. Da han ga fanen, sa Profeten^{sa}: «Den som står under denne fanen vil ha fred.» Samtidig beordret han Bilal^{ra} til å marsjere foran Abu Ruwaiha^{ra} og kunngjøre for alle interesserte at det var fred under fanen som Abu Ruwaiha^{ra} holdt.

PROFETEN^{sa} ANKOMMER MEKKA

Ordningen var full av visdom. Da muslimene ble forfulgt i Mekka, ble Bilal^{ra}, som var et av målene for forfølgerne, slept omkring i gatene med tau bundet til bena. Mekka ga ingen fred til Bilal^{ra}, bare fysisk smerte, ydmykelse og unåde. Bilal^{ra} må ha følt seg hevngjerrig på denne dagen for hans befrielse. Å la ham hevne de brutale grusomhetene som var blitt påført ham i Mekka var nødvendig, men det måtte skje innenfor grensene fastsatt av Islam. Følgelig lot ikke Profeten^{sa} Bilal^{ra} trekke sverd og kappe nakken av sine tidligere forfølgere. Det ville ha vært uislamisk. I stedet overleverte Profeten^{sa} Islams fane til Bilals^{ra} bror, og ga Bilal^{ra} ansvaret for å tilby fred til alle sine forfølgere under fanen båret av hans bror. Det var skjønnhet og appell i denne hevnen.

Vi kan forestille oss Bilal^{ra} marsjere foran sin bror og invitere sine fiender til fred. Hans lidenskap for hevn kunne ikke ha vart lenge. Den må ha gått i oppløsning da han gikk fram, mens han inviterte mekkanerne til fred under en fane holdt til værs av hans bror.

Muslimene marsjerte mot Mekka, mens Profeten^{sa} beordret Abbas^{ra} om å ta Abu Sufyan^{ra} og hans venner til et sted hvor de enkelt kunne se den muslimske hæren, dens oppførsel og peiling. Abbas^{ra} gjorde som fortalt. Fra en utkikkspost kunne Abu Sufyan^{ra} og hans venner se de arabiske stammene, som gikk under makten til ham som mekkanerne i alle disse årene hadde trengt tilbake med sine intriger mot Islam. Den dagen marsjerte de ikke som vantroens soldater, men som trosfrihetens soldater. Nå ropte de islamske slagord, ikke slagordene fra sine hedenske dager. De marsjerte i formasjon, ikke for å sette en stopper for Profetens^{sa} liv, men for å ofre sine liv for å redde hans; ikke for å utgyte hans blod, men sitt eget blod for hans skyld. Deres ambisjon denne dagen var ikke å motstå Profetens^{sa} budskap og redde sitt eget folks overfladiske solidaritet. Det var for å bringe det samme budskapet, som de så lenge hadde motstått, til alle deler av verden. Det var å etablere enhet og solidaritet i menneskeheten. Kolonne etter kolonne marsjerte forbi, inntil Ashja-stammen

passerte Abu Sufyan^{ra}. Deres hengivenhet til Islam og deres selvpoppofrende iver, kunne ses på ansiktene deres og høres i deres sanger og slagord.

«Hvem kan de være?» spurte Abu Sufyan^{ra}.

«De er Ashja-stammen.»

Abu Sufyan^{ra} virket forbauset, og sa: «I hele Arabia er det ingen som i større grad har lagt Muhammad for hat.»

«Det er takket være Guds nåde. Han forandret hjertene til Islams fiende så snart Han anså det passende», sa Abbas^{ra}.

Helt til slutt kom Profeten^{sa}, omgitt av kolonner med *ansar* og *muhajirin*. De må ha vært omtrent to tusen, kledd i rustninger. Den tapre Umar^{ra} dirigerte marsjen. Synet av dette viste seg å være det mest imponerende av alle. Hengivenheten til disse muslimene, deres vilje og iver syntes å flyte over. Da Abu Sufyans^{ra} øyne falt på dem, ble han fullstendig overmannet.

«Hvem kan de være?» spurte han.

«De er *ansar* og *muhajirin* som omgir Profeten^{sa}», svarte Abbas^{ra}.

«Ingen makt på jorden kunne motstå denne hæren», sa Abu Sufyan^{ra}. Så henvendte han seg mer spesifikt til Abbas^{ra} og sa: «Abbas^{ra}, din nevø har blitt den mektigste kongen i verden.»

«Du er fortsatt langt fra sannheten, Abu Sufyan^{ra}. Han er ingen konge; han er en profet, et sendebud fra Gud», svarte Abbas^{ra}.

«Ja, ja, la det være som du sier, en profet, ikke en konge», sa Abu Sufyan^{ra}.

Da den muslimske hæren marsjerte forbi Abu Sufyan^{ra}, la lederen for *ansar*, Sad bin Ubada^{ra}, merke til Abu Sufyan^{ra}, og kunne ikke motstå å si at Gud denne dagen hadde gjort det lovlig for dem å tvinge seg inn i Mekka og at Quraish ville bli ydmyket.

Da Profeten^{sa} passerte forbi, hevet Abu Sufyan^{ra} stemmen og henvendte seg til Profeten^{sa}, og sa: «Har du tillat massakren av dine egne bekjentskaper og slekt? Jeg hørte lederen for *ansar*, Sad^{ra}, og hans ledsagere hevde dette. De sa det ville finne sted en dag med nedslakting. Mekkas hellighet vil ikke avverge blodbad og Quraish vil bli ydmyket. Guds Profet, du er den beste, den mest tilgivende, den mest hensynsfulle av alle mennesker. Vil du ikke tilgi og glemme det som ble gjort av ditt eget folk?»

Abu Sufyans^{ra} appell ga virkning. De samme muslimene som pleide å bli fornærmet og slått i Mekkas gater, som hadde blitt fordrevet ut av sine hjem, begynte å føle nåde for sine gamle forfølgere. De sa: «Å, Guds Profet, redegjørelsene som *ansar* har hørt av de overgrep og grusomheter som mekkanerne har begått mot oss, kan lede dem til å søke hevn. Vi vet ikke hva de kan gjøre.»

Profeten^{sa} forstod dette. Han henvendte seg til Abu Sufyan^{ra}, og sa: «Hva Sad^{ra} har sagt er helt feil. Dette er ikke dagen for nedslakting. Dette er dagen for tilgivelse. Quraish og Kaba vil bli æret av Gud.»

Så sendte han bud etter Sad^{ra}, og beordret ham til å overlevere *ansar*-flagget til sin sønn, Qais^{ra}. (*Hisham*, bind 2). Befalet av *ansar* ble dermed overført fra Sad^{ra} til Qais^{ra}. Det var et klokt steg. Det blidgjorde mekkanerne og sparte *ansar* for skuffelse. Qais^{ra}, en from ung mann, var fullstendig tiltrodd av Profeten^{sa}.

En hendelse som fant sted under en av hans siste dager illustrerer fromheten ved hans personlighet. Liggende på sitt dødsleie, tok Qais^{ra} imot sine venner. Noen kom og andre gjorde det ikke. Han kunne ikke forstå dette og spurte hvorfor noen av vennene hans ikke hadde kommet for å se ham.

En av dem forklarte: «Dine velgjerninger er rikelige. Du har lånt ut til de trengende for å hjelpe dem. Det er mange i byen som står i gjeld til deg. Noen kan ha nølt med å komme av frykt for at du skulle spørre dem om tilbakeføring av lånene.»

«Da er jeg selv skyld i å holde mine venner borte. Vennligst kunngjør at ingen står i gjeld til Qais^{ra}.» Etter denne kunngjøringen fikk Qais^{ra} så mange besøkende i løpet av sine siste dager at trappetrinnene til huset hans ga etter.

Da den muslimske hæren hadde marsjert forbi, sa Abbas^{ra} til Abu Sufyan^{ra} at han måtte skynde seg til Mekka og kunngjøre for

mekkanerne at Profeten^{sa} hadde kommet, og forklare dem hvordan de alle kunne ha fred. Abu Sufyan^{ra} nådde Mekka med dette fredsbudskapet. Men hans kone, Hind, som var beryktet for sin fiendtlighet mot muslimer, møtte ham. Hun var en bekreftet vantro, men var likevel en modig kvinne. Hun tok tak i Abu Sufyan^{ra} ved skjegget og oppfordret mekkanerne til å komme og drepe hennes feige ektemann. I stedet for å oppfordre sine medborgere til å ofre sine liv i forsvar og ære for byen sin, holdt han på å invitere dem til fred.

Men Abu Sufyan^{ra} forstod at Hind oppførte seg tåpelig. Han sa: «Den tiden er borte. Du får heller gå hjem og sitte bak lukkede dører. Jeg har sett den muslimske hæren. Ikke engang hele Arabia kunne stå imot den nå.»

Han forklarte så vilkårene som Profeten^{sa} hadde framlagt for fred til mekkanerne. Da mekkanerne hørte disse betingelsene, løp folket etter beskyttelse til de stedene som hadde blitt navngitt i Profetens^{sa} bekjentgjørelse. Elleve menn og fire kvinner hadde blitt unntatt fra denne bekjentgjørelsen. Lovbruddene som de hadde begått var svært alvorlige. Deres skyld var verken at de ikke trodde eller at de hadde deltatt i kriger mot Islam, det var at de hadde begått umenneskeligheter som ikke kunne forbigås. Imidlertid ble bare fire personer drept.

Profeten^{sa} beordret Khalid bin Walid^{ra} om ikke å tillate noen kamper med mindre de ble bekjempet, og med mindre det var mekkanerne som begynte kampene. Bydelen som Khalid^{ra} rykket inn i hadde ikke hørt fredsvilkårene. Mekkanerne som var stasjonert der utfordret Khalid^{ra} og innbød til kamp. Det fant sted en trefning der tolv eller tretten menn ble drept (*Hisham*, bind 2, s. 217). Khalid^{ra} var en mann med brennende temperament. Noen, som tok denne hendelsen for et varsel, løp til Profeten^{sa} for å be ham stoppe Khalid^{ra} fra å kjempe. Hvis Khalid^{ra} ikke stoppet, sa denne mannen, så ville alle i Mekka bli massakrert.

Profeten^{sa} sendte bud etter Khalid^{ra} umiddelbart, og sa: «Har ikke jeg stoppet deg fra å slåss?»

«Å, Guds Profet, jo, du gjorde det. Men disse menneskene angrep oss først og skjøt piler på oss. Først gjorde jeg ingenting og sa til dem at vi ikke ønsket å kjempe. Men de hørte ikke etter, og stanset ikke. Så jeg svarte dem og fikk spredt dem til alle kanter.»

Dette var den eneste uheldige hendelsen som fant sted ved denne anledningen. Erobringen av Mekka fant sted praktisk talt uten blodsutgytelse.

Profeten^{sa} gikk inn i Mekka. Og de spurte ham hvor han skulle stanse.

«Har Aqil latt det bli igjen noe hus for meg å bo i?» spurte Profeten^{sa}. Aqil var Profeten^{sa} fetter, en sønn av hans onkel. I løpet av årene Profeten^{sa} var i tilflukt i Medina, hadde hans slektninger solgt alle hans eiendommer. Det gjenstod ikke noe hus som Profeten^{sa} kunne kalle sitt eget. Følgelig sa Profeten^{sa}: «Jeg vil stoppe ved Hanif Bani Kinana.» Dette var et åpent område. Quraish og Kinana hadde en gang samlet seg der. De hadde sverget på at de ikke ville ha noen handelsforbindelser med de to stammene Banu Hashim og Banu Abdul Muttalib, med mindre de overlot Profeten^{sa} til dem, så de kunne ta seg av ham. De ville verken selge noe til dem eller kjøpe noe fra dem. Det var etter denne høytidelige erklæringen at Profeten^{sa}, hans onkel Abu Talib, hans familie og tilhengere, måtte søke tilflukt i Abu Talibs dal, og lide gjennom en alvorlig blokade og boikott som varte i tre år.

Stedet som Profeten^{sa} valgte for sitt opphold var derfor av en viktig betydning. Mekkanerne hadde en gang samlet seg der, og avlagt ed om at hvis ikke Profeten^{sa} ble overlatt til dem så ville de ikke være i fred med hans stamme. Nå hadde Profeten^{sa} kommet til samme sted. Det var som om han var kommet for å fortelle mekkanerne: «Dere ville ha meg her, så her er jeg. Men ikke på den måten dere ville. Dere ville at jeg skulle bli deres offer, fullstendig underlagt deres nåde. Men jeg er her med styrke. Ikke bare mitt eget folk, men hele Arabia er nå med meg. Dere ville at

mitt folk skulle gi meg over til dere. I stedet for det, har de levert dere til meg.» Denne seiersdagen var en mandag. Dagen da Profeten^{sa} og Abu Bakr^{ra} forlot Thaur-hulen for å reise til Medina, var også en mandag. Den dagen stod han på Thaur-høyden, vendt mot Mekka, og sa: «Mekka! Du er mer dyrebar for meg enn noe annet sted, men ditt folk vil ikke la meg leve her.»

Da Profeten^{sa} gikk inn i Mekka, ridende på sin kamel, gikk Abu Bakr^{ra} ved siden av og holdt en stigbøyle. Mens han gikk, resiterte Abu Bakr^{ra} vers fra Sura Al-Fath hvor erobringen av Mekka hadde blitt forutsagt flere år tidligere.

KABA RYDDET FOR AVGUDER

Profeten^{sa} gikk rett til Kaba og gikk i sirkel rundt det hellige området sju ganger, ridende på sin kamel. Med en stokk i hånden, gikk han rundt huset som hadde blitt bygget av Abraham^{as} og hans sønn Ismael^{as}, for tilbedelsen av den Ene og Eneste Gud. På grunn av deres villfarne barn hadde stedet fått lov til å forderve til et fristed for avguder. En etter en slo Profeten^{sa} de tre hundre og seksti avguder i huset. Hver gang en avgud falt, resiterte Profeten^{sa} verset: «Sannheten er kommet, og løgnen har forsvunnet, sannelig, løgnen er dømt til å forsvinne.» Dette verset ble åpenbart for Profeten^{sa} forlot Mekka for Medina, og er en del av kapitlet Bani Israil. I dette kapitlet ble både Profetens^{sa} flukt og erobringen av Mekka forutsagt. Kapitlet er et mekkansk kapittel, et faktum som selv europeiske forfattere innrømmer. Versene som inneholder profetien om Profetens^{sa} flukt fra Mekka, og den påfølgende erobringen av Mekka, er som følger:

Og si: Å, min Herre, la meg gå inn med en sann inngang, og la meg gå ut derfra med en sann utgang, og skjenk meg en hjelpende kraft fra Deg. Og si: Sannheten er kommet, og løgnen har forsvunnet, sannelig, løgnen er dømt til å forsvinne. (17: 81-82)

Erobringen av Mekka er forutsagt her i form av en bønn lært til Profeten^{sa}. Profeten^{sa} læres å be for å gå inn i Mekka, og for å forlate byen under gode omstendigheter; og for Guds hjelp i å sikre en endelig seier for sannhet over løgn. Profetien gikk bokstavelig talt i oppfyllelse. Abu Bakr^{ra} resitasjon av disse versene var betimelig. Den gjorde at muslimene styrket seg, og minnet mekkanerne om meningsløsheten i deres kamp mot Gud, og om sannheten i løftene som Gud hadde gitt til Profeten^{sa}.

Med erobringen av Mekka ble Kaba gjenopprettet til den funksjon som Abraham^{as} hadde innviet den, mange tusen år tidligere. Kaba var igjen viet til tilbedelsen av den Ene og Eneste Gud. Avgudene ble ødelagt. En av disse var Hubal. Da Profeten^{sa}

slo den med sin stokk ble den knust til biter. Zubair^{ra} så på Abu Sufyan^{ra}, og med et halvveis tilbakeholdt smil minnet han ham om Uhud: «Husker du den dagen da muslimene sto last og brast mens de var såret og utmattet, og du såret dem ytterligere ved å rope: 'Ære være Hubal, ære være Hubal'? Var det Hubal som ga deg seieren den dagen? Hvis det var Hubal, så kan du se hvilken slutt den har møtt i dag.»

Abu Sufyan^{ra} var imponert, og han innrømmet at det var riktig; om det hadde vært en annen Gud enn Muhammads Gud, så kunne de ha blitt spart for skammen og tapet de hadde opplevd denne dagen.

Profeten^{sa} beordret deretter ødeleggelsen av bildene som hadde blitt satt opp på Kabas vegger. Deretter ba Profeten^{sa} to *rakat* i takknemlighet til Gud. Så trakk han seg tilbake til den åpne plassen og ba ytterligere to *rakat*. Oppgaven med å fjerne bildene hadde blitt overlatt til Umar^{ra}. Han sørget for at alle bildene ble visket ut, bortsett fra avbildningen av Abraham^{as}. Profeten^{sa} kom tilbake for å inspisere og så at dette bildet var intakt. Han spurte Umar^{ra} hvorfor han hadde spart det. Husket han ikke Koranens vitnesbyrd om at Abraham^{as} verken var jøde eller kristen, men en målbevisst og lydig muslim? (3:68).

Abraham^{as} var en stor eksponent for Guds Enhet. Det var en fornærmelse mot hans minne å avbilde ham på Kabas vegger. Det var som om Abraham^{as} kunne tilbes likt med Gud.

Det var en minneverdig dag, en dag full av Guds tegn. Guds løfter til Profeten^{sa}, som ble gitt på et tidspunkt da oppfyllelsen av disse syntes umulig, var til slutt oppfylt. Profeten^{sa} var sentrum for hengivenhet og tro. I og gjennom hans person, hadde Gud igjen manifestert Seg selv og vist Sitt ansikt, som det var. Profeten^{sa} sendte bud etter vann fra Zamzam-brønnen. Han drakk noe av vannet og med det gjenværende utførte han den rituelle tvettingen. Muslimene var så viet til Profeten^{sa}, at de ikke ville la en dråpe av dette vannet falle på bakken. De viste så stor ærbødighet at de samlet opp vannet i sine hule hender for å væte

sine kropper. Hedningene som var vitne til disse scenene av fromhet, gjentok gang på gang at de aldri hadde sett en jordisk konge som hadde et så hengivent folk. (*Halbiyya*, bind 3, s. 99)

PROFETEN^{sa} TILGIR SINE FIENDER

Da alle ritualer og plikter var gjennomført, henvendte Profeten^{sa} seg til mekkanerne, og sa: «Dere har sett hvor sanne Guds løfter har vist seg å være. Fortell meg hvilken straff dere bør få for grusomhetene og uhyrlighetene dere har begått mot dem, hvis eneste feil var at de invitert dere til tilbedelsen av den Eneste Gud.»

Mekkanerne svarte: «Vi forventer at du behandler oss slik Josef^{as} behandlet sine villfarne brødre.»

Det var en signifikant tilfældighet at mekkanerne brukte de samme ordene i sin bønn om tilgivelse, som Gud hadde brukt i Sura Yusuf som ble åpenbart ti år før erobringen av Mekka. I denne åpenbaringen ble Profeten^{sa} fortalt at han ville behandle sine mekkanske forfølgere slik som Josef^{as} hadde behandlet sine brødre. Ved å be om den samme behandlingen som Josef^{as} gitt sine brødre, innrømmet mekkanerne at Islams Profet^{sa} var som Josef^{as}; og som Josef^{as} ble gitt seieren over sine brødre, hadde Profeten^{sa} fått seieren over mekkanerne. Da han hørte mekkanernes bønn, erklærte Profeten^{sa} umiddelbart: «Ved Gud, dere vil ikke straffes i dag og heller ikke klandres.» (*Hisham*)

Mens Profeten^{sa} var opptatt med å uttrykke sin takknemlighet til Gud, og med å utføre andre bønner, og mens han talte til mekkanerne og kunngjorde sin beslutning om å tilgi og glemme, så oppstod det uro i sinnene til *ansar*, de medinitiske muslimene. Noen av dem var opprørte over synet av hjemkomst og forsoning da de mekkanske muslimene ankom Mekka. Skulle Profeten^{sa} skille lag med dem, som var hans venner i motgang og som ga Islam dens første hjem? Skulle Profeten^{sa} slå seg ned i Mekka, byen han måtte flykte fra for å redde sitt liv? Slike grunner til frykt virket ikke altfor fjerne nå som Mekka var blitt erobret og hans egen stamme hadde sluttet seg til Islam. Profeten^{sa} ville kanskje slå seg ned i byen. Gud opplyste Profeten^{sa} om denne uroen blant *ansar*. Han løftet hodet, så på *ansar*, og sa: «Det synes som at dere tror Muhammad^{sa} er blitt

forstyrret av kjærligheten til sin by og båndene som binder ham til sin stamme.»

«Det er sant», svarte *ansar*, «vi tenkte på det.»

Profeten^{sa} svarte: «Vet dere hvem jeg er? Jeg er Guds tjener og Hans sendebud. Hvordan kan jeg oppgi dere? Dere stod ved min side og ofret deres liv da troen på Gud ikke hadde noen jordisk hjelp. Hvordan kan jeg forlate dere og bosette meg et annet sted? Nei, *ansar*, det er umulig. Jeg forlot Mekka for Guds skyld og jeg kan ikke gå tilbake til den byen. Jeg vil leve og dø med dere.»

Ansar ble rørt av dette enestående uttrykket for kjærighet og lojalitet. De angret på å ha betvilt Gud og Hans profet^{sa}, de gråt og ba om tilgivelse. De forklarte at de ville ha fred dersom Profeten^{sa} forlot byen deres og dro et annet sted. Profeten^{sa} svarte at deres frykt var forståelig, og etter å ha hørt deres forklaring, hadde Gud og Hans profet^{sa} forvissnet seg om deres uskyld og erkjent deres oppriktighet og lojalitet.

Hvordan må mekkanerne ha følt om dette? De felte ingen tårer i hengivenhet, men deres hjerter må ha vært fylt av anger. For hadde de ikke med sine egne hender forspilt edelsteinen som hadde blitt funnet i deres by? De hadde enda mer grunn til å angre nå etter at Profeten^{sa} hadde kommet tilbake til Mekka, men bestemt seg for å dra forlate byen igjen til fordel for Medina.

IKRIMA^{ra} BLIR MUSLIM

Av de som hadde vært unntatt fra den generelle amnesti ble noen tilgitt etter anbefaling av følgesvennene. Blant de som ble til gitt var Ikrima^{ra}, en sønn av Abu Jahl. Ikrimas^{ra} kone var muslim i hjertet. Hun ba Profeten^{sa} å tilgi ham. Og Profeten^{sa} tilga. På den tiden forsøkte Ikrima^{ra} å flykte til Abessinia. Hans kone fulgte etter ham og oppdaget at han var i ferd med å gå ombord en båt og forlate havn. Hun irettesatte ham: «Løper du vekk fra den milde mannen som Profeten^{sa} er?» sa hun.

Ikrima^{ra} ble forbauset og spurte om hun virkelig trodde at Profeten^{sa} ville tilgi ham. Ikrimas^{ra} kone forsikret ham at selv han ville bli tilgitt av Profeten^{sa}. Faktisk hadde hun allerede brakt beskjed fra ham. Ikrima^{ra} ga opp sin plan om å rømme til Abessinia og dro tilbake for å møte Profeten^{sa}. «Jeg har fått vite fra min kone at du har tilgitt selv en som meg», sa han.

«Din kone har rett. Jeg har virkelig tilgitt deg», sa Profeten^{sa}.

Ikrima^{ra} besluttet at en person som er i stand til å tilgi sine farligste fiender kunne ikke være falsk. Han bekjente derfor sin tro på Islam. «Jeg bærer vitnesbyrd om at Gud er Én og har ingen like, og jeg bærer vitnesbyrd om at du er Hans tjener og sendebud.» Etter å ha sagt dette, bøyde Ikrima^{ra} sitt hode i skam. Profeten^{sa} trøstet ham. Han sa: «Ikrima^{ra}, jeg har ikke bare tilgitt deg; men som bevis for min aktelse for deg, har jeg besluttet å tilgi deg det du ønsker at jeg skal gi deg.»

Ikrima^{ra} svarte: «Jeg kan ikke spørre om å få noe mer eller bedre enn at du ber for meg til Gud, og ber om Hans tilgivelse for alle grusomheter jeg har begått mot deg.»

Da han hørte denne bønnen, ba Profeten^{sa} umiddelbart til Gud og sa: «Min Gud, tilgi Ikrima^{ra} for fiendskapen som han har båret mot meg. Tilgi ham fornærmelsene som har blitt ytret fra hans lepper.»

Deretter reiste Profeten^{sa} seg og la sin kappe over Ikrima^{ra}, og sa: «Den som kommer til meg i gudstro, er i ett med meg. Mitt hus er like mye hans som mitt eget.»

Ikrimas^{ra} konvertering oppfylte en profeti som Den hellige profeten^{sa} hadde fått mange år tidligere. Profeten^{sa} hadde en gang henvendt seg til sine følgesvenner, og sagt: «Jeg har hatt en visjon hvor jeg så at jeg var i Paradis. Der så jeg en klasse med druer. Da jeg spurte hvem klassen var ment for, var det en som svarte: 'For Abu Jahl'.» Ved Ikrimas^{ra} konvertering refererte Profeten^{sa} til denne visjonen, og sa at han først ikke hadde forstått den. Hvordan kunne Abu Jahl, en fiende av de troende, tre inn Paradiset; og hvordan kunne det blitt gitt en klasse med druer til ham. «Men nå forstår jeg visjonen min», sa Profeten^{sa}. «Drueklassen var ment for Ikrima^{ra}. Men i stedet for sønnen ble jeg vist faren, en erstatning som er vanlig i visjoner og drømmer.» (*Halbiyya*, bind 3, s. 104)

Blant personene som var unntatt det generelle amnestiet og hadde blitt beordret henrettet, var en som hadde vært ansvarlig for det grusomme drapet på Zainab^{ra}, en datter av Profeten^{sa}. Denne mannen var Habbar^{ra}. Han hadde kuttet gjordene på Zainabs^{ra} kamel, som førte til at Zainab^{ra} falt i bakken. Hun var med barn og aborterte; litt senere døde hun. Dette var en av umenneskelighetene som han var ansvarlig for, og som gjorde ham fortjent til dødsstraff. Denne mannen kom nå til Profeten^{sa}, og sa: «Å, Guds Profet^{sa}, jeg løp vekk fra deg og dro til Iran. Men da gikk det opp for meg at Gud hadde kvittet oss med vår hedenske tro og reddet oss fra åndelig død. I stedet for å gå til andre for å søke ly, hvorfor ikke gå til Profeten^{sa}, erkjenne mine feil og synder, og spørre om hans tilgivelse?»

Profeten^{sa} ble beveget, og sa: «Habbar, hvis Gud har plantet kjærligheten til Islam i ditt hjerte, hvordan kan jeg nekte å tilgi deg? Jeg tilgir alt du har gjort tidligere.»

Man kan ikke beskrive i detalj de grusomhetene som disse mennene hadde begått mot Islam og muslimer. Likevel tilga

---

Profeten^{sa} dem enkelt! Denne tilgivelsesånden konverterte de mest hardhjertede motstanderne til tilhengere av Profeten^{sa}.

SLAGET VED HUNAYN

Profetens^{sa} reise inn til Mekka kom plutselig. Stammer i nærheten av Mekka, særlig de i sør, forble uvitende om hendelsen den første tiden. Da de hørte om det, begynte de å samle sine styrker for å forberede seg til kamp mot muslimene. De to arabiske stammene Hawazin og Thaqif, var usedvanlig stolte av sine tapre tradisjoner. De samlet seg til rådslagning og etter noen overveielser valgte de Malik ibn Auf som sin leder. Deretter inviterte de stammene i omkringliggende områder til å slutte seg til dem. Blant de inviterte stammene var Banu Sad. Profetens ammemor, Halima, tilhørte denne stammen og som barn hadde Profeten^{sa} levd sammen med dem. Stammens menn samlet seg og satte ut mot Mekka. De tok med seg sine familier og eiendeler. Da de ble spurt om hvorfor de gjorde slik, svarte de at det var for at soldatene skulle bli minnet på at hvis de vendte tilbake i flukt, så ville deres koner og barn ville bli tatt til fange, og deres eiendeler ville bli plyndret. Så sterk var deres vilje til å bekjempe og ødelegge muslimene. Denne styrken ankom Rautas-dalen, det mest egnete utgangspunktet for et slag. Stedet ga naturlig ly; overflod av fôr og vann; og muligheter for kavaleribevegelser. Da Profeten^{sa} fikk vite om dette, sendte han Abdullah bin Abi Hadwad^{ra} for å rapportere om situasjonen. Abdullah^{ra} meldte at det var militære konsentrasjoner på stedet. Og de var bestemt på å drepe eller bli drept. Stammen var kjent for sin dyktighet i bueskyting, og basen de hadde valgt ga dem en svært stor fordel. Profeten^{sa} henvendte seg til Safwan^{ra}, en velstående leder av Mekka, for å låne rustninger og våpen. Safwan^{ra} svarte: «Du synes å legge press på meg, og tror at jeg vil bli skremt av din voksende makt og gi fra meg uansett hva du spør om?»

Profeten^{sa} svarte: «Vi ønsker ikke å legge beslag på noe. Vi vil bare låne disse tingene, og er forberedt på å gi en sømmelig kausjon.»

Safwan^{ra} ble fornøyd og gikk med på å låne ut utstyret. Til sammen leverte han ett hundre rustninger og et høvelig antall våpen. Profeten^{sa} lånte tre tusen lanser av sin fetter, Naufal bin Harith^{ra}. Han lånte også tretti tusen dirhams fra Abdullah bin Rabia (*Muatta*, *Musnad* og *Halbiyya*). Da den muslimske hæren

satte kursen mot Hawazin, uttrykte mekkanerne et ønske om å delta på den muslimske siden. De var ikke muslimer, men de hadde blitt enige om å leve under et muslimsk styre. Følgelig sluttet to tusen mekkanere seg til muslimene. På veien kom de til den kjente arabiske helligdommen «Dhat Anwat». Her var et gammelt brystbærtre som var hellig for araberne. Når arabere kjøpte våpen gikk de først gikk til Dhat Anwat. Her hengte de våpnene i helligdommen for å motta velsignelser gjennom våpnene. Da den muslimske hæren gikk forbi denne helligdommen, så sa noen av soldatene: «Å, Guds profet, det bør være en Dhat Anwat for oss også.»

Profeten^{sa} avviste, og sa: «Dere snakker som tilhengerne til Moses^{as}. Da Moses^{as} var på vei til Kanaan, så kom de til et folk som var hengivne sine avgudsbilder. De sa til Moses^{as}: 'Lag oss en gud liksom deres avguder.'» (Koranen 7: 139).

«GUDS PROFET KALLER DERE»

Profeten^{sa} oppfordret muslimene til alltid å huske at Allah var Stor, og å be til Ham om å redde dem fra tidligere folkeslags overtro. Før den muslimske hæren nådde Hunayn, hadde allerede Hawazin og deres allierte lagt seg i bakhold for å angripe muslimene, ikke ulikt de skyttergroper og kamuflerte artilleriposisjoner som benyttes i moderne krigføringen. De hadde bygget murer rundt seg. Bak murene lå soldater på lur og ventet på muslimene. En smal kløft var etterlatt for muslimene å passere gjennom. Største delen av hæren lå i bakhold, mens et lite antall stod i linje foran sine kameler. Muslimene trodde at fiendens antall ikke var mer enn de som var synlige. Derfor gikk de fram og angrep. Da de hadde rykket langt fram og fienden som skjulte seg var tilfreds med at de nå kunne angripes enkelt, stilte soldatene seg foran kamelene og angrep den muslimske hæren i midten; samtidig skjøt de skjulte bueskytterne pilregn på flankene. Mekkanerne hadde blitt med for å få en sjanse til å vise sitt mot, men kunne ikke stå mot fiendens doble angrep. De løp tilbake til Mekka. Muslimene var vant til vanskelige situasjoner, men da to tusen soldater, ridende på hester og kameler, boret seg gjennom den muslimske hæren, så ble også dyrene til muslimene skremt. Det var panikk i hæren. De ble presset fra tre sider, og det førte til brytning. Bare Profeten^{sa} med tolv følgesvenner stod uberørt. Det var ikke slik at de andre følgesvennene hadde flyktet fra slagmarken. Omtrent ett hundre av dem var fortsatt igjen, men de var et stykke fra Profeten^{sa}. Bare tolv stod igjen rundt Profeten^{sa}. En følgesvenn forteller at han og hans venner gjorde alt de kunne for å styre sine dyr mot slagmarken. Men dyrene hadde blitt skremt av den ville flukten til de mekkanske dyrene. Ingen innsats syntes å hjelpe. De trakk i tømmene, men dyrene nektet å snu. Noen ganger trakk de dyrenes hoder slik at de nesten var nær sine haler. Men da de forsøkte å anspore dyrene mot slagmarken, ville de ikke gå. I stedet beveget de seg enda lenger tilbake. «Våre hjerter slår i frykt – frykt for Profetens sikkerhet. Men det var ingenting vi kunne gjøre», sier denne følgesvennen. Slik var følgesvennene stilt. Selv stod Profeten^{sa} og en håndfull menn utsatt for pilsalver fra tre sider. Det var bare en

smal passasje bak dem som noen få menn kunne gå gjennom om gangen. Da steg Abu Bakr^{ra} ned, tok tak i tømmene til Profetens^{sa} muldyr, og sa: «Å, Guds profet, la oss trekke oss tilbake for en stund og la den muslimske hæren samle seg selv.»

«Slipp tømmene, Abu Bakr^{ra}», sa Profeten^{sa}. Etter å ha sagt dette, ansporet han dyret framover i juvet. På begge sider lå fienden i bakhold og skjøt piler. Mens Profeten^{sa} ansporet dyret, sa han: «Jeg er en profet. Jeg er ikke noe kongsemne. Jeg er en sønn av Abdul Muttalib», (*Bukhari*). Disse ordene ble ytret ved et tidspunkt da det var ekstrem fare for hans liv, og de er fulle av betydning. De understreket at Profeten^{sa} var virkelig en profet, Guds sanne budbringer. Ved å understreke dette, sa han at han ikke var redd for døden, eller for at hans formål ikke skulle nås. Men hvis han forble trygg, til tross for å være overveldet av bueskyttere, skulle ikke muslimene tillegge ham noen guddommelige kvaliteter. For han var bare et menneske, en sønn av Abdul Muttalib. Profeten var svært påpasselig med at hans tilhengere tok til seg forskjellen på tro og overtro. Etter å ha ytret disse minneverdige ordene, kalte Profeten^{sa} på Abbas^{ra}. Abbas^{ra} hadde en kraftig stemme. Profeten^{sa} sa til ham: «Abbas^{ra}, rop ut og minn muslimene på eden de tok under treet ved Hdaybiya, og på det de ble undervist da Sura al-Baqara ble åpenbart. Si til dem at Guds profet kaller dem.» Abbas^{ra} hevet sin kraftige stemme. Profetens^{sa} beskjed lød som torden, ikke for døve, men for ivrige ører. Den hadde en elektrisk effekt. De samme følgesvennene som hadde kjent seg maktesløse til å føre sine dyr mot slagmarken, begynte å føle at de ikke lenger var i denne verden, men i den neste, stilt overfor Gud på dommedag. Abbas^{ra} røst lød ikke som hans egen, men som stemmen til engelen som kalte dem til å redegjøre for sine gjerninger. Det gjenstod ingenting som hindret dem fra å vende seg mot slagmarken igjen. Mange av dem steg av sine dyr og forlot dem, mens de selv styrtet mot slagmarken med bare sverd og skjold. Andre steg av, kappet av hodene på sine dyr og skyndte seg tilbake til Profeten^{sa} til fots. Det sies at den dagen løp *ansar* mot Profeten^{sa} med den hastigheten en mor-kamel eller mor-ku løper til sin unge når hun hører dens skrik. Kort tid etter var Profeten^{sa}

omgitt av et stort antall følgesvenner, for det meste *ansar*. Fienden led igjen et nederlag.

Abu Sufyans^{ra} tilstedeværelse ved Profetens^{sa} side på denne dagen var et mektig guddommelig tegn, et tegn på Guds kraft på den ene hånd og på Profetens^{sa} rensende eksempel på den andre. Bare få dager tidligere var Abu Sufyan^{ra} en blodtørstig fiende av Profeten^{sa}. Han var lederen for en blodtørstig hær som var fast bestemt på å knuse muslimene. Men på denne dagen stod den samme Abu Sufyan^{ra} ved Profetens^{sa} side; en venn, tilhenger og følgesvenn. Abu Sufyan^{ra} var en klok og erfaren general. Da fiendens kameler løp løpsk, forstod han at hans egen hest sannsynligvis også ville gripes av panikk. Raskt steg han av hesten, tok tak i stigbøylen til Profetens^{sa} muldyr og begynte å gå til fots. Med sverdet i hånden gikk han ved Profetens^{sa} side, bestemt på ikke å la noen komme i nærheten av Profeten^{sa}, uten først å angripe og drepe ham. Profeten^{sa} så på Abu Sufyans^{ra} forandring med glede og forundring.

Han reflekterte over dette ferske beviset på Guds kraft. Bare ti eller femten dager tidligere holdt denne mannen på å samle en hær for å stanse Islams bevegelse. Men en forandring hadde kommet. En tidligere fiendtlig kommandant stod nå ved Profetens^{sa} side som en alminnelig fotsoldat, med stigbøylen til sin mesters muldyr var han fast bestemt på å dø for hans skyld.

Abbas^{ra} så forbauselsen i Profetens^{sa} blikk, og sa: «Å, Guds profet, dette er Abu Sufyan^{ra}, sønn av din onkel, og dermed din bror. Er du ikke fornøyd med ham?»

Profeten^{sa} svarte: «Jeg er, og jeg ber til Gud om at Han må tilgi ham all urett han har gjort.» Deretter snudde han seg mot Abu Sufyan^{ra}, og sa: «Bror!» Abu Sufyan^{ra} kunne ikke holde tilbake hengivenheten som begynte å fylle opp hans hjerte. Han bøyde seg fram mot stigbøylen han holdt og kysset Profetens^{sa} fot. (*Halbiyya*)

Etter slaget ved Hunayn leverte Profeten^{sa} tilbake krigsmateriellet han hadde lånt. Da han returnerte det,

kompenserte han långiverne flere ganger over det nødvendige. De som hadde gitt lånet ble rørt av det hensynet som Profeten^{sa} hadde vist da han returnerte materiellet og kompenserte långiverne. De følte at Profeten^{sa} ikke var en alminnelig mann, men en hvis moralske eksempel sto høyt over andre. Ikke rart da, at Safwan^{ra} umiddelbart sluttet seg til Islam.

EN SVOREN FIENDE BLIR EN HENGIVEN TILHENDER

Slaget ved Hunayn minner historikere på en annen interessant hendelse som fant sted under slaget.

Shaibara^{ra}, som var bosatt i Mekka og tjenstegjorde ved Kaba, deltok i slaget på fiendens side. Han sier at han bare hadde ett mål for dette slaget; da hærene møttes skulle han finne en mulighet til å drepe Profeten^{sa}. Han var fast bestemt på at selv om hele verden sluttet seg til Profeten^{sa} (hele Arabia satt til side), ville han holde stand og fortsette å kjempe mot Islam. Da kampen tok til, trakk Shaibara^{ra} sverdet sitt og begynte å bevege seg mot Profeten^{sa}. Da han nærmet seg, begynte han å bli bekymret. Hans bestemthet begynte å svikte.

Shaibara^{ra} forteller:

Da jeg kom veldig nær Profeten^{sa}, syntes jeg å se en flamme som truet med å fortære meg. Jeg hørte så Profetens^{sa} røst si, 'Shaiba, kom bort til meg'. Da jeg var nær Profeten^{sa}, la han sin hånd over brystet mitt med ømhet. Mens han gjorde det, sa han: 'Gud, avlast Shaiba fra alle djevelske tanker'.

Med denne lille kjærlige berøringen forandret Shaibara^{ra} seg. Hans fiendskap forsvant, og fra det øyeblikket var Profeten^{sa} mer dyrebar for Shaibara^{ra} enn noe annet i verden. Da Shaibara^{ra} forandret seg, inviterte Profeten^{sa} ham til å gå fram og kjempe.

I det øyeblikket hadde jeg bare en tanke i hodet, og det var å dø for Profeten^{sa}. Selv om min far hadde kommet i min vei, ville jeg ikke ha nølt et øyeblikk med å skyve mitt sverd inn i brystet hans. (*Halbiyya*)

Profeten^{sa} marsjerte deretter mot Taif, byen som hadde steinet ham og drevet ham bort. Profeten^{sa} beleiret byen, men

etter forslag fra noen venner oppga han beleiringen. Folket i Taif sluttet seg senere til Islam frivillig.

PROFETEN^{sa} FORDELER BYTTE

Etter erobringen av Mekka og seieren ved Hunayn, stod Profeten^{sa} overfor oppgaven med å fordele pengene og eiendommene som hadde blitt betalt som løsepenger eller blitt forlatt i slagmarken av fienden. Ifølge sedvanen skulle pengene fordeles blant de muslimske soldatene som hadde tatt del i kamphandlingene. Men i stedet for å dele ut blant muslimene, valgte Profeten^{sa} ved denne anledningen å fordele byttet blant mekkanerne og befolkningen omkring Mekka. Disse menneskene hadde enda å vise en tilbøyelighet til Islam. Mange var erklærte fornekttere. De som hadde erklært sin tro var fremdeles ferske. De hadde ingen anelse hvor selvfornektende et folk kunne bli etter at de hadde akseptert Islam.

Men, i stedet for å dra nytte av eksemplene på selvfornektelse og selvpoffrelse som de selv så; i stedet for å vekselvirke med den gode behandlingen de fikk av muslimene, ble de mer griske og gjerrige enn noen gang tidligere. Deres krav begynte å øke. De omkring Profeten^{sa}, skjøv ham til en plass under et tre og rev hans kappe av hans skuldre. Til slutt sa Profeten^{sa} til folkemengden: «Jeg har ingenting annet å gi. Om jeg hadde, ville jeg ha gitt det til dere. Jeg er ingen gnier, heller ikke er jeg ussel.» (*Bukhari*, kapitlet om *Faradul Khums*)

Han gikk så bort til sin dromedar, trakk ut et hårstrå og sa til folkemengden: «Av disse pengene og eiendelene ønsker jeg ikke noe i det hele tatt, ikke så mye som et hårstrå. Men, jeg må ha en femtedel til staten. Det er andelen som arabisk tradisjon alltid har satt som rettferdig og riktig. Den femtedelen vil ikke bli brukt på meg. Den vil bli brukt på dere og deres behov. Husk at den som underslår eller misbruker offentlige midler vil bli ydmyket foran Gud på Dommens dag.»

Det har blitt sagt av ondsinnete kritikere at Profeten^{sa} lengtet etter å bli en konge og å ha et rike. Men man kan forestille seg Profeten^{sa} stilt opp mot en ussel folkemengde, mens han allerede er konge. Dersom han hadde lengtet etter å bli en

konge og å ha et rike, ville han ha behandlet en fattig gruppe mennesker slik han behandlet denne mekkanske gruppen? Ville han i det hele tatt ha godtatt å bli overfalt på denne måten? Ville han ha argumentert og forklart? Det er bare profeter og budbringere fra Gud som kan sette et slikt eksempel. Alt byttet, pengene og de verdifulle gjenstandene som kunne fordeles hadde blitt distribuert blant de trengende og fattige. Men det var fremdeles de som ikke var tilfreds, som omringet Profeten^{sa}, protesterte mot fordelingen og urettferdig lastet Profeten^{sa}.

En Dhul Khuwaisira gikk bort til Profeten^{sa}, og sa: «Muhammad, jeg er vitne til det du gjør.»

«Og hva er det jeg gjør?» spurte Profeten^{sa}.

«Du begår en urett», svarte mannen.

Profeten^{sa} svarte: «Ve deg, hvis jeg er urettferdig, så er det ingen på jordens overflate som er rettferdig.» (*Muslim, Kitabul Zakat*).

Men sanne troende var fylt av raseri. Da denne mannen forlot forsamlingen sa noen blant dem: «Denne mannen fortjener døden. Vil du la oss drepe ham?»

«Nei», sa Profeten^{sa}. «Hvis han følger våre lover og ikke er skyld i noen synlige angrep, hvordan kan vi drepe ham?»

De troende svarte: «Men, når en person sier og gjør, men tror og ønsker noe helt annet, fortjener han da ikke å bli behandlet deretter?»

«Jeg kan ikke behandle mennesker i henhold til hva de har i sine hjerter. Gud har ikke gitt meg det ansvaret. Jeg kan ha befatning med dem etter hva de sier og gjør.»

Profeten^{sa} fortsatte med å fortelle de troende at denne mannen og andre i hans slekt en dag ville skape opprør i Islam. Ordene til Profeten^{sa} gikk i oppfyllelse. Under Alis^a tid som Islams fjerde kalif, ledet denne mannen og hans venner et opprør mot ham. De ble ledere for en universelt fordømt divisjon i Islam, Khawarij.

Etter å ha tatt seg av Hawazin dro Profeten^{sa} tilbake til Medina. Dette var en stor dag for byens folk. En annen stor dag

var da Profeten^{sa} ankom Medina i flukt fra mekkanernes mishandlingen. På denne store dagen kom Profeten^{sa} tilbake til Medina. De var fylt av glede og klare over hans beslutning og løfte om å gjøre Medina til sitt hjem.

INTRIGENE TIL ABU AMIR

Vi vender nå oppmerksomheten mot Abu Amir Madani. Han tilhørte Khazraj-stammen. Gjennom sitt langvarige forhold til jøder og kristne, hadde han fått til vane å meditere i stillhet og å gjenta Guds navn. På grunn av denne vanen ble han kjent som «Eremitten Abu Amir». Han var imidlertid ikke kristen. Da Profeten^{sa} dro til Medina etter Hijra, rømte Abu Amir fra Medina til Mekka. Da Mekka endelig ga etter for Islams voksende innflytelse, begynte han å klemme ut en ny intrige mot Islam. Han endret sitt navn og klesdrakt, og slo seg ned i Quba, en landsby i nærheten av Medina.

Ettersom han hadde vært borte i lang tid og hadde forandret sitt utseende og kledning, så ble han ikke gjenkjent av folk i Medina. Han ble bare gjenkjent av hyklerne som han hadde forbindelser med i hemmelighet. Han var fortrolig med hyklerne i Medina. I samarbeid med dem planla han å dra til Syria, og opphisse og provosere de kristne herskerne og araberne til å angripe Medina. Han hadde planlagt å spre misnøye i Medina mens han holdt på med sin uhyggelige oppgave i nord. Hans medsammensvorne, hyklerne, skulle spre rykter om at Medina skulle angripes av syriske styrker.

Målet til Abu Amir var at dette doble plottet skulle føre til at muslimer og syriske kristne gikk i krig med hverandre. Hvis planen ikke lyktes, håpet han at muslimene likevel ville bli egget til å angripe Syria. Slik ville det utvikles en krig mellom muslimene og syrerne, og Abu Amir ville få noe å glede seg over. Etter å ha fullført planleggingen reiste han til Syria. Mens han var borte, fulgte hyklerne i Medina planen og begynte å spre rykter om at det var blitt observert karavaner som var på vei for å angripe Medina. Da det ikke dukket opp noen karavane fant de på en form for forklaring på det.

KRIGSTOKT TIL TABUK

Disse ryktene ble spredt over så lang tid at Profeten^{sa} syntes det bryet verdt å lede en muslimsk hær mot Syria. Disse var vanskelige tider. Arabia var grepet av hungersnød. Avlingen det foregående året hadde vært så dårlig at det var mangel på både korn og frukt. Tiden for den nye innhøstingen hadde ennå ikke kommet. Det var i slutten av september eller begynnelsen av oktober da Profeten^{sa} la ut på dette oppdraget. Hyklere visste at ryktene var deres egen oppfinnelse. De visste også at deres plan var å provosere muslimene til å angripe Syria dersom syrerne ikke angrep muslimene. I begge tilfeller ville en konflikt med Romerriket resultere i ødeleggelsen av muslimene. Erfaringen fra Mubah var i minnet. Ved Mubah hadde muslimene møtt en hær som var så stor at de med store vanskeligheter hadde vært i stand til å foreta en tilbaketrekning. Hyklerne håpet å iscenesette enda et Mubah, der Profeten^{sa} selv skulle komme til å miste livet.

Mens hyklerne var opptatt med å spre rykter om det syriske angrepet på muslimene, gjorde de også alt for å skape blant hos muslimene. Syrerne kunne samle svært store hærer som muslimene ikke kunne håpe å motstå. De oppfordret muslimene til ikke å gå i konflikt med Syria. På den ene siden var deres plan å egge muslimene til å angripe Syria, og på den andre siden, å fraråde dem å angripe med et stort antall soldater. De ville at muslimene skulle gå til krig mot Syria og møte det visse nederlag.

Men så snart Profeten^{sa} kunngjorde sin intensjon om å lede dette nye krigstoktet, ble muslimene grepet av entusiasme. De la fram ofringer for troens skyld. Muslimene var dårlig utstyrt for en krig på denne skala. Statskassen var tom. Bare de mer velstående muslimene hadde midler til å betale for krigen. Muslimene kappet med hverandre i å ofre for sin tros skyld. Det sies at da krigstoktet skulle begynne og Profeten^{sa} ba om midler, så ga Uthman^{ra} bort store deler av sin rikdom. Hans bidrag er sagt å ha utgjort om lag tusen gulldinarer. Andre muslimer bidro

også etter sin evne. De fattige muslimene ble utstyrt med ridedyr, sverd og spyd.

Entusiasmen tok overhånd. I Medina på den tiden befant det seg en gruppe muslimer som hadde utvandret fra Jemen. De var svært fattige. Noen av dem gikk til Profeten^{sa} og tilbød sine tjenester for dette krigstoktet. De sa: «Å, Guds profet, ta oss med deg. Vi ønsker ikke noe utover midler til å kunne bli med.» I Koranen refereres det til disse muslimene og deres tilbud med følgende ord:

Heller ikke er det (noen skyld) hos dem som du sa til, da de kom til deg for at du kunne skaffe dem ridedyr: Jeg finner ingen ridedyr å sette dere på. De vendte tilbake, og øynene deres fløt over av tårer i sorg over at de ikke kunne finne noe å gi ut. (9: 92)

Det vil si, de som ikke deltok i krigen fordi de var uten midler og som søkte Profeten^{sa} om å gi dem transportmidler til å reise til slagmarken, er ikke klanderverdige. Profeten^{sa} var ute av stand til å gi dem transport, så de dro skuffet med følelsen av at de var fattige og uten evne til å bidra i krigen mellom muslimene og syrerne. Abu Musa^{ra} var leder for denne gruppen. Da de blir spurt hva de hadde bedt om, svarte han: «Vi spurte ikke om kameler eller hester. Vi sa bare at vi ikke hadde sko og derfor ikke kunne gjennomføre den lange reisen barføtt. Hvis vi bare hadde sko, ville vi ha gått til fots og tatt del i krigen ved våre muslimske brødres side.» Da hæren begynte reisen mot Syria, var alle muslimene engstelige for Profetens^{sa} sikkerhet. De hadde ikke glemt tapene ved Muthah.

Kvinnene i Medina deltok også på sin måte. De var opptatt av å overtale sine ektemenn og sønner til å ta del i krigen. En følgesvenn som hadde oppholdt seg utenfor Medina kom tilbake da Profeten^{sa} allerede hadde reist ut med hæren. Denne følgesvennen gikk inn i huset og forventet at hans kone skulle hilse ham med den hengivenhet en kvinne føler når hun møter sin

mann etter lang tid. Han så sin kone sittende i gårdsplassen, og gikk fram for å omfavne og kysse henne. Men kona hevet hendene sine og dyttet ham tilbake. Den forbausede mannen så på sin kone, og sa: «Er dette behandlingen for en som kommer hjem etter lang tid?»

«Eier du ikke skam?» sa kona. «Guds profet har reist ut på et farlig krigstokt, og du vil elske med din kone? Din første oppgave er å gå til slagmarken. Vi får se hva det blir med det øvrige.» Det sies at følgesvennen umiddelbart gikk ut av huset, strammet gjordene på transportdyret sitt og galopperte etter Profeten^{sa}. Han tok igjen den muslimske hæren som var tre reisedager foran ham. De ikke-troende og hyklerne hadde vel trodd at Profeten^{sa}, på grunn av ryktene de hadde oppfunnet og spredt, ville gå til angrep på de syriske hærene uten å tenke seg om. De glemte at Profeten^{sa} var opptatt av å sette et eksempel for generasjoner av tilhengere for all tid framover.

Da Profeten^{sa} nærmet seg Syria, stanset han og sendte sine menn i forskjellige retninger for å rapportere om situasjonen. Mennene returnerte og rapporterte at det ikke var noen konsentrasjoner av syrere noe sted. Profeten^{sa} bestemte seg for å dra tilbake, men ble der i noen dager og inngikk avtaler med noen av stammene på grensen. Det var ingen krig og ingen kamper. Profeten^{sa} brukte omtrent to og en halv måned på reisen. Da hyklerne i Medina oppdaget at deres plan for å egge til krig mellom muslimer og syrere hadde mislyktes og at Profeten^{sa} var trygt tilbake, begynte de å frykte at deres intriger hadde blitt avslørt. De var redde for straffen de nå hadde fortjent. Men de stanset ikke sine skumle planer. De utstyrte en gruppe personer, og plasserte dem på begge sidene av et smalt pass et lite stykke unna Medina. Passet var så smalt at man bare kunne gå gjennom det i en fil. Da Profeten^{sa} og den muslimske hæren nærmet seg stedet, mottok han en advarsel ved åpenbaring om at fienden lå i bakhold på begge sidene av det trange passet. Profeten^{sa} beordret sine følgesvenner å rekognosere. Da de kom fram til stedet, så de menn i skjul med åpenbar hensikt å angripe. Men disse mennene flyktet så snart de ble oppdaget. Profeten^{sa} besluttet ikke å forfølge dem.

Da Profeten^{sa} ankom Medina, begynte hyklerne som hadde latt være å delta i slaget å lage skrale unnskyldninger. Men Profeten^{sa} aksepterte dem. Samtidig følte han at tiden var kommet for å avsløre deres hykleri. Han mottok en befaling fra Gud om at moskeen i Quba skulle rives. Hyklerne hadde bygget denne moskeen for å kunne holde sine møter i hemmelighet. Nå var hyklerne tvunget til å utføre sine bønner med andre muslimer. Ingen annen straff ble lagt fram.

Da Profeten^{sa} kom tilbake fra Tabuk, fant han at også folket i Taif hadde underkastet seg Islam. Etter dette søkte også de andre stammene i Arabia om å bli tatt inn i Islam. På kort tid var hele Arabia under Islams fane.

DEN SISTE PILEGRIMSFERDEN

I det niende året etter Hijra dro Profeten^{sa} på pilegrimsreise til Mekka. På dagen for pilegrimsferden mottok han åpenbaringen som inneholder det berømte verset av Koranen:

I dag har Jeg fullkommengjort deres religion for dere og fullendt Min nåde mot dere, og valgt Islam til deres religion. (5: 4)

Dette verset sa i realiteten at budskapet som Den hellige profeten^{sa} hadde brakt med fra Gud, og som i ord og gjerning hadde blitt lagt ut av ham alle disse årene, hadde blitt fullført. Hver eneste del av dette budskapet var en velsignelse. Det fullførte budskapet omfattet de fremste velsignelser som mennesket kunne motta fra Gud. Budskapet er sammenfattet i navnet *Al-Islam*, som betyr underkastelse. Underkastelse skulle bli muslimes religion, menneskehetens religion.

Den hellige profeten^{sa} resiterte dette verset i Muzdalifa-dalen, hvor pilegrimene hadde samlet seg. På vei tilbake fra Muzdalifa stoppet Profeten^{sa} ved Mina. Det var den ellevte dag i måneden *Dhul-Hijja*. Profeten^{sa} sto foran en stor forsamling av muslimer, og holdt en tale som i historien er blitt kjent som Profetens^{sa} avskjedspreken. Under denne prekenen sa han:

Å, mennesker, lytt med oppmerksomt øre, for jeg vet ikke om jeg noen gang vil stå foran dere igjen i denne dalen og tale til dere som jeg taler til dere nå. Deres liv og deres eiendeler har Gud trygget mot angrep fra hverandre inntil Dommens dag. For enhver har Gud bestemt en del av arven. Det skal nå ikke godtas noe testamente som går imot den rettmessige arvinges interesser. Når det i et hjem fødes et barn, skal dette barnet anses som barn av husets far. Den som måtte bestride dette barnets opphav, skal være henfallen til straff under den islamske lov.

Den som legger ansvaret for sin egen fødsel på andres fedre, eller som løgnaktig hevder at en mann er hans herre, han vil være forbannet av Gud og Hans engler og av hele menneskeheten.

Å, dere menn, dere har rettigheter overfor deres hustruer, men deres hustruer har også rettigheter overfor dere. Deres rett overfor dem er at de skal leve i anstendighet, og ikke tillegge seg en oppførsel som bringer skam over mannen i folkets øyne. Hvis deres hustruer ikke lever opp til dette, da har dere rett til å straffe dem. Dere kan straffe dem etter at en tilbørlig undersøkelse er blitt gjort av en skikket myndighet og retten til å straffe er blitt fastslått. Likevel skal ikke straffen i et slikt tilfelle være veldig streng. Men er deres hustruers adferd ikke slik at den bringer skam over mannen, da er deres plikt å gi dem føde og klær og husly i samsvar med deres egen levestandard. Husk at dere alltid må behandle deres hustruer med godhet. Gud har gitt dere ansvaret med å ta vare på dem. Kvinnen er svak og kan ikke selv ivareta sine rettigheter. Da dere giftet dere, ble dere av Gud oppnevnt som ansvarlige for disse rettighetene. Under Guds lov førte dere deres hustruer til deres hjem. Misbruk derfor ikke det ansvar Gud har lagt i deres hender.

Å, dere menn, fremdeles er det noen krigsfanger i deres varetekt. Derfor råder jeg dere til å fø dem og kle dem på samme vis og med samme stil som dere før og kler dere selv. Gjør de seg skyldige i overtredelser som dere ikke klarer å tilgi, så la andre overta dem. De er en del av Guds skapelse. Å tilføre dem smerte eller sorg kan aldri rettferdiggjøres.

Å, dere menn, det jeg sier dere, må dere høre og bevare. Alle muslimer er hverandres brødre. Dere er alle like. Alle mennesker, uansett hvilken nasjon eller stamme de tilhører, eller hvilken stilling de har i livet, er like mye verd.

Mens han sa dette, løftet Profeten^{sa} hendene og flettet fingrene på begge hender sammen, og fortsatte:

Slik som fingrene på våre to hender er like, så er også menneskene like. Ingen kan kreve å være overordnet andre. Dere er brødre.

Profeten^{sa} fortsatte:

Vet dere hvilken måned, hvilket territorium og hvilken dag dette er?

Muslimene svarte at de visste det var den hellige måned, det hellige territoriet og Hajj-dagen. Da sa Profeten^{sa}:

Som denne måneden er innviet, dette land ukrenkelig og denne dagen hellig, slik har også Gud gjort enhver manns liv, eiendom og ære hellig. Å ta en manns liv eller eiendom, eller å skade hans ære, er en like stor urett og en like stor overtredelse som å skade denne dags, denne måneds og dette territoriets ukrenkelighet. Det jeg i dag pålegger dere, er ikke ment bare for i dag. Det er ment for alle tider. Det forventes at dere skal huske det og leve etter det frem til den dag dere forlater denne verden og går over i den neste for å møte deres Skaper.

Avslutningsvis sa han:

Det jeg sier til dere, skal dere bringe til verdens ende. Kanskje kan det tjene dem som ikke har hørt meg, mer enn dem som har hørt. (*Sihah Sitta, Tabari, Hisham og Khamis*)

Profetens preken sammenfatter hele Islams ånd og lære. Den viser hvor dyp omtanke Profeten^{sa} hadde for menneskehetens velferd og fred; og hvor høyt han aktet kvinners og andre svakes rettigheter. Profeten^{sa} visste at han var nær sitt endelikt. Han hadde mottatt antydninger fra Gud om sin død. Blant de bekymringer han ga uttrykk for var måten menn behandlet kvinner. Han sørget for at han ikke skulle gå bort fra denne verden og til den neste, uten å sikre kvinner den statusen som rettmessig var deres. Siden menneskets begynnelse hadde kvinnen vært sett på som mannens slave og tjener. Dette var den ene gruppen Profeten^{sa} næret omsorg for. Den andre var krigsfangene. De var feilaktig sett på og behandlet som slaver, og ble utsatt for overgrep av alle slag. Profeten^{sa} følte han ikke burde forlate denne verden uten å sikre krigsfangene de rettighetene som i Guds syn var deres.

Den manglende jevnbyrdighet mellom mennesker tynget også Profeten^{sa}. Av og til ble forskjellene spent til den grad at det ikke kunne utstås. Noen mennesker ble hevet til himmelen og andre ble degradert til det laveste. Forholdene som skapte denne ulikheten var de samme som skapte motsetninger og krig, mellom nasjoner og mellom land. Profeten^{sa} tenkte også på disse vanskelighetene. Fred og verdens fremgang kunne ikke sikres med mindre ulikhetens ånd ble knust, og betingelsene som forårsaket at ett folk kunne tilrive seg rettighetene til et annet, og angripe deres liv og deres eiendeler ble fjernet. Disse forholdene er tøyelseløse i tider med moralsk forfall. Han underviste at menneskets liv og eiendeler hadde samme hellighet som hellige dager, hellige måneder og hellige steder.

Ingen har noen gang vist slik omsorg for kvinners velferd, svakes rettigheter og for fred mellom nasjoner som Islams profet. Ingen har gjort så mye som Profeten^{sa} for å fremme likestilling

blant mennesker. Ingen har strevd så mye som han for det gode i mennesket. Det er ikke underlig at Islam alltid har opprettholdt kvinners rett til å inneha og arve eiendom. Europeiske nasjoner forestilte seg ikke denne retten før omkring ett tusen tre hundre år etter Islams komme. Enhver person som trer inn i Islam blir likemann med alle andre, uansett hvor lavt samfunn han kommer fra. Frihet og likhet er Islams karakteristiske bidrag til verdenskulturen. De forestillingene som andre religioner har om frihet og likhet er langt bak de som Islam har forkynt og praktisert. I en muslimsk moské har en konge, en religiøs leder og en vanlig mann den samme status; det er ingen forskjell mellom dem. I gudshusene til andre religioner og nasjoner eksisterer disse forskjellene den dag i dag, selv om disse religioner og nasjoner hevder å ha gjort mer enn Islam for frihet og likhet.

PROFETEN^{sa} GIR ANTYDNINGER OM SIN DØD

På vei tilbake informerte Profeten^{sa} sine følgesvenner igjen om at han nærmet seg sin død. Han sa: «Å, menn, jeg er som dere. Når som helst kan jeg motta kallet og måtte dra. Min Vennlige og Årvåkne Mester har informert meg at en profet lever opp til halvparten av årene til profeten før ham.³ Jeg tror jeg snart vil motta kallet og forlate dere. Å, mine følgesvenner, jeg kommer til å stå til ansvar overfor Gud, og dere vil også det. Hva vil dere da si?»

Følgesvennene sa: «Vi vil si at du formidlet Islams budskap godt og at du viet hele ditt liv til troens tjeneste. Du hadde den mest perfekte lidenskap for menneskets godhet. Vi kommer til å si: Allah, gi ham den beste av alle belønninger.»

Da spurte Profeten^{sa}: «Bevitner dere at Gud er Én; at Muhammad er Hans tjener og profet; at himmel og helvete er ekte; at døden er sikker; at det er liv etter døden; at dommedag må komme; og at alle de døde en dag vil løftes fra sine graver, bringes tilbake til liv og samles?»

Følgesvennene svarte: «Ja, vi bevitner alle disse sannhetene.»

Henvendt til Gud, sa Profeten^{sa}: «Vær også Du et vitne til dette – at jeg har forklart dem Islam.»

Etter denne pilegrimsreisen var Profeten^{sa} svært opptatt med å undervise og lære opp sine tilhengere. Han forsøkte å heve deres moralske kvaliteter, og å reformere og foredle deres atferd. Han gjorde sin død til et hyppig tema og forberedte muslimene til den.

---

³Dette var ikke ment som en generell lov. Det refererte kun til Den hellige profeten^{sa}. En tradisjon fastsetter Jesu^{as} alder til omtrent ett hundre og tjue år. Ettersom Profeten^{sa} allerede var blitt sekstito eller sekstitre, anså han at døden lå nær.

En dag Profeten^{sa} skulle til å holde en preken for de troende, fortalte han at han hadde mottatt følgende en åpenbaring samme dag:

Når Allahs hjelp og seier kommer, og du ser mennesker i flokkevis tre inn i Allahs religion, opphøy da din Herre med lovprisning og be om tilgivelse, da Han visselig er Den som stadig mottar anger. (110: 2-4)

Det vil si, tiden nærmet seg da folkemengder, med Guds hjelp, ville slutte seg til Islam. Det ville da bli Profetens^{sa} og hans tilhengeres plikt å lovprise Gud og å be til Ham om å fjerne alle hindringer for etableringen av troen.

Ved denne anledningen tok Profeten^{sa} i bruk en lignelse: «Gud sa til en mann: 'Om det behager deg kan du komme tilbake til Meg, eller så kan du fortsette litt lenger i arbeidet med å reformere verden.' Mannen svarte at han foretrakk å vende tilbake til sin Herre.»

Abu Bakr^{ra} var blant publikum. Han hadde hørt på denne siste prekenen til Profeten^{sa}, med iver og engstelse; iveren til en stor troende, engstelsen til en venn og tilhenger som kunne høre varslene om Profetens^{sa} død i denne prekenen. Da han hørte lignelsen kunne ikke Abu Bakr^{ra} lenger beherske seg. Han brøt sammen. De andre følgesvennene, som hadde lyttet overfladisk til det de hadde hørt, ble forundret da Abu Bakr^{ra} brast i gråt. De spurte hva som kunne være i veien med Abu Bakr^{ra}. Profeten^{sa} fortalte om Islams kommende seiere, men han felte tårer. Særlig Umar^{ra} følte seg brydd. Profeten^{sa} ga gledelige nyheter, men denne gamle mannen gråt. Men bare Profeten^{sa} forstod hva som foregikk. Han tenkte at Abu Bakr^{ra} var den eneste som hadde forstått ham. Bare han hadde oppfattet at de versene som lovet seiere også bebudet Profetens^{sa} nærstående død.

Profeten^{sa} fortsatte med å si: «Abu Bakr^{ra} er meg veldig nær. Dersom det var tillatt å elske noen mer enn andre, så ville jeg ha

elsket Abu Bakr^{ra}. Men den graden av kjærlighet er bare for Gud. Å, mitt folk, alle dører til moskeen bør lukkes fra i dag unntatt døren til Abu Bakr^{ra}.»

Det var ingen tvil om at denne siste instruksjonen innebar en profeti om at etter Profeten^{sa} ville Abu Bakr^{ra} være den første kalif. For å lede de troende i bønn ville han måtte komme til moskeen fem ganger om dagen. Dermed måtte han holde åpen dør fra huset sitt inn til moskeen. Flere år senere da Umar^{ra} var kalif, spurte han noen av de tilstedeværende om betydningen av verset «når Allahs hjelp og seier kommer.» Tydeligvis husket han under hvilke omstendigheter Profeten^{sa} hadde undervist muslimene dette og de påfølgende versene. Han må også ha husket at det bare var Abu Bakr^{ra} som den gang hadde forstått betydningen av disse versene. Umar^{ra} prøvde å teste muslimene i deres kunnskap om disse versene. De hadde mislyktes i å forstå dem da de ble åpenbart; forstod de betydningen nå? Ibn Abbas^{ra} påtok seg å svare. Han må ha vært ti eller elleve år da versene ble åpenbart, og nå var han sytten eller atten år. Han sa: «De trofastes leder, disse versene inneholdt en profeti om Den hellige profetens^{sa} dødsfall. Når en profets arbeid er gjennomført, ønsker han ikke lenger å leve i denne verden. Versene fortalte om Islams nært forestående seier. Denne seieren hadde en trist side og det var Profetens^{sa} nær forestående bortgangen fra denne verden.» Umar^{ra} roste Ibn Abbas^{ra} og sa at da versene ble åpenbart var det bare Abu Bakr^{ra} som forstod hva de betød.

PROFETENS^{sa} SISTE DAGER

Til slutt nærmet det seg den dagen som alle mennesker må møte. Profetens^{sa} arbeid var slutført. Alt som Gud hadde å åpenbare ham, til gagn for menneskeheten, hadde blitt åpenbart. Muhammads^{sa} ånd hadde tilført nytt liv til hans folk. En ny nasjon hadde oppstått, et nytt syn på liv og nye institusjoner; kort sagt, en ny himmel og en ny jord. Grunnlaget for en ny orden var skapt. Jorden var blitt pløyd, vannet og sådd for en ny avling. Og nå var avlingen begynt å bli synlig. Men han skulle ikke høste den. Hans oppgave var bare å pløye, så og vanne. Han kom som en arbeider, forble en arbeider og skulle nå forlate som en arbeider. Han fant ikke sin belønning i det som hører til denne verden, men i velbehaget og anerkjennelsen fra sin Gud, sin Skaper og Herre. Da tiden kom for å høste avlingen, foretrakk han å gå til Ham og la andre høste.

Den hellige profeten^{sa} ble syk. En stund fortsatte han å besøke moskeen og lede bønnene. Så ble han for svak til å gjøre dette. Følgesvennene var så vante til hans daglige selskap at de knapt kunne tro at han ville dø. Men han hadde fortalt dem om sin død gang på gang. En dag da han berørte dette temaet, sa han: «Hvis en person gjør en feil, er det bedre at han gjør det godt igjen i denne verden, slik at han ikke angrer i det neste. Derfor sier jeg til dere, hvis jeg har gjort noe galt mot noen av dere – det kan hende jeg har gjort det ubevisst - la ham komme fram og be meg om å gjøre det godt igjen. Selv om jeg ubevisst har skadet noen blant dere, la ham komme fram og ta sin hevn. Jeg ønsker ikke å bli gjort til skamme når jeg står framfor min Gud i den neste verden.» Følgesvennene ble rørt. Tårene rant fra øynene. Hvilke smerter hadde han ikke opplevd og hvilke lidelser hadde han ikke holdt ut for deres skyld? Han avfant seg med sult og tørste slik at andre kunne ha nok å spise og drikke. Han reparerte sine egne klær og lappet sine egne sko, slik at andre kunne kle seg godt. Og likevel var han ivrig etter å rette selv den innbilte urett han kunne ha begått mot andre; så mye respekterte han andres rettigheter.

Alle følgesvennene tok imot Profetens^{sa} tilbud med høytidelig stillhet. Men én kom fram og sa: «Å, Guds profet, en gang påførte du meg en skade. Vi holdt på å stille opp til kamp da du passerte vår linje, og mens du passerte så slo du albuen din i min side. Det skjedde ubevisst, men du sa at vi kunne hevne selv utilsiktet urett. Jeg ønsker å hevne den feilen.» Følgesvennene, som hadde tatt imot Profetens^{sa} tilbud med høytidelig stillhet, var fylt av vrede. De ble rasende på denne mannens uforskammethet og dumhet; han hadde fullstendig mislyktes i å forstå ånden ved Profetens^{sa} tilbud og anledningens høytidelighet. Men følgesvennen virket ubøyeelig – fast bestemt på å tro på Profetens^{sa} ord.

Profeten^{sa} sa: «Du er velkommen til å ta hevn.»

Han snudde ryggen til ham, og sa: «Kom og slå meg slik jeg slo deg.»

Følgesvennen svarte: «Men, da du slo meg så var min side blottet, fordi jeg ikke bar noe skjorte akkurat da.»

Profeten^{sa} sa: «Løft skjorten min og la ham slå meg i siden med albuen.» De gjorde så, men i stedet for å slå Profeten^{sa} på hans udekkete side, bøyde denne følgesvennen seg framover med fuktige øyne og kysset Profetens bare kropp.

«Hva er dette?» spurte Profeten^{sa}.

«Sa ikke du at dine dager hos oss er fåtallige? Hvor mange flere anledninger kan vi da ha til å berøre deg i levende live og uttrykke vår kjærlighet og hengivenhet til deg? Riktignok traff du meg med albuen din, men hvem kan tenke seg å hevne det. Jeg fikk denne ideen her og nå. Du tilbød oss å ta hevn. Jeg sa til meg selv, la meg kysse deg under dekke av å ta hevn.»

Følgesvennene som til da var fylt av vrede, begynte å ønske at tanken hadde streifet dem.

PROFETEN^{sa} GÅR BORT

Profeten^{sa} var syk og sykdommen syntes å forverre seg. Døden syntes å komme nærmere og nærmere. Nedtrykthet og mørke steg ned over følgesvennenes hjerter. Solen skinte over Medina like sterkt som alltid, men for følgesvennene syntes den blekere og blekere. Dagen grydde som før, men den så ut til å bringe mørke i stedet for lys.

Til slutt kom det øyeblikk da Profetens^{sa} sjel skulle forlate sin fysiske kropp og møte sin Skaper. Det ble stadig vanskeligere for ham å puste. Profeten^{sa}, som tilbrakte sine siste dager i Aishas^{ra} kammer, sa til henne: «Løft hodet mitt litt og flytt det nær din side. Jeg klarer ikke å puste ordentlig.» Aisha^{ra} gjorde så. Hun satte seg opp og holdt hodet. Dødens smerter var synlige. Sterkt opprørt beveget Profeten^{sa} blikket fra den ene siden til den andre. Igjen og igjen sa han: «Ve jødene og de kristne. De oppfordret til tilbedelsen av gravene til sine profeter.» Det kan sies å være hans siste budskap til sine tilhengere. Mens han lå ved sitt dødsleie, syntes han å si til sine tilhengere: «Dere vil lære å betrakte meg over alle andre profeter, og som mer vellykket enn noen av dem. Men vær varsomme, ikke gjør min grav til et tilbedelsessted. La min grav forbli en grav. Andre kan tilbe gravene til sine profeter og gjøre dem til pilegrimssentre, steder hvor de kan søke tilflukt og utføre askese, gjøre ofringer og takksigelser. Andre kan gjøre dette, men ikke dere. Dere må huske det eneste målet deres - dyrkingen av den Ene og Eneste Gud.»

Etter at han dermed hadde advart muslimene om deres plikt til å vokte den vanskelig seirede ideen om den Ene Gud og skillet mellom Gud og menneske, begynte hans øyelokk å synke. Øynene begynte å lukke seg. Alt han sa, var: «Til min Venn, den mest Opphøyde, til min Venn, den mest Opphøyde», som tydeligvis betyr at han var på vei mot Gud. Da han hadde sagt dette, oppga han sin ånd.

Nyheten nådde moskeen. Mange av følgesvennene hadde samlet seg der, mens de avstod fra private gjøremål. De hadde ventet å høre bedre nyheter, men i stedet fikk de høre om Profetens^{sa} dødsfall. Den kom som et lyn fra klar himmel. Abu Bakr^{ra} var ute. Umar^{ra} var i moskeen, men han ble ytterst forbløffet av sorgen. Det provoserte ham om han hørte noen si at Profeten^{sa} var død. Han trakk til og med fram sverdet sitt og truet med å drepe de som måtte si at Profeten^{sa} var død. Det var mye Profeten^{sa} enda hadde å gjennomføre, så Profeten^{sa} kunne ikke være død. Riktignok hadde hans sjel forlatt kroppen hans, men det hadde bare gått for å møte sin Skaper. Akkurat som Moses^{as} hadde gått bort for en stund for å møte sin Skaper, for så å komme tilbake; slik måtte også Profeten^{sa} komme tilbake og fullføre det som var ugjort. For eksempel hadde de enda å håndtere hyklerne. Umar^{ra} beveget seg med sverd i hånden, nesten som en gal mann. Mens han gikk, sa han: «Enhver som sier at Profeten^{sa} har dødd vil selv dø ved Umars^{ra} hender.» Følgesvennene følte seg styrket og trodde halvveis det Umar^{ra} sa. Profeten^{sa} kunne ikke dø. Det må ha vært en feil. I mellomtiden gikk noen følgesvenner ut for å finne Abu Bakr^{ra}. De fant ham og fortalte hva som hadde skjedd. Abu Bakr^{ra} gikk rett til moskeen i Medina, og uten å utveksle ett eneste ord med noen gikk han inn i Aishas^{ra} rom og spurte henne: «Er Profeten^{sa} død?»

«Ja», svarte Aisha^{ra}. Deretter gikk han bort til der Profetens^{sa} kropp lå, avdekket ansiktet, bøyde seg ned og kysset pannen. Tårer fylt av kjærlighet og sorg rant fra øynene hans, og han sa: «Gud er vårt vitne. Døden vil ikke ramme deg to ganger.»

Det var en setning fylt av mening. Det var Abu Bakrs^{ra} svar til det Umar^{ra} hadde sagt rasende av sorg. Profeten^{sa} hadde dødd en gang. Det var hans fysiske død – døden som alle må gjennom. Men han skulle ikke møte en annen død. Det skulle ikke finne sted noen åndelig død – ingen død av troen som han hadde opprettet i sine tilhengere eller av bevegelsen og samfunnet som han hadde lidd så mye for. En del av troslæren – en av de viktige delene – som han hadde undervist, var at selv profeter var mennesker og selv de må dø. Muslimene skulle ikke glemme dette så kort tid etter Profetens^{sa} egen død. Etter å ha sagt disse

storslåtte ordene over Profetens^{sa} døde kropp, kom Abu Bakr^{ra} ut, trengte gjennom linjene av troende og gikk i stillhet fram til prekestolen. Umar^{ra} som stod ved hans side, med sverdet trukket som før, var bestemt på at dersom Abu Bakr^{ra} sa at Profeten^{sa} var død, så skulle Abu Bakr^{ra} miste sitt hode. Da Abu Bakr^{ra} begynte å tale trakk Umar^{ra} i skjorten hans for å stanse ham fra å snakke, men Abu Bakr^{ra} rev skjorten tilbake og nektet å stanse.

Han siterte fra Koranen:

Muhammad er kun et sendebud! Sendebudene før ham er visselig gått bort. Om han så dør eller drepes, vil dere da vende om på deres hæler? (3: 145)

Det vil si, Muhammad var en mann med et budskap fra Gud. Det hadde vært andre menn med budskap fra Gud, og alle sammen var døde. Hvis Muhammad døde, ville de snu ryggen til alt som de hadde blitt undervist og forstått? Dette verset ble åpenbart ved Uhud. Det hadde gått rykter om at Profeten^{sa} hadde blitt drept av fienden. Mange muslimer mistet motet og trakk seg fra slaget. Verset kom fra himmelen for å styrke dem. Det hadde samme virkning ved denne anledningen. Etter å ha sitert verset, la Abu Bakr^{ra} til noen egne ord. Han sa: «De blant dere som tilber Gud, la dem vite at Gud fortsatt er i live, og vil alltid forbli i live. Men de blant dere som tilba Muhammad, la dem høre det fra meg at Muhammad er død.» Følgesvennene gjenopprettet balansen da de hørte denne betimelige talen. Selv Umar^{ra} ble forandret da han hørte Abu Bakr^{ra} resitere det nevnte verset. Han begynte å vende tilbake til sine fulle fem. Da Abu Bakr^{ra} var ferdig med resitasjonen av verset, var Umars^{ra} åndelige øyne helt åpne. Han forstod at Profeten^{sa} virkelig hadde dødd. Men ikke før han hadde innsett det, så begynte bena å skjelve og svikte. Han falt sammen utmattet. Mannen som ønsket å terrorisere Abu Bakr^{ra} med sitt sverd, hadde blitt omvendt av Abu Bakrs^{ra} tale. Følgesvennene følte at verset var blitt åpenbart for første gang den dagen, så sterk og så ny var dets appell. I et anfall av sorg, glemte de at verset var fra Koranen.

Mange ga uttrykk for sorgen som overveldet muslimene ved Profetens^{sa} død. Men det kraftige og dype uttrykket gitt av Hassan^{ra}, det tidlige Islams poet, i hans verspar forblir den dag i dag det beste og mest varige. Han sa: «Du var pupillen til mitt øye. Nå som du har dødd, har mitt øye blitt blindt. Jeg bryr meg ikke om hvem nå dør. For det var bare din død jeg fryktet.»

Dette versparet ga stemme til enhver muslims følelser. I mange måneder gikk menn, kvinner og barn omkring i gatene i Medina og resiterte dette versparet av Hassan bin Thabit^{ra}.

PROFETENS^{sa} PERSONLIGHET OG KARAKTER

Nå som vi kort har beskrevet enestående hendelser i livet til Den hellige profeten^{sa} skal vi forsøke å lage en kort skisse av hans karakter. Vi har tilgjengelig den kollektive vitnesbyrd av hans eget folk, om hans karakter, før han hevdet å være en profet. På dette tidspunktet var han kjent blant sitt folk som «Den pålitelige» og «Den sanne» (Hisham). Til enhver tid finnes det et stort antall mennesker som man ikke kan forestille seg å anklage for uærlighet. Det er også mange som aldri opplever å bli satt på alvorlige prøvelser, bekymringer eller fristelser i deres hverdag. De er ærlige og oppriktige, men de er ikke ansett som verdig av noen utmerkelse på bakgrunn av dette.

Spesielle utmerkelser tildeles bare når livet til en person illustrerer iøynefallende grad av høy moral. Alle soldater som går til kamp setter sine liv i fare, men ikke alle slike soldater blir ansett som verdig nok for utmerkelser, av Victoria Cross om de er britiske eller av Jernkorset om de er tyske. Det er hundretusener av mennesker i Frankrike som opptar seg med intellektuelle sysler, men ikke alle blir dekorert med æreslegionen.

Bare det faktumet at en er til å stole på og sann betyr ikke at han nødvendigvis er fremragende, men når et helt folk samles om å gi en person tittelen «Den pålitelige» og «Den sanne», er det bevis på at man er av eksepsjonell karakter. Selv om det hadde vært en praksis i Mekka å tildele slike utmerkelser til noen i hver generasjon, ville vedkommende som mottok disse utmerkelsene bli sett på som en med høy verdighet.

Men historien om Mekka og Arabia nevner ikke at det var vanlig for arabere å tildele disse, eller lignende titler, til eminente individer for hver generasjon. Tvert imot, gjennom århundrer med arabisk historie er det kun ett tilfelle, Den hellige profeten^{sa}. Hans folk ga ham titlene «Den pålitelige» og «Den sanne». Dette er bevis på at Den hellige profeten^{sa} hadde disse egenskapene i så stor grad at blant hans egne så mente de at det ikke fantes en likemann. Araberne var kjent for sin

skarpsindighet, og hva de valgte å betrakte som sjeldent, må i sannhet ha vært sjeldent og unikt.

Da Den hellige profeten^{sa} ble tilkalt av Gud for å påta seg byrden og ansvaret som følger profetdømmet, vitnet hans kone Khadija^{ra} om hans høye moralske karakter; en hendelse som har vært berørt i den biografiske delen av denne bokens generelle innledning. Vi skal nå gå videre og illustrere noen av hans høye moralske kvaliteter slik at leseren kan være i stand til å verdsette selv de egenskapene ved hans karakter som ikke er godt kjent.

PROFETENS^{sa} RENHET I KROPP OG SINN

Det blir sagt om Den hellige profeten^{sa} at han alltid var genuin i språket og at det ikke ble krevd av ham å ta i bruk ed, i motsetning til de fleste av sine samtidige (Tirmidhi). Dette var enestående for en araber. Med det så sier vi ikke at araberne på den tiden brukte et avskyelig språk; men det er ingen tvil om at de hadde en vane for å validere sine taler ved å avlegge ed, en vane som finnes blant dem til den dag i dag. Den hellige profeten^{sa} holdt imidlertid Guds navn i slik ærbødighet at han aldri brukte det uten å begrunne det.

Han var veldig nøye, man kan til og med si nøyaktig til det ytterste, med hensyn til fysiske renhet. Han pusset tennene sine flere ganger om dagen, og var så ivrig at han pleide å si at om det ikke hadde vært for at ordningen kunne virke byrdefull, ville han ha gjort det obligatorisk for enhver muslim å pusse tennene før hver av de fem daglige bønnene. Han vasket alltid hendene før og etter hvert måltid. Hvis han hadde spist noe som hadde blitt kokt skylte han alltid munnen. Og han så det som ønskelig at enhver som hadde spist noe kokt skulle skylle munnen, før vedkommende tok del i noen av bønnene (Bukhari).

I Islam er en moské det eneste obligatoriske samlingsstedet for muslimer. Den hellige profeten^{sa} la derfor spesielt vekt på moskéers renslighet, særlig ved anledninger der det var forventet at folk skulle samles i dem. Han hadde gitt beskjed om at ved slike anledninger skulle røkelse brukes for å rense luften (Abu Dawud). Han ga også veiledninger som at ingen burde gå til en moské i forbindelse med forsamlinger eller sammenkomster etter å ha spist noe som kunne gi en vond lukt (Bukhari).

Han insisterte også på at gatene skulle holdes rene, ved at kvister, steiner og alt annet som kunne skape hindring eller virke støtende skulle fjernes. Om han selv fant noe slikt liggende på gaten fjernet han det. Han pleide å si at en person som bidrar til å holde gater og veier rene, får en åndelig fortjeneste i Guds øyne. Det er også fortalt at han påla at offentlige gjennomfartsveier

ikke skulle brukes på en måte som forårsaket hindring, og heller ikke burde noe urent eller noe uønsket kastes på en offentlig gate. En gate skulle ikke bli tilsmusset på noen som helst måte, da alle slike handlinger er mislikt av Gud.

Han var svært opptatt av at all forsyning av vann for menneskelig bruk burde holdes rent. For eksempel innførte han forbud mot å kaste noe i stillestående vann slik at det ble urent, og mot å bruke vannreservoarer på en måte som gjorde dem urene (*Bukhari* og *Muslim, Kitab al-Birr Wassila*).

PROFETENS^{sa} ENKLE LIV

Den hellige profeten^{sa} var svært enkel når det kom til mat og drikke. Han ga aldri uttrykk for misnøye med dårlig forberedt eller dårlig kokt mat. Hvis han kunne spise slik mat, så ville han gjøre det for ikke å skuffe vedkommende som hadde tilberedt maten. Hvis det derimot var slik at maten var uspiselig lot han bare være med å ta del i måltidet, uten å uttrykke misnøye. Til bords rettet han oppmerksomheten mot maten han hadde fått, og pleide å si at han ikke likte en likegyldig holdning til maten, som om personen som spiste var hevet over å gi oppmerksomhet til hva angikk mat og drikke.

Når han ble presentert med noe spiselig delte han alltid med de som var til stede. Ved en anledning fikk han noen dadler. Han så seg rundt, estimerte antallet mennesker som var til stede og delte dadlene likt blant dem. Hver av dem fikk sju dadler. Abu Huraira^{ra} forteller at Den hellige profeten^{sa} aldri spiste seg mett, selv ikke på byggbrød (*Bukhari*).

Ved en anledning gikk han langs en vei og la merke til at flere mennesker hadde samlet seg rund en stekt geitekjøtt, klare for å holde gilde. Da de så Den hellige profeten^{sa} inviterte de ham til å delta, men han avslo. Ikke fordi at han ikke likte stekt kjøtt, men fordi han ikke likte at man hadde fester i det åpne slik at dette kunne ses av fattige mennesker som ikke hadde mat selv. Ved andre anledninger deltok han i å spise stekt kjøtt. Aisha^{ra} har fortalt at til den dagen Den hellige profeten^{sa} døde, spiste han seg aldri mett tre dager på rad.

Han var veldig bestemt på at en person ikke burde dra til et måltid hos en annen uten invitasjon. Ved en anledning ble han invitert til middag og bedt om å ta med fire gjester i tillegg. Da de kom til vertens hus, oppdaget han at en sjettede person hadde blitt med i hans følge. Han gjorde verten oppmerksom på dette, og sa at det var opp til ham å avgjøre om han ville tillate den sjettede person å ta del i måltidet eller om sistnevnte burde dra.

Verten inviterte selvfølgelig også den sjette personen (*Bukhari, Kitab al-Atima*).

Hver gang Den hellige profeten^{sa} satte seg ned for å spise, begynte han måltidet med å påberope Allahs navn og velsignelser. Og med en gang han var ferdig takket han med disse ordene: «All lovprisning tilkommer Allah som har gitt oss mat: Lovprisning, overveldende, oppriktig og stadig økende. Lovprisning som ikke etterlater et inntrykk på ens sinn om at man har gitt nok ros, men som skaper en følelse av at nok ikke er blitt sagt. Og lovprisningen som aldri bør avsluttes og som får en til å tenke at enhver guddommelig handling er verdig lovprisning og bør bli lovpriset. Å, Allah! Fyll våre hjerter med slike følelser.» Noen ganger brukte han disse ordene: «All lovprisning tilkommer Gud som har tilfredstilt vår sult og tørst. Må våre hjerter alltid lengte etter å lovprise Han og aldri være utakknemlige.»

Han formanet alltid sine følgesvenner om å holde opp med å spise før de ble mette, og pleide å si at «én manns mat bør alltid være nok for to.» Hver gang det ble tilberedt noe spesielt hos ham, pleide han å foreslå at en del av maten skulle sendes som gave til naboer. Gaver i form av mat og andre ting ble stadig sendt fra hans hus til naboene. (*Muslim og Bukhari, Kitab al-Adab*).

Han prøvde alltid å finne ut, ved å se på ansiktene, om det var noen i hans selskap som trengte næring. Abu Hurairah^a forteller om følgende hendelse: En gang hadde han vært uten mat i over tre dager og stod ved inngangen til moskéen og observerte Abu Bakr^{ra} komme gående. Han spurte Abu Bakr^{ra} betydningen av et vers i Koranen som handler om å gi mat til de fattige. Abu Bakr^{ra} forklarte versets betydning og gikk videre. Da Abu Hurairah^a pleide å gjengi denne hendelsen, pleide han å si med sorg at han forsto Koranen like godt som Abu Bakr^{ra}. Hans hensikt med å be sistnevnte forklare betydningen, var i håp om at Abu Bakr^{ra} skulle klare å gjette seg frem til at han var sulten og kanskje ordne med mat til ham. Like etter kom Umar^{ra} og Abu Hurairah^a ba ham om å forklare betydningen av det samme verset.

Umar^{ra} forklarte verset og gikk videre. Abu Huraira^{ra}, i likhet med alle de andre følgesvennene av Den hellige profeten^{sa}, ønsket ikke å komme med en direkte forespørsel. Da hans indirekte forsøk på å få oppmerksomhet rundt hans tilstand hadde mislyktes, begynte han å bli svimmel. Men så hørte han navnet sitt, i en svært myk og øm stemme. Da han snudde seg mot stemmen så han Den hellige profeten^{sa} stå i husvinduet sitt og smile. Han spurte Abu Huraira^{ra}: «Er du sulten?» Og Abu Huraira^{ra} svarte: «Sannelig, å, Guds sendebud! Jeg er sulten.» Den hellige profeten^{sa} sa videre: «Det er ikke noe mat i huset vårt heller, men noen har nettopp gitt oss en kopp melk. Gå til moskéen og se om det er noen andre der som også er sultne.» Abu Huraira^{ra} gjorde det han ble bedt om, men tenkte for seg selv: «Jeg er sulten nok til å drikke hele koppen med melk, men Profeten^{sa} har bedt meg om å invitere andre som kan være i en lignende situasjon, noe som betyr at jeg kommer til å få svært lite melk.» Men han måtte gjøre det Profeten^{sa} hadde bedt om, så han gikk til moskeen og tok med seg seks personer hjem til Profeten^{sa}. Den hellige profeten^{sa} ga koppen med melk til en av dem og ba ham drikke. Da han var ferdig og la fra seg koppen insisterte Profeten^{sa} på at han skulle drikke en gang til og en tredje gang, helt til han ble mett. På samme måte insisterte han at alle de seks skulle drikke seg mette. Hver gang han ba noen om å drikke hadde Abu Huraira^{ra} blitt redd for at det ikke skulle bli igjen noe til ham. Etter at alle seks hadde drukket av melken fikk Abu Huraira^{ra} koppen og det var fremdeles melk i den. Også i hans tilfelle ble det insistert på at han drakk seg mett. Til slutt drakk Den hellige profeten^{sa} det som var igjen, takket Gud og lukket døren (*Bukhari, Kitābul Riqāq*). Hensikten til Den hellige profeten^{sa} med å tilby melk til Abu Huraira^{ra} sist av alle, kan ha vært å antyde overfor ham at han burde ha fortsatt med å tåle sultfølelsen, at han burde ha stolt på Gud ved ikke å rette oppmerksomhet mot sin tilstand, selv indirekte.

Han spiste og drakk alltid med sin høyre hånd og stoppet alltid tre ganger for å ta pustepause mens han drakk. En årsak kan være at hvis en drikker alt vannet i løpet av en slurk, er vedkommende tilbøyelig til å drikke for mye og dermed forstyrre

fordøyelsen. Når det gjaldt mat hadde Den hellige profeten^{sa} følgende regel: Han spiste alt som var rent og tillatt, men ikke på en slik måte som ville gi smak av luksus, eller på en måte som ville frata andre deres del.

Som det har blitt nevnt, var hans hverdagsmåltider svært enkle, men hvis noen overrakte ham noe som var spesielt forberedt, avviste han det ikke. Han lengtet imidlertid ikke etter god mat, selv om han hadde god sans for honning og dadler. Om dadler pleide han å si at det er et spesielt forhold mellom en muslim og daddeltreet. Ingen deler var unyttige, dets løv, bark, frukt, både moden og umoden, og selv steinene kunne enkelt brukes til noe. Det samme var tilfellet med en sann muslim. Alle hans handlinger var velgjørende, og alt det han gjorde fremmet velferden til menneskeheten (*Bukhari og Muslim*).

Den hellige profeten^{sa} foretrakk enkel bekledning. Hans eget antrekk bestod normalt av en skjorte og en *izar* [et stykke tøy pakket rundt livet og som henger til anklene – red.], eller en skjorte og bukse. Han bar alltid sin izar eller bukse slik at den dekket kroppen og rakk ham ned til hans ankler. Han likte ikke at kneet eller deler av kroppen ovenfor kneet ble blottlagt, hvis ikke det var ytterst nødvendig.

Han syntes heller ikke noe om bruken av stoff som hadde broderte eller malte figurer, verken som bekledning eller gardiner. Særlig hvis figurene var store og kunne tolkes som representanter for guder og gudinner eller andre objekter for tilbedelse. Ved en anledning fant han en gardin hengende i huset sitt, med store figurer, og ba om å få den fjernet. Men han så ingen skade i å bruke stoff med små figurer som ikke kunne mistolkes. Han brukte aldri silke selv og foreskrev at ingen muslimske menn skulle bruke det. For å bevise ekteheten til brev som han skrev til monarker, for å invitere dem til å akseptere Islam, hadde han en seglring, men den var laget av sølv og ikke gull. For gull er forbudt for muslimske menn (*Bukhari og Muslim*). For muslimske kvinner er det tillatt med både silke og gull, men selv da har Den hellige profeten^{sa} sagt at overflod bør unngås.

Ved en anledning ba han om hjelp til å støtte de fattige, og en dame fulgte oppfordringen ved å ta av seg sitt ene armbånd og gi det som bidrag. Han henvendte seg til henne og sa: «Fortjener ikke den andre hånden å bli reddet fra ilden?» Damen svarte med å ta av seg armbåndet på sin andre hånd og tilby det også. Ingen av hans koner eide prydelser av betydelig verdi, og det samme gjaldt andre muslimske kvinner. I samsvar med Koranens lære frarådet han hamstring av penger eller gull. Han mente at dette var skadelig for interessene til den fattige delen av samfunnet, og at det resulterte i uorden i fellesskapets økonomi og var dermed en synd.

Ved en anledning foreslo Umar^{ra} at Den hellige profeten^{sa} på møter med ambassadører for store monarkier, og ved seremonielle anledninger, burde ha på seg en verdifull kappe. Den hellige profeten^{sa} takket nei til forslaget og begrunnet det med at det ikke ville behage Gud om han tok til en slik livsstil. Han sa at han skulle møte alle i de klærne han gikk med til vanlig. Ved en annen anledning, da klær av silke ble gitt i gave til ham, ga han de videre til Umar^{ra}. Til dette hadde Umar^{ra} sagt: «Hvordan kan jeg gå med silke når du selv har sagt du misliker bruken av det?» Til det skal Den hellige profeten^{sa} ha sagt at ikke alle gaver er ment for ens personlige bruk. Umar^{ra} kunne ha gitt den videre til sin kone eller datter, eller brukt den til noe annet fornuftig (*Bukhari, Kitabul Libas*).

Den hellige profetens^{sa} sovested var også svært enkel. Han sov alltid på bakken, og underlaget han sov på bestod av et stykke lær eller tekstil av kamelhår. Angående dette forteller Aishar^a at underlaget deres var så lite, at når Den hellige profeten^{sa} pleide å stå opp om natten for bønn, måtte hun ligge på den ene siden av sengen og strekke ut bena, mens han var i stående stilling. For når han bøyde hodet mot bakken så måtte hun folde dem tilbake (*Muslim, Tirmidhi og Bukhari*).

Hans bolig bar også preg av enkelhet, for huset bestod av ett rom og en liten gårds plass. Et tau var hengt opp og delte rommet

i to. For når han hadde besøk ble det hengt et tøyestykke over det, slik at den ene delen ble møterom og den andre forbeholdt hans kone. Hans liv var så enkelt at Aisha^{ra} har fortalt at de ofte ernærte seg på dadler og vann, og den dagen Den hellige profeten^{sa} døde var det ikke annen mat i huset enn noen få dadler (*Bukhari*).

FORHOLDET TIL GUD

Hvert aspekt ved Den hellige profetens^{sa} liv synes å ha vært styrt og farget av hans kjærlighet og hengivenhet til Gud. Til tross for det svært tunge ansvaret som hadde blitt lagt på hans skuldre, tilbrakte Den hellige profeten^{sa} mesteparten av sin tid i løpet av dagen, og så vel som natten, i tilbedelse og lovprisning av Gud. Han pleide å forlate sin seng ved midnatt og vie seg til tilbedelse av Gud, helt til det var tid for å gå til moskeen for morgenbønn. Noen ganger stod han så lenge i bønn under nattens siste del, at føttene hans pleide å hovne opp. De som så ham i den tilstanden ble alltid veldig rørt. Ved en anledning sa Aisha^a til ham: «Gud har bæret deg med Sin kjærlighet og nærhet, så hvorfor utsetter du deg selv for så mye ubehag?» Han svarte: «Hvis Gud ved Sin nåde og barmhjertighet har tildelt meg Sin kjærlighet og nærhet, er det da ikke min plikt å gjengjelde takknemlighet overfor Ham? Takknemligheten bør øke i forhold til gunsten som mottas.» (*Bukhari, Kitābul Kusuf*)

Han begynte aldri på en oppgave uten guddommelig befaling eller tillatelse. Dette har allerede blitt berørt i den biografiske delen av boken. For eksempel, til tross for den svært alvorlige forfølgelsen han ble utsatt for av folket i Mekka, forlot han ikke byen før han fikk guddommelige befaling om å gjøre det.

Da forfølgelsen ble svært alvorlig og Den hellige profeten^{sa} ga tillatelse til sine følgesvenner å migrere til Abessinia, uttrykte noen av dem ønske om at han skulle følge med dem. Han avslo og begrunnet det med at han ikke hadde fått guddommelig tillatelse til dette. Derfor, i en periode med motgang og forfølgelse, når folk vanligvis ville ønsket å holde sine venner og nære relasjoner hos seg, ba han sine følgesvenner om å søke tilflukt i Abessinia; mens han selv ble igjen i Mekka, for Gud hadde ennå ikke bedt ham om å forlate byen.

Hver gang han hørte Guds ord bli resitert ble Den hellige profeten^{sa} overveldet av følelser, og tårer begynte å renne fra øynene hans, særlig hvis han hørte vers som understreket hans

eget ansvar. Abdullah bin Masud^{ra} beretter at Den hellige profeten^{sa} ved en anledning ba ham om å resitere noen vers fra Koranen for ham. Han svarte: «Å, Allahs sendebud! Koranen har blitt åpenbart deg, det vil si at du kan den best. Hvordan kan jeg resitere den for deg?» Den hellige profeten^{sa} svarte: «Jeg elsker å høre den resitert også av andre mennesker.» Derpå begynte Abdullah bin Masud^{ra} å resitere fra Sura Al-Nisa. Han kom til følgende vers: «Og hvordan vil det gå med dem når vi bringer ethvert vitne fra ethvert folk og bringer deg som vitne over disse» (4:42). Her skal Den hellige profeten^{sa} ha utbrutt: «Nok! Nok!» Abdullah bin Masud^{ra} så da at tårene strømmet fra Den hellige profetens^{sa} øyne. (*Bukhari, Kitab Fadailul Koran*)

Han var svært påpasselig med å ta del i forsamlingsbønn. Selv under alvorlig sykdom, når det er lov ikke bare å be i eget rom, men også liggende til sengs, så ville han gå til moskeen for å lede bønnene selv. Ved en anledning da Den hellige profeten^{sa} ikke klarte å komme seg til moskeen ba han Abu Bakr^{ra} lede bønnene. Men umiddelbart etter at han følte at tilstanden var bedre, ba han om å få støtte slik at han kunne komme seg til moskeen. Han la sin vekt på skuldrene til to menn, men ifølge Aisha^{ra} var han så svak at føttene ble slept langs bakken. (*Bukhari*)

Det er vanlig praksis å klappe med hendene for å gi uttrykk for glede, eller for å trekke oppmerksomheten mot noe bestemt. Araberne pleide å følge samme praksis. Den hellige profeten^{sa} elsket å minnes Gud, og til dette formålet erstattet han klapping med erindring av Gud. En gang, mens han var opptatt med noe viktig, nærmet tidspunktet for neste bønn seg, og han ba Abu Bakr^{ra} lede bønnen. Kort tid etter ble han ferdig og gikk til moskeen. Abu Bakr^{ra} ledet bønnen, men når menigheten oppfattet at Den hellige profeten^{sa} hadde kommet, begynte de å klappe for å gi uttrykk for sin glede og for å rette Abu Bakr^{ra} sin oppmerksomhet mot Profetens^{sa} ankomst. Abu Bakr^{ra} trådte tilbake og gjorde plass for Den hellige profeten^{sa} slik at han kunne lede bønnen. Når bønnen var over, spurte han Abu Bakr^{ra} om hvorfor han ikke ledet bønnen når han hadde blitt sendt for å gjøre nettopp det? Abu Bakr^{ra} svarte: «Å, Allahs sendebud,

hvordan kan det sømme seg for sønnen til Abu Quhafa^{ra} å lede bønnen i ditt nærvær?» Så henvendte Profeten^{sa} seg til menigheten: «Hvorfor klappet dere? Det er ikke sømmelig at man klapper mens man ihukommer Gud. Hvis det i løpet av bønnen er behov for å rette oppmerksomheten mot noe, så i stedet for klappe bør dere si Guds navn høyløyd. Dette vil rette oppmerksomheten mot det som må legges merke til.» (*Bukhari*)

Profeten^{sa} aksepterte ikke at bønn eller tilbedelse ble gjennomført på befaling eller som botsøvelse. Ved en anledning kom han hjem og observerte et tau som hang mellom to bærebjelker. Han spurte til hvilket formål det hang der, og fikk som svar at hans kone Zainab^{ra} hadde som vane å støtte seg på det hvis hun ble trett i løpet av bønn. Han ba da om at tauet skulle fjernes og sa at bønn bare skulle fortsette så lenge man følte at det var uten anstrengelse og med glede. Hvis man ble sliten, burde vedkommende sette seg ned. Bønn var ikke ekstraarbeid og hvis man fortsatte med det selv etter at kroppen var utmattet, mislyktes man med formålet. (*Bukhari, Kitābul Kusuf*)

Han viste avsky for enhver handling og praksis som minnet, selv vagt, om avgudsdyrkelse. Da han nærmet seg livets slutt og var i dødskamp, snudde han seg fra side til side, mens han utbrøt: «Må Gud forbanne de jøder og kristne som har gjort gravene til sine profeter til steder for tilbedelse» (*Bukhari*). I tankene hadde han de jøder og kristne som kastet seg ned foran gravene til sine profeter og helgener og adresserte sine bønner til dem. Og han mente at hvis muslimer falt for tilsvarende praksis, ville de ikke være fortjent hans bønner. Tvert imot, ville de bli atskilt fra ham.

Hans ekstreme årvåkenhet for Guds ære har allerede blitt omtalt i den biografiske delen. Folket i Mekka forsøkte med alle slags fristelser å overtale ham til å gi opp sin motstand mot avgudsdyrkelse (*Tabari*). Onkelen Abu Talib frarådet også Den hellige profeten^{sa} mot å fordømme avgudsdyrkelse. Han uttrykte sin frykt overfor Profeten^{sa} for at han måtte velge mellom å slutte å beskytte ham eller å oppleve sterk motstand fra sitt folk. Det

eneste svaret Profeten^{sa} ga sin onkel ved denne anledningen var: «Om disse menneskene plasserte solen i min høyre hånd og månen i min venstre, selv da ville jeg ikke avstå fra å hevde og forkynne om Guds Enhet», (*Zurqani*).

Under slaget ved Uhud, da en gruppe sårede muslimer samlet seg rundt ham ved foten av en ås, mens deres fiender ga utløp for sine følelser ved å juble over å ha brutt de muslimske rekkene, ropte deres leder Abu Sufyan^{ra}: «Æret være Hubal! Æret være Hubal!» Til tross for at det beste for Profeten^{sa} og hans lille gruppe av muslimer var å ligge stille, så ga de til svar: «Til Allah alene tilhører seier og heder! Til Allah alene tilhører seier og heder!» (*Bukhari*)

Det var en vanlig misforståelse blant tilhengere av ulike religioner før fremveksten av Islam, at himmelske og jordiske manifestasjoner fant sted for å markere anledninger av glede og sorg for profeter, helgener og andre store menn. Selv himmellegemers bevegelse kunne være styrt av dem. For eksempel var det knyttet til noen av dem at det var de som fikk solen til å stå stille, stoppet månen eller fikk rennende vann til å stilne.

Islam lærte at slike forestillinger var grunnløse, og referanser til fenomener av denne typen i religiøse skrifter var bare i form av metaforer. I stedet for å bli tolket i samsvar med sin korrekte betydning, hadde de gitt opphav til overtro. Allikevel, selv blant muslimene var det en tilbøyelighet til å tilskrive Profeten^{sa} slike fenomener. I de senere årene av Den hellige profetens^{sa} liv døde hans sønn Ibrahim, i en alder av to og et halvt år. En solformørkelse fant sted på samme dag. Noen muslimer i Medina var opphav til ideen om at solen hadde blitt formørket i anledning av dødsfallet til Profetens^{sa} sønns, som et tegn på guddommelig kondolanse. Da dette ble nevnt for Den hellige profeten^{sa} uttrykte han stor misnøye og fordømte en slik forestilling på det sterkeste. Han forklarte at solen, månen og andre himmellegemer var alle styrt av guddommelige lover, og at

deres bevegelser og fenomener knyttet til dem hadde ingen relasjon til noens liv eller død. (*Bukhari*)

Arabia er et veldig tørt land og regn blir alltid ønsket velkommen og ventet på med ivrighet. Araberne pleide å forestille seg at regnfall ble kontrollert av stjernenes bevegelser. Hver gang noen ga uttrykk for dette pleide Profeten^{sa} å bli svært oppskaket, og formante folket sitt ikke å forklare goder de var blitt forsynt, med at de kom fra andre kilder. Han forklarte at regn og andre naturlige fenomener blir styrt av guddommelige lover, og at de ikke ble kontrollert av noen guds, gudinner eller annen makts glede eller mishag. (*Muslim, Kitabul Iman*)

Han hadde absolutt tillit til Gud som ingen ugunstige omstendigheter kunne påvirke. Ved en anledning fant en fiende ham sovende, ubevoktet. Han tok sverdet, stilte seg ved hodet til Profeten^{sa} og truet med å drepe ham med en gang. «Hvem kan redde deg fra denne situasjonen?» spurte han Den hellige profeten^{sa}. Og svaret han fikk var: «Allah!» Han sa dette ordet med slik selvtillit at selv hjertet til hans vantro fiende ble tvunget til å erkjenne hans utstrakte tro og tillit til Gud. Sverdet falt ut av hånden hans, og han som for et øyeblikk siden sto bøyd over for å ta livet hans, stod nå foran ham som en dømt kriminell, i påvente av straffeutmåling. (*Muslim, Kitabul Fadail* og *Bukhari, Kitabul Jihad*)

På den andre enden av skalaen var hans ydmykhet overfor det guddommelige. Abu Huraira^a forteller: «En dag hørte jeg Den hellige profeten^{sa} si at ingen mann ville oppnå frelse gjennom sine egne gode gjerninger. Til det sa jeg: 'Å, Allahs sendebud! Ganske visst vil du tre inn i paradiset takket være dine gode handlinger'. Til dette svarte Profeten^{sa}: 'Nei, heller ikke jeg kan komme til paradiset på grunn av mine handlinger, bare Guds nåde og barmhjertighet kan innsvøpe meg.'» (*Bukhari, Kitabur Riqaq*)

Han formanet alltid å velge og å følge det som er rett, og til å være grundig i sin søken etter hjelpemidler som kunne få en til

å oppnå nærhet til Gud. Han forkynte at ingen skulle ønske døden for seg selv, for hvis han er god vil han oppnå større goder ved å leve lenger. Og hvis han er ond, kan han med tiden kunne omvende seg fra sine onde veier og starte på en god måte.

Hans kjærlighet og hengivenhet til Gud uttrykte seg på mange måter. For eksempel, hver gang det etter en tørkeperiode begynte å regne, pleide han ta ut tungen for å fange en regndråpe og si: «Her er det seneste godet fra min Herre.» Han var stadig opptatt med å be for Guds tilgivelse og velgjørenhet, spesielt da han satt blant folk i sitt eget følge eller andre beslektet med ham. Og han mente at muslimer generelt burde redde seg selv fra guddommelig vrede, og skulle gjøre seg fortjent til guddommelig tilgivelse. Den hellige profeten^{sa} var alltid bevisst at han alltid var i Guds nærvær. Når han la seg for å sove, pleide han å si: «Å, Allah! La meg dø med ditt navn på mine lepper og la meg stå opp med ditt navn på mine lepper.» Og når han sto opp sa han: «All lovprisning tilkommer Allah som har brakt meg til livet etter døden [søvn,] og en dag skal vi alle samles hos Ham.» (*Bukhari*)

Han lengtet konstant etter Guds nærhet, og en av hans ofte gjentatte bønner var: «Å, Allah! Fyll mitt hjerte med Ditt lys, og fyll mine øyne med Ditt lys, og fyll mine ører med Ditt lys, og bring Ditt lys på min høyre side, og bring Ditt lys på min venstre side, og bring Ditt lys over meg, og bring Ditt lys under meg, og bring Ditt lys foran meg, og bring Ditt lys bak meg, og gjør Du, å, Allah, hele meg til lys.» (*Bukhari*)

Ibn Abbas^{ra} forteller: «Kort tid før Den hellige profetens^{sa} død, kom den falske profeten Musailima til Medina og kunngjorde, at hvis Muhammad^{sa} utnevnte ham til sin etterfølger, da var han villig til å akseptere ham. Musailima ble ledsaget av et veldig stort følge, og stammen som han var beslektet med var blant de største stammene i Arabia. Da Den hellige profeten^{sa} fikk vite om dette dro han for å møte ham, ledsaget av Thabit bin Qais bin Shams^{ra}. I sin hånd hadde han en tørket palmekvist. Ved ankomst gikk han til Musailimas leir og stilte seg foran ham. I mellomtiden hadde flere av Profetens^{sa} følgesvenner kommet og

samlet seg rundt ham. Han henvendte seg til Musailima, og sa: 'Det har blitt formidlet meg at du har sagt at hvis jeg utnevner deg til min etterfølger, da er du villig til å følge meg. Men jeg er ikke villig til å gi selv denne tørkede palmekvisten til deg om det er i strid med Guds befalinger. Din slutt vil bli som Gud har besluttet. Hvis du snur ryggen til meg, vil Gud sørge for at du blir til ingenting. Jeg fornemmer veldig tydelig at Gud vil behandle deg slik Han har åpenbart meg.' Og han tilføyde: 'Jeg vil nå trekke meg tilbake, hvis du har noe mer å si så kan du si det til Thabit bin Qais bin Shams som vil fungere som min representant.' Så returnerte han med Abu Huraira^{ra}. Noen spurte Profeten^{sa} hva han mente med at Gud ville ta seg av Musailima slik det hadde blitt åpenbart ham. Den hellige profeten^{sa} svarte: 'Jeg så i en drøm at jeg hadde to armbånd rundt mine håndledd som jeg mislikte. I drømmen ble jeg rettleidet av Gud til å blåse på armbåndene. Da jeg blåste på dem, så forsvant de begge. Jeg tolket dette til å bety at det er to falske profeter som kommer etter meg.'» (*Bukhari, Kitabul Maghazi*)

Denne hendelsen skjedde mot slutten av Den hellige profetens^{sa} liv. Den siste, og største, arabiske stammen som enda ikke hadde akseptert ham, var forberedt på å underkaste seg, men betingelsen for det var at Den hellige profeten^{sa} oppnevnte deres leder som sin etterfølger. Hadde Den hellige profeten^{sa} hatt personlige motiver, fantes det ikke en bedre måte å samle hele Arabia på, enn ved å love at hans etterfølger kom til å bli han som var leder for den største stammen i Arabia. For Profeten^{sa} hadde ingen sønn, og ingen dynastiske ambisjoner stod i veien for en slik ordning, men han betraktet aldri at selv de minste ting tilhørte ham eller var til hans disposisjon. Derfor kunne han ikke oppføre seg som lederskapet over muslimene var opp til ham. Han betraktet det som en hellig, guddommelig tillit og trodde at Gud ville tildele det til den Han mente var passende. Han avviste derfor tilbudet fra Musailima med forakt, og sa at han ikke engang kunne tenke seg å gi ham en tørr palmekvist, så det å lede muslimene var ikke aktuelt.

Hver gang han henviste til eller prekte om Gud, kunne tilskuerne se at hele hans vesen var grepet av kjærlig lidenskap og hengivenhet til Gud. Han insisterte alltid på enkelhet ved tilbedelse. Moskéen som han bygde i Medina, og hvor han alltid ledet bønner, hadde bare jordgulv, uten noe som dekket det; og taket var laget av tørkede palmegrener og blader, som førte til lekkasjer hver gang det regnet. Ved slike anledninger pleide Den hellige profeten^{sa} og medlemmer av menigheten å bli gjennomvåte og gjørmete, men de fortsatte med bønnen helt til de ble ferdige. Ved ingen anledning antydte han at tilbedelsen skulle utsettes eller at de skulle flytte til et vanntett rom. (*Bukhari, Kitabus Saum*)

Han passet også på sine følgesvenner. Abdullah bin Umar^{ra} var en særskilt from og god mann. Om ham skal Den hellige profeten^{sa} ha sagt: «Abdullah bin Umar^{ra} ville ha vært en enda bedre mann om han ble mer regelmessig med hensyn til sine *tahajjud*-bønner⁴.» Da dette ble nevnt for Abdullah bin Umar^{ra} skal han aldri ha gått glipp av disse bønnene igjen.

Det er nedtegnet at da Den hellige profeten^{sa} var i huset til sin datter Fatima^{ra}, spurte han henne og sin svigersønn, Ali^{ra}, om de ba sine Tahajjud bønner regelmessig. Ali^{ra} svarte: «Å, Allahs sendebud! Vi prøver å stå opp for tahajjud-bønnen, men av og til, med Guds vilje, er vi ute av stand til å våkne opp i tide, slik at vi går glipp av den.» På vei tilbake gjentok Profeten^{sa} et vers fra Koranen flere ganger. Det handler om at man ofte er motvillig til å innrømme sine feil og forsøker å dekke over dem med unnskyldninger (*Bukhari, Kitabal Kusuf*). Det Profeten^{sa} mente var at Ali^{ra} ikke burde ha knyttet sin negative egenskap til Gud, ved å si at med Guds vilje var vi ikke i stand til å stå opp. Han burde heller ha innrømmet sin egen svakhet i saken.

---

⁴Dette er frivillig bønn som blir utført i den siste delen av natten, og er ikke en av de daglige bønnene (red.)

MOTSTAND MOT BOTSØVELSER

Den hellige profeten^{sa} tok sterk avstand fra høytideligheter rundt tilbedelse, og fordømte å pålegge seg bønn som botsøvelse.

Han lærte at sann tilbedelse består av fordelaktig bruk av evnene som Gud har begavet menneskene med. Gud har gitt øynene til å se med, og det ville ikke ha vært tilbedelse, men uforfuskmet, å holde dem lukket eller å ha dem fjernet. Det er ikke den riktige bruk av synet som betraktes som syndig, men et misbruk av denne evnen vil være å synde. Det vil bli oppfattet som utakknemlig å la seg bli fratatt evnen til å høre, selv om det vil være syndig å bruke denne evnen til å lytte til sladder og baksnakking. Det å avstå fra mat (unntatt ved anledninger da det er foreskrevet eller på annen måte ønskelig), kan føre til selvmord og dermed utpekes til en utilgivelig synd. Men det vil også være syndig om en hengir seg helt til mat og drikke, eller til å nyte mat og drikke som er forbudt og uønsket. Dette er et gyllent prinsipp som ble undervist og understreket av Den hellige profeten^{sa}, da det ikke hadde blitt innprentet av tidligere profeter.

Riktig bruk av naturlige egenskaper utgjør høyverdige moralske trekk, og å være skuffet eller gjøre narr av disse egenskapene er dårskap. Det er feilaktig bruk som er ondt eller syndig. Riktig bruk av egenskapene er en sann dyd. Dette er essensen i den morallæren i Islam, slik den ble lært av Den hellige profeten^{sa}. Og dette, i korte trekk, var også et bilde av hans eget liv og handlinger. Aisha^{ra} forteller: «Når Den hellige profeten^{sa} hadde et valg mellom to fremgangsmåter, valgte han alltid den enkleste av de to, forutsatt at den var fri for all mistanke om feil eller synd. Når en handlemåte var åpen for mistanke, var det Den hellige profeten^{sa} av alle menn som ga handlemåten den bredeste ankringsplass.» (*Muslim, Kitabul Fadail*)

Dette er faktisk den høyeste og mest beundringsverdige veien for enhver å gå. Mange mennesker påfører seg selv smerte og isolering helt frivillig, og dette gjøres ikke med den hensikt å

vinne Guds velbehag, men med den hensikt å bedra mennesker. For Guds behag blir ikke vunnet ved å påføre seg selv meningsløs smerte og isolering. Hos slike mennesker finnes det liten andel av naturlige dyder og de ønsker å dekke over sine feil, for å tilegne seg fordeler i andres øyne ved å påta seg falske dyder. Målet i Islam og til Den hellige profeten^{sa} var å oppnå reelle dyder og å erverve Guds velbehag, derfor var han helt fri for skuespill og påtattethet. Om verden oppfattet ham som sann eller falsk person var likegyldig for ham. Alt som betydde noe for ham var hvordan han selv var og hvordan Gud ville dømme ham. Hvis han i tillegg til sin samvittighet og Guds anerkjennelse også fikk menneskenes sannhetserklæring, var han takknemlig, men hvis noen så på ham med mistenksomhet var han bare medfølende, og ga ikke deres mening noe verdi.

HOLDNINGEN TIL SINE KONER

Han var ekstremt snill og rettfærdig mot sine koner. Hvis en av dem skulle oppføre seg upassende overfor ham, smilte han bare og lot hendelsen passere. En dag sa han til Aisha^{ra}: «Aisha, jeg vet alltid når du er opprørt over meg.» Aisha^{ra} spurte: «Hvordan det?» Han svarte: «Jeg har lagt merke til at når du er fornøyd med meg, så refererer du til Gud som Muhammads Herre. Men hvis du ikke er fornøyd med meg, refererer du til Ham som Ibrahims Herre.» Til dette skal Aisha^{ra} ha ledd og sagt at han hadde rett. (*Bukhari, Kitabun Nikdh*)

Khadija^{ra} var hans første kone og ofret mye for ham. Hun var mye eldre enn Profeten^{sa} og det var etter hennes død han giftet seg med yngre kvinner, men tillot aldri minnet om Khadija^{ra} å bli svekket. Hver gang noen av venninnene til Khadija^{ra} besøkte ham, pleide han å reise seg for å ta dem imot (*Muslim*). Hvis han kom over ting som hadde tilhørt eller vært tilknyttet Khadija^{ra}, ble han alltid overveldet av følelser. Blant fangene muslimene tok i slaget ved Badr var en av svigersønnene til Profeten^{sa}. Han hadde ikke noe å tilby som løsepenger så hans kone, Zainab^{ra}, Profetens^{sa} datter, sendte et halskjede fra Medina for å få ham løslatt. Det hadde tilhørt hennes mor, Khadija^{ra}. Da Profeten^{sa} så halssmykket skal han ha gjenkjent det og blitt rørt. Han sa til sine følgesvenner: «Jeg har ingen myndighet til å gi noe påbud i denne saken, men jeg vet at dette smykket er verdsatt av Zainab^{ra} som siste minnet av hennes avdøde mor. Forutsatt at det appellerer til dere, vil jeg foreslå at hun ikke blir fratatt det og at det kan returneres til henne. Og de visste at ingenting ville gi dem større glede enn raskt å godta forslaget.» (*Halbiyya*, bind 2)

Han roste ofte Khadija^{ra} overfor de andre konene sine, og fremhevet hennes dyder og ofre for Islam. Ved en slik anledning ble Aisha^{ra} fornærmet, og sa: «Å, Allahs sendebud, hvorfor fortsetter du å snakke om den gamle damen? Gud har gitt deg bedre, yngre og mer attraktive koner.» Den hellige profeten^{sa} ble overveldet av følelser, og protesterte: «Å, nei, Aisha^{ra}! Du har ingen anelse om hvor god Khadija^{ra} var mot meg.» (*Bukhari*)

HØYE MORALSKE EGENSKAPER

Han var alltid veldig tålmodig i motgang. Han ble aldri motløs av fiendtlige omstendigheter og lot heller ikke personlige ønsker få overtaket. Det har allerede blitt nevnt at Profetens^{sa} far døde før hans fødsel, og hans mor døde mens han fremdeles var et lite barn. Helt frem til han var åtte år var det hans bestefar som var hans formynder, men etter bestefarens død var det hans onkel, Abu Talib, som tok hånd om ham. Både på grunn av naturlig kjærlighet for Profeten^{sa}, men også fordi han hadde blitt særskilt formant av sin far, så passet Abu Talib på sin nevø med omsorg og overbærenhet; men hans kone tok ikke like mye hensyn. Det hendte ofte at hun delte ut noe til sine egne barn, men utelot deres lille fetter. Hvis Abu Talib tilfeldigvis kom hjem ved en slik anledning, fant han sin lille nevø sittende for seg selv som et perfekt bilde av verdighet, uten spor av dårlig humør eller bitterhet i ansiktsuttrykket. Hans onkel, i ettergivenhet for sin kjærlighet og erkjennelse av sitt ansvar, pleide da å løpe til sin nevø, omfavne ham til sitt bryst og rope ut: «Ta hensyn til dette barnet mitt også! Ta hensyn til dette barnet mitt også!» Slike hendelser var ikke uvanlig. De som var vitner til hendelsene har vært enstemmige i sine vitnesbyrd, om at den unge Muhammad^{sa} aldri ga noe tegn på at han på noen måte var påvirket av dem, eller at han ble sjalu på sine søskenbarn. Senere i livet, da han var i en stand til å gjøre det, påtok han seg omsorgen og oppdragelsen av to av sin onkels sønner, Ali^{ra} og Jafar^{ra}. Han utførte dette ansvaret på en utmerket måte.

Den hellige profeten^{sa} skal gjennom hele livet ha opplevd en rekke bitre hendelser. Han ble født foreldreløs, hans mor døde mens han fortsatt var et lite barn og han mistet sin bestefar i en alder av åtte år. Etter inngått ekteskap måtte han utstå tapet av flere barn, det ene etter det andre. Deretter døde hans elskede og hengivne kone, Khadija^{ra}. Noen av konene han giftet seg med etter Khadijas^{ra} død, døde også i løpet av hans liv. Og mot slutten av sitt liv måtte han også utstå tapet av sin sønn Ibrahim. Han bar alle disse tapene og motgangene muntert, og ingen av dem berørte hans beslutninger eller hans høflige natur. Hans private

sorger ble aldri uttalt offentlig, og han møtte alltid alle med en vennlig mine, behandlet alle med samme menneskelige kjærighet.

Ved en anledning observerte han en kvinne som var opptatt med å sørge høylytt ved sitt barns grav. Han formante henne å være tålmodig og akseptere Guds vilje som den øverste. Kvinnen visste ikke at det var Profeten^{sa} som snakket til henne, og svarte: «Hvis du noen gang hadde lidd et slikt tap som jeg, så hadde du innsett hvor vanskelig det er å være tålmodig under en slik sorg.» Profeten^{sa} skal da ha sagt: «Jeg har lidd tapet av ikke ett, men sju barn», og gått videre. Bortsett fra når han henviste til sine tap eller uhell på en slik indirekte måte, dvelte han ikke ved dem eller lot dem hindre ham i sine ustoppelige tjenester for menneskeheten og sin muntre deling av andres byrder.

HANS SELVKONTROLL

Han hadde fullstendig selvkontroll. Selv da han ble leder av en suveren stat lyttet han alltid til alle med tålmodighet, og hvis en person behandlet ham uforskammet forsøkte han aldri å gjengjelde det.

I Østen var det å ikke tiltale en person ved hans navn en måte å vise respekt på. Derfor tiltalte muslimene Profeten^{sa} med: «Å, Allahs sendebud», og ikke-muslimer tiltalte ham med «Abul Qasim» som betyr Qasims far; ettersom en av hans sønner het Qasim. Ved en anledning kom det en jøde til Profeten^{sa} i Medina og startet en diskusjon med ham. Under diskusjonen ble han flere ganger tiltalt som «Å, Muhammad, Å, Muhammad». Profeten^{sa} ga ikke noe oppmerksomhet til hans form for tiltale, og gikk tålmodig videre med å forklare spørsmålet som var under diskusjon. Hans følgesvenner begynte imidlertid å bli irriterte på mannens uhøflige form for tiltale. Til slutt klarte ikke en av dem å holde seg lenger og ba jøden om å la være å tiltale ham ved navn, men å bruke «Abul Qasim». Til det skal jøden ha sagt at han kun vil tiltale ham ved det navnet foreldrene hans har gitt ham. Den hellige profeten^{sa} skal ha smilt og sagt til sine følgesvenner: «Han har rett. Jeg ble gitt navnet Muhammad ved min fødsel, og det er ingen grunn til å bli opprørt over at han tiltaler meg med det.»

Noen ganger ble han stanset av folk på veien som la beslag på ham for å forklare sine behov og om å legge fram sine forespørsler. Han stod alltid tålmodig og lot dem fortsette til de var ferdig. Det hendte at folk, når de håndhilste på ham, holdt hånden en stund og selv om han fant dette upraktisk og det førte til tap av dyrebar tid, så var han aldri den første til å trekke hånden.

Mennesker gikk fritt opp til ham, fortalte om sine vanskeligheter og ba ham om hjelp, og hvis han var i stand til å hjelpe så avviste han dem aldri. Noen ganger ble han belemret med forespørsler som kunne være uforsvarlig pressende, men han

fortsatte å være imøtekommende og å innfri dem så langt han var i stand til det. Noen ganger, etter å ha hørt på en forespørsel kunne han formane personen om å ha større tillit til Gud, og om å unngå å be andre om hjelp.

Ved en anledning spurte en hengiven muslim ham flere ganger om penger og hver gang fikk han oppfylt sine forespørsler, men omsider så sa Profeten^{sa}: «Det er best for en mann å sette sin lit til Gud og å unngå forespørsler.» Vedkommende var en oppriktig mann, og av hensyn til Profetens^{sa} følelser tilbød han ikke å levere tilbake det han allerede hadde fått, men han erklærte at i fremtiden ville han aldri komme med flere anmodninger til noen, under noen omstendighet.

Flere år senere kjempet han et slag på en stridshest. Midt i kampens hete ble han omringet av sine fiender, og pisen falt ut av hans hånd. En annen muslimsk soldat som var til fots så ham i knipe og bøyde seg ned for å plukke opp pisen, men mannen på hesten ba ham la være, og hoppet av hesten og plukket den opp selv. Han forklarte til soldaten at han for lenge siden lovet Den hellige profeten^{sa} at han aldri ville be noen om noe; og hvis han hadde latt soldaten plukke opp pisen for ham ville det ha betydd at han indirekte ba om noe, og ville dermed ha brutt sitt løfte.

RETTFERDIGHET OG RETT HANDLEMÅTE

Araberne var sterkt tilbøyelige til å favorisere og brukte forskjellige målestandarder for forskjellige personer. Selv blant de såkalte siviliserte nasjonene i dag ser man en motvilje mot å bringe fremtredende personer eller personer med høye stillinger eller embeter til ansvar for sine gjerninger, mens loven håndheves strengt mot vanlige borgere. Den hellige profeten^{sa} var imidlertid unik i å håndheve faste normer for rettferdighet og rett handlemåte.

Ved et tilfelle ble en ung kvinne, som tilhørte en svært respektabel familie, funnet skyldig i å ha begått tyveri. Dette vakte stor forskrekkelse, for dersom den normale straffen ble idømt den unge kvinnen, ville en mektig familie bli ydmyket og vanæret. Mange var ivrige etter å bønnfalle Profeten^{sa} på vegne av overtrederen, men var redd for å gjøre det. Til slutt ble Usama^{ra} overtalt til å påta seg oppdraget. Usama^{ra} gikk til Den hellige profeten^{sa}, men da Profeten^{sa} oppfattet hvilken retning hans innvendinger gikk, ble han oppskaket, og sa: «Du burde ha avstått. Nasjoner har møtt en ulykkelig slutt for å ha favorisert høyt plasserte personer, mens de har vært harde mot vanlige mennesker. Islam tillater ikke dette og jeg vil absolutt ikke gjøre det. Sannelig, hvis min egen datter, Fatima, begår en straffbar handling, ville jeg ikke nøle med å legge henne passende straff.» (*Bukhari, Kitabul Hudud*)

Det har allerede blitt fortalt at da Profetens^{sa} onkel Abbas^{ra} ble tatt til fange under slaget ved Badr, så ble han som alle andre fanger bundet med et tau for å hindre flukt. Tauet ble strammet ganske hardt, noe som førte til at han stønnet av smerte i løpet av natten. Profeten^{sa} hørte hans stønning og klarte ikke å sove. Følgesvennene til Profeten^{sa} oppfattet dette og løsnet tauet som bandt Abbas^{ra}. Da Profeten^{sa} fikk vite om dette sa han at alle fanger skulle behandles likt og at det ikke var noen grunn til å favorisere hans egen slektning. Han insisterte på at enten så måtte de løsne tauene på alle fangene, eller så måtte de stramme tauet på Abbas^{ra}. Følgesvennene til Profeten^{sa} ønsket ikke å

utsette ham for engstelse på grunn av hans onkel, så de viste hensyn ved bevoktningen av fangene, og løsnet tauene på dem alle. (*Zurqani*, bind 3, s. 279)

Selv under krevende forhold, som følge av krigen, var han veldig oppmerksom på å følge allmenne regler og konvensjoner. Ved en anledning sendte han en del av sine følgesvenner på rekognoseringstokt. Der møtte de på noen menn som tilhørte fienden. Dette var på den siste dagen av den hellige måneden *rajab*. De tenkte at det ville være farlig å la dem unnslippe og vende tilbake til Mekka, med etterretning om at rekognoseringsgruppen var så nære, så de angrep dem. Under angrepet ble en av dem drept. Etter at rekognoseringsgruppen hadde vendt tilbake til Medina, begynte mekkanerne å protestere på at den muslimske gruppen hadde drept en av deres menn i den hellige måneden. Mekkanerne brøt ofte ukrenkeligheten til hellige måneder overfor muslimer når det passet dem. Og et passende svar på dette ville ha vært å si at mekkanerne selv hadde ingen respekt for avtaler relatert til hellige måneder, så de kunne ikke forvente en overholdelse fra muslimene. Men Profeten^{sa} ga ikke dette som svar. Han ga alvorlig reprimande til rekognoseringsgruppen, nektet å godta utbyttet og ifølge enkelte beretninger ble det også gitt blodpenger for personen som ble drept, inntil åpenbaringen i 2: 218 avklarte dette standpunktet. (*Tabari* og *Halbiyya*)

Folk er generelt forsiktig med å såre følelsene til sine venner og forbindelser, men Den hellige profeten^{sa} var veldig nøye på dette selv overfor mennesker som var mot ham. Ved en anledning kom en jøde til ham og klaget over at Abu Bakr^{ra} hadde såret hans følelser ved å si at Gud hadde opphøyet Muhammad^{sa} over Moses^{as}. Profeten^{sa} innkalte Abu Bakr^{ra} og spurte ham om hva som hadde hendt. Abu Bakr^{ra} forklarte at jøden hadde startet med å si at han sverget ved Moses^{as} som Gud hadde opphøyet over hele menneskeheten. Abu Bakr^{ra} hadde svart ham ved å si at han sverget ved Muhammad^{sa}, som Gud hadde opphøyet over Moses^{as}. Til dette skal Profeten^{sa} ha sagt: «Du skulle ikke ha sagt dette for følelsene til andre mennesker skal respekteres. Ingen

skal opphøye meg over Moses^{as}», (*Bukhari, Kitabut Tauhid*). Dette betydde ikke at Den hellige profeten^{sa} ikke hadde en høyere posisjon enn Moses^{as}, men at en høytidelig erklæring på dette overfor en jøde trolig ville såre hans følelser og burde unngås.

HENSYN TIL DE FATTIGE

Den hellige profeten^{sa} var alltid opptatt av å forbedre tilstanden til den fattige delen av samfunnet og å heve deres status.

Ved en anledning, mens han satt med sine følgesvenner, gikk en rik mann forbi. Profeten^{sa} spurte en av sine følgesvenner om hva han mente om ham. Han svarte: «Han er en mann som er ressurssterk og med gode forbindelser. Hvis han skulle be om hånden til en jente for ekteskap, ville forespørselen vurderes som gunstig, og om han skulle gripe inn på vegne av noen i forbønn ville han ha blitt hørt.»

Kort tid etter passerte en annen mann som ga inntrykk av å være fattig, og Profeten^{sa} spurte de samme følgesvennene om hva de syntes om ham. De svarte: «Å, Allahs sendebud, han er en fattig mann. Hvis han skulle be om hånden til en jente for ekteskap, ville anmodningen ikke bli gunstig mottatt, og om han skulle gripe inn på vegne av noen ville hans forbønn bli avvist. Hvis han skulle søke å oppta noen i samtale ville ingen oppmerksomhet bli gitt til ham.» Etter å ha hørt dette skal Profeten^{sa} ha uttalt: «Denne fattige mannens verdi er mye høyere enn verdien av den mengde gull som skal til for å fylle hele universet.» (*Bukhari, Kitabur Riqaq*)

En fattig muslimsk kvinne pleide å rydde i moskéen til Den hellige profeten^{sa} i Medina. Da han ikke så henne i moskéen på noen dager, spurte han etter henne og ble fortalt at hun var død. Da sa han: «Hvorfor ble ikke jeg informert da hun døde? Jeg ville ha ønsket å delta i hennes begravelsesbønn», og la til: «Muligens anså du ikke henne verdig denne omtanken siden hun var fattig. Dette var ikke riktig. Vis meg veien til hennes grav.» Så gikk han til graven hennes og ba for henne. (*Bukhari, Kitabus Salat*)

Han pleide å si at det fantes mennesker med flokete hår og kroppen dekket av støv. De ble ikke ønsket velkommen av de som er velstående, men var så høyt verdsatt av Gud at hvis de, med

tillit til Guds velgjørenhet, sverget ved Hans navn om at en viss sak ville ta en bestemt vending, så ville Han støtte dem. (*Muslim, Kitabul Birr was Sila*)

Ved en annen anledning satt noen av Den hellige profetens^{sa} følgesvenner sammen. Disse var frigitte slaver. Abu Sufyan^{ra}, (som var en leder for Quraish, og frem til overgivelsen av Mekka hadde kjempet mot Islam), passerte forbi. Disse følgesvennene henvendte seg til ham og gjenkalte den seier Gud hadde skjenket Islam. Abu Bakr^{ra} hørte også dette, og likte ikke at lederen for Quraish ble påminnet ydmykelsen. Han irettesatte følgesvennene. Deretter gikk han og fortalte Profeten^{sa} om hendelsen. Profeten^{sa} skal ha sagt til dette: «Å, Abu Bakr! Jeg frykter at du kan ha såret følelsene til disse tjenerne av Gud. Hvis det stemmer, vil Gud være opprørt over deg.» Abu Bakr^{ra} dro med en gang tilbake til følgesvennene, og spurte: «Mine brødre! Ble dere såret over det jeg sa?» Til det svarte de: «Vi ble ikke fornærmet over det du sa. Må Gud tilgi deg!» (*Muslim, Kitabul Fadal*)

Selv om Profeten^{sa} insisterte på at fattige mennesker skulle respekteres og deres følelser ikke skulle bli såret og at man skulle anstrenge seg for å innfri deres behov, forsøkte han også å gi dem en følelse av selvrespekt og formanet om ikke å tigge for tjenester. Han pleide å si at det sømmet seg ikke for en fattig mann å søke etter å få en daddel eller to, eller en munnfull eller to av mat; men å beherske seg fra å gjøre en forespørsel, uansett hvor hardt han kanskje ble prøvd (*Bukhari, Kitabul Kusuf*). På en annen side pleide han å si at ingen bevertning ville bli velsignet, med mindre noen fattige også ble invitert til den.

Aisha^{ra} forteller at hun ved en anledning fikk besøk av en fattig kvinne med sine to små døtre. Aisha^{ra} hadde ingenting for henne der og da, bortsett fra en daddel som hun ga til kvinnen. Kvinnen delte den mellom sine små døtre og så dro de. Da Profeten^{sa} kom hjem berettet Aisha^{ra} om dette og han sa: «Hvis en fattig mann har døtre og han behandler dem med omtanke, vil Gud redde ham fra helvetes lidelse», og la til, «Gud vil skjenke denne kvinnen paradiset på grunn av den omtanken hun viste

sine døtre.» (*Muslim*)

Ved et tilfelle ble han fortalt at en av hans ressurssterke følgesvenner, Sad^{ra}, skrøt av sin virksomhet til andre. Da Profeten^{sa} hørte dette, sa han: «La ingen forestille seg at hans rikdom, rang eller makt er resultatet av bare hans egen innsats eller ledelse. Det er ikke slik. Ens makt, ens posisjon og ens formue er alle tjent gjennom de fattige.» En av hans bønnere var: «Å, Gud! Hold meg ydmyk mens jeg er i live og hold meg ydmyk når jeg dør, og la min oppstandelse på dommens dag være med de ydmyke.» (*Tirmidhi, Abwabul Zuhad*)

En varm dag gikk han ned en gate og observerte en svært fattig muslim som bar på en tung last. Han så veldig enkel ut, og i tillegg var han dekket av et tykt lag med svette og støv. Han hadde et trist utseende. Den hellige profeten^{sa} nærmet seg ham i stillhet, slik barn noen ganger gjør når de har det moro. Profeten^{sa} la sine hender over arbeiderens øyne slik at de ble dekket, og ventet på at han skulle gjette hvem det var. Mannen tok sine hender bakover, kjente på vedkommende og innså at det var Den hellige profeten^{sa}. Han gjettet riktig, for mest sannsynlig ville ingen andre vise en slik inderlig hengivenhet for en mann av hans kår. Glad og oppmuntret presset arbeideren seg mot Den hellige profeten^{sa} kropp og klemte ham mot seg, slik at det ble avtrykk av støv og svette på klærne til Den hellige profeten^{sa}; muligens gjorde han dette for å finne ut hvor ettergivende Profeten^{sa} ville være. Profeten^{sa} fortsatte å smile og ba ham ikke om å holde opp. Etter at mannen hadde kommet i ganske godt humør, sa Profeten^{sa} til ham: «Jeg har en slave, tror du noen vil være villig til å kjøpe ham?» Mannen skjønte nok at det ikke var noen i verden, unntatt Den hellige profeten^{sa} selv, som kunne klare å se noe som helst verdi i ham, og med et melankolsk sukk svarte han: «Å, Allahs sendebud! Det er ingen i denne verden som vil være villig til å kjøpe meg.» Den hellige profeten^{sa} svarte: «Nei! Nei! Du må ikke si det. Du er av stor verdi i Guds øyne.» (*Sharhus sunna*)

Ikke bare var han selv påpasselig med de fattiges velferd, men han

oppfordret stadig andre til å være det samme.

Abu Musa Ashari^{ra} beretter at hvis en trengende person kom med en forespørsel til Den hellige profeten^{sa}, pleide han å si til de rundt ham: «Dere bør også hjelpe til med hans forespørsel slik at også dere kan få fordelene av det å være sammen om en god gjerning,» (*Bukhari* og *Muslim*). Hans hensikt var på den ene siden å skape en følelse av iver, blant sine følgesvenner, etter å hjelpe de fattige, og på den andre siden fremme en oppfatning av hengivenhet og sympati blant de trengende for deres ressurssterke brødre.

IVARETA INTERESSENE TIL DE FATTIGE

Da Islam begynte å bli allment akseptert over store deler av Arabia, mottok Den hellige profeten^{sa} ofte store mengder varer og penger som han umiddelbart fordelte blant de som var i nød. Ved en anledning kom hans datter Fatima^{ra} til ham og viste sine hender som hadde blitt fortykket fordi hun hadde arbeidet med å knuse korn med stein. Hun ba om en slave kunne tildeles henne for å lette hennes oppgaver. Profeten^{sa} svarte: «Jeg skal fortelle deg noe som vil vise seg å være av langt større nytte enn en slave. Når du går til sengs om natten burde du lovprise Gud trettitre ganger, stadfeste hans perfektion like mange ganger og stadfeste hans storhet trettifire ganger. Dette vil hjelpe deg mye mer enn det å ha en slave.» (*Bukhari*)

Ved en annen anledning, mens han delte ut penger, falt en mynt fra hans hender og rullet ut av syne. Etter å ha avsluttet utdelingen gikk han til moskéen og ledet bønner. Det var hans praksis å bli sittende en kort stund etter at bønner var avsluttet, opptatt med å minnes Gud, og deretter la folk komme bort og stille spørsmål eller komme med forespørsler til ham.

Men ved denne anledningen reiste han seg så fort bønner var avsluttet og fortsatte raskt mot sitt hus. Han lette etter den forsvunnete mynten, og etter å ha funnet den dro han tilbake og gav den til en trengende. Den hellige profeten^{sa} forklarte at mynten hadde falt ut av hans hender under fordelingen av pengene og hendelsen hadde blitt glemt. Men så plutselig husket han det mens han ledet bønner. Han ble urolig av tanken på at om han skulle dø, før han fant mynten og ga den bort til noen i nød, ville han bli holdt ansvarlig for det overfor Gud. Det var grunnen til at han forlot moskeen i en slik hast for å finne mynten. (*Bukhari, Kitābul Kusuf*)

I sin iver etter å ivareta interessene til de fattige og trengende fullt ut, gikk han så langt som å fastsette at ingen veldedighet skulle gis hans etterkommere. Dette var i frykt for at muslimene, av kjærlighet og hengivenhet overfor ham, med tiden

skulle gjøre hans etterkommere til de viktigste målene for sin veldedighet; og dermed frata de fattige og trengende sin andel. Ved en anledning kom noen med et parti dadler og ga dem som veldedighet. Hans barnebarn Hasan^{ra}, som da bare var to og et halvt år, satt ved siden av Profeten^{sa}. Han plukket opp en av dadlene og puttet den i munnen. Profeten^{sa} puttet sin finger inn i hans munn og tvang daddelen ut, og sa: «Vi har ingen rett til dette. Dette hører til de fattige blant Guds skapninger.» (*Bukhari, Kitabul Kusuf*)

BEHANDLING AV SLAVER

Han oppfordret hele tiden de som eide slaver til å behandle dem vennlig og godt. Han hadde fastsatt at dersom eieren av en slave slo sin slave eller misbrukte ham, så var det å sette slaven fri den eneste oppreisningen som kunne gis. (*Muslim, Kitabul Iman*)

Han oppmuntret til, og testamenterte midler for, å frigjøre slaver ved enhver mulighet. Han sa: «Hvis en person som eier en slave setter ham fri, vil Gud gjengjelde det ved å spare hver eneste del av kroppen tilsvarende hver del av den frislupne slavens kropp, pining i helvete.» Han bestemte også at en slave skulle bli bedt om kun å utføre oppgaver som han lett kunne utføre; og at når slaven var satt til å gjøre en oppgave så skulle hans herre hjelpe ham i å utføre oppgaven. Dette var for at slaven ikke skulle oppleve følelsen av ydmykelse eller nedverdiggelse. (*Muslim*)

Hvis en herre dro på reise sammen med en slave, var det hans plikt å dele sitt transportmiddel med slaven, enten ved å ri sammen eller ved at hver av dem red etter tur.

Abu Hurair^{ra} pleide å tilbringe all sin tid i Profetens^{sa} selskap etter at han ble muslim. Han hørte gjentatte ganger Profetens^{sa} pålegg om behandling av slaver. Om dette har han sagt: «Jeg henvender meg til dere med Gud som vitne, for i Hans hender er mitt liv, at om det ikke var for de mulighetene jeg fikk til å bli med i krig, pilegrimsreise og muligheten til å tjene min gamle mor, ville jeg ha ønsket å dø som en slave; for Den hellige profeten^{sa} insisterte stadig på at slaver skulle behandles godt og vennlig.» (*Muslim*)

Marur bin Suwaid^{ra} beretter: «Jeg så Abu Dharr Gheffari^{ra} (en av følgesvennene til Profeten^{sa}), i helt like klær som sin slave. Jeg spurte ham om grunnen til dette, og han svarte: 'Under Den hellige profetens^{sa} levetid hånet jeg en mann for at hans mor hadde vært en slave. Den hellige profeten^{sa} irettesatte meg og sa: 'Du besitter fortsatt pre-islamske forestillinger. Hvem er slaver?'

De er dine brødre og kilden til din makt. Gud i sin visdom gir deg midlertidig myndighet over dem. Den som har slik myndighet over sin bror burde mate ham med den samme slags mat han selv spiser, kle ham med den type klær han selv går i og bør ikke gi ham en oppgave utover hans styrke, og bør selv hjelpe ham i det han blir bedt om å gjøre.”»

Ved en annen anledning skal Profeten^{sa} ha sagt: «Når din tjener tilbereder mat for deg og setter den ut for deg, bør du be ham om å sette seg ned sammen med deg for å spise, eller i det minste å ta en del av maten, i ditt selskap. Siden han har laget den har han rett til det.» (*Muslim*)

BEHANDLING AV KVINNER

Den hellige profeten^{sa} var veldig ivrig på å bedre kvinnes kår i samfunnet, og på å sikre dem verdighet, rettferdighet og likeverdig behandling. Islam var den første religionen som ga kvinner rett til arv. Koranen gjør døtre, sammen med sønner, i stand til å arve eiendom etterlatt av sine foreldre. På samme måte er mor også en arving til sin sønns eller datters eiendom, og en kone er gjort arving til sin manns eiendom. Når en bror blir arving til sin avdøde brors eiendom, blir hans søster også en arving til den samme eiendommen. Ingen religion før Islam hadde så tydelig og bestemt fastslått kvinners rett til arv og til å eie eiendom.

I Islam er en kvinne eneveldig eier av sin eiendom, og ektemannen kan ikke erverve noen form for kontroll over den kun på bakgrunn av deres forhold. En kvinne har full frihet til å håndtere sin eiendom som hun ønsker.

Den hellige profeten^{sa} var så nøye med hensyn til vennlig behandling av kvinner, at de rundt ham som tidligere ikke hadde vært vant til å se på kvinner som medhjelpere og partnere, fant det vanskelig å tilpasse seg de normene som Profeten^{sa} var ivrig etter å formidle og håndheve. Umar^{ra} forteller:

Noen ganger forsøkte min kone å blande seg i mine saker, med å gi råd; og jeg irettesatte henne strengt ved å si at araberne aldri hadde tillatt sine kvinner å gripe inn i deres saker. Hun svarte: 'Det er fortiden. Den hellige profeten lar sine hustruer råde ham i sine saker og han stopper dem ikke. Hvorfor følger du ikke hans eksempel?' Mitt svar var da: 'Når det angår Aisha, så er Profeten spesielt kjærlig mot henne, men når det gjelder din datter [Hafsa^{ra}], hvis hun gjør dette, så må hun en dag ta konsekvensene av hennes uforskammethet.' Like etter skjedde det at Den

hellige profeten^{sa} var opprørt over noe, og bestemte seg for å tilbringe en tid atskilt fra sine koner. Da jeg fikk vite om dette, fortalte jeg det til min kone og sa at det jeg fryktet hadde skjedd. Så gikk jeg til huset til min datter, Hafsa, og fant henne gråtende. Jeg spurte henne om hva som var i veien, og om Profeten^{sa} hadde skilt seg fra henne. Hun svarte: 'Jeg vet ikke om skilsmisse, men Profeten har bestemt seg for å holde seg borte fra oss en stund.' Jeg sa til henne: 'Har jeg ikke ofte bedt deg om ikke å ta deg de samme frihetene overfor ham som Aisha gjør? For Den hellige profeten er spesielt glad i Aisha, men du synes å ha brakt på deg det jeg hadde fryktet.' Jeg dro deretter til Den hellige profeten^{sa} og fant ham liggende på en grov matte. Han hadde ikke på seg skjorte og kroppen hans var merket med mønstrene fra matten. Jeg satte meg ved siden av ham, og sa: 'Å, Allahs sendebud! Keiseren og Khosrau fortjener ikke noe av Guds gunst, men allikevel lever de sine liv med mange bekvemmeligheter, og du som er Hans sendebud tilbringer dine dager i slik ubehag.' Profeten^{sa} svarte: 'Det stemmer ikke. Allahs sendebud forventer ikke å tilbringe sin tid i komfort. Den slags liv passer seg bare sekulære monarker.' Så fortalte jeg Profeten^{sa} om alt det som hadde skjedd mellom meg, min kone og datter. Etter å ha hørt meg, lo Profeten^{sa} og sa: 'Det er ikke sant at jeg har skilt meg fra mine koner. Jeg har bare tenkt at det er lurt å tilbringe litt tid borte fra dem.' (*Bukhari, Kitabun Nikah*)

Profeten^{sa} var så påpasselig når det gjaldt følelsene til kvinner, at en gang han ledet bønn hørte han et barn gråte og avsluttet bønnen raskt. Deretter forklarte han at han hadde hørt barnets gråt og forestilt seg at barnets mor ville bli distraheret,

derfor avsluttet han bønnen raskt, slik at mor kunne gå til barnet.

Hvis han var på reise, og det var kvinner blant de medreisende, ga han alltid beskjed om at karavanen skulle bevege seg i langsomme etapper. Ved en slik anledning, da mennene ble ivrige etter å gå raskere, sa han: «Ta vare på glass! Ta vare av glass!» Med det mente han at kvinner var en del av følget, og hvis kamelene og hestene ble satt på galopp, ville kvinnene lide av humpingen. (*Bukhari, Kitabul Adab*)

Under et tokt oppstod det forvirring blant rekkene av ridende soldater og dyrene ble uhåndterlige. Den hellige profeten^{sa} falt ned fra sin hest og det samme gjorde noen av kvinnene. En av følgesvennene som red på en kamel rett bak Profeten^{sa} hoppet av sin kamel, og ropte: «Måtte jeg ofre meg for deg, å, Allahs sendebud!» Profetens^{sa} fot satt fortsatt fast i stigbøylen, han tok den ut i all hast og sa til sin følgesvenn: «Ikke bry deg om meg. Gå og hjelp kvinnene.»

Et av påleggene han ga til muslimene rett før sin død, var at de alltid skulle behandle kvinner med vennlighet og omtenkksomhet. Han gjentok ofte at hvis en mann hadde døtre og han sørget for å gi dem utdanning og god oppvekst, ville Gud frelse ham fra lidelsen i helvete. (*Tirmidhi*)

Det var en vanlig praksis blant arabere å straffe kvinner fysisk for enhver liten feil. Den hellige profeten^{sa} lærte dem at kvinner var likestilte med menn som Guds skapninger, de var ikke deres slaver og burde ikke bli slått. Da kvinnene fikk vite om dette gikk de til det andre ekstreme og begynte å motsette seg menn i alt, noe som førte til at husfreden til mange kontinuerlig ble forstyrret. Umar^{ra} klaget over dette til Den hellige profeten^{sa} og sa at hvis ikke kvinner kunne bli tuktet noen gang, så ville de bli ustyrlige og det ville bli vanskelig å holde dem i sjakk. Siden detaljert islamsk lære om behandlingen av kvinner ikke hadde blitt åpenbart sa Profeten^{sa} at hvis en kvinne var skyldig i en alvorlig overtredelse kunne hun bli tuktet. Dette i sin tur ledet til at menn i mange tilfeller begynte å gå tilbake til den gamle

arabiske praksisen. Dermed ble det kvinnes tur til å klage, og de la frem sine grunner til å klage overfor Profetens^{sa} koner. Derpå moraliserte Profeten^{sa} overfor mennene og fortalte dem at de som behandlet kvinner med uvennlighet aldri kunne vinne Guds gunst. Slik ble kvinners rettigheter etablert og for første gang begynte kvinnene å bli behandlet som frie individer med egne rettigheter. (*Abu Darvud, Kitabun Nikah*)

Muawiya al Qushairi^{ra} forteller: «Jeg spurte Den hellige profeten^{sa} om hvilke krav min kone hadde overfor meg, og han svarte: 'Mat henne med det som Gud skjenker dere av mat, og kle henne med det som Gud skjenker dere i form av klær, ikke tukt eller misbruk henne og heller ikke kast henne ut av ditt hus.'»

Han var så forsiktig med kvinners følelser og meninger at han alltid formante de som måtte på en reise om å fullføre sine ærender raskt og returnere hjem så snart som mulig, slik at deres koner og barn ikke skulle være atskilt lenger enn nødvendig. Hver gang Profeten^{sa} returnerte fra en reise ankom han alltid hjemmet på dagtid. Hvis det nærmet seg natt mot slutten av hans reise pleide han å slå leir utenfor Medina for natten, før han dro hjem neste morgen. Han fortalte sine følgesvenner at når de vendte tilbake fra en reise, så skulle de ikke komme hjem plutselig uten varsel om deres retur (*Bukhari og Muslim*). Ved å gi denne veiledningen hadde han i tankene at forholdet mellom kjønnene i stor grad er styrt av følelser. I fravær av mannen kan en kone ofte overse det å ta vare på kroppen og klærne, men hvis mannen skulle returnere hjem uventet kunne de finere følelsene til mannen eller konen bli opprørt. Ved å gi veiledning om at når mannen kommer tilbake fra en reise skal han planlegge å komme hjem på dagtid, og etter å ha gitt beskjed til sine familiemedlemmer om sin retur, så ville han forsikre seg om at familien ville være klar til å motta ham på en passende måte.

HOLDNING TIL DE DØDE

Den hellige profeten^{sa} ga påbud om at enhver skulle ha et testament som ville styre hans anliggender etter hans død; slik at de beslektet med ham skulle oppleve minst mulig ulemper etter hans bortgang.

Han fastslo at ingen skulle snakke stygt om en som var død, men det gode som var i ham burde understrekes; for det er ingen fordel i å nevne svakheter eller mangler hos avdøde, men ved å vektlegge hans dyder ville folk være mer tilbøyelig til å be for ham (*Bukhari*).

Han insisterte også på at den avdødes gjeld skulle betales før han ble begravd. Ofte gjorde han opp gjelden til de avdøde selv. Hvis han ikke var i stand til å gjøre det så formante han arvingene og slektningene til den avdøde, eller andre personer, om å betale hans gjeld. Han ville ikke holde begravelsesbønnen helt til den avdødes gjeld hadde blitt betalt.

BEHANDLING AV NABOER

Han behandlet alltid sine naboer med den ytterste vennlighet og omtanke. Han pleide å si at engelen Gabriel hadde lagt så mye vekt på å vise hensyn til ens naboer, at han enkelte ganger begynte å lure på om kanskje også naboene ville bli inkludert blant de rettmessige arvingene.

Abu Dharr^{ra} forteller at Den hellige profeten^{sa} sa til ham: «Abu Dharr^{ra}, når kjøttkraft blir kokt for din familie så hell i litt mer vann slik at naboen også kan ta del i den.» Det betyr ikke at naboen ikke skulle bli invitert til å dele andre ting, men siden araberne stort sett var et vandrende folk og deres favorittrett var kjøttkraft, så skal Profeten^{sa} ha referert til denne retten som noe typisk, og anbefalt at man ikke skulle tenke så mye på smaken av maten som på forpliktelsen til å dele den med sin neste.

Abu Huraira^{ra} beretter: «Ved en anledning utbrøt Den hellige profeten^{sa}: 'Ved Gud, han er ikke en troende! Ved Gud, han er ikke en troende! Ved Gud, han er ikke en troende!' Da følgesvennene spurte: 'Hvem er ikke en troende, å, Allahs sendebud?' Svarte han: 'Han hvis nabo ikke er beskyttet mot skader og mishandling ved hans hender.' Ved en anledning, da han henvendte seg til kvinner, sa han: 'Hvis noen bare finner foten av en geit til matlaging bør den personen dele denne med sin nabo.' Han ba folk om ikke å protestere hvis deres naboer festet knagger på deres vegger eller tok dem i bruk til noe annet som ikke var til noen skade.» Abu Huraira^{ra} beretter: «Den hellige profeten^{sa} sa: 'Den som tror på Gud og dommens dag bør ikke forårsake noen ulemper for sin nabo; den som tror på Gud og på dommens dag bør ikke forårsake noen ulemper for sin gjest, og den som tror på Gud og dommens dag bør ytre dydige ord eller være stille.'» (*Muslim*)

BEHANDLING AV SLEKTNINGER

De fleste mennesker lider av denne svakheten, at når de gifter seg og flytter for seg selv, begynner de å forsømme sine foreldre. Den hellige profeten^{sa} har derfor lagt stor vekt på belønningen ved å tjene sine foreldre og behandle dem med vennlighet og omtanke.

Abu Huraira^{ra} beretter: «En mann kom til Den hellige profeten^{sa} og ba om å bli fortalt hvem som fortjente mest å bli behandlet godt av ham. Profeten^{sa} svarte: 'Din mor.' Mannen spurte: 'Og etter henne?' Profeten^{sa} gjentok: 'Din mor.' Mannen spurte en tredje gang: 'Og etter min mor?' Profeten^{sa} svarte fortsatt: 'Din mor,' og da mannen spurte ham en fjerde gang, sa han: 'Etter henne din far, og etter ham dine nærmeste slektninger og etter dem dine mer fjerne slektninger'.»

Profetens^{sa} egne foreldre og besteforeldre døde mens han enda var et barn. Foreldrene til noen av hans koner var fortsatt i live og han behandlet dem alltid med hensynsfullhet og ærbødighet. I anledning overgivelsen av Mekka, da Den hellige profeten^{sa} kom inn i byen som en seirende general, tok Abu Bakr^{ra} med sin far for å møte ham. Han sa da til Abu Bakr^{ra}: «Hvorfor brydde du din far ved å ta med ham til meg? Jeg ville gjerne ha dratt til ham selv.» (*Halbiyya*, bind 3, s. 99)

Et av hans utsagn var: «Uheldig er vedkommende som har foreldre som lever til alderdom, og han selv da unnlater å tjene seg en plass i paradiset», som betyr at å tjene ens foreldre, spesielt når de når alderdommen, tiltrekker seg nåde og favør hos Gud. Derfor skal den som får anledning til å tjene sine foreldre i alderdommen, og som benytter seg av muligheten til det fulle, være nødt til å bli styrket i rettferdighet og bli en mottaker av Guds nåde.

En mann klaget en gang til Den hellige profeten^{sa} og sa at jo mer velvilje han viste overfor sin slekt, desto mer fiendtlige ble de mot ham; jo mer han behandlet dem med vennlighet, desto mer

forfulgte de ham; jo mer hengivenhet han viste dem, desto mer mislikte de ham. Profeten^{sa} sa: «Hvis det du sier er sant, er du veldig heldig, for du vil alltid være mottaker av Guds styrke.» (*Muslim, Kitabul Birr Was Sila*)

Ved en annen anledning da Den hellige profeten^{sa} formante folk å gi almisser og til veldedighet skal en av hans følgesvenner, Abu Talha Ansari^{ra}, ha kommet til ham og tilbudt å donere en frukthage for veldedig formål. Profeten^{sa} ble veldig fornøyd og utbrøt: «For en utmerket veldedighet! For en utmerket veldedighet! For en utmerket veldedighet», og la til: «Etter å ha donert denne frukthagen til tjeneste for de dårlig stilte, vil jeg at du nå skal dele denne blant dine fattige slektninger.» (Bukhari, Kitabut Tafsir).

En annen gang kom en mann til ham, og sa: «Å, Allahs sendebud! Jeg er forberedt på å inngå en pakt om Hijra og jeg er forberedt på å inngå en pakt om å delta i hellig krig, for jeg er ivrig etter å vinne Guds glede.» Den hellige profeten^{sa} spurte om noen av hans foreldre var i live og mannen fortalte ham at begge var i live. Deretter spurte han: «Er du virkelig ivrig etter å vinne Guds velbehag?» Etter mannens bekreftende svar sa Profeten^{sa} til ham: «Gå da tilbake til dine foreldre og tjen dem, og tjen dem godt.»

Han påpekte at også en ikke-muslimsk slektning hadde like mye rett til å bli behandlet vennlig og med hensynsfullhet som ens muslimske slektninger. En av Abu Bakrs^{ra} hustruer, som var en ikke-muslim, besøkte datteren Asma^{ra}. Asma^{ra} spurte Den hellige profeten^{sa} om hun kunne tjene henne og gi gaver til henne, og til dette svarte Den hellige profeten^{sa}: «Ja, sannelig! For hun er din mor.» (*Bukhari, Kitabul Adab*)

Ikke bare sine nære slektninger, men selv de som var fjerne eller som hadde med dem å gjøre, behandlet han med stor omtanke. Når han ofret et dyr ville han sende en del av kjøttet til venner av Khadija^{ra} (hans avdøde kone), og han fortalte sine koner aldri å overse dem ved slike anledninger.

Mange år etter Khadijas^{ra} død da han satt med noen av sine følgesvenner, kom Khadijas^{ra} søster, Halah^{ra}, for å se ham. Hun spurte om tillatelse til å komme inn. Stemmen lignet veldig på som Khadijas^{ra}. Da Profeten^{sa} hørte den sa han: «Å, Gud! Det er Halah, Khadijas søster.» Sann kjærighet manifesterer seg alltid ved at man blir glad og hensynsfull mot alle de som kan ha en forbindelse til en person som man elsker eller verdsetter høyt.

Anas bin Malik^{ra} forteller at under en reise, da han var sammen med Jarir bin Abdullah^{ra}, la han merke til at sistnevnte passet på ham slik en tjener tar vare på sin herre. Ettersom Jarir bin Abdullah^{ra} var eldre enn Anas^{ra} ble Anas^{ra} flau og protesterte, og sa at Jarir^{ra} ikke trengte å gjøre dette for hans del. Jarir^{ra} svarte: «Jeg pleide å observere Ansar som med all sin hengivenhet tjente Den hellige profeten^{sa}, og ble så imponert over deres hengivenhet og kjærighet til Den hellige profeten^{sa}, at jeg bestemte meg for at hvis jeg noen gang fikk anledning til å være i selskap med en fra Ansar, ville jeg tjene ham som en tjener. Jeg utfører derfor bare det jeg hadde bestemt meg for og du bør ikke fraråde meg.» (*Muslim*)

Hendelsen bekrefter at dersom en person virkelig elsker en annen, vil hans hengivenhet strekke seg også til dem som oppriktig tjener den som er målet for hans hengivenhet. På samme måte vil de som virkelig hedrer sine foreldre alltid være ærbødige og hensynsfulle overfor de som kan være knyttet til deres foreldre gjennom hengivenhetens bånd eller slektskap.

Ved en annen anledning understreket Den hellige profeten^{sa} at den høyeste dyd for en, var å ære sine fars venner. Blant personene som ble adressert var Abdullah bin Umar^{ra}. Mange år etter, mens han var på pilegrimsreise, møtte han en beduin, som han tok inn i sitt reisefølge og ga i tillegg en turban. En av hans følgesvenner observerte dette og sa at han hadde vært overgenerøs med beduinen, som ville ha vært fornøyd med mye mindre. Abdullah bin Umar^{ra} svarte: «Denne mannens far var en venn av min far, og jeg har hørt Den hellige profeten^{sa} si at det er

en av de høyeste dyder for en mann å ære sin fars venner.»

HOLDE GODT SELSKAP

Han foretrakk alltid å holde selskap med de dydige og hvis han observerte noen svakheter i noen av sine følgesvenner, irettesatte han dem forsiktig og i det private.

Abu Musa Ashari^{ra} beretter: «Den hellige profeten^{sa} illustrerte fordelene ved å ha gode venner og dydig ledsagere og ulempen ved å ha onde venner og ondskapsfullt følge ved å si: 'En mann som holder selskap med dydige mennesker er som en person som bærer musk med seg. Hvis han spiser av den så kommer den ham til nytte, hvis han selger den så gjør han en fortjeneste, og hvis han bare holder på den så nyheter han dens duft. En mann som holder selskap med onde mennesker er som en som blåser inn i en kullovn, alt han kan forvente er at gnisten kan gå av og treffe hans klær og sette dem i brann, eller at gassene som slippes ut av kullet forstyrrer hans hjerne.'»

Han pleide å si at en manns karakter bærer preg av det selskapet han holder seg til, og at derfor burde man være påpasselig med å bruke sin tid i selskap med de gode. (*Bukhari og Muslim*)

BESKYTTELSE AV FOLKS TRO

Den hellige profeten^{sa} var veldig påpasselig med å unngå mulige misforståelser. Ved en anledning kom hans kone Safiyya^{ra} for å se ham i moskéen. Da det var på tide for henne å vende hjem var det blitt mørkt, og Profeten^{sa} bestemte seg for å følge henne hjem. På veien passerte han to menn og av ønske om å unngå spekulasjoner om han og hans følge, stoppet han dem og løftet sløret fra sin kones ansikt, og sa: «Se, det er min kone Safiyya.» De protesterte, og sa: «Å, Allahs sendebud! Hvordan kunne du forestille deg at vi skulle misforstå deg?» Profeten^{sa} svarte: «Satan [onde tanker] vandrer ofte i et menneskets blod. Jeg var redd for at deres tro ville bli berørt.» (*Bukhari, Abwabul I'tikaf*)

Å OVERSE ANDRES MANGLER

Han offentliggjorde aldri andres feil og formante folk om ikke å utlevere sine egne feil. Han pleide å si: «Hvis en person dekker over feilene til en annen, vil Gud dekke over vedkommendes feil på dommens dag.» Og: «Enhver av mine tilhengere kan unnslippe konsekvensene av sine feil [det vil si ved sann omvendelse og reform] utenom de som kunngjør sine forseelser.» Han illustrerte dette ved å si: «En mann begår en synd om natten og Gud dekker over den, om morgenen møter han sine venner og skryter av dette overfor dem: 'Jeg gjorde ditt i går natt, jeg gjorde datt i går natt.' Dermed avslører han selv det som Gud hadde dekket over.» (*Bukhari og Muslim*)

Noen mennesker tror i tåpelighet at bekjennelse av synd fører til anger; sannheten er at det bare fremmer usømmelighet. Synd er et onde og den som sklir inn i det, og blir offer for skam og samvittighetskvaler, har en mulighet til å vende tilbake til renhet og rettskaffenhet gjennom anger. Hans tilfelle er lik en person som har blitt forført av det onde, men som jages av rettskaffenhet; så snart en sjanse byr seg, blir det onde overvunnet og synderen blir avhentet av rettskaffenheten. De som derimot kunngjør sine synder og er stolte over dem, mister all forståelse av godt og ondt, og blir ute av stand til anger og omvendelse.

Ved en anledning kom en mann til Den hellige profeten^{sa}, og sa: «Jeg har gjort meg skyldig i utroskap.» (Ifølge Islam er dette er en straffbar handling hvis bevis kan stadfestes). Etter å ha hørt mannens tilståelse snudde Den hellige profeten^{sa} seg vekk fra ham og opptok seg med noe annet. Det han ønsket å indikere var at riktig botemiddel i et slikt tilfelle var anger, og ikke en offentlig tilståelse. Men mannen var ikke klar over dette og trodde at Profeten^{sa} ikke hadde hørt ham, så han stilte seg foran Profeten^{sa} og gjentok tilståelsen. Den hellige profeten^{sa} snudde seg igjen vekk fra ham, men mannen gikk igjen foran ham og gjentok sin tilståelse. Etter at Profeten^{sa} hadde gjort dette fire ganger sa han: «Jeg skulle ha ønsket at denne mannen ikke hadde

kunngjort å ha begått synd, inntil Gud hadde indikert Sin vilje angående ham. Men siden han har gjentatt sin tilståelse fire ganger er jeg tvunget til å gripe inn», (*Tirmidhi*). Deretter la han til: «Denne mannen har selv tilstått og har ikke blitt beskyldt av kvinnen som denne tilståelsen angår. Kvinnen skal bli forhørt og hvis hun nekter skyld skal hun ikke lide noe besvær, og bare denne mannen skal straffes i samsvar med sin tilståelse; men hvis hun innrømmer bør også hun bli straffet.»

Det var Den hellige profetens^{sa} praksis å følge Toraens lov i saker der Koranen var taus, og ettersom Toraen foreskriver at en ekteskapsbryter skal steines til døden, avsa Profeten^{sa} den samme dommen for denne mannen. Da dommen skulle utføres forsøkte mannen å løpe vekk. Men folket forfulgte ham og utførte steiningen.

Da Profeten^{sa} fikk vite om dette så mislikte han det. Han sa at mannen hadde blitt dømt i henhold til sin egen tilståelse. Hans forsøk på å løpe vekk, var i praksis en tilbaketrekking av tilståelsen, og han burde derfor ikke ha blitt utsatt for en straff som var pålagt ham utelukkende på grunn av hans tilståelse. Den hellige profeten^{sa} fastsatte at loven bare var opptatt av åpenlyse handlinger.

Under krig kom en gruppe muslimer over en ikke-muslim som pleide å ligge på lur på øde steder, og når han fant en ensom muslim pleide han å gå til angrep og drepe ham. Ved denne anledningen forfulgte Usama bin Zaid^{ra} ham, og etter å ha innhentet og fanget ham, og så trakk han sverdet for å drepe ham. Da mannen oppdaget at han på ingen måte kunne unnsnippe gjentok han den første delen av den muslimske trosbekjennelsen, nemlig at «Ingen er verdig tilbedelse unntagen Allah», for å vise at han hadde akseptert Islam. Usama^{ra} brydde seg ikke om dette og drepte ham likevel. Da denne og andre hendelser fra felttoget ble gjenfortalt Den hellige profeten^{sa}, sendte han bud etter Usama^{ra} og forhørte ham. Da Usama^{ra} bekreftet hendelsen overfor Profeten^{sa}, sa han: «Hvordan vil det være for deg på dommens dag når hans trosbekjennelse vil vitne til hans fordel?»

Usama^{ra} svarte: «Å, Allahs sendebud^{sa}! Denne mannen myrdet muslimer og hans erklæring om å være muslim var bare et påfunn for å slippe unna gjengjeldelse.» Men Profeten^{sa} fortsatte å gjenta: «Hvordan vil det være for deg på dommens dag når hans bekjennelse av troen vil vitne til hans fordel?» Hensikten var å fortelle at Gud vil holde Usama^{ra} ansvarlig for denne mannens død. Selv om han hadde gjort seg skyldig i drap på muslimer, så var det en indikasjon på at han hadde vendt seg fra sine ugjerninger da han leste trosbekjennelsen.

Usama^{ra} protesterte og hevdet at mannens resitering av trosbekjennelse skyldtes hans frykt for døden og var ikke en indikasjon på omvendelse. Da skal Den hellige profeten^{sa} ha sagt:

«Kikket du inn i hans hjerte for å se om han fortalte sannheten eller ikke?» Han fortsatte med å gjenta: «Hvordan vil det være for deg på dommens dag når hans bekjennelse av troen vil vitne til hans fordel?» Til dette skal Usama^{ra} ha sagt: «Etter å ha hørt Profeten^{sa} gjenta dette så mange ganger, ønsket jeg at jeg hadde konvertert til Islam først i det øyeblikket, slik at jeg ikke hadde vært skyldig i det jeg var anklaget for.»
(Muslim, Kitabul Iman)

Den hellige profeten^{sa} var alltid klar til å tilgi folk for deres feil og overtredelser. En av de involverte i saken om ærekrenkelsen av hans kone, Aisha^{ra}, var avhengig av veldedighet fra Abu Bakr^{ra} (Aishas^{ra} far). Da det ble klart at påstanden mot Aisha^{ra} var falsk, stoppet Abu Bakr^{ra} sin støtte til denne mannen. Også dette er bevis på Abu Bakrs^{ra} prisverdige beherskelse og tilbakeholdenhet. En gjennomsnittlig person ville ha gått hardt ut mot en som var avhengig av hans støtte og som hadde gjort seg skyldig i å baktale hans datter.

Da Den hellige profeten^{sa} fikk vite om hva Abu Bakr^{ra} hadde gjort, snakket han til ham og påpekte at selv om mannen hadde begått en feil, så sømmet det seg ikke for en person som Abu

Bakr^{ra} å frata ham hans livsgrunnlag på bakgrunn av hans ugjerning. Deretter skal Abu Bakr^{ra} ha gjenopptatt sin støtte til mannen. (*Bukhari, Kitabut tafsir*)

TÅLMODIGHET I MOTGANG

Den hellige profeten^{sa} pleide å si: «For en muslim er livet fullt av goder, og ingen andre enn en sann troende befinner seg i den tilstand; for hvis han oppnår suksess er han takknemlig overfor Gud og blir mottaker av større gunst fra Ham. På den annen side, hvis han lider av smerte eller trengsel og han holder ut med tålmodighet, blir han igjen målet for Guds gunst.»

Da det nærmet seg slutten og Profeten^{sa} lot et stønn komme ut i ytterligheten av sin situasjon, skal hans datter Fatima^{ra} ha utbrutt at hun ikke tålte å se ham i denne tilstanden. Til dette skal han ha sagt: «Ha tålmodighet! Din far vil ikke lide smerter etter denne dagen.» Han mente at alle hans besvær var begrenset til denne verden; og fra det øyeblikket han ville bli frigjort fra dette livet og gå inn i sin Skapers nærvær ville han ikke være utsatt for ytterligere smerte.

Ved utbruddet av en epidemi godkjente han ikke at mennesker flyttet ut av en lidende by og inn i en annen, for dette var med på å utvide smitteområdet. Han pleide å si at dersom en person under en tid med epidemi ble værende i sin egen by, og lot være å ta med seg infeksjonen til upåvirkede områder og døde av epidemien, ville han bli betraktet som en martyr. (*Bukhari, Kitabut Tibb*)

GJENSIDIG SAMARBEID

Han pleide å lære bort at en av de beste karakteristikkenes ved Islam var at man ikke skulle blande seg inn i saker som ikke var av ens anliggende, og at folk ikke burde kritisere andre og blande seg inn i saker som ikke var deres anliggender. Dette er et prinsipp som er generelt vedtatt, og hvis gjennomført, ville det langt på vei gått i retning av å sikre fred og orden i verden. En stor del av våre problemer skyldes at det er en generell tendens til å hengi seg til utilbørlig innblanding, og til ikke å være samarbeidsvillig når det er nødvendig for å hjelpe de som er i nød.

Den hellige profeten^{sa} la stor vekt på gjensidig samarbeid. Han hadde gjort det til en regel at hvis en person ble bedt om å betale en sum penger som straff, og ikke kunne komme opp med hele beløpet, så skulle hans naboer, medborgere eller hans stammemedlemmer ordne det ved å sette i gang en innsamling. Noen ganger kom folk og tok bolig i nærheten av Profeten^{sa} slik at de kunne vie sin tid til å tjene Islam på ulike måter. Han oppfordret alltid deres slektninger til å ta ansvar og sørge for å dekke deres beskjedne behov.

Det er fortalt av Anas^{ra} at på Den hellige profetens^{sa} tid aksepterte to brødre Islam. En av dem oppholdt seg sammen med Den hellige profeten^{sa}, mens den andre fortsatte i sitt yrke. Senere klaget den sistnevnte til Den hellige profeten^{sa} at hans bror brukte all sin tid i lediggang. Den hellige profeten^{sa} skal ha sagt: «Gud forsyner deg også på vegne av din bror, og derfor sømmer det seg at du legger til rette for ham og lar ham være fri for å tjene den sanne tro.» (*Tirmidhi*)

Under en reise, da Profetens^{sa} følge kom frem til sin leirplass, begynte hans følgesvenner straks med sine respektive oppgaver for å sette opp leir for natten. Den hellige profeten^{sa} sa: «Dere har ikke tildelt meg noen oppgave, så da skal jeg gå og samle brensel til matlaging.» Hans følgesvenner protesterte, og sa: «Å, Allahs sendebud! Hvorfor skal du gjøre det når vi alle er her for å gjøre

det som kan være nødvendig?» Han svarte: «Nei, Nei. Det er min plikt å gjøre min del av alt som må gjøres», og han gikk så og samlet brensel til matlagingen. (*Zurqani*, bind 4, s. 306)

SANNFERDIGHET

Som tidligere fortalt var Den hellige profeten^{sa} så ubøyelig i sin sannferdighet, at han var kjent blant sitt folk som «Den trofaste» og «Den sanne». Han var like ivrig etter at alle muslimer skulle ta til seg de samme standardene for sannhet som ble fulgt av ham selv. Han betraktet sannheten som grunnlaget for alle dyder, godhet og riktig atferd. Han lærte bort at en sannferdig person er en som er så bestemt i sin sannhet at han anses som sannferdig av Gud.

Ved en anledning ble en fange som hadde gjort seg skyldig i drap på mange muslimer brakt til Den hellige profeten^{sa}. Umar^{ra}, som også var til stede, mente at mannen fortjente dødsstraff; og han så flere ganger på Profeten^{sa} med den innstilling at Profeten^{sa} når som helst vil befale henrettelse av mannen. Etter at Den hellige profeten^{sa} sendte mannen vekk, sa Umar^{ra} at han burde ha blitt henrettet fordi det var den eneste passende straffen. Profeten^{sa} svarte: «Hvis det er slik, hvorfor drepte du ikke ham?» Umar^{ra} svarte: «Å, Allahs sendebud! Hvis du hadde gitt meg en indikasjon selv ved å flimre øyelokkene, så ville jeg ha gjort det.» Til dette svarte Profeten^{sa}: «En profet handler ikke tvetydig. Hvordan kunne jeg ha latt mitt øye indikere ileggelse av dødsstraff mot mannen, mens min tunge talte fred til ham?» (*Hisham*, bind 2, s. 217)

En gang kom en mann til Den hellige profeten^{sa} og sa: «Å, Allahs sendebud! Jeg lider av tre onder: Løgn, avhengighet av sterke drikker og hor. Jeg har prøvd mitt ytterste for å bli kvitt dem, men har ikke lyktes. Vil du fortelle meg hva jeg skal gjøre?» Profeten^{sa} svarte: «Hvis du gir et målbevisst løfte til meg om å gi opp én av dem, vil jeg garantere at du vil bli kvitt de to andre også.» Mannen lovt og spurte Profeten^{sa} om å fortelle ham hvilket av de tre ondene han skulle gi opp. Profeten^{sa} svarte: «Gi opp løgn.» En stund senere kom mannen tilbake og fortalte Den hellige profeten^{sa} at han, etter å ha fulgt hans råd, nå var fri fra alle tre onder. Profeten^{sa} spurte ham om detaljene ved hans streben, og mannen sa:

En kveld hadde jeg lyst til å hengi meg til brennevin og skulle til å gjøre det, da jeg kom på mitt løfte til deg og innså at hvis noen av mine venner spurte meg om jeg hadde drukket brennevin, så måtte jeg innrømme det siden jeg ikke lenger kunne lyve. Dette ville føre til at jeg ville få et syndig omdømme blant mine venner og at de i fremtiden ville unngå meg. Ved å tenke slik, overtalte jeg meg selv til å utsette drikkingen til en senere anledning og var i stand å motstå fristelsen på det tidspunktet. På samme måte, da jeg fant meg tilbøyelig til hor så sa jeg til meg selv, at å gi etter for synden ville avsløre meg og føre til tapet av ære blant mine venner; om de spurte meg så ville jeg enten bli nødt til å fortelle en løgn, og dermed bryte mitt løfte til deg, eller så måtte jeg innrømme min synd. På denne måten fortsatte jeg å slite mellom min beslutning om å oppfylle mitt løfte til deg, og mitt ønske om å hengi meg til vin og hor. Etter en stund begynte jeg å bli mindre tilbøyelig til å hengi meg til slike synder, og viljen til å holde meg borte fra løgn har nå reddet meg fra de to andre også.

NYSGJERRIGHET

Den hellige profeten^{sa} formante alltid folk til å unngå nysgjerrighet til hverandre, og om å tenke godt om hverandre. Abu Huraira^{ra} beretter: «Profeten^{sa} sa: 'Spar dere selv fra å tenke ille om andre for dette er den største falskhhet; og ikke vær nysgjerrige, eller gi hverandre tilnavn ut av forakt, og heller ikke vær misunnelige på hverandre og ikke ha uvennlige følelser mot hverandre; se på dere selv som Guds tjenere og behandle andre som deres brødre slik Gud har befalt.' Og, 'husk at enhver muslim er broren til alle andre muslimer. Ingen muslim bør krenke en annen eller forlate en annen i nød, eller se ned på en annen på grunn av hans mangel på substans, lærdom eller andre ting. Renhet springer ut av hjertet. Å se ned på sin bror er nok til å besudle en manns hjerte. Enhver muslim må betrakte en annen muslims liv, ære og eiendom som hellig og ukrenkelig. Gud ser ikke på deres organer eller deres ansikter eller deres ytre handlinger, men ser inn i deres hjerter.'» (*Muslim, Kitabul Birr Was Sila*)

OPPRIKTIG OG REDELIG HANDEL

Profeten^{sa} var opptatt av å beskytte muslimer mot å gi etter for noen form for urettferdighet i transaksjoner.

Ved en anledning passerte han gjennom torget og observerte at en haug med korn ble satt til auksjon. Han stakk armen inn i haugen og oppdaget at selv om det ytre laget av kornet var tørt, så var kornet på innsiden vått. Innehaveren av kornet ble spurt om årsaken til dette. Mannen forklarte at en uventet regnskur hadde gjort en del av kornet vått. Den hellige profeten^{sa} skal da ha sagt at i så fall burde han ha latt det våte laget av kornet forbli på utsiden, slik at potensielle kjøpere kunne ha vurdert den i sin reelle tilstand. Han formante: «Den som handler urettferdig mot andre, kan aldri bli et nyttig medlem av samfunnet.» (*Muslim*)

Han insisterte på at håndverk og handel skulle være helt fri for enhver mistanke om tvilsomme metoder. Han formante kjøpere om alltid å inspisere varene de ønsket å kjøpe, og forbød enhver å sette i gang nye forhandlinger om en transaksjon, mens han samtidig var i forhandling om det med en annen person. Han forbød hamstring av varer i tilfelle vekst i markedet, og insisterte på at markedet regelmessig burde følges opp.

PESSIMISME

Han var en fiende av pessimisme. Han pleide å si at den som var skyldig i å spre pessimisme blant folk var ansvarlig for folkets undergang; for pessimistiske ideer har en tendens til å ta motet fra folk og hindre fremgang. (*Muslim*, del II, bind 2)

Han advarte sitt folk mot stolthet og selvskryt på den ene siden, og mot pessimisme på den andre. Han formante dem å følge en mellomvei blant disse ytterpunktene.

Muslimere skulle arbeide flittig i den tro at Gud vil velsigne deres innsats med de beste resultater. Hver og en burde strebe etter å gå fremover og jobbe for å fremme samfunnets velferd og utvikling; men alle burde være frie for enhver følelse av stolthet eller tendens til selvskryt.

GRUSOMHETER MOT DYR

Han advarte folk mot dyremishandling og påla å behandle dem godt. Han pleide også å berette en hendelse om en jødisk kvinne som ble straffet av Gud for å ha sultet katten til døde. Og, historien om en kvinne som fant en hund som led av tørst i nærheten av en dyp brønn. Hun tok av seg skoen og senket den inn i brønnen og trakk opp litt vann. Dette vannet ga hun til den tørste hunden. Denne gode gjerningen ga henne Guds tilgivelse for alle sine tidligere synder.

Abdullah bin Masud^{ra} forteller: «Under en reise sammen med Den hellige profeten^{sa} så vi to unge duer i et rede og fanget dem. De var fortsatt veldig små. Da moren kom tilbake til redet og ikke fant sine små i det, begynte hun å fly vilt, rundt og rundt. Da Den hellige profeten^{sa} ankom stedet observerte han duen og sa: 'Hvis noen av dere har tatt dens unger må han straks frigi dem for å gi den trøst.'» (*Abu Dawud*). Abdullah bin Masud^{ra} forteller også at ved en annen anledning så de en maurtue og plasserte noen strå på toppen av den for så å sette fyr på den; hvorpå de ble irettesatt av Den hellige profeten^{sa}.

Ved en annen anledning observerte Profeten^{sa} et esel som ble stemplet i ansiktet. Han spurte om grunnen til dette og ble fortalt at romerne brukte denne praksisen for å identifisere renavlede dyr. Den hellige profeten^{sa} skal da ha sagt at ansiktet var en meget følsom del av kroppen, og derfor bør ikke et dyr merkes i ansiktet. Hvis det måtte gjøres så burde det gjøres på bakkbena, (*Abu Dawud* og *Tirmidhi*). Siden da har muslimene alltid merket dyr på bakkbena, og som følge av denne muslimske praksisen gjør europeerne også det samme.

RELIGIØS TOLERANSE

Den hellige profeten^{sa} fremhevet ikke bare at det var ønskelig med toleranse i religiøse spørsmål, men satte en veldig høy standard på dette området.

En delegasjon fra en kristen stamme fra Najran besøkte ham i Medina for å utveksle synspunkter om religiøse spørsmål. Det inkluderte flere kirkelige myndighetspersoner. Samtalen fant sted i moskéen og strakte seg over flere timer. På et tidspunkt spurte lederen for delegasjonen om tillatelse til å forlate moskéen for å holde gudstjeneste på et praktisk sted. Den hellige profeten^{sa} svarte at det ikke var nødvendig for dem å gå ut av moskéen, som også var et sted viet til tilbedelse av Gud. De kunne holde sin gudstjeneste i den. (*Zurqani*)

TAPPERHET

Flere tilfeller som beskriver hans mot og tapperhet har blitt nevnt i den biografiske delen. Det er nok å berette om ett tilfelle her. Ved et tidspunkt var Medina fylt av rykter om at romerne holdt på å forberede en stor hær for å gjennomføre en invasjon. I løpet av denne tiden var muslimene alltid årvåkne om nettene.

En natt hørtes det lyder av opprør fra ørkenen. Muslimene skyndte seg ut av sine hjem, og noen av dem samlet seg i moskéen i påvente av at Den hellige profeten^{sa} skulle komme og gi dem instruksjoner om hvordan de skulle gå frem. Mens de ventet så de Den hellige profeten^{sa} til hest, kommende tilbake fra samme retning som lydene. De fant ut at ved den aller første lyden av alarmen, så hadde Profeten^{sa} satt seg på hesten og ridd i retning av lydene for å finne årsaken til alarmen. Han hadde ikke forventet at folk skulle samle seg for å dra med ham. Da han kom tilbake forsikret han sine følgesvenner om at det ikke var noen grunn til panikk, og at de kunne returnere til sine hjem og sove. *(Bukhari, Shajaat fil Harb)*

HENSYN TIL DE UKULTIVERTE

Han var spesielt hensynsfull mot de som av mangel på kulturell opplæring ikke visste hvordan de skulle oppføre seg. Ved en anledning satt en nomade, som nylig hadde akseptert Islam, i moskéen i Den hellige profetens^{sa} selskap. Han reiste seg og tok noen skritt til siden, for å sette seg i et hjørne av moskeen og late vann. Noen av følgesvennene til Profeten^{sa} reiste seg for å hindre ham i å gjøre dette. Profeten^{sa} skal ha holdt dem tilbake og påpekt at en eventuell irttesettelse ville forårsake ubehagligheter for mannen og muligens skade ham. Han ba sine følgesvenner om å la mannen være og om å rengjøre stedet senere.

OPPFYLLELSEN AV PAKTER

Den hellige profeten^{sa} var veldig opptatt av oppfyllelsen av pakter. Ved en anledning kom en utsending til ham på et spesielt oppdrag. Etter å ha oppholdt seg noen dager i Profetens^{sa} selskap var han blitt overbevist om Islams sannhet, og antydte at han ville erklære sin tilslutning til den. Profeten^{sa} skal da ha sagt til ham at dette ikke ville være riktig, ettersom han var der som representant og det var pålagt ham å gå tilbake til hovedsetet for hans regjering, uten å ha tatt på seg en ny lojalitet. Hvis han fremdeles var overbevist om Islams sannhet etter at han hadde kommet hjem, kunne han komme tilbake som et fritt individ og erklære sin troskap til den. (*Abu Dawud, Wafa bil Ahd*).

ÆRBØDIGHET OVERFOR DE SOM TJENER MENNESKEHETEN

Han viste spesiell respekt for de som viet sin tid og krefter i tjeneste for menneskeheten. Den arabiske stammen Banu Tai startet fiendtlighetene mot Profeten^{sa}, og i det påfølgende slaget ble deres styrker beseiret og tatt til fange. En av disse var datteren til Hatim Tai. Hans generøsitet hadde blitt et begrep blant araberne. Da Hatims datter fortalte Den hellige profeten^{sa} om sin herkomst, behandlet han henne med stor omtanke, og som følge av hennes forbønn etterga han alle straffene hennes folk hadde blitt idømt på grunn av sin aggresjon. (*Halbiyya*, bind 3, s. 227)

Den hellige profetens^{sa} skikkelse er så mangfoldig at det ikke er mulig å tilstrekkelig beskrive den på noen få sider.

LIVET TIL PROFETEN^{sa} – EN ÅPEN BOK

Livet til Den hellige grunnlegger av Islam^{sa} er som en åpen bok, som enhver kan vende seg til og møte med interessante hendelser. Ingen andre læremesters eller profeters liv er så godt dokumentert og tilgjengelig for studie som livet til Den hellige profeten^{sa}. Det er sant at denne dokumentasjonen har gitt ondsinnede kritikere deres mulighet; men det er også sant at når kritikken har vært undersøkt og motbevist, så kan ikke troen og hengivenheten sammenlignes med noe andres liv. Tvilssomme liv kan unnsnippe kritikk, men de klarer ikke å skape overbevisning og tillit hos sine tilhengere. De bærer alltid med seg noen skuffelser og vanskeligheter. Men et liv som er så rikt på detaljer slik som Profetens^{sa}, inspirerer til refleksjon og dermed overbevisning. Når kritikk og falske anklager er blitt avvist er et slikt liv nødt til å bli en berikelse for oss, for alltid.

Det bør være åpenbart at historien om et så åpent og så rikt liv ikke kan bli fortalt kortfattet; men det kan forsøkes å gjengi glimt av det, for selv små innblikk er verdt det. En religiøs bok har liten appell, med mindre en studie av den kan suppleres med kunnskap om dens læremester. Dette poenget er savnet hos mange religioner. I hinduismen, for eksempel, videreføres Vedaene, men om Rishi-ene, som mottok Vedaene fra Gud, er de ikke i stand til å fortelle oss noe. Behovet for å supplere et budskap med en forklaring fra budbringeren, ser ikke ut til å ha gjort preg på hinduistiske talsmenn.

På den andre siden nøler ikke jødiske og kristne lærde med å fordømme sine egne profeter. De glemmer at en åpenbaring som mislykkes i å vinne sine mottakere kan ikke være av mye nytte til andre. Hvis mottakeren er umedgjørlig så blir spørsmålet, hvorfor valgte Gud ham? Var Han nødt til å velge ham? Ingen av antakelsene virker rimelige. Å tro at åpenbaringer ikke klarer å vinne frem til noen av mottakerne, er like urimelig som å tro at Gud, for noen av åpenbaringene, ikke hadde noe annet alternativ enn å velge inkompetente mottakere. Ideer av denne typen har imidlertid funnet sin vei inn i forskjellige religioner, muligens på

grunn av avstanden som nå skiller dem fra deres stiftere, eller kanskje fordi menneskelig intellekt, inntil ankomsten av Islam, ikke var i stand til å oppfatte feil ved disse ideene. Hvor viktig og verdifullt det er å se boken og dens lærer under ett ble innsett svært tidlig i Islam.

En av Profetens^{sa} hellige hustruer var den unge Aisha^{ra}. Hun var tretten eller fjorten år gammel da hun ble gift med Profeten^{sa}. I rundt åtte år levde hun i ekteskap med ham. Da Profeten^{sa} døde var hun tjueto år. Hun var ung og analfabet, men hun visste at en lære kan ikke skilles fra sin lærer. Da hun ble bedt om å beskrive Profetens^{sa} karakter svarte hun at hans karakter var Koranen (*Abu Dawud*). Det han gjorde var det Koranen lærte, og det Koranen lærte var ikke annet enn det han gjorde. Æren for dette tilfaller Profeten^{sa}, at en analfabet, ung kvinne var i stand til å gripe fatt i en sannhet som unnslopp hinduer, jøder og kristne lærde.

Aisha^{ra} uttrykte en stor og viktig sannhet i en spissformulert setning: Det er umulig for en ekte og ærlig lærer å undervise én ting, men praktisere en annen; eller å praktisere én ting, men lære bort noe annet. Profeten^{sa} var en sann og ærlig lærer. Dette er hva Aisha^{ra} tydeligvis ønsket å si. Han praktiserte det han forkynte og forkynte det han praktiserte. Å kjenne ham er å kjenne Koranen, og å kjenne Koranen er å kjenne ham.

Stikkord

A

- Abbas^{ra}.. 24; 46; 47;
 73; 74; 168; 177;
 178; 179; 180;
 181; 182; 183;
 184; 199; 200;
 241; 251
 Abdul Muttalib..12;
 186; 199
 Abdullah 12; 41; 47;
 58; 76; 95; 96;
 143; 144; 153;
 159; 168; 172;
 173; 174; 196
 Abdullah bin
 Hudhafa^{ra} 153
 Abdullah bin
 Masud^{ra} 237; 286
 Abdullah bin Rabia
196
 Abdullah bin
 Rawaha^{ra} 172
 Abdullah bin Ubayy
 ibn Salul.. 41; 58;
 76; 95; 96
 Abdullah bin
 Umar^{ra} . 243; 270
 Abdullah^{ra} 30; 95;
 96; 196
 Abdur Rahman bin
 Auf^{ra} 70; 175
 Abessinia10; 30; 31;
 40; 42; 147; 156;
 157; 193; 236
 Abraham^{as}....9; 188;
 189
 Abu Amir Madani
207
 Abu Ayyub Ansari^{ra}
 55
 Abu Bakr^{ra} ...20; 22;
 25; 48; 49; 50;
 51; 53; 56; 73;
 81; 92; 135; 187;
 188; 199; 218;
 219; 223; 224;
 231; 237; 252;
 255; 268; 276
 Abu Bara 91; 92
 Abu Bashir^{ra}.....145
 Abu Dawud.....293
 Abu Dharr
 Ghaffari^{ra} 260
 Abu Dharr^{ra} 24; 267
 Abu Fukaih^{ra} 23
 Abu Huraira^{ra} ..230;
 231; 240; 242;
 260; 267; 268;
 283
 Abu Jahl. 14; 15; 23;
 25; 62; 70; 71;
 73; 193; 194
 Abu Jandal^{ra} 145
 Abu Lahab 35
 Abu Lubaba 114;
 115
 Abu Musa Ashari^{ra}
 ..... 257; 272
 Abu Musa^{ra} 209
 Abu Ruwaiha^{ra} ..181
 Abu Sufyan^{ra} 62; 66;
 75; 80; 91; 112;
 141; 147; 151;
 176; 177; 178;
 179; 180; 181;
 182; 183; 184;
 185; 189; 200;
 239; 255
 Abu Talha Ansari^{ra}
 269
 Abu Talib 13; 16;
 28; 29; 35; 186;
 238; 247
 Abu Ubaida bin al-
 Jarrah^{ra}..... 80
 Abul As^{ra} 73
 Addas^{ra} 38
 Adl 89
 Aisha^{ra} 109; 222;
 223; 230; 234;
 235; 236; 237;
 244; 246; 255;
 262; 263; 276;
 293
 Ala ibn Hadrami^{ra}
 161
 Al-Bara^{ra} 47
 Alexandria 158
 al-Harth^{ra} . 171; 172
 Ali^{ra} 20; 48; 114;
 164; 243; 247
 Amina..... 12
 Amir 49; 51; 91; 92;
 207
 Amir bin Fuhaira^{ra}
 ..... 49; 51; 92

Ammar^{ra} 22; 23
 Amr bin al-As^{ra} ..31;
     78; 170
 Amr bin Madi^{ra} ..115
 Amr bin Umayya
     Damri^{ra} 156
 Amr ibn Hisham^{ra}
    34
 Anas bin Malik^{ra}
    270
 Anas bin Nadr^{ra} ..79
 Anas^{ra} 56; 79; 80;
     270; 279
 Aqaba 46
 Aqil 186
 Arabia 9; 10; 11; 13;
     21; 37; 41; 46;
     88; 96; 97; 102;
     108; 109; 121;
     122; 143; 154;
     163; 165; 173;
     176; 183; 185;
     186; 202; 208;
     211; 226; 240;
     241; 242; 258
 Ashja 182; 183
 Asma^{ra} 269
 Aus.41; 46; 62; 109;
     114; 115; 116

B

Badhan^{ra} 154
 Badr .69; 73; 75; 90;
     175
 Bani Alim 161
 Bani Nahd 161

Banu Asad 96
 Banu Bakr 176
 Banu Dinar 84
 Banu Fazara 137
 Banu Hashim 186
 Banu Lihyan 89
 Banu Mustaliq ... 94
 Banu Nadir ..41; 96;
     102
 Banu Najjar ..46; 55
 Banu Qainuqa 41
 Banu Quraiza 41;
     97; 101; 102;
     104; 105; 111;
     114; 116; 117;
     118
 Banu Sad 96; 196
 Banu Sulaim 96
 Banu Tai 291
 Bilal^{ra}.. 22; 181; 182
 Bir Mauna 91
 Bishr^{ra} 166; 167
 Bosporos 42
 Budail 141
 Busra 147; 171

D

Dari Arqam 34
 David^{as} 123; 124
 Det gamle
     testamente ...123
 Dhat Anwat 197
 Dhul Khuwaisira
    205
 Dihya Kalbi^{ra} 147
 Dinar 85

E

Eden ved treet . 142
 Egypt .. 31; 42; 147;
     158; 170
 Esaia^{as} 20; 74

F

Faran 177
 Fatima^{ra} 33; 243;
     251; 258; 278
 Fazara 137
 Femte mosebok. 20;
     117; 118; 123

G

Galilea 37
 Gandhi 135
 Ghaffar 24
 Ghassan 161; 171
 Ghatafan 96; 111;
     137

H

Habbar^{ra} 194
 Habib^{ra} 46
 Hadrami 161
 Hafsa^{ra} 262
 hajj 41; 45
 Hakam 24
 Hakim bin Hizam^{ra}
     ..... 180; 181
 Halah^{ra} 270
 Halima 196

Hamdan.....161
 Hamza^{ra}.....25; 82
 Haram bin
     Malhan^{ra} 91
 Hasan^{ra}.....259
 Hassan bin Thabit^{ra}
    225
 Hassan^{ra} 225
 Hatib ibn Abi
     Baltaa^{ra} 158
 Hatim Tai.....291
 Hawazin .. 180; 196;
     197; 198; 205
 Herakleios 147; 151;
     152
 Hijra.48; 53; 66; 72;
     87; 89; 97; 168;
     176; 207; 212;
     269
 Hind.....185
 Hira.....18
 Hubal ..81; 188; 239
 Hudaibiya 130; 140;
     141; 147; 163;
     168; 176; 177;
     180; 199
 Hudhaifa^{ra} 113
 Hunain 198; 200;
     202; 204
 Huyai bin Akhtab
    102

I

Ibad bin Bishr^{ra}.110
 Ibn Abbas^{ra}.....219
 Ibn Hazm 101

Ibn Ishaq 101
 Ikrima^{ra} 193; 194
 India 10; 11; 136;
     157
 Iran . 153; 154; 155;
     163; 194
 Ismael^{as}.....9; 188
 Israel 37; 41

J

Jabbar^{ra} 92
 Jabr^{ra} 22
 Jafar^{ra} 172; 174; 247
 Jarir bin Abdullah^{ra}
    270
 Jemen .. 10; 98; 154;
     155; 161; 163;
     209
 Jerusalem 13; 37; 42
 Jesaja^{as} 73
 Jesus^{as} 37; 69; 85;
     123; 124; 151;
     158; 159
 Jonas^{as} 38
 Josva^{as} 123; 124
 Jurham.....137

K

Kab.....102
 Kaba.. 9; 25; 30; 37;
     39; 62; 139; 140;
     141; 144; 168;
     170; 171; 184;
     188; 202
 Kanaan 123; 197

Kedar..... 73
 keiser. 42; 151; 158;
     163
 Khabbab^{ra} 22; 33; 34
 Khadija^{ra} 16; 18; 19;
     35; 227; 246;
     247; 269
 Khaibar 86; 96; 137;
     163; 164; 165
 Khalid bin Walid^{ra}
     78; 170; 174; 185
 Khallad^{ra} 114
 Khawarij 205
 Khazraj. 41; 46; 207
 Khosrau. 42; 51; 52;
     153; 154; 155;
     157; 163; 180;
     263
 Khubaib^{ra} 90; 91
 Khuzaa 176; 180
 Kinana 164; 186
 Konstantinopel.. 42;
     152

L

Labid 31
 Lat.....22; 37
 Lilleasia 42
 Lukas..... 123

M

Madain 98
 Maimuna^{ra} 168; 169
 Malik ibn Auf... 196

- Mansur Qalawun 152
 Marrazzuhran ..168
 Marur bin Suwaid^{ra} 260
 Marwa.....168
 Matteus.....123
 Medina.. 22; 41; 45;
 46; 47; 48; 50;
 51; 53; 54; 55;
 56; 57; 58; 59;
 60; 61; 62; 63;
 64; 66; 67; 68;
 69; 70; 72; 74;
 75; 76; 78; 82;
 84; 85; 86; 87;
 91; 92; 94; 95;
 96; 97; 99; 100;
 101; 102; 104;
 110; 111; 115;
 119; 120; 121;
 122; 125; 129;
 137; 141; 145;
 154; 163; 164;
 168; 170; 171;
 173; 175; 176;
 177; 186; 187;
 188; 192; 205;
 207; 209; 210;
 211; 222; 223;
 225; 239; 241;
 243; 246; 249;
 252; 254; 265;
 287; 288
 Mekka 9; 13; 14; 17;
 18; 21; 23; 24;
 26; 28; 29; 30;
 31; 34; 35; 36;
 37; 38; 39; 41;
 42; 45; 46; 48;
 49; 50; 53; 54;
 56; 57; 58; 59;
 60; 62; 63; 66;
 67; 68; 71; 72;
 90; 94; 96; 120;
 125; 139; 140;
 141; 142; 143;
 145; 154; 168;
 170; 172; 176;
 177; 178; 180;
 181;182; 183;
 184; 185; 186;
 187; 188; 191;
 192; 196; 198;
 202; 204; 207;
 212; 226; 236;
 238; 252; 255;
 268
 Midian..... 37
 Mina.....41; 212
 Moseboken 123
 Moseloven 118
 Moses^{as} .. 37; 68; 69;
 114; 118; 123;
 124; 125; 135;
 159; 197; 223;
 252
 Muawiya al
 Qushairi^{ra} 265
 Muhammad bin
 Maslama^{ra} ...115;
 137
 Muir 39; 108
 Mundhir Taimi.161
 Muqauqis.158; 159;
 160
 Musab^{ra} 42; 46
 Musailima..46; 241;
 242
 Mutim bin Adi... 39
 Muzdalifa..... 212
- N**
- Najd 91; 96
 Najran 287
 Nakhla..... 39
 Naufal. 19; 108; 196
 Negus.....156; 157
 Nineveh 38
 Nuaim^{ra} 111
- O**
- Oman..... 161
- P**
- Palestina 10; 42
 Perserriket..... 79
 Persia.....51; 97
- Q**
- Qaila..... 53
 Qais^{ra} 184
 Qara 89
 Quba... 53; 207; 211
 Quraish.. 23; 24; 31;
 78; 90; 96; 140;

143; 154; 183;
184; 186; 255

R

Raji 89
Rautas 196
Rishi-ene 292
Roma..... 124; 163
Romerriket 79; 151;
152; 157; 158;
163; 170; 208

S

Sad bin Muadh^{ra} 62;
85; 109; 115
Sad bin Ubada^{ra} 183
Sad bin Waqqas^{ra}
..... 57; 110
Sad^{ra} .. 85; 110; 116;
117; 118; 183;
184; 256
Safa 25; 168
Safyya^{ra} .. 105; 164;
165; 273
Safwan^{ra} ... 196; 201
Said bin Amir^{ra} ...91
Salman^{ra} 97
Salomo^{as} 177
Samiyya^{ra}.....23
Sana 98
Sarif 169
Shaiba^{ra} 202
Shurahbil.....171
Sir William Muir 39

Slaget ved Badr. 66;
75; 129; 148;
246; 251
Slaget ved grøften
... 100; 101; 119;
120; 137; 139
Suhaib^{ra} 22
Suhail 142; 143;
144; 145
Sura al-Baqara ..199
Sura Al-Fath.....187
Sura Al-Nisa.....237
Sura Bani Israil.188
Sura Yusuf.....191
Suraqar^{ra} .. 50; 51; 53
Syria 10; 13; 16; 42;
62; 66; 67; 86;
96; 147; 159;
172; 173; 175;
207; 208; 209;
210

T

Tabuk.....211
Taif . 12; 37; 38; 39;
154; 202; 211
Talha^{ra} 78; 79
Thabit bin Qais bin
Shams^{ra} 242
Thabit^{ra} 241
Thaqif.....196
Thaur... 48; 54; 187

U

Uhud 75; 76; 78; 79;
81; 84; 86; 87;
88; 94; 100; 108;
148; 175; 189;
224; 239
Umar^{ra}... 30; 33; 34;
51; 73; 79; 81;
144; 178; 183;
189; 218; 219;
223; 224; 231;
234; 262; 264;
281
Umayya bin Khalf
..... 22
Ummi Abdullah^{ra} 30
Ummi Ammara^{ra} 46
Urwa 141
Usama bin Zaid^{ra}
..... 275
Usama^{ra} ... 251; 275;
276
Uthman^{ra} 24; 31; 32;
141; 142; 208
Uzza 22

V

Vedaene 292

W

Walid.....31; 62
Walid bin Mughira
.....31; 62

Y

Yamama 40; 161

Yasir^{ra} 23

Yathrib 13

ZZaid bin Haritha^{ra}
..... 172Zaid^{ra} 17; 20; 37; 56;
90; 91; 172; 173;
174Zainab^{ra} ... 194; 238;
246

Zamzam 189

Zinbira^{ra} ..... 23Zubair^{ra} 24; 189